

ادرس افغانستان بادغيس بالامرغاب مآخذ اسلام جار

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

ترکیب غزنی

په پښتو ژبه کښې د شرح ماته عامل مکمل ښکله ترکیب

تاليف

مولوي محمد زاهد عزيز خیل

لنگر په لنگر
مولا حنکی پښتور
0336-3100065

حنفی کفایت دینی کتب خانہ شافعی

کفایت اللہ ابن صدیق

وائس ایپ گروپ ٹیلی گرام چینل
اس گروپ میں کتابیں اہل السنۃ والجماعت، حنفی، شافعی، مالکی،
حنبلی، دیوبند، علماء حق کے عقائد کے مطابق ہوں گی مختلف
زبانوں میں اسلامی کتابیں پشتو عربی اردو فارسی جیسے تفسیریں،
فتاویٰ درسی کتب خارجی کتب وغیرہ۔

کفایت اللہ ابن صدیق

easypaisa
بیسکات

حنبلی

+923052488551
+923247442395

مالکی

(جملہ حقوق محفوظ دیے)
حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

ترکیب غریبی

پہنستور بہ کتبہ شرح ما عاظمٰں مکمل سیکلے ترکیب

تالیف : مولوی محمد زاہد سنیز خیل

ناشر
ملکیت پیر رحمان پیر

محکمہ جنگی ○ قصہ خوانی ○ پبلیشور

فہرست د مضامین و کتاب

مخ	مضمون	مخ	مضمون
۵۴	ترکیب د نوع سادس: حروف جاء مہ د فعل مضارع	۳	ترکیب د رب یسر الخ
۶۱	ترکیب د نوع سابع: اسماء جاء مہ د فعل مضارع	۳	ترکیب د اعود بالله الخ
۷۲	ترکیب د نوع ثامن: اسماء عدد	۳	ترکیب د بسم الله الخ
۸۴	ترکیب د نوع تاسع: اسماء افعال:	۴	ترکیب د خطبہ د کتاب
۹۲	ترکیب د نوع عاشر: افعال ناقصہ	۶	ترکیب د نوع اول: حروف جائز
۱۱۱	ترکیب د نوع حادی عشر افعال مقاربه	۳۹	ترکیب د نوع ثانی: حروف مشبہ بالفعل
۱۲۵	ترکیب د نوع ثانی عشر افعال مدرم و دم	۴۵	ترکیب د نوع ثالث: ما و لا مشبہتین بلیس
۱۳۸	ترکیب د نوع ثالث عشر افعال قلوب	۴۶	ترکیب د نوع رابع: حروف ناصبہ د اسم فقط
		۵۰	ترکیب د نوع خامس: حروف ناصبہ د فعل مضارع

کتابت: ہریان شاہ اسکے

مکتبہ رحمانیہ

محله جنگی ہ قصہ خوانی ہ
پشاور پاکستان۔

زیر اہتمام: شہزادہ عفی عنہ

الحمد لله الذي جعل الانسان مركبا من العناصر الاربعة وهذه الى نحو الحق بانحاء الادلة السماوية ، والصلوة على رسوله المرفوع رتبته المنصوب احكام شريعته المجرور دعوته الى يوم القيامة وعلى اله واصحابه العالمين بالدين بالادلة السمية والقياسية ، رب يسر علينا هذا الكتاب ولا تقسر علينا هذا الكتاب وتممه بالخير لا بالشّر .

تركيب :- رب به اصل كنى يارب و ويا حرف ندا قائم مقام دأعو ادعوصيغه دواحد متكلم ضمير به كنى مستترجه تعبير ور نه كبرى به أنا سره هغه في فاعل اولفظ درت ورته مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه انشائيه ندا او يستري صيغه د امر حاضر ضمير به كنى مستتر چه تعبير ور نه كبرى به انت سره هغه في فاعل على حرف جار او نا ضمير متكلم مع الغير مجرور خلا جار سره د مجرور خيل نه متعلق توكيد فعل پورى او هذا اسم اشاره موصوف او الكتاب مشاراليه صفت لپاره د موصوف موصوف سره د صفت خيل نه مفعول به كبرى لپاره د يتر فعل سره د فاعل او سره د مفعول به او سره د متعلق خيل نه جمله فعليه انشائيه معطوفه ، ولا تعبير علينا هذا الكتاب ، واو حرف عاطف لا ناهيه تعبير فعل مضارع ضمير به كنى مستترجه تعبير ور نه كبرى به انت سره هغه في فاعل على حرف جار او نا ضمير متكلم مع الغير مجرور خلا جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر لا تعبير فعل پورى او هذا اسم اشاره موصوف الكتاب مشاراليه صفت موصوف سره د صفت خيل نه مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به او سره د متعلق خيل نه جمله فعليه انشائيه معطوفه ،

وتبمه بالخير . واو حرف عاطف تتم صيغه د امر حاضر ضمير به كنى مستترجه تعبير ور نه كبرى به انت سره هغه في فاعل او نا ضمير مفعول به او باء حرف جار الغير مجرور جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر تتم پورى فعل سره د فاعل نه او سره د مفعول به خيل نه او سره د متعلق خيل نه جمله فعليه ، تفكر ،

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم

اعوذ فعل ضمير به كنى مستترجه تعبير ترينه كبرى به أنا سره هغه في فاعل باء حرف جاره الله مجرور جار سره د مجرور خيل نه متعلق په اعوذ پورى من حرف جاره الشيطان موصوف الرجيم صفت موصوف سره د صفت خيل نه مجرور د جار چه من دي جار سره د مجرور خيل نه متعلق په اعوذ پورى اعوذ فعل سره د فاعل نه چه أنا ضمير دي او سره د دواړو متعلقينو خپلو نه جمله فعليه خبريه صورتا انشائيه معنئ ،

بسم الله الرحمن الرحيم

باء حرف جاره لفظ د اسم مضاف لفظ الله موصوف الرحمن صفت اول الرحيم صفت ثانى موصوف سره د د صفتينو خپلو نه مضاف اليه لپاره د مضاف مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كبرى لپاره د جار جار سره د مجرور خيل نه ظرف مستقر تعلق نيسي تر ابتدا مقداره پورى ابتدا صيغه واحد متكلم ضمير به كنى مستترجه تعبير ور نه كبرى به أنا سره هغه في فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل جمله فعليه خبريه لفظا انشائيه معنئ ،

الحمد لله على نعمائه الشاملة والآله الكاملة، الحمد مبتداء لام حرف جاره لفظ د الله مجرور جار سره و مجرور خیل نه تعلق نیسی تر مختص "مقدر پوری" على جار نعماء مضاف مضاف الیه مضاف سره و مضاف الیه موصوف الشاملة صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبسی مستترچه تعبیر و نه کبزی مضاف الیه سره هغه فی فاعل اسم فاعل سره و فاعل خیل نه تشبیه جمله داصفت شولپاره د موصوف موصوف په هی سره هغه فی فاعل اسم فاعل سره و او حرف عاطف الاء مضاف ضمیر مضاف الیه مضاف سره و مضاف الیه سره دصفت خیل نه معطوف علیه، و او حرف عاطف الاء مضاف ضمیر مضاف الیه مضاف سره و مضاف الیه نه د ا موصوف الكاملة صیغه دواحدی مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبسی مستترچه تعبیر و نه کبزی په هی سره هغه فی فاعل اسم فاعل سره و فاعل خیل نه تشبیه جمله صفت شولپاره د موصوف موصوف سره دصفت خیل نه د ا معطوف و معطوف علیه شو معطوف علیه سره د معطوف خیل نه د ا مجرور شولپاره د جار جار سره و مجرور خیل نه د ا متعلق تر مختص پوری مختص صیغه د واحد مذکر اسم مفعول ضمیر په کبسی مستترچه تعبیر و نه کبزی په یو سره هغه فی نائب فاعل اسم مفعول سره و نائب فاعل اوسره د دواړو متعلقینو خیلو تشبیه جمله خبر کبزی لپاره د مبتداء سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه لفظا و انشائیة معنی معطوف علیها، و الصلوة على سيد الانبياء محمد المصطفى وعلى اله المجتبی. و او حرف عاطف لفظ د الصلوة مبتداء على جار سید مضاف الانبیاء مضاف الیه مضاف سره و مضاف الیه خیل نه مبدل منه محمد موصوف المصطفی صفت موصوف سره و صفت خیل نه بدل شولپاره د مبدل منه مبدل منه سره و بدل خیل نه مجرور لپاره د جار جار سره و مجرور خیل نه معطوف علیه و او حرف عاطف على جار ال مضاف ضمیر مضاف الیه مضاف سره و مضاف الیه خیل نه موصوف المجتبی صفت موصوف سره و صفت خیل نه مجرور لپاره د جار جار سره و مجرور خیل نه د ا معطوف معطوف علیه سره د معطوف خیل د ا متعلق تر نازله "مقدر پوری" نازله صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبسی مستتردی چه تعبیر و نه کبزی په هی سره هغه فی فاعل اسم فاعل سره و فاعل خیل نه تشبیه جمله خبر کبزی لپاره د مبتداء سره د خبر نه جمله اسمیه خبریه لفظا انشائیة معنی ابتداءیه حمیدیه، اعلم ان العوامل فی الفروع علی ما ألفه الشيخ الامام افضل علماء الانوار عبد القاهر بن عبد الرحمن الجرجانی مائة عامل، اعلم صیغه د ا مر حاضر ضمیر په کبسی مستتردی چه تعبیر و نه کبزی په انت سره هغه فی فاعل انت حرف دی د حروفو تشبیه بالفعل نه اسم منصوب خبر غواری العوامل ذوالحال فی جار الفروع مجرور جار سره و مجرور خیل نه متعلق تر معتبره پوری معتبره صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبسی مستتردی هغه فی نائب فاعل اسم مفعول سره و نائب فاعل نه اوسره د متعلق خیل نه حال اول تشبیه لپاره د ذوالحال على جار لفظ د ما موصول په معنی د الذی سره الف فعل ضمیر مفعول به الشیخ موصوف الامام صفت اول افضل مضاف علماء مضاف الانام مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه د ابیا مضاف الیه لپاره د مضاف مضاف سره و مضاف الیه خیل د ا صفت ثانی لپاره د شیخ موصوف سره د دواړو صفتینو خیلو نه مبدل منه عبد القاهر موصوف

این مضاف عبد الرحمن مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه صفت اول لپاره د موصوف الجرجانی صفت ثانی موصوف سره د دواړو صفتونو د ابدل شو . مبدل منه سره د بدل خیل نه فاعل شو لپاره د فعل . فعل سره د فاعل او سره د مفعول په نه جمله فعلیه د اصله شوه لپاره د موصول . موصول سره د وصل خپلی نه د امجور و شو لپاره د جار . جار سره د مجرور خیل نه د متعلق شوه د مبینة پوری مبینة صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه فی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خیل نه دا حال ثانی لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د دواړو حالونو د اسم شوه لپاره د آن . مائة عدد مبهم مبینر عامل تیز مینر سره د تیز خیل نه دا خبر شوه لپاره د آن . آن سره د اسم او د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه واقعه حای د دوه مفعولونو د اعلی باندی اعلی فعل سره د فاعل او سره د قائم مقام د مفعولینو داجمله فعلیه اجمال ، سَقَى اللّٰهُ تَرَاةً وَجَعَلَ الْجَنَّةَ مَتَوَاةً ، سقّ فعل لفظ الله د فاعل ثرامضاً ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه د امفعول به شوه فعل سره د فاعل او سره د مفعول په خیل نه داجمله فعلیه معطوفه علیها . واو حرف عاطف جعل فعل ضمیر په کبی مستتر دی چه هودی هغه فی فاعل الجنة مفعول اول متوا مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه د امفعول ثانی فعل سره د فاعل او سره د مفعولینو خپلو نه جمله فعلیه معطوفه . معطوفه علیها سره د معطوفه خیل جمله فعلیه انشائیة دعائیة لاجل لهما من الاعراب ، لفظیة ومعنویة ، لفظیة معطوف علیه ومعنویة ورباندی و ر عطف معطوف علیه سره د معطوف خیل نه دا خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه هی ضمیر دی راجع دی عوامل ته هی مبتدأ سره د خبر خیل نه داجمله اسمیه خبریه اجمال ، فالفظیة منها علی ضربین ، فاء حرف تفصیل اللفظیة ذوالحال من جارها ضمیر مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر کائنة مقدر پوری کائنة صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه دا حال لپاره د ذوالحال ، ذوالحال سره د حال خیل نه مبتدأ علی جار ضربین مجرور جار سره د مجرور خیل نه د متعلق تر ثابته پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل . اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر شو لپاره د مبتدأ مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مبین ، سماعیة وقیاسیة ، سماعیة معطوف علیه واو حرف عاطف قیاسیة ورباندی عطف معطوف علیه سره د معطوف خیل نه دا خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه هما ضمیر دی او راجع دی ضربین ته مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه اجمال ، فالسماعیة منها احد وتسعون عاملاً ، فاء حرف تفصیل السماعیة ذوالحال من جارها ضمیر مجرور جار سره د مجرور خیل نه د متعلق تر کائنة پوری کائنة صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله حال لپاره د ذوالحال .

ذوالحال سره د حال خیل مبتدأ احد معطوف علیه واو حرف عاطف تسعون ورباندی عطف معطوف علیه سره د معطوف خیل نه عدد مبهم مبینر عاملاً فی تیز مینر سره د تیز خیل نه دا خبر لپاره د مبتدأ

مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه عليها، والقياسية منها سبعة عوامِل، واور حرف عاطف القياسية ذوالحال من جارها ضمير مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تركائنة پورې كائنة صيغه د اسم فاعل ضمير په كېنې مستتر هغه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه تشبیه جمله حال لپاره د ذوالحال. ذوالحال سره د حال خپل نه مبتدأ سبعة عدد مبهم ميز عوامِل في تميز ميز سره د تميز خپل نه خبر لپاره د مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه. معطوفه عليها سره د معطوفې خپل نه تفصيل لپاره د اجمال. اجمال سره د تفصيل خپل نه بيان لپاره د مبين. مبين سره د بيان خپل نه معطوفه عليها، والمعنوية منها عددان، واور حرف عاطف المعنوية ذوالحال من جارها ضمير مجرور جار سره د مجرور خپل نه د متعلق تركائنة پورې كائنة صيغه د اسم فاعل ضمير په كېنې مستتر هغه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه د تشبیه جمله حال لپاره د ذوالحال. ذوالحال سره د حال خپل نه مبتدأ عددان خبر مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه اولی، وتتنوع السماعية منها على ثلاثة عشر نوعاً، واور حرف طفتتنوع فعل السماعية ذوالحال من جارها ضمير مجرور جار سره د مجرور خپل نه د متعلق تركائنة پورې كائنة صيغه د اسم فاعل ضمير په كېنې مستتر هغه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه تشبیه جمله حال لپاره د ذوالحال. ذوالحال سره د حال خپل نه فاعل لپاره د تنوع على جار ثلثة عشر عدد مبهم ميز او نوعي تميز ميز سره د تميز خپل نه مجرور لپاره د جار - جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تنوع پورې فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ثانيه. معطوفه عليها سره د معطوفينو خپلو تفصيل لپاره د اجمال، اجمال سره د تفصيل خپل نه د ابيا تفصيل لپاره د اول اجمال چه په اعلم كېنې وؤ د اجمال سره د تفصيل خپل نه بيا اجمال او د اوروسته كتاب ورته تفصيل،

النوع الاول

حروف تجر الاسم فقط، النوع موصوف الاول صفت موصوف سره د صفت خپل نه مبتدأ حروف موصوف تجر فعل ضمير په كېنې مستتر چه تعبیر ورس نه كېږي په هي سره او راجع دي حروف ته هغه فاعل لپاره د تجر الاسم مفعول به لپاره د تجر. تجر فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به نه جمله فعلیه خبریه صفت لپاره د موصوف. موصوف سره د صفت خپل نه دا خبر لپاره د مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه عليها، فقط فاء نصیحه قط اسم فعل په معنی دانته سره انتة صيغه د امر حاضر ضمير په كېنې مستتر دي چه تعبیر ورس نه كېږي په انتة سره هغه في فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق مقدار نه چه عن الزيادة دي عن جار الزيادة مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر انتة پورې نون فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط مقدرة چه هغه اذا جررت بها الاسم دي. اذا حرف شرط جررت فعل او ك ضمير د فاعل لپاره د فعل باء جارها ضمير چه راجع دي حروف نه هغه مجرور

جار سړه د مجرور خپل نه متعلق تر جررت فعل پورې الاسم مفعول په فعل سړه د فاعل او سړه د متعلق او سړه د مفعول په خپل نه جمله فعلیه شرط . شرط سړه د جزاء خپل نه جمله فعلیه معترضه لامل لهما من الاعراب ، ولسم حروفاً جارة ، واو حرف عاطف تسمی فعل مجهول ضمیر په کبسی مستتر چه تغییر ور نه کبزی په بی سړه چه راجع دی حروف ته هغه یی نائب فاعل او حروفاً موصوف او جارة یی صفت موصوف سړه د صفت خپل نه جمله فعلیه معطوفه اولی . وهی سبعة عشر حرفاً ، واو حرف عاطف هی ضمیر مبتدأ سبعة عشر عدد مبهم مییز حرفاً تیز مییز سړه د تیز خپل نه خبر لپاره د مبتدأ . مبتدأ سړه د خبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه ثانیه . معطوفه علیها سړه د خپلونه اجمال ، الباء للالصاق ، الباء مبتدأ لام حرف جار الصاق مجرور جار سړه د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته پورې ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبسی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سړه د فاعل او سړه د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ . مبتدأ سړه د خبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه علیها ، وهو اتصال الشيء بالشيء اما حقيقة غوږه داء واما مجازاً غوږ مرتب فزید ای التصق مروزی بمکان یقرب منه زید ، واو حرف عاطف هو ضمیر مبتدأ اتصال مصدر مضاف الشيء مضاف الیه باء جارشی مجرور جار سړه د مجرور خپل نه متعلق تر اتصال معطوف پورې اتصال مصدر مضاف سړه د مضاف الیه او سړه د متعلق خپل نه مییز اثار حرف تردید حقیقه مثل غو مضاف په کبسی باء جار چه ضمیر مجرور جار سړه د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته پورې ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبسی مستتر دی هغه یی فاعل اسرافاعل سړه د فاعل او سړه د متعلق خپل نه شبه جمله خبر او داء مبتدأ . مبتدأ سړه د خبر خپل نه جمله اسمیه مضاف الیه لپاره د مضاف چه غوږ دی مضاف سړه د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ مخدوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سړه د مضاف الیه خپل نه مبتدأ او غوږ به داء ورتنه خبر مبتدأ سړه د خبر خپل نه مثال لپاره د مثل . مثل سړه د مثال خپل نه معطوف علیه واو حرف عاطف اثار حرف تردید مجازاً مثل غو مضاف په معنی د مثل سړه مرتب فزید مرتب فعل ت ضمیر فاعل باء حرف جار زید مجرور جار سړه د مجرور خپل نه متعلق تر مرتب پورې فعل سړه د فاعل او سړه د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه مفسر ای حرف تفسیر التصق فعل مژور مضاف یی ضمیر د متکلم هغه یی مضاف الیه مضاف سړه د مضاف الیه خپل نه فاعل لپاره د التصق باء حرف جار بمکان موصوف یقرب فعل من حرف جار ضمیر چه راجع دی مکان ته هغه مجرور جار سړه د مجرور خپل نه متعلق تر یقرب فعل پورې او نید فاعل لپاره د یقرب . فعل سړه د فاعل او سړه د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه صفت کبزی لپاره د موصوف چه مکان دی موصوف سړه د صفت خپل نه مجرور کبزی د جار جار سړه د مجرور خپل نه متعلق تر التصق پورې فعل سړه د فاعل او سړه د متعلق خپل نه جمله فعلیه تفسیر لپاره د مفسر . مفسر سړه د تفسیر خپل نه د مضاف الیه کبزی لپاره د مضاف چه غوږ دی مضاف سړه د مضاف الیه خپل نه خبر کبزی لپاره د مبتدأ مخدوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سړه د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سړه د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال کبزی لپاره د مثل چه مجازاً دی مثل سړه د

مثال خیل نه معطوف . معطوف علیه سره د معطوف خیل نه د اَ تَییز کیری لپاره د میز میز سره د تَییز خیل نه د خبر کیری لپاره د هُوَ ضمیر مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه معطوفه معطوفه علیها سره د معطوف خیل نه د ابیا معطوف علیها ، وَلِلَّاسْتِعَانَةِ نَحْوُ كَيْتٍ بِالْقَلَمِ ، وادحرف عاطف لام حرف جار استعانة مصدر مجرور جار سره د مجرور خیل نه د متعلق ترتباً پوری ثابتة میغه د اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه تشبیه جمله خبر لپاره د مبتدأ لحدوف چه هی ضمیر دی اورا جمع دی الباء ته مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه ممثل . نحو مضاف کیت فعل ت ضمیر د متکلم هغه یی فاعل باء جار القلم مجرور جار سره د مجرور خیل نه د متعلق ترکبت مضاف فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لپاره د مضاف ، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتدأ لحدوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه د اَمْتَدَأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مِثْل . مِثْل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وَقَدْ تَكُونُ لِلتَّعْلِيلِ نَحْوُ قَوْلِهِ تَعَالَى إِنَّكُمْ تَطْلُمُونَ أَنفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ . وادحرف عاطف قَدْ لپاره د تقلیل تَكون فعل دی د افعال ناقصه و نه ضمیر په کبئی مستتر چه تعبیر ور نه کیری په هی سره اورا جمع دی الباء ته هغه اسم لپاره د تَكون لام جار تقلیل مجرور جار سره د مجرور خیل نه د متعلق ترتباً پوری ثابتة میغه د اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه تشبیه جمله خبر لپاره د تَكون . تَكون سره د اسم اوسره د خبر خیل نه جمله اسمیه مِثْل نحو مضاف قول مضاف ضمیر ذوالحال تعالی فعل ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه حال شول لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خیل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه د اقول ، اَن حرف دی د حروف مشبیه بالفعل نه اسم منصوب خبر مرفوع غواری او کَر ضمیر اسم دی لپاره د اَن تَلَمَّتُمْ د افعال او تَعَرَّی فاعل اَنْفُس مضاف او کَر یی مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مفعول به لپاره د ظلمتم باء حرف جار اتخاذ مصدر مضاف فاعل خیل ته او کَر ضمیر مضاف الیه لپاره د مضاف او العجل مفعول به لپاره د اتخاذ مصدر . اتخاذ مصدر سره د مضاف الیه اوسره د مفعول به خیل نه مجرور کیری لپاره د جار . جار سره د مجرور خیل نه د متعلق تَظْلُمْتُمْ فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبر لپاره د اَن . اَن سره د اسم او د خبر خیل نه د اَمَقُوله شوه لپاره د قول . قول سره د مقولی خیل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ لحدوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه د اَمْتَدَأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه د امثال د مِثْل شه مِثْل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وَالْمَصَاحِبَةُ نَحْوُ اشْتَرَيْتُ الْفَرَسَ بِسَرْجِهِ ، وادحرف عاطف لام جار المصاحبة مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترتباً پوری ثابتة میغه د اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر چه تعبیر ور نه

کېږي په هې سره هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه تشبیه جمله خبر کېږي لپاره د مبتدأ
 مخدوفی چه هې دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثل نحو مضاف اشتریت فعل ت ضمیر هغه یی فاعل
 الفریس مفعول به بآء جار سرچ مضاف څه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل مجرور لپاره د جار
 جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراشتریت فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق
 خپل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر
 لپاره د مبتدأ مخدوف چه مثاله دی مثال مضاف څه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه
 مبتدأ . مبتدأ سره د خبر نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مثل . مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه
خبریه معطوفه ، وللتعدیه نحو قوله تعالى ذهب الله بنورهم ونحو ذهب بنور
اذهبت ، واو حرف عاطف لام حرف جاره التعدیه مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته پوری
 ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق نه تشبیه جمله
 خبر کېږي لپاره د مبتدأ مخدوف چه هې دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثل نحو مضاف قول
 مضاف څه ضمیر ذوالحال تعالی فعل ضمیر په کبني مستتر چه تعبیر و نه کېږي په هوسره هغه یی فاعل فعل
 سره د فاعل خپل جمله حالیه حال کېږي لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خپل نه مضاف الیه کېږي لپاره
 د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه قول . ذهب فعل الله یی فاعل بآء جار نور مضاف هم
 ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور لپاره د جار . جار سره د مجرور خپل نه متعلق
 تر ذهب فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه مقوله شوه لپاره د قول . قول سره د مقول خپل
 نه د امضاف الیه شوه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه معطوف علیه واو حرف
 عاطف نحو مضاف ذهب فعل ت ضمیر یی فاعل بآء حرف جار زید مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر
 ذهب پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه مفتسر ای حرف تفسیر اذهب فعل ت
 ضمیر فاعل او څه ضمیر مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه تفسیر لپاره د
 مفتسر . مفتسر سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل
 نه معطوف لپاره د معطوف علیه . معطوف علیه سره د معطوف خپل نه دا خبر شو لپاره د مبتدأ مخدوف چه
 مثاله دی مثال مضاف څه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل
 نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثل . مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه ، وللمقابله نحو
اشتریت العبد بالفریس ، واو حرف عاطف لام حرف جاره المقابله مجرور جار سره د مجرور خپل نه دا
 متعلق تر ثابته پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او
 سره د متعلق خپل نه تشبیه جمله خبر لپاره د مبتدأ مخدوفی چه هې دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
 مثل نحو مضاف اشتریت فعل ت ضمیر فاعل العبد مفعول به بآء جار الفریس مجرور جار سره د مجرور خپل نه
 د متعلق تراشتریت فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه

خبریه مضاف الیه لیاره دمضاف چه نحو دی مضاف سره دمضاف الیه خیل نه خبر لیاره دمبتداً محذوف چه
مثاله دی مثال مضاف کا غیر مضاف الیه مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مبتداً. مبتداً سره دخبر خیل نه
جمله اسمیه مثال لیاره دممثل. مثل سره دمثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطونه :

وَلَلْقَسَمِ نَحْوُ بِاللَّهِ لَا فَعَلْنَ كَذَا ، و ا و حرف عاطف لام جاره القسم مجرور جار سوره و مجرور خیل نه متعلق تر
 ثابتة پوری ثابتة صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر به کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سوره د فاعل او
 سوره د متعلق خیل نه تشبیه جمله خبر کبری لپاره د مبتداً مخذوف چه هی دی مبتداً سوره د خبر خیل نه جمله
 اسمیه خبریه مثل نحو مضاف با و جار لفظ د الله مجرور جار سوره د مجرور خیل نه د متعلق تر قسم مقدری پوری
 قسم صیغه واحد متکلم فعل مضارع معلوم ضمیر به کنی مستتر چه تعبیر ور نه کبری به انا سوره هغه فی فاعل
 فعل سوره د فاعل او سوره د متعلق خیل نه جمله فعلیه قسم لام حرف تاکید افعَلْنَ صیغه واحد متکلم فعل مضارع
 معلوم ضمیر به کنی مستتر چه تعبیر ور نه کبری به انا سوره هغه فی فاعل انون په لَا فَعَلْنَ کنی لپاره د تکیه
 دانون تکیه دی او کذا اسم اشاره د مفعول به لپاره د افعَلْنَ فعل سوره د فاعل او سوره د مفعول به خیل نه جمله
 فعلیه جواب قسم . قسم سوره د جواب قسم خیل نه جمله فعلیه انشائیة مضاف الیه لپاره د مضاف مضاف سوره
 د مضاف الیه خیل نه دا خبر کبری لپاره د مبتداً مخذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف
 سوره د مضاف الیه خیل نه مبتداً . مبتداً سوره د خبر خیل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثل . مثل سوره د مثال
 خیل نه جمله اسمیه معطوفه ، وَلِلْاِسْتِعْظَافِ نَحْوِ اِرْحَمْ بَرِّیْلَ ، و ا و حرف عاطف لام حرف جاره الاستعظاف
 مجرور جار سوره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابتة مقدری پوری ثابتة صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر به
 کنی مستتر چه تعبیر ور نه کبری به هی سوره هغه فی فاعل اسم فاعل سوره د فاعل او سوره د متعلق خیل نه تشبیه
 جمله خبر کبری لپاره د مبتداً مخذوف چه هی دی مبتداً سوره د خبر خیل نه جمله اسمیه مثل نحو مضاف
 اِرْحَمْ صیغه د امر حاضر ضمیر به کنی مستتر چه تعبیر ور نه کبری به انت سوره هغه فی فاعل باء حرف جار
 زید مجرور جار سوره د مجرور خیل نه متعلق تر اِرْحَمْ فعل پوری فعل سوره د فاعل او سوره د متعلق خیل نه جمله
 فعلیه انشائیة مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سوره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتداً
 مخذوفی چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سوره د مضاف الیه خیل نه مبتداً ، مبتداً
 سوره د خبر خیل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثل . مثل سوره د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه ،
 وَلِلظَّرْفِیَةِ نَحْوِ زَیْدٍ بِالْبَلَدِ ، و ا و حرف عاطف لام حرف جاره الظرفیة مجرور جار سوره د مجرور خیل نه
 متعلق تر ثابتة پوری ثابتة صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر به کنی مستتر دی هغه فی فاعل اسم فاعل
 سوره د فاعل او سوره د متعلق خیل نه تشبیه جمله خبر لپاره د مبتداً مخذوفی چه هی دی مبتداً سوره
 د خبر خیل نه مثل ، نحو مضاف زید مبتداً باء حرف جاره په معنی د فی سوره البلد مجرور جار سوره د مجرور خیل
 نه متعلق تر ثابتة مقدری پوری ثابتة صیغه د اسم فاعل ضمیر به کنی مستتر چه تعبیر ور نه کبری به هی سوره او
 جمع دی زید ته هغه فی فاعل اسم فاعل سوره د فاعل او سوره د متعلق خیل نه تشبیه جمله خبر شوی لپاره د مبتداً .

مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسميه مضاف اليه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ محدودی چه مثاله دی مثال مضاف ؤ ضمير مضاف اليه . مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره دخبر خپل نه مثال لپاره د مثنى . مثنى سره د مثال خپل نه جمله اسميه معطوفه ، **وَلِزِيَادَةِ نَحْوِ قَوْلِهِ تَعَالَى وَلَا تَلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ** ، واو حرف عاطف لام مؤنث اسم فاعل الزيادة مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدّر پوری ثابته صيغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمير په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه تشبه جمله خبر کړی لپاره د مبتدأ محدودی چه هی دی مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسميه مثنى نحو مضاف قول مضاف ؤ ضمير زوالحال تعالی صيغه د فعل ماضی ضمير په کښی مستتر چه تعبیر ترینه کړی په هو سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه حال کړی لپاره د ذوالحال ، ذوالحال سره د حال خپل نه مضاف اليه کړی لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف اليه خپل نه قول . واو حرف عاطف معطوف عليه یی په قرآن مجید کښی ده لا ناهیه تَلْقُوا فعل واو په تَلْقُوا کښی ضمير بارنی فاعل لپاره د تَلْقُوا بَاء حرف جا ایدری مضاف کوم ضمير مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تَلْقُوا فعل پوری الی حرف جار ؤ التَهْلُكَةُ مجرور . جار سره د مجرور خپل متعلق تر تَلْقُوا فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د دواړو متعلقینو خپل نه جمله فعلیه انشائیة مقوله د قول . قول سره د مقولی خپل نه مضاف اليه کړی لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر کړی لپاره د مبتدأ محدودی چه مثاله دی مثال مضاف ؤ ضمير مضاف اليه . مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسميه مثال لپاره د مثنى . مثنى سره د مثال خپل نه جمله اسميه خبریه معطوفه . **وَاللَّامُ لِلْاِخْتِصَاصِ نَحْوُ الْجَلِّ لِلْفَرَسِ** ، واو حرف عاطف اللام مبتدأ للاختصاص کښی لام حرف جار ؤ اختصاص مصدر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدّر پوری ثابته صيغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمير په کښی مستتر چه تعبیر وړ نه کړی په هی سره چه راجع دی اللام ته هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه تشبه جمله خبر لپاره د مبتدأ چه اللام دی مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسميه خبریه مثنى . نحو مضاف الجل مبتدأ لام حرف جار ؤ الفرس مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدّر پوری ثابته صيغه واحد مذکر اسم فاعل ضمير په کښی مستتر چه تعبیر وړ نه کړی په هو سره چه راجع دی الجل ته هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه تشبه جمله خبر کړی لپاره د مبتدأ چه الجل دی مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسميه مضاف اليه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ محدودی چه مثاله دی مثال مضاف ؤ ضمير مضاف اليه . مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسميه مثال لپاره د مثنى . مثنى سره د مثال خپل نه جمله اسميه معطوفه ، **وَلِزِيَادَةِ نَحْوِ رَدِّ الْكَمَرِ أَيْ رَدِّ فِكْمٍ** ، واو حرف عاطف لام حرف جار ؤ الزيادة مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدّر پوری ثابته صيغه

واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر به کنی مستتر چه تعبیر ورنه کبری به هی سره هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل
 اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کبری لپاره د مبتداً مخذوفی چه هی ضمیر دی مبتداً سره د خبر خپل نه
 جمله اسمیه مثل نحو مضاف ردیف فعل ضمیر به کنی مستتر هغه فی فاعل لام حرف جاره کمر ضمیر مجرور جار
 سره د مجرور خپل نه متعلق توری ردیف فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه مفسر
 ائی حرف تفسیر ردیف فعل ضمیر به کنی مستتر هغه فی فاعل او کمر ضمیر مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د
 مفعول به خپل نه جمله فعلیه تفسیر لپاره د مفسر سره د تفسیر خپل نه جمله فعلیه مضاف الیه
 لپاره د مضاف مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتداً مخذوفی چه مثاله دی مثال مضاف
 ک ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتداً مخذوفی سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال
 د مثل مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه محطوفه **وَلِلتَّعْلِيلِ نَحْوُ جِسْمِكَ الْاَكْرَامِ**
 دواو حرف عاطف لام حرف جاره التعلیل مصدر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترتابته مقد پوری ثابته
 صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر به کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق
 خپل نه شبه جمله خبر دی لپاره د مبتداً مخذوفی چه هی دی مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثل
 نحو مضاف جِسْمُكَ فعل ت ضمیر فاعل ک ضمیر مفعول به لام حرف جاره اکرام مصدر د مضاف او ک ضمیر
 مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترفعل
 پوری چه جِسْمُكَ دی فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه
 مضاف الیه لپاره د مضاف مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتداً مخذوفی چه مثاله دی
 مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتداً مخذوفی سره د خبر خپل نه جمله
 اسمیه مثال لپاره د مثل مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه محطوفه **وَاللْقِسْمِ نَحْوِ لَيْلِهِ لَا**
يُؤَخِّرُ الْاَجَلَ دواو حرف عاطف لام حرف جاره القسم مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترتابته مقد
 پوری ثابته صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر به کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او
 سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کبری لپاره د مبتداً مخذوفی چه هی ضمیر دی مبتداً سره د خبر خپل
 نه شبه جمله اسمیه مثل نحو مضاف لام حرف جاره لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر
 اُقيم فعل مقد پوری اُقيم صیغه واحد متکلم فعل مضارع معلوم ضمیر به کنی مستتر چه تعبیر ورنه
 کبری په آنا سره هغه فی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم لا حرف نافية
 یو غرضیه د فعل مضارع معلوم ضمیر به کنی مستتر دی چه تعبیر ورنه کبری په هوسره چه راجع دی
 لفظ د الله نه هغه فی فاعل او الاجل مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه
 جواب لپاره د قسم قسم سره د جواب قسم خپل نه جمله فعلیه انشائیة مضاف الیه لپاره د مضاف
 چه خودی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتداً مخذوفی چه مثاله دی مثال مضاف ک
 ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتداً مخذوفی سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال

لپاره دمثّل . مثّل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه ، وَلِلْمَعَاقِبَةِ غَوْلَزِمَ الشَّرِّ لِلشَّقَاوَةِ

واوړن عاطف لام حرف جاره المعاقبة مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقد پورې ثابته صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ مخذوفی چه هی دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثّل غو مضاف لزیم صیغه د فعل ماضی معلوم فعل دی او فاعل یی مخذوف دی چه فلان دی ، الشّر مفعول به دی او لام حرف جاره للشقاو مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر لزیم فعل پورې فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه دا خبر لپاره د مبتدأ مخذوفی چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه

جمله اسمیه مثال لپاره د مثّل . مثّل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وَمِنْ ، واوړن عاطف لفظ د مین مبتدأ لپاره د خبر مخذوف چه منها دی . مین حرف جارها ضمیر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقد پورې ثابته صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل

اسم فاعل سره د فاعل خپل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ چه لفظ د مین دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه ، وَهِيَ لَابِتْدَاءُ الْغَايَةِ خَوِصَرْتُ مِنَ الْبَصَرَةِ إِلَى

الْكُوفَةِ ، واوړن عاطف هی ضمیر مبتدأ لام حرف جاره ابتداء مضاف الغاية مضاف الیه . مضاف سره د مضاف خپل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقد پورې ثابته صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ چه ضمیر دی دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثّل غو مضاف یسرت فعل ضمیر دت فاعل مین حرف جار البصرة مجرور . جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یسرت پورې فعل سره د فاعل اوسره د واوړن متعلقینو خپلو نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ مخذوفی چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثّل

مثّل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه ، وَلِلتَّبَعِضِ غَوَاخِذَاتٍ مِنَ الدَّرَاهِمِ أَى

بَعْضُ الدَّرَاهِمِ ، واوړن لام حرف جاره التبعض مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقد پورې ثابته صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ مخذوفی چه هی ضمیر دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثّل غو مضاف اخذت فعل ضمیر دت فاعل مین حرف جار الدراهم مجرور جار سره د مجرور خپل نه مفسر اوی حرف تفسیر بعض مضاف الدراهم مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه تفسیر لپاره د مفسر . مفسر سره د تفسیر خپل نه متعلق تراخذت پورې اخذت فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د

مبتدأً مخذوفٍ چه مثاله دی مثال مضاف ؤ ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأً
 مبتدأً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مثل . مثل سره د مثال خپل نه جمله
 اسمیه خبریه معطوفه ، وللتبيين نحو قوله تعالى فاجتنبوا الرجس من الاوثان
 اى الرجس الذى هو الاوثان ، واو حرف عاطف لام حرف جاره للتبيين مجرور جار سره د مجرور
 خپل نه متعلق تر ثابته مقدرورى ثابته صيغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمير به كنى مستتر هغه ي فاعل
 اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر كيزي لپاره د مبتدأً مخذوفٍ چه هي ضمير
 دى مبتدأً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مكمّل نحو مضاف قول مضاف ؤ ضمير ذوالحال تعالى فعل
 ضمير به كنى مستتر هغه ي فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلية حال لپاره د ذوالحال . ذوالحال
 سره د حال خپل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه قول دى مضاف سره د مضاف الیه خپل نه قول فاجتنبوا
 فعل واو ضمير د فاعل الرجس مبين من حرف جاره الاوثان مجرور جار سره د مجرور خپل نه بيان لپاره
 د مبين . مبين سره د بيان خپل نه دამنتر اى حرف تفسير الرجس موصوف الذى موصول هو ضمير
 مبتدأً الاوثان خبر لپاره د مبتدأً . مبتدأً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه صله لپاره د موصول ،
 موصول سره د صله خپل نه صفت لپاره د موصوف . موصوف سره د صفت خپل نه تفسير لپاره د مفسر
 مفسر سره د تفسير خپل نه مفعول به لپاره د فاجتنبوا فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله
 فعلية انشائية مقوله لپاره د قول قول سره د مقول خپل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دى
 مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأً مخذوفٍ چه مثاله دی مثال مضاف ؤ ضمير مضاف
 الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثل . مثل سره د مثال خپل نه جمله
 اسمیه خبریه معطوفه ، وللازيادة نحو قوله تعالى يغفر لكم من ذنوبكم ، واو حرف عاطف لام
 حرف جاره الزيادة مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدرورى ثابته صيغه واحد مؤنث
 اسم فاعل ضمير به كنى مستتر هغه ي فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر
 كيزي لپاره د مبتدأً مخذوفٍ چه هي ضمير دى مبتدأً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل نحو مضاف
 قول مضاف ؤ ضمير ذوالحال تعالى فعل ضمير به كنى مستتر هغه ي فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله
 فعلية حال لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خپل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه قول دى مضاف سره د
 مضاف الیه خپل نه دا قول يغفر صيغه د غائب فعل مضارع معلوم ضمير به كنى مستتر دى چه تغيير ورته
 كيزي په هو سره او ابع دى الله ته هغه ي فاعل لام حرف جاره كمر ضمير مجرور جار سره د مجرور خپل
 نه دامتعلق اول تر يغفر فعل پوري من حرف جار ذنوب مضاف او كمر ضمير ورته مضاف الیه . مضاف سره
 د مضاف الیه خپل نه مجرور د جار . جار سره د مجرور خپل نه متعلق ثانى تر يغفر فعل پوري فعل سره د فاعل
 اوسره د دواړو متعلقينو خپلونه جمله فعلية خبریه مقوله لپاره د قول قول سره د مقول خپل نه مضاف
 الیه لپاره د مضاف چه نحو دى مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأً مخذوفٍ چه مثاله

دی مثال مضاف أضمر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خیل نه جملہ اسمیہ خبریہ مثال لیاره د مثل . مثل سره د مثال خیل نه جملہ اسمیہ معطوفه ، والی لانتہاء الغایة فی المكان نحو سرت من البصرة إلى الکوفة ، وادحرف عاطف لفظ دالی مبتدأ لام حرف جاره انتہاء مصدر مضاف الغایة مضاف الیه فی حرف جاره المكان مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر انتہاء پوری انتہاء مصدر مضاف سره د مضاف الیه اوسره د متعلق خیل نه مجرور لیاره د جار چه لام دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابتة مقد ر پوری ثابتة صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر پہ کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جملہ خبریہ لیاره د مبتدأ چه لفظ دالی دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جملہ اسمیہ مثل نحو مضاف سرت نعل ت ضمیر فاعل من حرف جاره البصرة مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر سرت فعل پوری الی حرف جاره الکوفة مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر سرت فعل پوری سرت فعل سره د فاعل اوسره د دواہر و متعلقینو خیلو جملہ فعلیہ مضاف الیه لیاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لیاره د مبتدأ محذوف چه مثالہ دی مثال مضاف أضمر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خیل نه جملہ اسمیہ مثال لیاره د مثل . مثل سره د مثال خیل نه جملہ اسمیہ معطوفه ، وللمصاحبة ، وادحرف عاطف لام حرف جاره المصاحبة مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابتة مقد ر پوری ثابتة صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر پہ کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جملہ خبریہ لیاره د مبتدأ محذوف چه ہی دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جملہ اسمیہ مثل ، لنحو قوله تعالى ولا تأکلوا اموالهم الى اموالکم ای مع اموالکم ، نحو مضاف قول مضاف أضمر ذوالحال تعالی فعل ضمیر پہ کنی مستتر هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جملہ فعلیہ حال لیاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خیل نه مضاف الیه لیاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه قول وادحرف عاطف معطوف علیہ فی پہ قرآن مجید کنی ذکر دہ لآخر ناهیہ تأکلوا فعل ضمیر چه وادوی پہ ولا تأکلوا کنی هغه فی فاعل اموال مضاف ضمیر دھم مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مفعول بہ کبری لیاره د فعل الی حرف جاره اموال مضاف ضمیر دکم مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه مفسر ای حرف تفسیر مع مضاف اموال مضاف ضمیر دکم مضاف الیه . مضاف نشره د مضاف الیه خیل نه چه ضمیر دکم دی مضاف الیه لیاره د مضاف چه لفظ دالی دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه تفسیر لیاره د مفسر . مفسر سره د تفسیر خیل نه متعلق تروا لکوا فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د مفعول بہ اوسره د متعلق خیل نه جملہ فعلیہ انشائیہ مقولہ لیاره د قول . قول سره د مقول خیل نه مضاف الیه لیاره د مضاف چه خودی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لیاره د مبتدأ محذوف چه مثالہ دی مثال مضاف أضمر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خیل نه جملہ اسمیہ مثال لیاره د مثل . مثل سره د مثال خیل

نه جمله اسمیه معطونه، وَقَدْ يَكُونُ مَا بَعْدَهَا دَاخِلًا فِي مَا قَبْلَهَا، واد حرف عاطف قد حرف
تقلیل یکنون فعل دی دافعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غوابی لفظ دما موصوله په معنی وَالَّذِي
سره بعد مضاف ها ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خیل نه طرف مستقر متعلق ترتب متقدره
پوری ثبت میغه فعل ماضی معلوم ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ور نه کیری په هو سره او راجع دی ما
موصوله ته هغه فی فاعل شو فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه صله لپاره د موصول
چه لفظ دما دی موصول سره د صلی خپلی نه د اسم شته لپاره د یکنون د اخلا میغه د اسم فاعل ضمیر په
کبی مستتر چه تعبیر ور نه کیری په هو سره او راجع دی موصول ته هغه فاعل کیری لپاره د اسم فاعل
فی حرف جاره ما موصوله په معنی وَالَّذِي سره قبل مضاف ها ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف
الیه خیل نه متعلق ترتب فعل متقد پوری ثبت میغه فعل ماضی معلوم ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر
ور نه کیری په هو سره او راجع دی لفظ دما موصول ته هغه فاعل لپاره د فعل. فعل سره د فاعل او
سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه صله لپاره د موصول موصول سره د صلی خپلی نه مجرور لپاره
د جاره چه فی دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترد اخلا پوری اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق
خیل نه شبه جمله خبر لپاره د یکنون. یکنون فعل ناقصه سره د اسم او سره د خبر نه دال بالجزاء،
اِنْ كَانَ مَا بَعْدُهَا مِنْ جِنْسٍ مَا قَبْلَهَا، اِنْ حرف شرط کان فعل دی دافعال ناقصه و نه لفظ د
ما موصوله په معنی وَالَّذِي سره بعد مضاف ها ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خیل نه متعلق
ترتب فعل متقد پوری ثبت میغه د فعل ماضی معلوم ضمیر په کبی مستتر دی چه تعبیر ور نه کیری
په هو سره او راجع دی لفظ دما موصول ته هغه فی فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله
فعلیه خبریه صله لپاره د موصول. موصول سره د صلی خپلی نه اسم کیری لپاره د کان مِنْ حرف جاره
جنس مضاف ما موصوله په معنی وَالَّذِي سره قبل مضاف ها ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف
الیه خیل نه متعلق تر فعل متقد پوری چه ثبت دی ثبت میغه د فعل ماضی معلوم ضمیر په کبی
مستتر دی چه تعبیر ور نه کیری په هو سره او راجع دی لفظ دما موصول ته هغه فی فاعل فعل سره
د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه صله لپاره د موصول. موصول سره د صلی خپلی نه مضاف
الیه لپاره د مضاف چه جنس دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور د جاره چه مِنْ دی جار سره د
مجرور خیل نه متعلق تر ثابثاً مقد پوری ثابثاً میغه واحد مذکر اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی
فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کیری لپاره د کان، کان فعل دافعال
ناقصه و نه سره د اسم او د خبر خیل نه جمله فعلیه شرط. شرط سره د دال بالجزاء خیل نه ممثل،

نَحْوُ قَوْلِهِ تَعَالَى فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى الْمَرَافِقِ، نحو مضاف قول مضاف الیه

ضمیر ذوالحال تعالی فعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه حال
لپاره د ذوالحال. ذوالحال اسم د حال، خیل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د

مضاف الیه خیل نه قول. په فاغسلوا کښی فاء لپاره دجزاء او شرطی په قرآن مجید کښی ذکر دی او اغسلوا صیغه د امر حاضر معروف و او ضمیر بارز فاعل لپاره د فاغسلوا. وجوه مضاف کُم ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خیل نه معطوف علیه و او حرف عاطف ایدی مضاف کُم ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه د امحطوف. معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مفعول به کږی لپاره د فاغسلوا فعل. الی حرف جاره المرافق مجرور. جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر فاغسلوا فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د مفعول په اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه انشائییه مقوله لپاره د قول قول سره د مقول خپلی نه مضاف الیه کږی لپاره د مضاف چه خودی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کږی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف کُم ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خیل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مبثّل. مبثّل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه،

وقد لا یکن ما بعد ها و اخلا فی ما قبلها. و او حرف عاطف قد حرف تملیل لأ حرف نافییه یکن دی د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواری لفظ د ما موصول په معنی د الّذی سره بعد مضاف ها ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خیل نه ظرف مستقر متعلق ترتبت فعل مقدّم پوری ثبت صیغه د واحد مذکر فعل ماضی معلوم ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ور نه کږی په هو سره چه راجع دی لفظ د ما موصول ته هغه فی فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه صله لپاره د موصول: موصول سره د صلی خپلی نه اسم شو لپاره د یکن. داخل صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه فی فاعل فی حرف جاره ما موصوله قبل مضاف ها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپلی نه متعلق تر فعل مقدّم پوری چه ثبت دی ثبت صیغه د فعل ماضی معلوم ضمیر په کښی مستتر دی چه تعبیر ور نه کږی په هو سره او راجع دی لفظ د ما موصوله ته هغه فاعل لپاره د فعل. فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه صله لپاره د موصول. موصول سره د صلی خپلی نه مجرور لپاره د جار. جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر داخل پوری داخل صیغه د اسم فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر لپاره د یکن. یکن فعل ناقص سره د

اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه دال بالجزاء، ان لم یکن ما بعد ها من جنس ما قبلها، ان حرف شرط. او لم حرف دی د هر و فوازمه و نه یکن فعل دی د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواری لفظ د ما موصول په معنی د الّذی سره بعد مضاف ها ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خیل نه متعلق تر فعل مقدّم پوری چه ثبت دی ثبت صیغه د فعل ماضی معلوم ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ور نه کږی په هو سره او راجع دی لفظ د ما موصوله ته هغه فی فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه صله لپاره د موصول. موصول سره د صلی خپلی نه د اسم لپاره د یکن. من حرف جاره جنس مضاف ما موصول قبل مضاف ها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه متعلق تر فعل مقدّم پوری چه ثبت دی ثبت صیغه د فعل ماضی معلوم

ضمیر په کښې مستتر دی چه تعبیر وړ نه کېږي په هوسره اوراچې دی لفظ د ما موصوله ته هغه یی فاعل فعل
 سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه صله لپاره د موصول . موصول سره وصلی خپلی
 نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه جنس دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور د چارچه یی دی
 چار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابثاً مقدّر پورې ثابتاً صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښې مستتر
 دی هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کړی لپاره د یکن
 یکن فعل د افعال ناقصه و نه سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه شرط . شرط سره د دال بالجزاء خپل
 نه جمله اسمیه خبریه ممثل ، غَوْ قَوْلُهُ تَعَالَى تَمَّوُ الصَّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ ، غو مضاف قول مضاف
 ه ضمیر ذوالحال تعالی فعل ضمیر په کښې مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه حال
 لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خپل نه د ا مضاف الیه لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره
 د مضاف الیه خپل نه قول ، تَعْرِفُ دِي د حُرُوفٍ عَاطِفَةٍ وَنَهْ مَعْطُوفٌ عَلَيْهِ فِي مَذْكُورٍ ده په قرآن مجید
 کښې أَتَمَّوُ صِيغَةَ دَامِرٍ حَاضِرٍ او په أَتَمَّوُ کښې وَإِوَضَمِيرُ بَارِزٍ فاعل لپاره د أَتَمَّوُ . الصيام منقول به لپاره
 د أَتَمَّوُ الی حرف جاره الیل مجرور چار سره د مجرور خپل نه متعلق تر اتوا فعل پورې فعل سره د فاعل
 اوسره د مفعول به اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه انشائیة مقوله لپاره د قول . قول سره د مقولی
 خپلی نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه غو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ
 محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ .
 مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره د ممثل . ممثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه
 خبریه معطوفه ، وَحَتَّى لَانْتِهَاءِ الْغَايَةِ فِي الزَّهْمَانِ ، و او حرف عاطف لفظ د حتّی مبتدأ لام
 حرف جاره انتهاء مصدر مضاف الغایة مضاف الیه فی حرف جاره الزمان مجرور چار سره د مجرور خپل
 نه ممثل ، فَوُحِّمْتُ الْبَارِحَةَ حَتَّى الصَّبَاحِ ، غو مضاف نمت فعل ت ضمیر فاعل الباری مفعول
 حتّی حرف جاره الصباح مجرور چار سره د مجرور خپل نه متعلق تر نمت فعل پورې فعل سره د فاعل
 اوسره د مفعول به اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لپاره د مضاف چه غو
 دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ه ضمیر
 مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال
 لپاره د ممثل . ممثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه ، وَفِي الْمَكَانِ نَحْوِ بَيْتِ الْبَلَدِ
حَتَّى السُّوقِ ، و او حرف عاطف فی حرف جاره المكان مجرور چار سره د مجرور خپل نه ممثل . غو مضاف
 بیرت فعل ضمیر د یی فاعل البلد مفعول به حتّی حرف جاره السوق مجرور چار سره د مجرور خپل نه
 متعلق تر بیرت فعل پورې فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه
 مضاف الیه لپاره د مضاف چه غو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه
 مثاله دی مثال مضاف ه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل

نه مثال لپاره د مثل چه في المكان دى مثل سره د مثال خپل نه د امعطوف لپاره د معطوف عليه .
معطوف عليه سره د معطوف خپل نه متعلق ترانتهاء مصدر پورى انتهاء مصدر مضاف سره د مضاف
اليه چه الغاية دى او سره د متعلق خپل نه مجرور لپاره د جار چه لام دى جار سره د مجرور خپل نه
متعلق تر ثابته مقدار پورى ثابته صيغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمير په كېنى مستتر هغه في فاعل
اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ چه لفظ دحتى دى مبتدأ
سره د خبر خپل نه جمله اسميه معطوفه ، وللمصاحبة ، وار حرف عاطف لام حرف جار المصاحبة مجرور
جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدار پورى ثابته صيغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمير په كېنى
مستتر هغه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ هذوف
چه هي ضمير دى مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه مثل ، فوق رأت وردى حتى الداء
اي مع الداء ، نحو مضاف قرأت فعل ضمير دت في فاعل ورد مضاف ي ضمير د واحد متكلم مضاف
اليه د مضاف ، مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مفعول به لپاره د فعل حتى حرف جار الداء مجرور جار
سره د مجرور خپل نه مفسر وى حرف تفسير مع مضاف الداء مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه
تفسير لپاره د مفسر . مفسر سره د خپل نه د متعلق تر قرأت فعل پورى فعل سره د فاعل او سره د مفعول
به او سره د متعلق خپل نه جمله فعليه خبريه مضاف اليه لپاره د مضاف چه نغوى مضاف سره د مضاف
اليه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ هذوف چه مثاله دى مثال مضاف ك ضمير مضاف اليه . مضاف سره د
مضاف اليه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه مثال لپاره د مثل . مثل سره د مثال خپل نه
جمله اسميه معطوفه ، وما بعد ها قد يكون د اخلا في حكم ما قبلها ، وار حرف ما موصوله
په معنى د الذى سره بعد مضاف ها ضمير مضاف اليه . مضاف سره د مضاف اليه خپل نه متعلق تر فعل
مقدور پورى چه ثبت دى ثبت صيغه د فعل ماضى معلوم ضمير په كېنى مستتر دى چه تغيير ور نه
كېرى په هو سره او راجع دى لفظ د موصول ته هغه في فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه
جمله فعليه خبريه صله لپاره د موصول . موصول سره د صلي خپلى نه مبتدأ دد حرف تقليل يكون فعل
د افعال ناقصه و نه ضمير په كېنى مستتر چه تغيير ور نه كېرى په هو سره او راجع دى لفظ د موصول ته
هغه اسم لپاره د يكون . د اخلا صيغه د اسم فاعل ضمير په كېنى مستتر هغه في فاعل في حرف جار حكم
مضاف ما موصول په معنى د الذى سره قبل مضاف ها ضمير مضاف اليه ، مضاف سره د مضاف اليه خپل
نه متعلق تر فعل مقدور پورى چه ثبت دى ثبت صيغه د فعل ماضى معلوم ضمير په كېنى مستتر هغه في
فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعليه صله لپاره د موصول . موصول سره د صلي
خپلى نه مضاف اليه لپاره د مضاف چه حكم دى مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور د جار چه في دى
جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترد اخلا پورى د اخلا صيغه د اسم فاعل . اسم فاعل سره د فاعل او سره د
متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د يكون . يكون سره د اسم او سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبر

لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه مثل، نحو اكلت السمكة حتى رأيتها،
نحو مضاف اكلت فعل ت ضمير فاعل السمكة مفعول به حتى حرف جاره رأس مضاف ها ضمير مضاف اليه
مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور كبرى لپاره د جار، جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراكلت پورې
فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه مضاف اليه كبرى لپاره
د مضاف چه نغودى مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ مخدوف چه مثاله دى مثال مضاف
ت ضمير مضاف اليه. مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتدأ، مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه
مثال لپاره د مثل. مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وقد لا يكون داخلًا
فيه، واو حرف عاطف قد حرف تقليل لا حرف نافية يكون فعل دى د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع واو خبر
منصوب نغواړې ضمير په كنى مستتر دى هغه اسم كبرى لپاره د يكون او داخلًا صيغه د اسم ناعل ضمير په
كنى مستتر دى هغه فاعل دى حرف جاره ت ضمير مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تركيكون پورې
يكون فعل د افعال ناقصه و نه سره د اسم اوسره د خبر اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه مثل،
نحو المثال المذكور، نحو مضاف المثال موصوف المذكور صفت موصوف سره د صفت خپل نه مضاف
اليه لپاره د مضاف. مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ مخدوف چه مثاله دى مثال مضاف
ت ضمير مضاف اليه. مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتدأ، مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه مثال
لپاره د مثل، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه، وهى مختصة بالاسم الظاهر
بخلاف إلى، واو حرف عاطف هي ضمير چه رابع دى لفظ حتى ته د ابدأ مختصة صيغه د اسم مفعول
ضمير په كنى مستتر چه تعبیر ور نه كبرى په هي سره هي ضمير ذو الحال باء حرف جاره الاسم موصوف الظاهر
صفت موصوف سره د صفت خپل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مختصة پورې
باء حرف جاره خلاف مضاف لفظ دالى مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور لپاره د جار
جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر متلبسة پورې متلبسة صيغه د اسم ناعل ضمير په كنى مستتر هغه فاعل
فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله حال كبرى لپاره د ذو الحال چه ضمير
مستتر په مختصة كنى دى ذو الحال سره د حال خپل نه مفعول مالم يسم فاعله شو لپاره د مختصة،
مختصة صيغه د اسم مفعول سره د مفعول مالم يسم فاعله اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر شو
لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، فلا يقال حثاه ويقال اليه
فاه فصيحه لا نافية يقال صيغه د فعل مضارع مجهول لفظ د حثاه نائب فاعل لپاره د يقال فعل سره د نائب
فاعل خپل نه جمله فعلیه معطوف عليها واو حرف عاطف يقال صيغه د فعل مضارع مجهول لفظ د اليه دا
نائب فاعل لپاره د يقال فعل. فعل سره د نائب فاعل خپل نه جمله فعلیه معطوفه. معطوفه عليها
سره د معطوف خپلى نه د اجزاء شوه لپاره د شرط مقدره چه وَإِذَا كَانَ الْأَمْرُ كُلُّكَ دى واو حرف عاطف
إِذَا حرف شرط كان فعل دى د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب نغواړې الامر اسم دى لپاره د كَانَ او

کذلک دا خبر دی لپاره دکان. کان سره داسم اوسره دخبر خپل نه جمله اسمیه شرط. شرط سره دجزاء خپل نه جمله اسمیه معطوفه، وعلى الاستعلاء، واو حرف عاطف لفظ دعلی مبتدا لام حرف جاره
 الاستعلاء مجرور جار سره دمجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدرو پوری ثابته صیغه دواحد مؤنث اسم
 فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خپل نه شبهه جمله خبر
 لپاره دمبتدا چه لفظ دعلی دی مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، نحو زيد علم
السطح، نحو مضاف زید مبتدا علی حرف جاره السطح مجرور جار سره دمجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدرو
 پوری ثابت صیغه دواحد مذکر اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره دفاعل او
 سره دمتعلق خپل نه شبهه جمله خبر کښی لپاره دمبتدا. مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه
 علیها، وعلیه دین، واو حرف عاطف علی حرف جاره ضمیر مجرور جار سره دمجرور خپل نه متعلق
 تر ثابته مقدرو پوری ثابت صیغه داسم فاعل ضمیر په کښی هغه فی فاعل اسم فاعل سره دفاعل او
 سره دمتعلق خپل نه شبهه جمله خبر مقدم او دین مبتدا مؤخر. مبتدا مؤخر سره دخبر مقدم خپل نه
 جمله اسمیه خبریه معطوفه. معطوفه علیها سره دمعطوفی خپلی نه دامضاف الیه لپاره دمضاف چه نحو
 دی مضاف سره دمضاف الیه خپل نه خبر لپاره دمبتدا محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ؤ ضمیر مضاف
 الیه مضاف سره دمضاف الیه مبتدا. مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره دمثل، مثل
 سره دمثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وقل تكون بمعنى الباء، واو حرف عاطف قد حرف
 تقلیل تګون فعل دی دافعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواری ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر
 ورته کښی په هی سره اواراجع دی لفظ دعلی ته هغه اسم لپاره دتګون باء حرف جاره معنی مضاف الباء
 مضاف الیه. مضاف سره دمضاف الیه خپل نه مجرور لپاره دجار. جار سره دمجرور خپل نه متعلق تر ثابته
 مقدرو پوری ثابت صیغه داسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره دفاعل او سره
 دمتعلق خپل نه جمله خبر لپاره دتګون. تګون سره داسم اوسره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه
 مثل، نحو مررت علیه بمعنی مررت به، نحو مضاف مررت فعل ت ضمیر فاعل علی جاره ضمیر
 مجرور جار سره دمجرور خپل نه متعلق تر مررت فعل پوری فعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خپل نه
 جمله فعلیه خبریه ذوالحال باء حرف جاره معنی مضاف مررت فعل ت ضمیر فاعل باء حرف جاره ضمیر
 مجرور جار سره دمجرور خپل نه متعلق تر فعل پوری چه مررت دی فعل سره دفاعل اوسره دمتعلق
 خپل نه جمله فعلیه مضاف الیه لپاره دمضاف چه معنی دی مضاف سره دمضاف الیه خپل نه مجرور د
 جار جار سره دمجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدرو پوری ثابت صیغه داسم فاعل ضمیر په کښی مستتر
 چه راجع دی ذوالحال ته هغه فی فاعل اسم فاعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خپل نه شبهه جمله حال
 شولپاره ذوالحال. ذوالحال سره دحال خپل نه مضاف الیه شوه لپاره دمضاف. مضاف سره دمضاف
 الیه خپل نه خبر لپاره دمبتدا محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ؤ ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د

مضاف الیه خیل نه مبتدأ. مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثل. مثل سره د مثال
خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وَقَدْ تَكُونُ بِمَعْنَى فِي، واد حرف عاطف قد حرف تعلیل تكون فعل
د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواری ضمیر په کبیری مستتر چه تعبیر ورنه کبیری په هی سره
چه راجع دی لفظ دعی ته هغه اسم دپاره د تكون باء حرف جار ه معنی مضاف لفظ دی مضاف الیه مضاف
سره د مضاف الیه خیل نه مجرور لپاره د جار. جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقد رپورې ثابتاً
صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبیری مستتر چه تعبیر ورنه کبیری په هی سره هغه فی فاعل اسم فاعل سره د
فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبریه کبیری لپاره د تكون. تكون سره د اسم اود خبر خیل نه جمله
اسمیه مثل، نَحْوُ قَوْلِهِ تَعَالَى إِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ فِي سَفَرٍ، نحو مضاف قول مضاف به ضمیر ذو
الحال تعالی فعل ضمیر په کبیری مستتر هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه حال لپاره د ذو
الحال. ذو الحال سره د حال خیل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خیل
نه قول. إِنْ حرف شرط كنتم فعل د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواری ثم ضمیر اسم لپاره د
كنتم على حرف جار سفر مجرور جار سره د مجرور خیل نه مفسر ای حرف تفسیر فی حرف جار سفر مجرور
جار سره د مجرور خیل نه تفسیر لپاره د مفسر. مفسر سره د تفسیر خیل نه متعلق تر ثابته مقد رپورې
ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبیری مستتر چه تعبیر ورنه کبیری په هم سره هغه فی فاعل اسم
فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبریه لپاره د كنتم. كنتم فعل د افعال ناقصه و نه
سره د اسم اود خبر خیل مقوله لپاره د قول. قول سره د مقولی خپلی نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه
نخودی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف به ضمیر مضاف
الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ. مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه مثال لپاره د
مثل. مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه، وَعَنْ الْبُعْدِ وَالْمَجَازَةِ، واد حرف
عاطف لفظ دعی مبتدأ لام حرف جار البعد معطوف علیه واد حرف عاطف المجازة ورباندی عطف معطوف
علیه سره د معطوف نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقد رپورې ثابتاً
ثابته صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبیری هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل
نه شبه جمله خبریه لپاره د مبتدأ چه لفظ دعی دی مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل،
نَحْوُ رَمِيَتْ السَّهْمُ عَنِ الْقَوْسِ، نحو مضاف رمیت فعل ت ضمیر فاعل السهم مفعول به عن حرف
جار القوس مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر رمیت فعل رپورې فعل سره د فاعل اوسره د
مفعول به اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نخودی مضاف سره
د مضاف الیه خیل نه خبر د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف به ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د
مضاف الیه خیل نه مبتدأ. مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مثل. مثل سره

و مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و فی الظرفیه، و احرف عاطف لفظی مبتدأ لام حرف جاره الظرفیه مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقدار پوری ثابت صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیریه کنبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ چه لفظی دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه ممثل، نحو المال فی الکیس ونظرت فی الکتاب نحو مضاف المال مبتدأ فی حرف جاره الکیس مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقدار پوری ثابت صیغه واحد مؤنث اسم فاعل ضمیریه کنبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه خبر لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه معطوفه علیها، و احرف عاطف نظرت فعل ت ضمیر فاعل فی حرف جاره الکتاب مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر نظرت فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه معطوفه. معطوفه علیها سره د معطوف خپلی نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د ممثل. ممثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه، و لا استعلاء، و احرف عاطف لام حرف جاره الاستعلاء مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقدار پوری ثابت صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیریه کنبی هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه ضمیر دهی دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه ممثل، نحو قوله تعالی و لا صلیبکم فی جزوع النخل، نحو مضاف قول مضاف چه ضمیر ذو الحال تعالی فعل ضمیریه کنبی مستتر هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه حال لپاره د ذو الحال. ذو الحال سره د حال خیل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه قول. و احرف عاطف معطوف علیه فی مذکور ده په قرآن مجید کنبی لام لپاره د تاکید اصلین صیغه د واحد متکلم ضمیریه کنبی مستتر هغه فی فاعل او کما ضمیر مفعول به فی حرف جاره جذوع مضاف النخل مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور لپاره د جار. جار سره د مجرور خیل نه متعلق تراصلین فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه مقوله لپاره د قول. قول سره د مقولی خپلی نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف، چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د ممثل. ممثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،

بیت

هر چه دازی صرف کن در راه او . . . لن تنالوا البر حتی تنفقوا ،

والکاف للتشبيه ، وادحرف عاطف لفظ الکاف مبتدأ لام حرف جاره التشبيه مجرور جار سره د

مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقد رپوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه تشبیه جمله خبر لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه ممثله ، لخو نری کال لاسر ، نحو مضاف زید مبتدأ کاف حرف جاره الاسد مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقد رپوری ثابته صیغه دواحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه تشبیه جمله خبر لپاره د مبتدأ . مبتدأ

سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مضاف الیه لپاره د مضاف چه خودی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ لحدوف چه مثاله دی مثال مضاف ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د ممثله . ممثله سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه ، وقد تكون زائدة ، وادحرف عاطف قد حرف تعلیل تګون فعل د افعال ناقصه

ونه اسم مفعول خبر منصوب غواری ضمیر په کبی مستتر چه تغییر ور نه کیږی په هی سره چه راجع دی لفظ الکاف ته هغه اسم لپاره د تګون زائدة صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل خپل نه تشبیه جمله خبر کیږی لپاره د تګون . تګون سره د اسم او سره د خبر نه جمله اسمیه خبریه ممثله ، نحو قوله تعالى ليس كمثل شيء ، نحو مضاف قول مضاف چه ضمیر ذوالحال تعالی فعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه حال لپاره د ذوالحال ذوالحال سره د حال خپل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه قول . ليس فعل دی د افعال ناقصه و نه اسم مفعول خبر منصوب غواری کاف حرف جاره مثل مضاف چه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور لپاره د جار . جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقد رپوری ثابته صیغه دواحد مذکر اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه تشبیه جمله خبر مقدم لپاره د ليس او شيء اسم مؤخر لپاره د ليس . ليس سره د اسم او سره د خبر نه جمله اسمیه خبریه مقوله لپاره د قول . قول سره د مقولی خپلی نه مضاف الیه لپاره د مضاف

چه خودی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ لحدوف چه مثاله دی مثال مضاف چه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د ممثله . ممثله سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه ، ومنذ ومنذ لا بداء الغاية فی الزمان الماضي ، وادحرف عاطف منذ معطوف علیه وادحرف عاطف منذ معطوف علیه سره د معطوف خپل نه مبتدأ لام حرف جاره الابتداء مضاف الغاية مضاف الیه فی حرف جاره الزمان موصوف الباض صفت موصوف سره د صفت خپل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ابتداء پوری ابتداء مضاف سره د مضاف الیه خپل نه او سره د متعلق خپل مجرور لپاره د جار چه لام دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقد رپوری ثابته صیغه د تشبیه اسم فاعل ضمیر په

کتابی مستترجه تعبیر در نه کیبری به هما سره هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه
 ښه جمله خبر لپاره د مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، نحو ما رأیتہ
مذیوم الجمعة او منذ یوم الجمعة ، نحو مضاف ما نافیہ رأیتہ فعل ضمیر د فاعل او ک ضمیر
 مفعول به مذ حرف جار یوم مضاف الجمعة مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه معطوف علیه او
 حرف عاطف منذ حرف جار یوم مضاف الجمعة مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور لپه
 د جار جار سره د مجرور خپل نه معطوف . معطوف علیه سره د معطوف خپل نه متعلق تر رأیتہ فعل پورې
 فعل سره د فاعل اوسره د متعلق سره خپل نه جمله فعلیه مفسر ، أی ابتداء عدم رؤیتی ایا
کان یوم الجمعة إلى الآن ، ای حرف تفسیر ابتداء مضاف عدم مضاف رؤیة مضاف ی ضمیر
 فاعل لپاره د مصدر او مضاف الیه لپاره د دی مصدر او ایا مفعول به لپاره د رؤیتی . رؤیة مضاف
 سره د مضاف الیه اوسره د مفعول به خپل نه بیا مضاف الیه لپاره د مضاف چه عدم دی مضاف سره د
 مضاف الیه خپل نه بیا مضاف الیه لپاره د مضاف چه ابتداء دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه
 مبتدأ کأن فعل دی د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواړی ضمیر په کینی هغه اسم لپاره
 د کان . یوم مضاف الجمعة مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د کان إلى حرف جار
 الآن مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر کان پورې کان سره د اسم اوسره د خبر خپل اوسره د متعلق
 خپل نه جمله اسمیه خبریه خبر لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه تفسیر لپاره
 د مفسر . مفسر سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه خبر لپاره د مبتدأ مخدوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مثل . مثل سره د مثال خپل نه
 جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وقد تكونان بمعنی جميع المدة ، او حرف عاطف قد حرف تقلیل تكونان
 فعل دی د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواړی ضمیر چه الف دی په تكونان کینی هغه اسم لپاره
 د تكونان باء حرف جار معنی مضاف جميع مضی المدة مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه بیا
 مضاف الیه لپاره د مضاف چه معنی دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور لپاره د جار چه باء ده جار
 سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابتاً مقدر پورې ثابتاً میخه د واحد مذکر اسم فاعل ضمیر په کینی مستتر هغه
 فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه ښه جمله خبر لپاره د تكونان . تكونان سره د اسم
 اوسره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، نحو ما رأیتہ مذیومین او منذ یومین ، نحو
 مضاف ما نافیہ رأیتہ فعل ت ضمیر فاعل او ک ضمیر مفعول به مذ حرف جار یومین مجرور جار سره د مجرور
 خپل نه معطوف علیه او حرف عاطف منذ حرف جار یومین مجرور جار سره د مجرور خپل نه معطوف .
 معطوف علیه سره د معطوف خپل نه متعلق تر رأیتہ فعل پورې فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د
 متعلق خپل نه جمله فعلیه مفسر ای حرف تفسیر جميع مضاف مدة مضاف انقطاع مصدر مضاف رؤیة مضاف

مضاف خیل فاعل ته ی ضمیر د واحد متکلم او ایاء ضمیر د مفعول به دی لپاره درؤیة . درؤیة مصدر مضاف
 سره د مضاف الیه خیل نه چه یاء ضمیر د متکلم دی اوسره د مفعول به نه چه ایاء ضمیر دی مضاف الیه کیری
 لپاره د مضاف چه انقطاع دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه بیا مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه
 جمیع دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ اولفظ دیومان خبر . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه
 تفسیر لپاره د مفسر . مفسر سره د تفسیر خیل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه نخودی مضاف سره د
 د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف
 سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه مثال لپاره د ممتل . ممتل سره
 د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه ، و رُبَّ لِلتَّقْلِيلِ ، واو حرف عاطف لفظ د رُبَّ مبتدأ لام حرف
 جاره التقلیل مجروری جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقد رپوری ثابته حیغه واحده
 مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه
 شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه معطوفه ، وَلَا يَكُونُ
مَجْرُورًا هَا إِلَّا نَكْرَةً مَوْصُوفَةً ، واو حرف عاطف لاء حرف نافیة یكون فعل د افعال ناقصه
 نه اسم مرفوع خبر منصوب غواری مجرور مضاف ها ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه
 خیل نه اسم لپاره د یكون إلا حرف استثناء نکره موصوف اولفظ د موصوفه ورت ته صفت . موصوف
 سره د صفت خیل نه د استثناء مفرغه خبر لپاره د یكون . یكون سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه
 معطوفه علیها ، وَلَا يَكُونُ مُتَعَلِّقُهُ الْأَفْعَالُ مَا ضِيًّا ، واو حرف عاطف لاء حرف نافیة یكون فعل دی
 د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواری متعلق مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه
 خیل نه اسم لپاره د یكون إلا حرف استثناء فعلاً موصوف ما ضیاً فی صفت موصوف سره د صفت خیل مستثنی
 مفرغه خبر لپاره د یكون . یكون سره د اسم اوسره د خبر خیل نه جمله اسمیه معطوفه . معطوفه علیها سره
 د معطوفی خیل نه ممتل ، فَحَوْرَبُ رَجُلٍ كَرِيمٍ لَقِيْتُ ، نحو مضاف رُبَّ حرف جاره د رجل موصوف کَریم
 صفت . موصوف سره د صفت خیل نه مجرور لپاره د جار . جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر لقیْتُ مؤخر
 پوری لقیْتُ فعل ت ضمیر فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه مضاف الیه لپاره
 د مضاف چه نخودی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال
 مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله
 اسمیه مثال لپاره د ممتل . ممتل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه ، وَقَدْ تَدْخُلُ عَلَى
الْضَمِيرِ الْمُبْهَمِ ، واو حرف عاطف قد حرف تقلیل تَدْخُلُ فعل ضمیر په کبئی مستتر چه تعبیر و نه کیری
 په هی سره او را بح دی لفظ د رُبَّ ته هغه فی فاعل علی حرف جاره الضمیر موصوف المبهم صفت موصوف
 سره د صفت خیل نه مجرور لپاره د جار . جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر تَدْخُلُ فعل پوری فعل سره
 د فاعل اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها ،

وَلَا يَكُونُ تَمْيِيزُهُ إِلَّا نَكْرَةً مَوْضُوفَةً، وادحرف عاطف لاء حرف نافية يَكُونُ فعل دى دافعال ناقصه
 وُنه اسم مرفوع خبر منصوب غواری تمییز مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه اسم
 لپاره د یكون الإ حرف استثناء نکره موصوف اولفظ دموصوفه داصفت د نکره . موصوف سره د صفت
خپل نه جمله اسمیه معطوفه . معطوفه علیها سره دمعطوفی خپلی نه جمله اسمیه خبریه ممثل ،
مَحْضُورٌ بِهِ رَجُلًا جَوَادًا ، نحو مضاف رَبِّ حرف جاره ؤ ضمیر بهم مییز رجلاً موصوف جواداً صفت
 موصوف سره د صفت خپل نه تمییز لپاره دمیتیز . میتیز سره د تمییز خپل نه مجرور لپاره د جبار مجرور
 سره دمجرور خپل نه متعلق تر فعل محذوف پوری چه لیت دى لیتُ فعل ت ضمیر فاعل فعل سره د
 اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لپاره دمضاف چه نحو دى مضاف سره دمضاف
 الیه خپل نه خبر لپاره دمبتدا محذوف چه مثاله دى مثال مضاف ؤ ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د
 مضاف الیه خپل نه مبتدا . مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره دممثل . مثل سره د
 مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه ، وَالْوَاوُ لِلْقَسَمِ ، وادحرف عاطف اولفظ دالواو مبتدا لام حرف جاره
 القسم مجرور جار سره دمجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدار پوری ثابته صیغه دواحد مؤنث اسم
 فاعل ضمیر په کبى مستتر دى هغه ی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله
خبر لپاره دمبتدا . مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه ، وَهِيَ لَا تَدْخُلُ إِلَّا عَلَى الْأَسَمِ
الظَّاهِرِ لَا عَلَى الْخَاضِرِ ، وادحرف عاطف هی ضمیر مبتدا لاء نافية تدخل فعل ضمیر په کبى مستتر
 هغه ی فاعل الإ حرف استثناء على حرف جاره الاسم موصوف الظاهر صفت موصوف سره د صفت خپل نه
 مجرور لپاره د جاز . جار سره دمجرور خپل نه مستثنى مفرغ معطوف علیه . لأحرف عاطف على حرف جاره
 المضمير مجرور جار سره دمجرور خپل نه معطوف . معطوف علیه سره دمعطوف خپل نه د متعلق
 ترتد خل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبر لپاره دمبتدا . مبتدا سره
 دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه ممثل ، نَحْوُ اللَّهِ لَا تُشْرِكُ بِاللَّهِ ، نحو مضاف وادحرف جاره لفظ
 دالله مجرور جار سره دمجرور خپل نه متعلق تر اُقیم مقدار پوری اُقیم صیغه دواحد متکلم فعل
 مضارع معلوم ضمیر په کبى مستتر چه تعبیر ور نه کیری په انا سره هغه ی فاعل فعل سره د فاعل اوسره
 د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم ، لام لپاره د تاکید اُشْرِكُ صیغه دواحد متکلم فعل مضارع معلوم
 ضمیر په کبى مستتر چه تعبیر و نه کیری په انا سره هغه ی فاعل اواللّ مفعول به فعل سره د فاعل
 اوسره دمفعول به نه جمله فعلیه جواب لپاره د قسم . قسم سره د جواب قسم نه مضاف الیه لپاره دمضاف
 چه نحو دى مضاف سره دمضاف الیه خپل نه خبر لپاره دمبتدا محذوف چه مثاله دى مثال مضاف ؤ
 ضمیر مضاف الیه . مضاف سره دمضاف الیه خپل نه مبتدا . مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسمیه مثال
 دممثل . مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وَقَدْ تَكُونُ بِمَعْنَى رَبِّ ، واد
 حرف عاطف قد حرف تعلیل تَكون فعل دافعال ناقصه وُنه اسم مرفوع خبر منصوب غواری ضمیر په کبى

مستترجه تعبیر و نه کبری په هې سره اړاچ دی لفظ دُرُب ته هغه اسم لپاره د تګون باء حرف جاره
معنی مضاف لفظ دُرُب مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور لپاره د جاره جار سره د
مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدار پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبسی مستتر هغه یی فاعل
اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه بشبه جمله خبر لپاره د تګون . تګون سره د اسم اوسره
د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، خو و عالم یعمل یعمله ، نحو مضاف واو حرف جاره په
معنی دُرُب سره عالم مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یعمل فعل پوری یعمل فعل ضمیر په کبسی
مستترجه راجع دی عالم ته هغه یی فاعل باء حرف جاره علم مضاف څه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره
د مضاف الیه خپل نه مجرور د جاره . جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یعمل فعل پوری یعمل فعل سره د
فاعله اوسره د متعلق مقدم اوسره د متعلق مؤخر نه جمله فعلیه خبریه مبتدأ ، ای رب عالم یعمل
یعمله ، ای حرف تفسیر رُب حرف جاره عالم مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یعمل فعل پوری
یعمل فعل ضمیر په کبسی مستتر هغه یی فاعل باء حرف جاره علم مضاف څه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف
الیه خپل نه مجرور لپاره د جاره ، جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یعمل پوری یعمل فعل سره د فاعل او
سره د متعلق مقدم او متعلق مؤخر نه جمله فعلیه تفسیر لپاره د مفتقر . مفتقر سره د تفسیر خپل نه مضاف
الیه لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ او محذوف چه مثاله
دی مثال مضاف څه ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل
نه جمله اسمیه مثال لپاره د مثل . مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ،
والتاء للقسیم ، واو حرف عاطف لفظ التاء مبتدأ لام حرف جاره القسیم مجرور جار سره د مجرور خپل
نه متعلق تر ثابته مقدار پوری ثابته صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبسی ، مستتر هغه یی فاعل
اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه بشبه جمله خبر لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه
جاره اسمیه معطوفه ، وهی لا تدخل الا علی السیر الله تعالی ، واو حرف عاطف هی ضمیر
مبتدأ لاو نافیة تدخل فعل ضمیر په کبسی مستترجه تعبیر و نه کبری په هې سره اړاچ دی لفظ
التاء ته هغه یی فاعل الا حرف استثناء وعلی حرف جاره اسم مضاف لفظ الله ذوالحال تعالی فعل ضمیر
په کبسی مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه حال لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره
د حال خپل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه لفظ د اسم دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور
د جاره . جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تدخل فعل پوری تدخل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق
خپل نه جمله فعلیه خبر لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل ،
اللهم اغفر لکاتبه ولسعته و لمن سعى فيه ، خو تا الله لا ضربین رید ، نحو مضاف تاء حرف جاره
لفظ الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر اقیم مقدار پوری اقسام صیغه د واحد متکلم
ضمیر په کبسی مستترجه تعبیر و نه کبری په انا سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل

نه جمله فعلیه قسم لام حرف تاکید اونون ثقیله هم لپاره د تاکید او اَصْرَيقَ صیغه د واحد متکلم ضمیر په
 کبني مستتره چه تعبیر ور نه کیری په انا سره هغه یی فاعل اولفظ د زیداً مفعول به فعل سره د فاعل
 اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه جواب لپاره د قسم . قسم سره د جواب قسم خپل نه مضاف الیه
 لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدا د محذوف چه مثاله
 دی مثال مضاف کا ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدا . مبتدا سره د خبر
 خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره د مبحث . مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ،
 اَعْلَمُ اَنَّهُ لَا يَدَّ لِلْقِسْمِ مِنَ الْجَوَابِ ، اعلو صیغه د امر حاضر ضمیر په کبني مستردی چه تعبیر ور نه
 کیری په اَنْتَ سره هغه یی فاعل اَنْ حرف دی د حرفونو مشبّه بالفعل نه اسم منصوب خبر مرفوع غواری کا
 ضمیر اسم لپاره د اَنْ لا لپاره د نفی د جنس بَدْ مصدر لام حرف جاره القسم مجرور جار سره د مجرور خپل نه
 متعلق تَرْبُءَ مصدر پوری بَدْ مصدر سره د متعلق خپل نه اسم شولپاره د لا لنفی الجنس مِنْ حرف جاره
 الجواب مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترموجود مقدّر پوری موجود صیغه د اسم مفعول ضمیر په
 کبني مستتره هغه یی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر
 لپاره د لا لنفی الجنس . لا لنفی الجنس سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه خبر کیری لپاره د اَنْ
 اَنْ سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه قائم مقام د دوه مفعولینو د اعلو باندی . اَعْلَمُ
 فعل سره د فاعل اوسره د قائم مقام د مفعولینو خپلو نه جمله فعلیه انشائیة اجمال ،
 فَاِنْ كَانَ جَوَابُهُ جُمْلَةً اَسْمِيَّةً ، فاء حرف تفصیل کَانَ فعل دی د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع
 خبر منصوب غواری جواب مضاف کا ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه اسم لپاره د کَانَ
 جمله موصوف اسمیة صفت لپاره د موصوف . موصوف سره د صفت خپل نه خبر لپاره د کَانَ . کَانَ سره
 د اسم اوسره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه شرط ، فَاِنْ کَانَ مُثَبِّتَةً ، فاء جزائیة کَانَ
 فعل د افعال ناقصه و نه ضمیر په کبني مستتره هغه اسم لپاره د کَانَ او مبثّثه صیغه د اسم مفعول
 ضمیر په کبني مستتره هغه یی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل خپل نه شبهه جمله خبر
 لپاره د کَانَ . کَانَ سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه شرط ، وَجَبَ اَنْ تَكُونَ
 مصدر اَرَادَ بَانَ اَوَّلًا اَلْاِبْتِدَاءَ ، وَجَبَ صیغه د فعل ماضی معلوم اَنْ مصدریه ناصب د فعل مضارع
 تَكُونَ فعل د افعال ناقصه و نه ضمیر په کبني مستتره هغه اسم لپاره د تَكُونَ مصدر اَرَادَ صیغه د اسم
 مفعول ضمیر په کبني مستتره هغه یی نائب فاعل چه هغه ضمیر راجع دی جمله ته باء حرف جاره لفظ
 د اَنْ معطوف علیه اَوْ حرف عاطف لفظ د لام مضاف الابداء مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه معطوف لپاره د معطوف علیه . معطوف علیه سره د معطوف خپل نه د مجرور لپاره د جار چه باء
 ده جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترمصدر اَرَادَ پوری مصدر اَرَادَ صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبني مستتر
 هغه یی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر لپاره د

تكون. نكون سره داسم اود خبر خپل نه جمله فعلیه په تاویل دمصدر سره فاعل کیږي لپاره د فعل چه
 دَجَبَ دی فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه جزائیه جزاء کیږي لپاره د شرط. شرط سره د جزاء خپل نه
 مثل، خَوَّوَاللَّهِ اِنْ زَيْدًا قَاتِلُهُ، خو مضاف واو حرف جاره لفظ دالله مجرد جار سره د مجرور خپل
 نه متعلق تراقسم مقدار پوری اقسام صیغه د فعل مضارع ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ور نه کیږي په انا
 سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه قسم. اِنْ حرف دی د
 حروف مشبته بالفعل نه اسم منصوب خبر مرفوع غواری زید اسم لپاره د اِنْ اَوْ قَائِمٌ صیغه داسم فاعل
 ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ور نه کیږي په هو سره چه رابع دی زید ته هغه یی فاعل اسم فاعل
 سره د فاعل خپل نه شبه جمله خبر لپاره د اِنْ. اَنْ سره داسم اوسره د خبر خپل نه جمله اسمیه
 جواب قسم. قسم سره د جواب نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة علیها، وَاللَّهِ لَزَيْدًا قَاتِلُهُ
 راو اولی حرف عاطفه واو ثانیة حرف جاره لپاره د قسم اول لفظ دالله مجرور جار سره د مجرور خپل نه
 متعلق تراقسم مقدار پوری اقسام صیغه دواحد متکلم ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ور نه کیږي
 په انا سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم لَزَيْدًا لام لپاره
 د تاکید زید مبتدا قائم یی خبر مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه جواب لپاره د قسم.
 قسم سره د جواب قسم خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة لپاره د معطوفة علیها. معطوفة علیها
 سره د معطوف خپل نه د مضاف الیه کیږي لپاره د مضاف چه خودی مضاف سره د مضاف الیه خپل
 نه خبر کیږي لپاره د مبتدا معذوف چه مثاله دی مثال مضاف که ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د
 مضاف الیه خپل نه مبتدا. مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفة علیها،
وَاِنْ كَانَتْ مَنَفِيَّةً، واو حرف عاطف اِنْ حرف شرط کانت فعل د افعال ناقصه و نه ضمیر په کبی
 مستتر چه تعبیر ور نه کیږي په هی سره چه رابع دی جمله ته هغه اسم لپاره د کانت. منفیة صیغه
 داسم مفعول ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ور نه کیږي په هی سره چه رابع دی لفظ دجملی ته هغه یی
 نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل خپل نه شبه جمله خبر لپاره د کانت. کانت سره داسم اود
 خبر خپل نه جمله اسمیه شرط، كَانَتْ مَصْدَرَةً بَمَا وَلاَ وَاِنْ، کانت فعل د افعال ناقصه و نه
 ضمیر په کبی مستتر هغه اسم شو لپاره د کانت مصدر صیغه داسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه
 یی نائب فاعل باو حرف جاره لفظ دما معطوف علیه واو حرف عاطف لفظ دلا معطوف اول واو حرف عاطف
 لفظ د اَنْ معطوف ثانی معطوف علیه سره د دواړو معطوفینو خپل نه مجرور لپاره د جار چه باو ده جار
 سره د مجرور خپل نه متعلق تر مصدر پوری مصدر صیغه داسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه
 یی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د کانت. کانت
 سره داسم اوسره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مَثَلُ وَاللَّهِ مَا زَيْدًا قَاتِلُهُ، مثل
 مضاف واو حرف جاره لفظ دالله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراقسم مقدار پوری اقسام صیغه

واحد متکلم ضمیر په کښی مستترچه تعبیر ورنه کېږي په انا سره هغه یې فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل څه جمله فعلیه قسم ما حرف نانیه مشابه دی د یس سره اسم مرفوع خبر منصوب غواړي زید اسم لپاره د ما او قایماً خبر لپاره د ما. ما سره د اسم او سره د خبر خپل نه جمله اسمیه جواب لپاره د قسم. قسم سره د جواب قسم خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة علیها، **وَوَاللّٰهُ لَازِیْدٌ فِی الدَّارِ وَالْآخِرَةِ**، واو اولی حرف عاطف واو ثانیه حرف جاره لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراقیم مقدار پوری اقیم صیغه د واحد متکلم ضمیر په کښی مستترچه تعبیر ورنه کېږي په انا سره هغه یې فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم. لایفنی الجنس ملغاة العمل زید معطوف علیه مبتدأ. فی حرف جاره الدار مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر موجود مقدار پوری موجود صیغه د اسم مفعول ضمیر په کښی مستتر هغه یې نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر لپاره د مبتدأ. ولا عمرو واو حرف عاطف لایپاره د نفی د جنس عمرو معطوف په مبتدأ باندی چه زید دی مبتدأ سره د خبر خپل نه او سره د معطوف خپل نه جمله اسمیه جواب لپاره د قسم. قسم سره د جواب خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة اولی، **وَوَاللّٰهُ اِنْ زَیْدٌ قَاتِلٌ**، اول واو حرف عاطف واو ثانیه حرف جاره لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراقیم مقدار پوری اقیم صیغه د واحد متکلم ضمیر په کښی مستترچه تعبیر ورنه کېږي په انا سره هغه یې فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم. اِنْ حرف نفی زید مبتدأ او قایماً یې خبر مبتدأ سره د خبر خپل نه جواب لپاره د قسم. قسم سره د جواب خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة ثانیة معطوفة علیها سره د دواړو معطوفینو خپلو نه مضاف الیه کېږي لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی مثل مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف که ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مثل مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفة لپاره د معطوفة علیها چه فان کانت مثبتة الی دی معطوفة علیها سره د معطوفی خپلی نه دا جزاء لپاره د شرط چه فان کان جوابه جمله اسمیه دی شرط سره د جزاء نه جمله خبریه معطوفة علیها، **وَاَنْ كَانَ جَوَابُهُ جَمْلَةً فَعَلِیَّةٌ**، واو حرف عاطف اِنْ حرف شرط کان فعل د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواړي جواب مضاف که ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه اسم لپاره د کان جمله موصوف فعلیه صفت موصوف سره د صفت خپل نه خبر لپاره د کان کان سره د اسم او د خبر خپل نه جمله اسمیه شرط، **فَاِنْ کَانَتْ مُتَبَتِّةً**، فاء حرف تفصیل اِنْ حرف شرط کانت فعل دی د افعال ناقصه و نه ضمیر په کښی مستتر هغه اسم لپاره د کانت او مثبتة خبر لپاره د کانت. کانت سره د اسم او د خبر خپل نه جمله فعلیه شرط، **کَانَتْ مُصَلَّةً بِاللَّامِ وَقَدْ اُوْبِلَ اللَّامُ وَحْدَهُ**، کانت فعل دی د افعال ناقصه

ناقصه و نه ضمیر به کبکی مستترهغه اسم لپاره د کانت مصدره صیغه د اسم مفعول ضمیر به کبکی مستترهغه بی نائب فاعل شو بآء حرف جار لفظ اللام معطوف علیه و او حرف عاطف لفظ قد معطوف معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مجرور لپاره د جارچه حرف دیآء دی جار سره د مجرور خیل معطوف علیه او حرف عاطف بآء حرف جار لفظ اللام ذوالحال وُحْد مضاف کا ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه حال لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خیل نه مجرور لپاره د جار . جار سره د مجرور خیل نه معطوف . معطوف علیه سره د معطوف خیل نه متعلق تر مصدره پوری مصدره صیغه د اسم مفعول ضمیر به کبکی مستترهغه بی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر لپاره د کانت . کانت سره د اسم او خبر خیل نه جزاء لپاره د شرط چه فان کانت مثبت دی شرط سره د جزاء خیل نه جمله اسمیه خبریه ممثل ، مِثْلُ وَاللّٰهِ لَقَدْ قَامَ زَيْدٌ ، مثل مضاف و او حرف جار لفظ واللّه مقیم به مجرور جار سره د محس و رخیل نه متعلق تراقیم مقدر پوری اُقیم صیغه واحد متکلم ضمیر به کبکی مستترهغه تعبیر سره نه گیری په انا سرهغه بی فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه قسم لَقَدْ لام تأکیدیه قد حرف تحقیق قام فعل زیدی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه جواب لپاره د قسم . قسم سره د جواب قسم نه جمله فعلیه انشائیّه معطوفه علیها ، وَوَاللّٰهِ لَا فَعَلْتُ كَذَا ، و او اول حرف عاطفه دویم و او حرف جار لفظ واللّه مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تراقیم مقدر پوری اُقیم صیغه دو واحد متکلم ضمیر به کبکی مستترهغه بی فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه قسم لَفَعَلْتُ لام لپاره د تأکید او نون ثقیله هم لپاره د تأکید او اَفَعَلْتُ صیغه دو واحد متکلم ضمیر به کبکی مستترهغه بی فاعل اولفظ د کذا مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه جواب لپاره د قسم . قسم سره د جواب قسم خیل نه جمله فعلیه انشائیّه معطوفه . معطوفه علیها سره د معطوفی خیل نه مضاف الیه لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د مبتدا اُخذ فی چه مثاله دی مثال مضاف کا ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدا . مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه مثال لپاره د ممثل . مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ، وَإِنْ كَانَتْ مَنفِيَّةٌ ، و او حرف عاطف اِنْ حرف شرط کانت فعل د افعال ناقصه و نه ضمیر به کبکی مستترهغه اسم لپاره د کانت او منفیه خبر لپاره د کانت . کانت سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه شرط ، فَإِنْ كَانَتْ فَعَلًا مَاضِيًا ، فاء جزائیه اِنْ حرف شرط کانت فعل د افعال ناقصه و نه ضمیر به کبکی مستترهغه اسم شولپاره د کانت فعلًا موصوف ماضیًا صفت موصوف سره د صفت خیل نه خبر لپاره د کانت کانت سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه شرط ، كَانَتْ مُصَدَّرَةً بِهَا ، کانت فعل دی د افعال ناقصه و نه ضمیر به کبکی مستترهغه اسم لپاره د کانت مصدره صیغه د اسم مفعول ضمیر به کبکی مستترهغه نائب فاعل بآء حرف جار لفظ د ما مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مصدره پوری مصدره صیغه د اسم سره د نائب

۳ فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د کانت . کانت سره د اسم او خبر خپل نه جمله
 ۳ فعلیه جزاء لپاره د شرط چه فان کانت فعلاً ماضياً دی شرط سره د جزاء نه ممتثل ، مثل وَاللّٰهُ مَا
قَاتَرُ زَيْدٌ ، مثل مضاف و او حرف چاره لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترا قسیم مقدار
 پوری اقسام فعل ضمیر په کبني مستتر چه تعبیر ورنه کبړی په انا سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل او
 سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم ما حرف نافیة قام فعل زید یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله
 فعلیه جواب لپاره د قسم . قسم سره د جواب قسم خپل نه جمله فعلیه انشائیة مضاف الیه لپاره د مضاف
 چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ضمیر
 مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال لپاره د
 ممتثل ، ممتثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه علیها ، وَإِنْ كَانَتْ فِعْلًا مُّضَارِعًا ، و او حرف
 عاطف اِنْ حرف شرط کانت فعل دی د افعال ناقصه و نه ضمیر په کبني مستتر هغه اسم لپاره د کانت فعلاً
 موصوف مضارعاً صفت موصوف سره د صفت خپل نه خبر لپاره د کانت . کانت سره د اسم او خبر
 خپل نه جمله فعلیه شرط ، كَانَتْ مَصْدَرَةً بِمَا وَلَا وَلَكِنْ ، کانت فعل د افعال ناقصه و نه ضمیر په کبني
 مستتر هغه اسم لپاره د کانت او مصدر رة صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبني مستتر هغه نائب فاعل باء
 حرف چاره لفظ د ما معطوف علیه و او حرف عاطف لفظ د لا معطوف اول و او حرف عاطف لفظ د لن معطوف
 ثانی معطوف علیه سره د دوو معطوفینو خپلونه مجرور کبړی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق
 تر مصدر رة پوری مصدر رة اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر
 لپاره د کانت . کانت سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط . شرط سره د
 جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه ممتثل ، مثل وَاللّٰهُ مَا أَفْعَلَنْ كَذَا ، مثل مضاف و او حرف
 چاره لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترا قسیم مقدار پوری اقسام صیغه د واحد متکلم
 ضمیر په کبني مستتر چه تعبیر ورنه کبړی په انا سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق
 خپل نه جمله فعلیه قسم ما حرف نافیة افعلن صیغه د واحد متکلم ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل
 او لفظ د کذا مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه جواب لپاره د قسم
 قسم سره د جواب قسم خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفه علیها ، وَاللّٰهُ لَا أَفْعَلَنْ كَذَا ،
 اول و او حرف عاطف دویم و او حرف چاره لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترا قسیم
 مقدار پوری اقسام صیغه د واحد متکلم ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل اوسره
 د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم لا حرف نفی افعلن صیغه د واحد متکلم ضمیر په کبني مستتر هغه یی
 فاعل او لفظ د کذا مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه جواب لپاره
 قسم . قسم سره د جواب قسم نه جمله فعلیه انشائیة معطوفه اولی ،

وَوَاللّٰهِ لَنْ أَفْعَلَكَ كَذَا ، وَاوْحَرْفِ عَاطِفٍ دَوِيمٍ وَاوْحَرْفِ جَارَةٍ لَفْظِ دَالٍّ مَجْرُورٍ جَارِ سِرَةٍ مَجْرُورٍ ۳
 خیل نه متعلق تر اُتیم مقدار پوری اُتیم صیغه دواحد متکلم ضمیر به کبئی مستتر هغه یی فاعل فعل سِرَه
 دفاعل او سِرَه دمتعلق خیل نه جمله فعلیه قسم کُنْ حرف نافیہ ناصبه اَفْعَلَنَّ صیغه دواحد متکلم ضمیر
 به مستتر هغه یی فاعل اولفظ د کُنْ المفعول به فعل سِرَه دفاعل او سِرَه دمفعول به خیل نه جمله فعلیه
 جواب لپاره د قسم . قسم سِرَه د جواب خیل نه جمله فعلیه انشائیہ معطوفه ثانیه . معطوفه علیها سِرَه
 ددواړو معطوفینو خیلونه مضاف الیه کبیری لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دى مضاف سِرَه دمضاف الیه
 خیل نه خبر کبیری لپاره د مبتدأ مخذوف چه مثاله دى مثال مضاف ؤ ضمیر مضاف الیه ، مضاف سِرَه
 دمضاف الیه خیل نه مبتدأ . مبتدأ سِرَه دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مثل . مثل سِرَه
 د مثال خیل نه جمله اسمیه معطوفه لپاره دمعطوفه علیها چه فان کانت فعل لامضارعاً الی دى معطوفه
 علیها سِرَه دمعطوفی خیلى نه جزاء کبیری لپاره د شرط چه وان کانت منفیة دى شرط سِرَه دجزاء مخیل
 نه جمله اسمیه خبریه بیا معطوفه لپاره دمعطوفه علیها چه فان کانت مثبتة الی دى معطوفه علیها
 سِرَه دمعطوفی خیلى نه جزاء کبیری لپاره د شرط چه وان کانت جوابه جمله فعلیه دى شرط سِرَه د
 جزاء خیل نه بیا جمله خبریه معطوفه اولی کبیری لپاره دمعطوفه علیها چه فان کان جوابه جمله اسمیه
 الی دى ، وقد یكون جواب القسم محذوفاً ، وَاوْحَرْفِ عَاطِفٍ قَدْ لپاره دتقلیل یكون فعل دى
 دافعال ناقصه و نه جواب مضاف القسم مضاف الیه . مضاف سِرَه دمضاف الیه خیل نه اسم لپاره د یكون
 او محذوف قَا خبر لپاره د یكون ، یكون سِرَه داسم او دخبر خیل نه جمله فعلیه دال بالجزاء ، اِنْ کَانَ
 قبل القسم جمله کاجمله التي وقعت جوابه ، اِنْ حرف شرط کَانَ فعل دى دافعال ناقصه و نه
 قبل مضاف القسم مضاف الیه ، مضاف سِرَه دمضاف الیه خیل نه ظرف مستقر متعلق تر ثابته مقدار
 پوری ثابته صیغه دواحد مؤنث اسم فاعل ضمیر به کبئی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سِرَه دفاعل
 او سِرَه دمتعلق خیل نه شبه جمله خبر مقدم لپاره د کَانَ جمله موصوف کاجمله کَانَ حرف جاره الجملة
 موصوف التي موصول دَقَعَتْ فعل ضمیر به کبئی مستتر هغه یی فاعل جواب مضاف ؤ ضمیر مضاف
 الیه ، مضاف سِرَه دمضاف الیه خیل نه مفعول به لپاره د فعل چه دَقَعَتْ دى فعل سِرَه دفاعل او
 سِرَه دمفعول به خیل نه جمله فعلیه صله لپاره دموصول . موصول سِرَه دخیلى نه صفت لپاره
 دموصوف چه الجملة دى موصوف سِرَه دصفت خیل نه مجرور لپاره د جار . جار سِرَه دمجرور خیل نه
 متعلق تر ثابته مقدار پوری ثابته صیغه دواحد مؤنث اسم فاعل ضمیر به کبئی مستتر هغه
 یی فاعل اسم فاعل سِرَه دفاعل او سِرَه دمتعلق خیل نه شبه جمله صفت لپاره دموصوف چه
 جمله دى موصوف سِرَه دصفت خیل نه اسم مؤخر لپاره د کَانَ . کَانَ سِرَه داسم مؤخر او خبر
 مقدم خیل نه جمله اسمیه مثل ، مثل زید عالمٌ وَاللّٰهِ ، مثل مضاف زید مبتدأ مخذوف صیغه
 دواحد مذکر اسم فاعل ضمیر به کبئی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سِرَه دفاعل خیل نه شبه جمله

خبر لپاره د مبتدأ. مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه قائم مقام د جواب د قسم واو حرف جاره
 لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترا قسیم مقدار پوری اُقسیم صیغه د واحد متکلم ضمیر
 په کبني مستتر هغه يي فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم، قسم سره د قائم
 مقام د جواب خپل نه جمله فعلیه انشائیة مفسره، أَيُّ وَاللَّهِ إِنَّ زَيْدًا عَالِمٌ، ای حرف تفسیر
 واو حرف جاره لفظ د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترا قسیم مقدار پوری اُقسیم صیغه د واحد
 متکلم ضمیر په کبني مستتر هغه يي فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم
 إِنَّ حرف د حرف و مشبّه بالفعل نه زید اسم لپاره د إِنَّ او عَالِمٌ خبر لپاره د إِنَّ. إِنَّ سره د اسم اوسره
 دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه جواب لپاره د قسم. قسم سره د جواب قسم خپل نه جمله فعلیه
 انشائیة تفسیر لپاره د مفسر. مفسر سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه کبني لپاره د مضاف چه مثل
 دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک
 ضمیر مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ. مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه
 مثال لپاره د مِثْل، مِثْل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، أَوْ كَانَ
الْقِسْمُ وَأَقْبَابُ بَيْنَ الْجُمْلَةِ الْمَذْكُورَةِ، او حرف عاطف کان فعل د افعال ناقصه و نه القسم
 اسم لپاره د کان او واقعا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه يي فاعل لفظ د بین مضاف الجمله
 موصوف او المذکوره صفت موصوف سره د صفت خپل نه مضاف الیه کبني لپاره د مضاف چه لفظ د
 بین دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه ظرف لغو متعلق ترا قجاب پوری واقعا صیغه د اسم فاعل ضمیر
 په کبني مستتر هغه يي فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د
 کَانَ. کَانَ سره د اسم او دخبر خپل نه جمله فعلیه مِثْل، مِثْلُ زَيْدٍ وَاللَّهِ عَالِمٌ، مثل مضاف
 زید مبتدأ قایم يي خبر مبتدأ سره دخبر خپل نه قائم مقام د جواب قسم واو حرف جاره لفظ د الله
 مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترا قسیم مقدار پوری اُقسیم صیغه د واحد متکلم ضمیر په کبني
 مستتر هغه يي فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم. قسم سره د قائم
 مقام د جواب قسم خپل نه مفسر، أَيُّ وَاللَّهِ إِنَّ زَيْدًا عَالِمٌ، ای حرف تفسیر واو حرف جاره لفظ
 د الله مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترا قسیم مقدار پوری اُقسیم صیغه د واحد متکلم ضمیر
 په کبني مستتر هغه يي فاعل فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه قسم إِنَّ حرف
 دی د حرف و مشبّه بالفعل نه زید اسم لپاره د إِنَّ او عَالِمٌ خبر لپاره د إِنَّ. إِنَّ سره د اسم او دخبر
 خپل نه جمله اسمیه خبریه جواب لپاره د قسم. قسم سره د جواب خپل نه جمله فعلیه انشائیة تفسیر
 لپاره د مفسر. مفسر سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه کبني لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی
 مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کبني لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ضمیر
 مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ. مبتدأ سره دخبر خپل نه مثال لپاره د مِثْل

مثل سره د مثال خپل نه دا جمله معطوفه کړی لپاره د معطوفه عليها چه اړن کان قبل القسم اړدی .
 معطوفه عليها سره د معطوفی خپلی نه دا شرط سره د دال بالجزاء نه چه قد یون جواب القسم مخنی
 دی جمله اسمیه معطوفه ثانیه کړی لپاره د معطوفه عليها چه فان کان جوابه جمله اسمیه د معطوفه
 عليها سره د دواړو معطوفینو خپلونه دا تفصیل کړی لپاره دا جمال چه اُعلم أنه لا بد للقسم من البراء
 دی اجمال سره د تفصیل خپل نه جمله فعلیه انشائیة معترضه لا یحل لها من الاعراب ، وحاشا
 وَخَلَاوَعَدًا ، واورحرف عاطف حاشا معطوف علیه واورحرف عاطف لفظ دخلًا معطوف اول واورحرف
 عاطف عَدًا معطوف ثانی معطوف علیه سره د معطوفینو خپلونه مبتدأ ، کل واحد منها الاستثناء
 لفظ دکل مضاف وَاُحد صیغه د واحد مذکر اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه یی فاعل مِنْ حرف جار
 هَا ضمیر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر وَاُحد پورې وَاُحد صیغه د اسم فاعل سره د فاعل
 اوسره د متعلق خپل نه مضاف الیه کړی لپاره د مضاف چه لفظ دکل دی مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه مبتدأ لام حرف جار الاستثناء مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابتة مقد
 پورې ثابتة صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل
 سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ چه کل واحد منها دی
 مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه خبر کړی لپاره د مبتدأ چه لفظ د حاشا ، خَلَا
 وَعَدًا دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه معطوف ، مثل جاءنی القوم حاشا زید و
 خَلَا زید و عَدَا زید ، لفظ د مثل مضاف جاء فعل نون و قایه ی ضمیر د واحد متکلم مفعول به
 القوم فاعل لپاره د جاء حاشا حرف جار اوسید مجرور جار سره د مجرور خپل نه معطوف علیه .
 واورحرف عاطف لفظ دخلًا حرف جار زید مجرور جار سره د مجرور خپل نه معطوف اول واورحرف
 عاطف لفظ د عَدَا حرف جار زید مجرور جار سره د مجرور خپل نه معطوف ثانی معطوف علیه سره
 د معطوفینو خپلونه متعلق تر جاء فعل پورې فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق
 خپل نه جمله فعلیه مضاف الیه لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل
 نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف کا ضمیر د مضاف الیه مضاف سره د مضاف
 الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د معطوف . معطوفه
 د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه . وَقَالَ بَعْضُهُمْ أَنَّ الْأَسْمَ الْوَاقِعَ بَعْدَهَا
 یكون منصوبًا على المفعولية ، واورحرف عاطف قال فعل بعض مضاف هر ضمیر مضاف الیه
 مضاف سره د مضاف الیه خپل نه فاعل کړی لپاره د فعل چه قال دی فعل سره د فاعل خپل نه
 جمله فعلیه قول . اِنْ حرف دی د حرفو مشبّه بالفعل نه الاسم موصوف الواقع صیغه د اسم فاعل
 ضمیر په کبی مستتر هغه یی فاعل بعد مضاف هَا ضمیر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه ظرف لغو متعلق تر الواقع پورې الواقع اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه

جمله صفت لپاره د موصوف. موصوف سره د صفت خپل نه اسم کېږي لپاره دان. - یکهون فعل دی
د افعال ناقصه و نه ضمیر په کېنی مستتر دی هغه اسم لپاره د یکهون او منصوباً صیغه د اسم
مفعول ضمیر په کېنی مستتر هغه یی نائب فاعل علی حرف جار ه المفعولیه مجرور جار سره د مجرور
خپل نه متعلق تر منصوباً پورې منصوباً صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق
خپل نه شبه جمله خبر لپاره د یکهون، یکهون سره د اسم او سره د خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه
خبر کېږي لپاره دان. - ان سره د اسم او د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مقوله کېږي لپاره
د قول. قول سره د مقولی خپلی نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، فحیدر یکهون هدا الا لفاظ
أفعالا، فاء حرف عاطفه حین مضاف اذ مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خپل نه طرف لغو
متعلق تر تکهون پورې تکهون فعل د افعال ناقصه و نه هغه اسم اشاره موصوف الالفاظ یی صفت
موصوف سره د صفت خپل نه اسم کېږي لپاره د تکهون اولفظ د افعالا خبر لپاره د تکهون، تکهون
سره د اسم او د خبر خپل نه او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، والفاعل فیها
ضمیر مستتر د اهما، واو حرف عاطف لفظ د الفاعل مبتدا فی حرف جار ه ا ضمیر مجرور جار
سره د مجرور خپل نه متعلق تر مستتر مؤخر پورې لفظ د ضمیر موصوف او مستتر صیغه د اسم مفعول
ضمیر په کېنی مستتر هغه یی نائب فاعل او دا ضمناً مفعول مطلق مستتر صیغه د اسم مفعول سره د
نائب فاعل او سره د مفعول مطلق او سره د متعلق مقدم خپل نه چه فیها دی شبه جمله خبر کېږي
لپاره د مبتدا. مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه معطوفه، فالتمثال المذكور فی معنی جار
القوم حاشا نریداً و خلا نریداً او عد انریداً، فاء حرف عاطفه لفظ د التمثال موصوف اولفظ د
المذكور صفت موصوف سره د صفت خپل نه مبتدا فی حرف جار ه معنی مضاف جاء فعل نون و قایه
ی ضمیر د واحد متکلم مفعول به او القوم ذو الحال حاشا فعل ضمیر په کېنی مستتر هغه یی فاعل
اونریداً یی مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها
واو حرف عاطف خلا فعل ضمیر په کېنی مستتر هغه یی فاعل اونریداً یی مفعول به فعل سره د فاعل
او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه اولی واو حرف عاطف عدا فعل ضمیر په
کېنی مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه
ثانیه معطوفه علیها سره د دواړو معطوفینو خپلونه حال کېږي لپاره د ذو الحال ذو الحال سره د حال
خپل نه فاعل کېږي لپاره د فعل چه جاء دی فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه
خبریه مضاف الیه کېږي لپاره د مضاف چه لفظ د معنی دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور
کېږي لپاره د جار چه فی دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابت مقدار پورې ثابت صیغه د
واحد مذکر اسم فاعل ضمیر په کېنی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل
نه شبه جمله خبر کېږي لپاره د مبتدا. مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،

وَاِذَا وَقَعَتْ خَلَا وَعَدًا اَبْعَدَ مَا ، واورحرف عاطف اِذَا حرف شرط وقعت فعل لفظ دخلًا معطوف عليه واورحرف عاطف لفظ دَعَدًا معطوف . معطوف عليه سره د معطوف خیل نه فاعل کیری لپاره د فعل چه وَقَعَتْ دې بعد مضاف لفظ دَمَا مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مِثَل ، مِثَل مَا خَلَا زَيْدًا اَوْ مَا عَدَّ اَزِيدًا ، مثل مضاف مَاصدریه خَلَا فعل ضمیر په کنی مستتر هغه یی فاعل زید مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه معطوفه علیها واورحرف عاطف مَاصدریه عَدَّ فعل ضمیر په کنی مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه معطوفه معطوفه علیها سره د معطوف خیل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مثل مثل سره د مثال خیل نه معطوف علیه ، اَوْ فِی صَدْرِ الْكَلَامِ ، واورحرف عاطف فِی حرف جار صدر مضاف او الکلام مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیری لپاره د جار . جار سره د مجرور خیل نه مِثَل ، مِثَل خَلَا الْبَيْتُ زَيْدًا وَعَدَّ الْقَوْمُ زَيْدًا ، مثل مضاف خَلَا فعل البیت فاعل اوزید مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها واورحرف عاطف عَدَّ اَفعل القوم یی فاعل اوزید مفعول به مجموعه جمله فعلیه خبریه معطوفه . معطوفه علیها سره د معطوف خیل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مِثَل ، مِثَل سره د مثال خیل نه معطوف کیری لپاره د معطوف علیه . معطوف علیه سره د معطوف خیل نه متعلق تَرَوَقَعْتُ فعل پوری وَقَعْتُ فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه شرط تَعَيَّنَتْ اَللَّفْعُ عَلِيَّةٌ ، تعینت فعل او الف په تعینت کنی ضمیر مرفوع متصل هغه فاعل کیری لپاره د فعل لام حرف جار الفعلیه مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر تعینت پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه جزاء کیری لپاره د شرط . شرط سره د جزاء خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، جمله معطوفه علیها چه الباء للالصاق ده سره د تَرَوَقَعْتُ معطوفاتو خیلو نه تفصیل کیری لپاره د اجمال چه النوع الاول حروف تجر الاسم فقط وتسمى حُرُوفُ اَجَارَةً وَهِيَ سَبْعَةٌ عَشْرُ حُرُفًا ، دی اجمال سره د تفصیل خیل نه جمله اسمیه خبریه ،

ثُمَّ النَّوعُ الْاَوَّلُ بِعَوْنِ اللَّهِ وَتَوْفِيقِهِ ،

تاریخ ۱۰۱۳ رمضان المبارک ۱۴۱۴ هـ بمطابق ۲۲ فروری ۱۹۹۴ء :

== يَلُوحُ الْخَطُّ فِي الْقِرْطَابِيسْ دَهْرًا == وَكَاتِبُهُ رَمِيمٌ فِي التَّرَابِ :: ==

النَّوعُ الثَّانِي

الحروف المشبهة بالفعل ، لفظ والنوع موصوف الثاني صفت . موصوف سره د صفت خيل مبتدأ
لفظ الحروف موصوف المشبهة صيغه د اسم مفعول ضمير به كنى مستتر هغه يي نائب فاعل باء حرف
جاءه الفعل مجرور جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر المشبهة پورې المشبهة صيغه د اسم مفعول
سره د نائب فاعل او سره د متعلق خيل نه شبه جمله صفت كېږي لپاره د موصوف . موصوف سره
د صفت خيل نه خبر كېږي لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبر به معطوفة عليها ،
وهي تدخل على المبتدأ والخبر تنصب المبتدأ وترفع الخبر ، واو حرف عاطف ضمير د هي
مبتدأ تدخل فعل ضمير به كنى مستتر چه راجع دى الحروف ته هغه ذو الحال على حرف جاره المبتدأ
معطوف عليه واو حرف عاطف الخبر معطوف . معطوف عليه سره د معطوف خيل نه مجرور كېږي لپاره
د جار . جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر تدخل فعل پورې . تنصب فعل ضمير به كنى مستتر هغه
يي فاعل المبتدأ مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه معطوفة عليها
واو حرف عاطف ترفع فعل ضمير به كنى مستتر هغه يي فاعل الخبر مفعول به فعل سره د فاعل او
سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه خبر به معطوفه ، معطوفة عليها سره د معطوفى خپلې نه حال
كېږي لپاره د ذو الحال ، ذو الحال سره د حال خيل نه د افاعل كېږي لپاره د تدخل فعل . فعل
سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه جمله فعليه خبر به معطوفه ، وهي ستة حروف ، واو
حرف عاطف ضمير د هي مبتدأ ستة عدد مبهم ميز او حروف تمييز ميز سره د تمييز خيل نه
خبر كېږي لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبر به معطوفه ، معطوفة عليها سره
د معطوفينو خپلونه اجمال ، اِنْ وَاَنْ ، لفظ د اَنْ مرفوع محلا خبر لپاره د مبتدأ د مخدوف چه احدها
دى احد مضاف ها ضمير مضاف اليه . مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مبتدأ . مبتدأ سره د
خبر خيل نه جمله اسميه خبر به معطوفه ، وَاَنْ واو حرف عاطف لفظ د اَنْ مرفوع محلا خبر لپاره د
مبتدأ د مخدوف چه ثانيها دى لفظ د ثاني مضاف ها ضمير مضاف اليه . مضاف سره د مضاف اليه
خيل نه مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبر به معطوفه ، وهما لتحقيق
مضمون الجملة الاسمية ، واو حرف عاطف ضمير د هما مبتدأ لام حرف جاره تحقيق مضاف
مضمون مضاف الجملة موصوف الاسمية صفت موصوف سره د صفت خيل نه مضاف اليه كېږي
لپاره د مضاف چه مضمون دى مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مضاف اليه كېږي لپاره د مضاف
چه تحقيق دى مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كېږي لپاره د جار جار سره د مجرور خيل نه
متعلق تر ثابتان مقدر پورې ثابتان صيغه د تشبيه مؤنث اسم فاعل ضمير به كنى مستتر
هغه يي فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه شبه جمله خبر كېږي لپاره د

مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مثل ان زیداً اقائم، لفظ د مثل مضاف ان حرف دی د حروفو مشبّه بالفعل نه زید اسم لپاره د ان او قائم خبر د ان، ان سره د اسم او د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مفسر، ای حققت قیام زید، ای حرف تفسیر حققت فعل ضمیر د ت فاعل قیام مضاف زید مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول به کیزی لپاره د حققت. حققت فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه تفسیر کیزی لپاره د مفسر مفسر سره د تفسیر خپل نه جمله معطوفه علیها، وبلغنی ان زیداً منطلق، و او حرف عاطف یلفظی فعل نون د وقایه ی ضمیر د متکلم هغه یی مفعول به ان حرف دی د حروفو مشبّه بالفعل نه زید اسم د ان او منطلق یی خبر ان سره د اسم او د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه فاعل کیزی لپاره د فعل چه بلغنی دی فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه مفسر، ای بلغنی ثبوت انطلاقی زید، ای حرف تفسیر بلغ فعل نون د وقایه ی ضمیر د متکلم مفعول به ثبوت مصدر مضاف انطلاقی مصدر مضاف زید مضاف الیه لپاره د مضاف چه انطلاقی دی، انطلاقی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه ثبوت دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه فاعل کیزی لپاره د فعل چه بلغنی دی فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه تفسیر کیزی لپاره د مفسر. مفسر سره د تفسیر خپل نه جمله فعلیه معطوفه، معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیزی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال کیزی لپاره د مثل، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه معطوفه، وکان، و او حرف عاطف لفظ د کان مرفوع محلا خبر کیزی لپاره د مبتدأ محذوف چه ثالثه د ثبوت مضاف ها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه وهی للتشبيه، و او حرف عاطف هی ضمیر مبتدأ لام حرف جاره التشبيه مصدر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدر پورې ثابته صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کیزی لپاره د مبتدأ چه هی ضمیر دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه ممثل لحوکان نریداً اسد، لفظ د نحو مضاف کان حرف دی د حروفو مشبّه بالفعل نه زید اسم د کان او اسد خبر لپاره د کان، کان سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه لفظ د نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیزی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیزی لپاره د مثل، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،

وَلَكِنْ ، واورحرف عاطف لفظ د لَكِنْ مرفوع محلا خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه رابعه ادى رابع
مضاف ها فمير مضاف اليه ، مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه
جمله اسميه خبريه معطوفه ، وَمِنْهُ لِلْأَسْتَدِ الْاِى لَدَفِعِ التَّوْهُمِ النَّاشِى مِنْ
الْكَلَامِ السَّابِقِ ، واورحرف عاطف فمير د هې مبتدأ لام حرف جاره استدراك مصدر مجرور جار
سره د مجرور خپل نه مفتخر اى حرف تفسير لَدَفِعِ لام حرف جاره دفع مضاف التوهم موصوف الناشى
صيغه د اسم فاعل فمير په كېنى مستتر هغه يي فاعل مِنْ حرف جاره الكلام موصوف السابق صفت
موصوف سره د صفت خپل نه مجرور د جار . جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر الناشى پورې الناشى
صيغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله صفت كېرى لپاره د موصوف
چه التوهم دى موصوف سره د صفت خپل نه مضاف اليه كېرى لپاره د مضاف چه دفع مصدر
دى مصدر مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور كېرى لپاره د جار چه لام دى جار سره د مجرور
خپل نه تفسير كېرى لپاره د مفسر ، مفسر سره د تفسير خپل نه متعلق تر ثابته مقد ر پورې ثابته
صيغه د اسم فاعل مؤنث فمير په كېنى مستتر هغه يي فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق
خپل نه شبه جمله خبر كېرى لپاره د مبتدأ چه هې فمير دى مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه
خبريه معطوفه ، وَلِهَذَا لَا تَقَعُ إِلَّا بَيْنَ الْجَمْلَتَيْنِ اللَّتَيْنِ تَكُونَانِ مَتَغَايِرَتَيْنِ بِالْمَفْهُومِ
وَاوَرَحَرَفِ عَاطِفِ لَامِ حَرْفِ جَارِهِ هَذَا اسْمُ اِشَارَةٍ مجرور محلا جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر لائقه د خبر
پورې لا حرف نافية تقع فعل فمير په كېنى مستتر هغه يي فاعل الا حرف استثناء لفظ دين مضاف
الجمليتين موصوف اللتين اسم موصول تكونان فعل د افعال ناقصه و نه والف په تكونان كېنى فمير د
فاعل هغه اسم لپاره د تكونان . متغاييرتين صيغه د اسم فاعل فمير په كېنى مستتر هغه يي فاعل باء
حرف جاره لفظ المفهوم مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر المتغاييرتين پورې متغاييرتين صيغه
د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر كېرى لپاره د تكونان ، تكونان سره
د اسم او خبر خپل نه جمله فعليه صله كېرى لپاره د موصول ، موصول سره د صلى خپل نه صفت كېرى
لپاره د موصوف چه الجمليتين دى موصوف سره د صفت خپل نه مضاف اليه كېرى لپاره د مضاف چه
بين دى مضاف سره د مضاف اليه خپل نه طرف لغو متعلق تر لائقه فعل پورې فعل سره د فاعل او سره
د متعلق مقدم نه اود متعلق مؤخر خپل نه جمله اسميه خبريه مِثْلُ ، مِثْلُ غَايِبِ زَيْدٍ ، مثل مضاف
غايب فعل زيد يي فاعل فعل سره د فاعل خپل نه مستثنى منه ، لَكِنْ بَكَرًا حَاضِرًا ، لكن حرف د حروفو
مشبته بالفعل نه بكر اسم لپاره د لَكِنْ او حاضر خبر لپاره د لَكِنْ سره د اسم او خبر خپل نه جمله
اسميه مستثنى كېرى لپاره د مستثنى منه ، مستثنى منه سره د مستثنى خپل نه معطوف عليه ،
وَمَا جَاءَ عَنِ زَيْدٍ ، واورحرف عاطف مانا نفيه جاء فعل نون دوقايي ي فمير د متكلم مفعول په كېرى لپاره
د فعل او زيد يي فاعل فعل سره د فاعل او سره د مفعول په خپل نه جمله فعليه خبريه مستثنى منه ،

لکن عمرُ جاءَنی ، لکن حرف دی و حروف مشبیه بالفعل نه عمرُ اسم لپاره د لکن جاء فی فعل ی ضمیر
مفعول به اویه جاء کنی ضمیر مستتر دی چه راجع دی عمرُ ته هغه یی فاعل فعل سوره د فاعل اوسره د
مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر کیری لپاره د لکن ، لکن سوره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه
خبریه مستثنی کیری لپاره د مستثنی منه ، مستثنی منه سوره د مستثنی خپل نه جمله فعلیه خبریه
معطوفه شوه معطوفه علیها سوره د معطوفی خپل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی
مضاف سوره د مضاف الیه خپل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر
مضاف الیه ، مضاف سوره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سوره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه
مثال کیری لپاره د ممثل . ممثل سوره د مثال خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، اولیت ، و اوحرف
عاطف لیت مرفوع ملاحظه کیری لپاره د مبتدأ محذوف چه خاصه دی حاس مضاف ها ضمیر مضاف
الیه مضاف سوره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ ، مبتدأ سوره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ،
وهی للتمنی ، و اوحرف عاطف ضمیر دی مبتدأ لام حرف جاء تمی مصدر مجرور جار سوره د مجرور
خپل نه متعلق تر ثابته مقدر ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر به کنی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سوره
د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کیری لپاره د مبتدأ . مبتدأ سوره د خبر خپل نه جمله اسمیه
خبریه ممثل ، مثل لیت زیداً اقامکر ، مثل مضاف لیت حرف د حروف مشبیه بالفعل نه زیدا
اسم لپاره د لیت اوقا خبر لپاره د لیت ، لیت سوره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه مفسر ،
ای اتمنی قیامه ، ای حرف تفسیر اتمنی صیغه د واحد متکلم ضمیر به کنی مستتر هغه یی فاعل
قیام مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سوره د مضاف الیه خپل نه مفعول به کیری لپاره د فعل - فعل
سوره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر کیری لپاره د مفسر ، مفسر سوره د تفسیر
خپل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی مضاف سوره د مضاف الیه خپل نه خبر کیری
لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه . مضاف سوره د مضاف الیه خپل نه
مبتدأ . مبتدأ سوره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال کیری لپاره د ممثل . ممثل سوره د مثال خپل نه جمله
اسمیه خبریه معطوفه ، ولعل ، و اوحرف عاطف لعل مرفوع ملاحظه لپاره د مبتدأ محذوف چه
ساد مهجاری سادس مضاف ها ضمیر مضاف الیه . مضاف سوره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ . مبتدأ سوره
د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وهی للترجی ، و اوحرف عاطف هی ضمیر مبتدأ لام حرف
جاء الترجی مجرور جار سوره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدر یوسی ثابته صیغه د اسم فاعل
ضمیر به کنی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سوره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر
کیری لپاره د مبتدأ . مبتدأ سوره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه ممثل ، مثل لعل السلطان
یکرمنی ، لفظ د مثل مضاف لعل حرف دی و حروف مشبیه بالفعل نه السلطان اسم لپاره د لعل
یکرمنی فعل ضمیر به کنی مستتر دی چه راجع دی لفظ د السلطان ته هغه فاعل لپاره د فعل اوی

ضمیر دستکلم مفعول به کبری لپاره د فعل ، فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبر کیری لپاره د لعل ، لعل سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثال دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ - مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مثیل ، مثیل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، والفرق بین التمی والترجی ، واو حرف عاطف الفرق مصدر بین مضاف التمی معطوف علیه واو حرف عاطف التمی معطوف ، معطوف علیه سره د معطوف خپل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه بین دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه متعلق تر مصدر پوری چه الفرق دی الفرق مصدر سره د متعلق خپل نه مبتدأ ، ان الاول یستعمل فی امکانات کما مر ، ان حرف دی د حرفو مشبهه بالفعل نه الاول اسم لپاره دان ، یستعمل فعل مجهول ضمیر په کبی مستتر هغه نائب فاعل فی حرف جاره امکانات مجرور جار سره د مجرور خپل نه معطوف علیه کما مر کاف حرف جاره لفظ د ما موصول مرفوع فعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه صله کیری لپاره د موصول چه لفظ د ما دی موصول سره د صلی خپلی نه مجرور کیری لپاره د جار چه کاف دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یستعمل فعل پوری ، والمتنعات مثل لیت الشباب یعود ، واو حرف عاطف لفظ د المتنعات مثل ، مثل مضاف لیت حرف دی د حروفو مشبهه بالفعل نه الشباب اسم لپاره د لیت یعود فعل ضمیر په کبی مستتر چه راجع دی الشباب ته هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر لپاره د لیت لیت سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه انشائیة مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثال دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه - مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ - مبتدأ سره د خبر خپل نه مثال کیری لپاره د مثل چه لفظ د المتنعات دی مثل سره د مثال خپل نه معطوف کیری لپاره د معطوف علیه چه فی امکانات دی معطوف علیه سره د معطوف خپل نه طرف لغو متعلق تر یستعمل فعل پوری یستعمل فعل سره د نائب فاعل اوسره د وارر متعلقو خپلو نه خبر کیری لپاره دان - ان سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ، والترجی مخصوص بالامکنات ، واو حرف عاطف لفظ د الترجی منصوب اسم کیری لپاره دان مقدرة مخصوص میغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه فی نائب فاعل باء حرف جاره امکانات مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مخصوص پوری مخصوص میغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه خبر کیری لپاره دان مقدرة ان مقدرة سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه لپاره د معطوفه علیها معطوفه علیها سره د معطوف خپلی نه خبر کیری لپاره د مبتدأ چه الفرق بین التمی والترجی دی مبتدأ

سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه. **فَلَا يُقَالُ لَعَلَّ الشَّبَابَ يَعُودُ**، فاع جزایه لاهرف
نفی یقال فعل مجهول لعل حرف درو فو مشبهه بالفعل نه الشَّبَاب اسم لپاره د لعل، **يَعُودُ** صیغه د فعل
مضارع ضمیر په کبسی مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبر لپاره د لعل. لعل
سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه اذنیایه نائب فاعل لپاره د فعل چه یقال دی فعل سره د نائب
فاعل خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط مقدریه و اذ کان الامر كذلك دی و او حرف عاطف اذ
حرف شرط کان فعل دی د افعال ناقصه و الامر اسم لپاره د کان او كذلك خبر لپاره د کان - کان سره د
اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه شرط، شرط سره د جزاء خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،
وَيَدْخُلُ مَا الْكَافَةُ عَلَى جَمِيعِهَا، و او حرف عاطف تدخل فعل لفظ د ما موصوف الکافه صفت موصوف
سره د صفت خپل نه فاعل کیری لپاره د فعل چه تدخل دی علا حرف جاره لفظ د جمیع مضاف ها ضمیر
مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کیری لپاره د جار چه علا دی جار سره د مجرور خپل
نه متعلق ترتدل فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه معطوفه علیها،
تَكْفُرُهَا عَنِ الْعَمَلِ، فاع حرف عاطف تكف فعل ضمیر په کبسی مستتر چه راجع دی لفظ د ما ته هغری
فاعل او ها ضمیر مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه معطوفه، معطوفه
علیها سره د معطوف خپل نه مثل، **لَقَوْلِهِ تَعَالَى**، کاف په مخ د مثل سره او مثل مضاف قول مضاف
الیه لپاره د مثل او مضاف ضمیر د ته و ضمیر ذو الحال تعالی فعل ضمیر په کبسی مستتر هغه یی فاعل
فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه حال کیری لپاره د ذو الحال - ذو الحال سره د حال خپل نه مضاف
الیه کیری لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه قول، **وَأَمَّا الْهَكْمُ**
الْبَرُّ وَاحِدٌ، ان حرف دی درو فو مشبهه بالفعل نه ملغاة العمل او ما کافه لفظ د الیه مضاف او کبر
ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدا لفظ د الیه موصوف واحد یی صفت موصوف
سره د صفت خپل نه خبر کیری لپاره د مبتدا - مبتدا سره د خبر خپل نه مقوله کیری لپاره د قول، قول
سره د مقول خپل نه جمله فعلیه معطوفه علیها، **وَأِنَّمَا نَرِيدُ مُنْطَلِقٌ**، و او حرف عاطف ان حرف
دی درو فو مشبهه بالفعل نه ملغاة العمل او ما کافه زید مبتدا او منطلق خبر مبتدا سره د خبر خپل
نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها سره د معطوف خپل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف
چه کاف دی په معنی د مثل سره مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتدا و محدوف چه مثاله
دی مثال مضاف و ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدا - مبتدا سره د خبر خپل
نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مثل، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه
معطوفه علیها چه ان و ان و سره د معطوفاتو خپلونه تفصیل کیری لپاره د اجمال چه النوع الثانی
الاروف المشبهة بالفعل و اجمال سره د تفصیل خپل نه جمله اسمیه خبریه، ،،،
و تَمَّ النَّوْمُ الثَّانِي بِالْحَيْرِ،

النوع الثالث

ماولا المشبهتان بليس ، لفظ النوع موصوف الثالث مفت موصوف سره دصفت خيل نه مبتداً لفظ دما معطوف عليه واو حرف عاطف لفظ دلا معطوف ، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه موصوف ، المشبهتان صيغه داسم مفعول ضمير به كني مستتر هغه ذوالحال باء حرف جاره لفظ دليس مجرور محلاً جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر المشبهتان پوري ، **في النفي والدخول على المبتداً والخبر** ، في حرف جاره لفظ دالنفي معطوف عليه الدخول مصدر على حرف جار المبتداً معطوف عليه واو حرف عاطف لفظ دالخبر معطوف ، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه مجرور كيزي لپاره دجار چه على دي جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر مصدر پوري چه الدخول دي مصدر سره دمتعلق خيل نه معطوف كيزي لپاره د معطوف عليه چه لفظ دالنفي دي معطوف عليه سره د معطوف خيل نه مجرور كيزي لپاره د جار چه لفظ دفي دي جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر المشبهتان پوري ،

ترفعان الاسم وتنصبان الخبر ، ترفعان صيغه د فعل مضارع معلوم ضمير چه الف دتشني دي هغه بي فاعل الاسم مفعول به فعل سره د فاعل اوسره دمفعول به خيل نه جمله فعلية خبريه معطوفة عليها واو حرف عاطف تنصبان صيغه د فعل مضارع معلوم ضمير چه الف دتشني دي هغه بي فاعل او الخبر مفعول به فعل سره د فاعل اوسره دمفعول به خيل نه جمله فعلية معطوفة عليها سره د معطوف خيلي نه حال كيزي لپاره ذوالحال چه ضمير مستتر به المشبهتان كني دي ذوالحال سره د حال خيل نه نائب فاعل كيزي لپاره داسم مفعول چه المشبهتان دي اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د دواو و متعلقينو خيلو نه تشبيه جمله صفت كيزي لپاره د موصوف چه لفظ دماولا دي موصوف سره دصفت خيل نه خبر كيزي لپاره دصفتداً ، مبتداً سره د خبر خيل نه جمله اسميه معطوفة عليها ، **وتدخل ما على المعرفة والنكرة** ، واو حرف عاطف تدخل صيغه د فعل مضارع معلوم لفظ دما فاعل لپاره دتدخل فعل على حرف جاره المعرفة معطوف عليه واو حرف عاطف النكرة معطوف ، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه مجرور كيزي لپاره د جار ، جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر تدخل فعل پوري فعل سره د فاعل اوسره دمتعلق خيل نه جمله فعلية خبريه ممثل ، مثل ما كزيك قائماً ، لفظ دمثل مضاف ما حرف نافية مشبهه بليس زيدا اسم لپاره دما او قائماً خبر لپاره دما . ما سره داسم او خبر خيل نه جمله اسميه خبريه مضاف اليه كيزي لپاره د مضاف چه مثل دي مضاف سره د مضاف اليه خيل نه خبر كيزي لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دي مثال مضاف سره دمضاف اليه خيل نه مبتداً . مبتداً سره د خبر خيل نه مثال كيزي لپاره دمثل ، ممثل سره د مثال خيل نه جمله فعلية خبريه معطوفة ،

وَلَا تَدْخُلُ إِلَّا عَلَى النُّكْرَةِ ، وادحرف عاطف لآحرف نفی تدخلفعل إلاحرف استثناءعلی

حرف جاره النُّكْرَةُ مجرور جار سره د مجرور خبر نه متعلق تر بند خلفعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه ممثل ، نحو لا تَدْخُلُ ظَرْفًا ، نحو مضاف لآحرف مشابه یکنس رجل اسم لپاره د لا او ظرفاً خبر لپاره د لا ، لآ سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه خودی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف لآ ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال کیږی لپاره د ممثل ، مثل سره د مثال خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، جمله معطوفه علیها سره د معطوفینو خپلونه جمله اسمیه خبریه ، ، ، ،

النَّوعُ الرَّابِعُ

حُرُوفٌ تَنْصِبُ الْأَسْمَ فَقَطْ ، لفظ د النوع موصوف الرابع بی صفت موصوف سره د صفت خپل نه مبتدأ لفظ د حروف موصوف تنصب فعل ضمیر په کبنی مستتر چه رابع دی حروف ته هغه فاعل او الاسم مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به نه جمله فعلیه خبریه صفت لپاره د موصوف موصوف سره د صفت خپل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ، او ترکیب د لفظ د فقط په نوع اوله کبنی تیر شوی دی ، وَهِيَ سَبْعَةُ أَحْرَفٍ ، وادحرف عاطف ضمیر دهی مبتدأ سبعة عدد مبهم میز آحرف بی تمیز میز سره د تمیز خپل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه اجمال ، الواو ، لفظ د الواو مرنوع محلاً خبر دی لپاره د مبتدأ محذوف چه احدها دی احد مضاف ها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ، وَهِيَ بِمَعْنَى مَعَ ، وادحرف عاطف ضمیر دهی مبتدأ بمعنی کبنی بآحرف جاره لفظ د معنی مضاف او لفظ د مَعَ مجرور محلاً مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کیږی لپاره د جار چه بآه جار سره د مجرور خپل نه ظرف مستقر متعلق تر ثابته مقدریوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبنی مستتر چه هی دی هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله اسمیه خبریه ممثل ، نحو استوی الماء والخشب ، لفظ د نحو مضاف استوی فعل الماء فاعل واو په معنی د مَعَ الخشب مفعول معه کیږی لپاره د فعل ، فعل سره د فاعل او سره د مفعول معه خپل نه جمله فعلیه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه خودی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال مضاف لآ ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د ممثل ، مثل سره د مثال خپل

نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَالْأَمْرُ**، واو حرف عاطف لفظ **دَا** مرفوع محلاً خبر لپاره د مبتداً
 محذوف چه ثانیها دی ثانی مضاف هَا ضمیر مضاف الیه، مضاف **سِرّه** د مضاف الیه نه مبتداً
 مبتداً **سِرّه** د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَهِيَ لِلْأُسْتِثْنَاءِ**، واو حرف عاطف
 ضمیر دهی مبتداً لام حرف جاره استثناء مجرور جار **سِرّه** د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقدر
 پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر به کبئی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل **سِرّه** د فاعل او
سِرّه د متعلق خیل نه شبهه جمله خبر کبری **لِیَارَه** د مبتداً، مبتداً **سِرّه** د خبر خیل نه جمله
 اسمیه خبریه مثل، **فَهِجَاءُ فِي الْقَوْمِ الْأَزِيدِ**، فو مضاف جاء فعل فون و قایه فی ضمیر
 د متکلم مفعول به القوم مستثنی منه **إِلَّا** حرف استثناء زیداً مستثنی، مستثنی منه **سِرّه** د
 مستثنی نه فاعل کبری لپاره د فعل، فعل **سِرّه** د فاعل او **سِرّه** د مفعول به خیل نه جمله فعلیه
 مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف **سِرّه** د مضاف الیه خیل نه خبر کبری لپاره د
 مبتداً محذوف چه مثاله دی مثال مضاف کَا ضمیر مضاف الیه، مضاف **سِرّه** د مضاف الیه خیل
 نه مبتداً، مبتداً **سِرّه** د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مثل، مثل **سِرّه** د
 مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَيَا**، واو حرف عاطف لفظ **دَا** مرفوع محلاً خبر
 لپاره د مبتداً محذوف چه ثالثها دی ثالث مضاف هَا ضمیر مضاف الیه، مضاف **سِرّه** د مضاف
 الیه خیل نه مبتداً، مبتداً **سِرّه** د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَهِيَ لِنِدَاءِ**
الْقَرِيبِ وَالْبَعِيدِ، واو حرف عاطف هی مبتداً کبئی لام حرف جاره لفظ د نداء مضاف
 القریب معطوف علیه واو حرف عاطف البعید معطوف، معطوف علیه **سِرّه** د معطوف خیل نه
 مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه لفظ د نداء دی مضاف **سِرّه** د مضاف الیه خیل نه مجرور
 کبری لپاره د جار جار **سِرّه** د مجرور خیل نه متعلق تر ثابته مقدر پوری ثابته صیغه د واحد
 مؤنث اسم فاعل ضمیر به کبئی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل **سِرّه** د فاعل او **سِرّه** د متعلق
 خیل نه شبهه جمله خبر کبری لپاره د مبتداً چه ضمیر دهی دی مبتداً **سِرّه** د خبر خیل نه جمله
 اسمیه خبریه، **وَيَا**، واو حرف عاطف لفظ **دَا** مرفوع محلاً خبر لپاره د مبتداً محذوف چه رابعها
 دی رابع مضاف هَا ضمیر مضاف الیه مضاف **سِرّه** د مضاف الیه خیل نه مبتداً، مبتداً **سِرّه** د
 خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَهِيَ**، واو حرف عاطف لفظ **دَا** مرفوع محلاً خبر لپاره
 د مبتداً محذوف چه خامسها دی، خامس مضاف هَا ضمیر مضاف الیه، مضاف **سِرّه** د مضاف
 الیه نه مبتداً، مبتداً **سِرّه** د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَهِيَ لِنِدَاءِ الْبَعِيدِ**
 واو حرف عاطف ضمیر دهیاً مبتداً لنداء کبئی لام حرف جاره لفظ د نداء مضاف البعید مضاف الیه
 مضاف **سِرّه** د مضاف الیه خیل نه مجرور کبری لپاره د جار، جار **سِرّه** د مجرور خیل نه متعلق تر
 ثابتان مقدر پوری ثابتان صیغه د ثننی مؤنث اسم فاعل ضمیر به کبئی مستتر دی هغه

بی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر کړی لپاره د مبتدأ
 مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وآی ، واو حرف عاطف لفظ دای مرفوع
 محلا خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه سادو سها دی سادس مضاف ها ضمیر مضاف الیه مضاف
 سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ،
والهمزة المفتوحة ، واو حرف عاطف لفظ د الهمزة موصوف المفتوحة صفت موصوف سره د
 صفت خپل نه خبر کړی لپاره د مبتدأ محذوف چه سابعها دی سابع مضاف ها ضمیر مضاف الیه
مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ - مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه
وهما لنداء القرب ، واو حرف عاطف هما ضمیر مبتدأ لام حرف جار لفظ د نداء مضاف او
 القرب مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه نه مجرور کړی د جار - جار سره د مجرور نه
 متعلق تر ثابستان مقدر پوری ثابستان صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه بی فاعل
 اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر کړی لپاره د مبتدأ ، مبتدأ
 سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وهذه الحروف الخمسة تنصب
الاسم ، واو حرف عاطف هذه موصوف اول الحروف موصوف ثانی الخمسة صفت د موصوف چه
 الحروف دی موصوف سره د صفت خپل نه بیا صفت کړی لپاره د موصوف چه هذه دی موصوف
 سره د صفت خپل نه مبتدأ - تنصب فعل ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ورنه کړی په هی سره
 هغه بی فاعل او لفظ د الاسم مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه
 خبریه خبر کړی لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه دال بالجزء ،
اذا كان مضافا الى اسم آخر ، اذا حرف شرط کان فعل دی د افعالو ناقصه و نه ضمیر په کبی
 مستتر دی چه رابع دی الاسم ته هغه اسم لپاره دکان - مضافا صیغه د اسم مفعول ضمیر
 په کبی مستتر هغه بی نائب فاعل الی حرف جار لفظ د اسم موصوف او اخر صفت موصوف سره
 د صفت خپل نه مجرور کړی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مضافا پوری مضافا
 اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر لپاره دکان - کان
 سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه شرط - شرط سره د دال بالجزء نه مثل ،
ثم یأ عبد الله ، ثم مضاف یا حرف نداء قائم مقام ادعو - ادعو صیغه د واحد متکلم فعل
 مضارع معلوم ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ورنه کړی په انا سره هغه بی فاعل لفظ د عبد
 مضاف او لفظ د الله مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول به کړی لپاره د فعل
چه ادعو دی فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه انشائی معطوفه علیها ،
وایا غلام زید ، واو حرف عاطف ایا حرف نداء قائم مقام ادعو - ادعو فعل ضمیر په کبی مستتر
 هغه بی فاعل غلام مضاف زید مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول به کړی

لپاره د آدغو. فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفه ،
 وهیّا شریف القوم ، واو حرف عاطف هیّا حرف نداء قائم مقام د آدغو. آدغو فعل ضمیر په کبی
 مستتر هغه یی فاعل شریف مضاف القوم مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول
 به لپاره د آدغو ، فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفه ،
 وائی افضل القوم ، واو حرف عاطف لفظ دای حرف نداء قائم مقام د آدغو ، آدغو فعل ضمیر
 په کبی مستتر هغه یی فاعل افضل مضاف القوم مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه
 مفعول به کبری لپاره د آدغو فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه انشائیة
 معطوفه ، واعبد الله ، واو حرف عاطف لفظ د (أ) حرف نداء قائم مقام آدغو فعل ضمیر
 په کبی مستتر هغه یی فاعل او لفظ د عبد مضاف او لفظ د الله مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف
 الیه خپل نه مفعول به کبری لپاره د فعل ، فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله
 فعلیه انشائیة معطوفه معطوفة علیها سره د معطوفاتو اربعه وخیلو نه مضاف الیه کبری
 لپاره د مضاف چه لفظ د نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ
 محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه
 مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کبری لپاره د مثنی ، مثنی سره
 د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وترفع الاسم ، واو حرف عاطف ترفع صیغه
 د فعل مضارع معلوم ضمیر په مستتر چه راجع دی الحروف ته هغه یی فاعل او الاسم مفعول
 فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه دال بالجزاء ، ان لم یکن
 ذلك الاسم مضافا ، ان حرف شرط لم حرف جازمه یکن فعل ناقص ذلك اسم اشاره
 موصوف الاسم صفت لپاره د موصوف ، موصوف سره د صفت خپل نه اسم لپاره د یوون او
 مضافا صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه یی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب
 فاعل خپل نه تشبیه جمله خبر کبری لپاره د یکن ، یکن فعل سره د اسم او خبر خپل نه جمله
 اسمیه خبریه شرط ، شرط سره د دال بالجزاء خپل نه مثنی ، مثل یا زید ، مثل مضاف
 یاو حرف نداء قائم مقام آدغو. آدغو فعل ضمیر په کبی مستتر هغه یی فاعل او ید مفعول
 به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفه علیها ،
 ویا رجل ، واو حرف عاطف یا حرف نداء قائم مقام آدغو. آدغو فعل ضمیر په کبی مستتر هغه
 یی فاعل او رجل یی مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه ...
 انشائیة معطوفه ، معطوفة علیها سره د معطوفی خپلی نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه
 مثل وی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مثال
 مضاف ک ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر

خپل نه جمله اسميه خبريه مثال لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خپل نه جمله فعليه خبريه معطوفه ، معطوفه عليها چه الواو دی سره د معطوفاتو خپلونه تفصيل کيږي لپاره د اجمال چه النوع الرابع حروف تنصب الاسم فقط وهي سبعة اخرى ، دی اجمال سره د تفصيل خپل نه جمله اسميه خبريه ،،

النوع الخامس

حُرُوفُ تَنْصِبُ الْفِعْلَ الْمَضَارِعَ ، لفظ النوع موصوف الخامس في صفت موصوف سره د صفت خپل نه مبتدأ ، حُرُوفُ موصوف تنصب صيغه د فعل مضارع معلوم ضميره كني مستتر دي چه تعبير ور نه كيږي په هي سره چه راجع دي حروف ته هغه في فاعل الفعل موصوف المضارع صفت موصوف سره د صفت خپل نه مفعول به كيږي لپاره د تنصب فعل ، فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعليه خبريه صفت لپاره د موصوف چه حروف دي موصوف سره د صفت خپل نه خبر لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه معطوفه عليها ، وهي **أَرْبَعَةُ أَحْرَفٍ** ، واو حرف عاطف ضمير دهی مبتدأ أربعة عدد مبهم ميمز احرف مبدل منه ، **أَنْ وَلَنْ وَكَيْ وَإِذَنْ** . واو حرف عاطف لفظ د اَنْ معطوف عليه واو حرف عاطف لفظ د لَنْ معطوف اول واو حرف عاطف لفظ د كَيْ معطوف ثاني واو حرف عاطف لفظ د إِذَنْ معطوف ثالث معطوف عليه سره د معطوفاتو ثلثه و خپلونه بدل كيږي لپاره د مبدل منه چه احرف دي مبدل منه سره د بدل خپل نه تمميز كيږي لپاره د ميمز چه اربعة دي ميمز سره د تمميز خپل نه خبر كيږي لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه معطوفه معطوفه عليها سره د معطوفي خپلي نه اجمال ، **فَأَنْ لِلْأَسْتِقْبَالِ** ، فاء حرف تفصيل لفظ د اَنْ مبتدأ لام حرف جارة الاستقبال مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدّم پوري ثابته صيغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضميره كني مستتر چه تعبير ور نه كيږي په هي سره هغه ذو الحال ، **وَإِنْ دَخَلْتُ عَلَى الْمَاضِي** ، واو حالیه ان حرف شرط دَخَلْتُ فعل ضميره كني مستتر هغه في فاعل على حرف جارة الماضی مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر دَخَلْتُ فعل پوري فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شرط دي اوجزاء محذوفه ده او د شرط بيا حال كيږي لپاره د ذو الحال چه ضمير مستتر دي په ثابته كني ذو الحال سره د حال خپل نه فاعل كيږي لپاره د اسم فاعل . اسم فاعل چه ثابته دي سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر كيږي لپاره د مبتدأ چه لفظ د اَنْ دي مبتدأ سره د خبر نه جمله اسميه خبريه مثل ، **فَمَا أَهْلَمْتُ أَنْ أَدْخُلَ الْجَنَّةَ** ، فَمَا مضاف اسلمت فعل ضمير مرفوع متصل فاعل لپاره د فعل اَنْ ناصبه مصدرية ادخل صيغه د واحد متكلم فعل مضارع معلوم ضميره كني مستتر چه تعبير ور نه كيږي په انا سره هغه في فاعل الجنة مفعول به لپاره د فعل

چه ادخل دی فعل سره د فاعل اوسره دمفعول به خپل نه جمله فعلیه په تاویل دمصدر سره
مفرد کېږي دامعطوف علیه، وَأَنْ دَخَلْتُ الْجَنَّةَ، واو حرف عاطف اَنْ ناصبه مصدریه دَخَلْتُ
میغه دواحد متکلم فعل ماضی معلوم ت ضمیر باره مرفوع متصل هغه یی فاعل الجنة مفعول به فعل
سره د فاعل اوسره دمفعول به خپل نه جمله فعلیه په تاویل دمفرد په اَنْ مصدریه سره معطوف
معطوف علیه سره دمعطوف خپل نه مفعول به کېږي لپاره داسلمت فعل - فعل سره د فاعل اوسره
دمفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه کېږي لپاره دمضاف چه نحو دی مضاف سره د
مضاف الیه خپل نه خبر کېږي لپاره دمبتداً محذوف چه مثاله دی مضاف سره دمضاف الیه خپل
نه مبتداً، مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کېږي لپاره دمثال، مثل سره دمثال
خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، وَتَسْتَمِي هَذِهِ مَصْدَرِيَّةً، واو حرف عاطف تسمی
فعل مجهول هذیه اسم اشاره نائب فاعل لپاره دتسمی فعل او مصدریه مفعول به لپاره دتسمی
فعل سره د نائب فاعل اوسره دمفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه،
وَلَنْ لِّتَاكِيدَ نَفْيِ الْمُسْتَقْبَلِ، واو حرف عاطف لفظ دکن مبتداً لتاکید لام حرف جاره تاکید مضاً
لفظ دنفی هم مضاف المستقبل مضاف الیه لپاره دمضاف چه نفی دی مضاف سره دمضاف الیه خپل
نه بیا مضاف الیه لپاره دمضاف چه لفظ دتاکید دی مضاف سره دمضاف سره دمضاف الیه
خپل نه مجرور کېږي لپاره دجار چه لام دی جار سره دمجرور خپل نه متعلق ترثابته مقدّم پوری
ثابته میغه دواحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل
اوسره دمتعلق خپل نه شبهه جمله خبر کېږي لپاره دمبتداً - مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
خبریه ممثل، مَثَلُ لَنْ قَرَأَ، لفظ دمثال مضاف تری فعل ضمیر په کبني مستتر چه تعبیر ور نه
کېږي په اَنْت سره هغه یی فاعل او یی ضمیر دواحد متکلم منصوب متصل مفعول به فعل سره د
فاعل اوسره دمفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لپاره دمضاف چه مثل دی مضاً
سره دمضاف الیه خپل نه خبر کېږي لپاره دمبتداً محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ک ضمیر
مضاف الیه، مضاف سره دمضاف الیه خپل نه مبتداً - مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
خبریه مثال کېږي لپاره دمثال، مثل سره دمثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،
وَأَصْلُهَا لَا أَنْ عِنْدَ الْخَلِيلِ، واو حرف عاطف اصل مضاف ها ضمیر مضاف الیه، مضاف سره دمضاف
الیه خپل نه مبتداً او لفظ دلا اَنْ خبر لپاره دمبتداً عِنْدَ مضاف الخلیل مضاف الیه، مضاف سره
دمضاف الیه خپل نه داظرف لپاره د نسبت چه کوم په مبتداً او خبر کېږي دی مبتداً سره د خبر
او دظرف خپل نه جمله اسمیه خبریه اجمال، فَحَذَفْتُ الْمَهْمَزَةَ تَخْفِيفاً، فاء تفصیلیه حذفت
فعل مجهول المهمزة نائب فاعل او تخفیفاً مفعول له لپاره د فاعل، فعل سره د نائب فاعل اوسره د
مفعول له خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها،

فَصَارَتْ لَانْ، فاء حرف عاطفه صَارَتْ فعل ناقص ضمیر به کبنی مستتر چه تعبیر و نه کبری
 به هی سره چه رابع دی لفظ دَلَنْ ته هغه اسم لپاره د صَارَتْ اولفظ دَلَنْ خبر لپاره د صَارَتْ
 صَارَتْ فعل سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه اولی، **تَمَرَحَذَفَتْ**
الالف لا لتقاء الساکنین، فاء حرف عاطفه حذف فعل مجهول اولفظ د الالف نائب
 فاعل لا لتقاء الساکنین کبنی لام حرف جاره التقاء مصدر مضاف الساکنین مضاف الیه مضاف
 سره د مضاف الیه خپل نه مجرور لپاره د جار. جار سره د مجرور خپل نه متعلق تَمَرَحَذَفَتْ
 فعل پوری فعل سره د نائب فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ثانیه
فَبَقِيَتْ لَنْ، فاء حرف عاطفه بقیت صیغه د فعل ماضی معلوم لفظ دَلَنْ فاعل لپاره د بقیت
 فعل. فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ثالثه، معطوفه علیها سره د معطوف
 ثلاثه و نه تفصیل کبری لپاره د اجمال چه واصلها **لَا اِنْ** عند الخلیل دی اجمال سره د تفصیل
 خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَكُنِيَ لِلْسَّبَبِيَّةِ**، واو حرف عاطف لفظ د كُنِيَ مرفوع محلاً
 مبتدأ لام حرف جاره السببية مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق توثابته مقدر پوری
 ثابت صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر به کبنی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د
 فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله
 اسمیه خبریه مفسر، ای **يَكُونُ مَا قَبْلَهَا سَبَبًا لَهَا بَعْدَهَا**، ای حرف تفسیر یكون فعل د
 افعال ناقصه و نه لفظ د مَا موصول په معنی د الذی سره قبل مضاف ها ضمیر مضاف الیه مضاف
 سره د مضاف الیه خپل نه طرف مستقر متعلق توثبت مقدر پوری ثبت صیغه د فعل ماضی معلوم
 ضمیر به کبنی مستتر چه رابع دی ما موصول ته هغه یی فاعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق
 خپل نه جمله فعلیه صله کبری لپاره د موصول، موصول سره د صلی خپلی نه اسم کبری لپاره
 د یكون اولفظ د سبباً موصوف لما بعد ها کبنی لام حرف جاره لفظ د مَا موصول په معنی د الذی سره
 بعد مضاف ها ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه طرف مستقر متعلق توثبت
 مقدر پوری ثبت صیغه د ماضی معلوم ضمیر به کبنی مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل او
 سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه صله لپاره د موصول چه لفظ د مَا دی موصول سره د صلی خپلی
 نه مجرور کبری لپاره د جار. جار سره د مجرور خپل نه متعلق توثابته مقدر پوری ثابت صیغه
 د اسم فاعل ضمیر به کبنی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه
 شبه جمله صفت کبری لپاره د موصوف چه سبباً ای موصوف سره د صفت چس نه خبر
 کبری لپاره د یكون. یكون فعل ناقص سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر
 لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل،

مثل أَسْلَمْتُ كَيْ أَدْخَلَ الْجَنَّةَ، لفظ د مثل مضاف اسلمت فعل ت ضمیر فاعل کئی حرف ناصبه و فعل مضارع اَدْخَلَ صیغه د فعل مضارع ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل الجنة مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه معلله مضاف کبیری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کبیری لپاره د مبتدأ و محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال لپاره د مثل، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه. فَإِنَّ الْإِسْلَامَ سَبَبٌ لِدُخُولِ الْجَنَّةِ، فاء حرف تعلیل اِنْ حرف دی د حروف مشبهه بالفعل نه لفظ د الاسلام اسم لپاره د اِنْ. سبب موصوف لِدُخُولِ کبئی لام حرف جاره دخول مصدر مضاف الجنة مضاف الیه. مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کبیری د جار. جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدار پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر لپاره د اِنْ. اِنْ سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه علت لپاره د ماقبل خپل لا محَل لَهَا مِنَ الْأَعْرَابِ، وَإِذْ لِلْجَبَّارِ وَالْجُرَّاءِ، واو حرف عاطف لفظ د اِذْ مبتدأ لام حرف جاره الجواب معطوف علیه واو حرف عاطف الجزاء معطوف معطوف علیه سره د معطوف خپل نه مجرور لپاره د جار. جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدار پوری ثابته صیغه د واحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر لپاره د مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وَهُوَ لَا يَتَحَقَّقُ إِلَّا فِي الزَّمَانِ الْمُسْتَقْبَلِ، واو حرف عاطفه هُوَ ضمیر مبتدأ لا نافية يَتَحَقَّقُ صیغه د فعل مضارع معلوم ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل الْأَحْزَانِ استثناء فی حرف جاره الزمان موصوف المستقبل صفت، موصوف سره د صفت خپل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تحقیق فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر کبیری لپاره د مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، هَلْ لَكَ تَدْخُلُ إِلَّا عَلَى الْفَعْلِ الْمُسْتَقْبَلِ، حرف فاء کبئی دَرَى احتماله دی یا فاء عاطفه دی لپاره د تفریع یا فاء لپاره د نتیجی دی او یا فاء جزایه دی هُوَ ضمیر مبتدأ لا نافية تَدْخُلُ فعل ضمیر په کبئی مستتر هغه یی فاعل الْأَحْزَانِ استثناء عَلَى حرف جاره الْفَعْلُ موصوف المستقبل صفت موصوف سره د صفت خپل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تَدْخُلُ فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر کبیری لپاره د مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل،

مثل اِذْنُ تَدْخُلُ الْجَنَّةَ ، مثل مضاف اِذْنُ حرف ناصبه تدخل فعل ضمير به کبني مستتر چه تعبیر و نه کبری به انت سره هغه بی فاعل الجنة مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه ذوالحال . فی جواب من قال اسلمت ، فی حرف جاره جواب مضاف من اسم موصول به هغه دالذی سره قال فعل ضمیر به کبني مستتر هغه بی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه قول . اسلمت فعل ت ضمیر فاعل فعل سره د ذاعل خپل نه مقوله کبری لپاره د قول قول سره د مقولی خپلی نه صله کبری لپاره د موصول چه من دی موصول سره د صلی خپلی نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه لفظ جواب دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کبری لپاره د جار ، جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مقولاً مقدر پوری مقولاً صیغه د اسم مفعول ضمیر به کبني مستتر هغه بی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله حال کبری لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خپل نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه لفظ د مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خپل نه مثال کبری لپاره د مثنی ، مثل سره سره د مثال خپل نه نتیجه اوجزاء کبری لپاره د شرط مقدر چه اذاکان الامر کذلک دی اوجمله معطوفه کبری معطوفه علیها چه فان الاستقبال دی سره د تلو معطوفاتو خپلو نه تفصیل کبری لپاره د اجمال چه النوع الخامس الودی اجماسره د تفصیل نه جمله اسمیه خبریه ،

النوع السادس

حروف تجزم الفعل المضارع ، النوع موصوف السادس صفت موصوف سره د صفت خپل نه مبتدأ . لفظ د حروف موصوف تجزم فعل ضمیر به کبني مستتر چه تعبیر و نه کبری به هی سره چه رابع دی حروف ته هغه فاعل لپاره د فاعل اولفظ د الفعل موصوف المضارع صفت موصوف سره د صفت خپل نه مفعول به کبری لپاره د تجزم فعل . فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه صفت کبری لپاره د موصوف ، موصوف سره د صفت خپل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ . مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها وهی خمسة احرف ، واو حرف عاطف هی ضمیر مبتدأ خمسة عدد بهم میثراو احرف مبدل منه ، لم وما ولا امر الا مروه النهی ، لفظ د لم معطوف علیه واو حرف عاطف لفظ د لما معطوف اول واو حرف عاطف لفظ د لام مضاف الامر مضاف الیه . مضاف سره د مضاف الیه خپل نه معطوف ثانی واو حرف عاطف لفظ د لا مضاف او النهی مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه معطوف ثالث ، وان للشرط والجزاء ، واو حرف عاطف لفظ د ان ذوالحال لام حرف جار الشرط معطوف علیه واو حرف عاطف الجزاء معطوف ، معطوف علیه

سره د معطوف خپل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مقضیه مقد پورې مقضیه صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله حال کېږی لپاره د ذوالحال . ذوالحال سره د حال خپل نه معطوف رابع کېږی معطوف علیه سره د معطوفاتو اربعه وخیلونه بدل کېږی لپاره د مبدل منه چه ا حرف دی مبدل منه سره د بدل خپل نه تمیز کېږی لپاره د میز چه خمسة دی میز سره د تمیز خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه اجمال ،

قَلَمٌ یَجْعَلُ الْمَضَارِعَ مَاضِیًّا ، قاء تفصیلیه لفظ د کلم مبتداً تجعل فعل ضمیر په کبني مستتر چه راجع دی کلمه د کلم ته هغه یی فاعل المضارع مفعول اول لپاره د تجعل او ماضیاً موصوف او منفی صفت موصوف سره د صفت خپل نه مفعول ثانی لپاره د تجعل فعل - فعل سره د فاعل او سره د مفعولینو خپلونه جمله فعلیه خبریه ممتل ، مثل لم یضرب ، لفظ د مثل مضاف کلم حرف جازم یضرب فعل ضمیر په کبني مستتر چه تمیز په کېږی په هو سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه ذوالحال ، بمعنی ما ضرب ، باء حرف جار لفظ د معنی مضاف ما حرف نافیة ضرب فعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه مضاف الیه کېږی لپاره د مضاف چه معنی دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کېږی لپاره د جار چه باء ده جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثانیاً مقد پورې ثابتاً صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله حال کېږی لپاره د ذوالحال ذوالحال سره د حال خپل نه مضاف الیه کېږی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کېږی لپاره د ممتل ، ممتل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، واما مثل کلم ، و ا حرف عاطف لفظ د لما مبتداً مثل مضاف اولفظ د کلم مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر لپاره د مبتداً . مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مستثنی منه ، لکنها مختصة بالاستغراق ، لکن حرف د حروف مشبهه بالفعل نه لپاره د استثناء ها ضمیر منصوب محلاً اسم لپاره د لکن او مختصة صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبني مستتر هغه یی نائب فاعل باء حرف جار الاستغراق مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مختصة پورې مختصة صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د لکن - لکن سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مستثنی ، مستثنی منه سره د مستثنی خپلی نه ممتل ، مثالاً یضرب زیاد ، لفظ د مثل مضاف لما حرف جازم یضرب فعل او نرید فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه منسّر ،

ای ماضرب زید فی شئ من الازمنة الماضية ، ای حرف تفسیر ما حرف نافی ضرب فعل زید فاعل فی حرف جار جاره لفظ دشی موصوف من حرف جار جاره الازمنة موصوف او الماضية صفت موصوف سره دصفت خیل نه مجرور کبری لپاره د جارچه من دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابت مقدار پوری ثابته د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل . اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله صفت کبری لپاره د موصوف چه لفظ دشی دی موصوف سره دصفت خیل نه مجرور کبری لپاره د جارچه فی دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ضرب فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر لپاره د فستر . فستر سره د تفسیر خیل نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کبری لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کبری لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، ولا امر الامر وهی لطلب الفعل ، او حرف عاطف لفظ دلام مضاف الامر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتداً و آو په وهی کبی زائد دی و هی ضمیر مبتداً لام حرف جار جاره طلب مضاف الفعل مضاف الیه ، اما عن الفاعل الغائب ، اما حرف تردید عن حرف جار جاره الفاعل موصوف الغائب صفت موصوف سره دصفت خیل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه مثل ، مثل لیضرب ، لفظ د مثل مضاف او لام په لیضرب کبی لپاره د امر غائب جازم د فعل مضارع ، یضرب فعل ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ور نه کبری په هو سره هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه انشائی مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کبری لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خیل نه جمله اسمیه مثال کبری لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خیل نه معطوف علیه ، او عن الفاعل المتکلم ، او حرف عاطف عن حرف جار جاره الفاعل موصوف المتکلم صفت موصوف سره دصفت خیل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه مثل ، مثل لا ضرب ، مثل مضاف لا ضرب صیغه د امر ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ور نه کبری په انا سره هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه انشائی معطوفه علیها ، ولنضرب ، او حرف عاطف لنضرب صیغه د امر ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ور نه کبری په نحن سره هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه انشائی معطوفه ، معطوفه علیها سره د معطوفی خیلی نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کبری لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کبری لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خیل نه معطوف اول او عن المفعول الغائب ، او حرف عاطف عن حرف جار جاره المفعول موصوف

الغائب صفت موصوف سره دصفت خپل نه مجرور کيږي لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه مثل، مثل لِضَرْبٍ، مثل مضاف ليضرب صيغه د امر ضمير په کښي مستترچه تعبير ور نه کيږي په هره سره هغه يي نائب فاعل فعل سره د نائب فاعل خپل نه جمله فعليه انشائيه مضاف اليه کيږي لپاره د مضاف چه مثل دي مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر کيږي لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دي مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه مثال کيږي لپاره د ممثل - ممثل سره د مثال خپل نه معطوف ثاني، او عن المفعول المخاطب، او حرف عاطف عن حرف جار المفعول موصوف المخاطب صفت موصوف سره د صفت خپل نه مجرور کيږي لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه ممثل، مثل لِضَرْبٍ، مثل مضاف لِضَرْبٍ صيغه د امر مجهول ضمير په کښي مستترچه تعبير ور نه کيږي په اُنت سره هغه يي نائب فاعل فعل سره د نائب فاعل خپل نه جمله فعليه انشائيه مضاف اليه کيږي لپاره د مضاف چه مثل دي مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر کيږي لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دي مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه مثال کيږي لپاره د ممثل ممثل سره د مثال خپل نه معطوف ثالث، او عن المفعول المتكلم، او حرف عاطف عن حرف جار المفعول موصوف المتكلم صفت موصوف سره د صفت خپل نه مجرور کيږي لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه ممثل، مثل لِضَرْبٍ، مثل مضاف لِضَرْبٍ صيغه د امر مجهول ضمير په کښي مستترچه تعبير ور نه کيږي په انا سره هغه يي نائب فاعل فعل سره د نائب فاعل خپل نه جمله فعليه انشائيه معطوفه عليها، و لِضَرْبٍ، او حرف لِضَرْبٍ صيغه د امر مجهول ضمير په کښي مستترچه تعبير ور نه کيږي په نحن سره هغه يي فاعل فعل سره د نائب خپل نه جمله فعليه انشائيه معطوفه، معطوفه عليها سره د معطوفي خپلي نه مضاف اليه کيږي لپاره د مضاف چه مثل دي مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر کيږي لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دي مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه مثال کيږي لپاره د ممثل ممثل سره د مثال خپل نه معطوف رابع، معطوف عليه چه اَما عن الفاعل الغائب دي سره د معطوفات اربعة و خپلونه متعلق ترمصدر پوري چه طلب دي په وهي لطلب الفعل کښي، طلب مصدر سره د مضاف اليه خپل نه چه الفعل دي او سره د متعلق خپل نه مجرور لپاره د جار چه لام دي په لطلب کښي جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدرة پوري ثابته صيغه د اسم فاعل ضمير په کښي مستتر هغه يي فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر کيږي لپاره د مبتدأ چه لام الامر دي مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، ولا النهي، او حرف عاطف لفظ د لا مضاف او انهي مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتدأ، وهي ضد لام الامر، او زائده ضمير د هي مبتدأ

لفظ دضد مضاف اولفظ دلام مضاف او الامر مضاف اليه لپاره د مضاف چه لام دی مضاف سره
 د مضاف اليه خپل نه بيا مضاف اليه لپاره د مضاف چه لفظ دضد دی مضاف سره د مضاف
 اليه خپل نه مفسر، ای لطیف ترک الفعل، أي حرف تفسیر لام حرف جارء طلب مصدر
 مضاف لفظ دترك هم مضاف اولفظ دالفعل مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خپل نه
 بيا مضاف اليه لپاره د مضاف چه لفظ دطلب دی، أما عن الفاعل الغائب، إِمَّا حرف
 تردید عن حرف جارء الفاعل موصوف الغائب صفت موصوف سره د صفت خپل نه مجرور
 د جار. جار سره د مجرور خپل نه معطوف عليه، أو المخاطب، أو حرف عاطف المخاطب معطوف
 اول. أو المستكبر، أو حرف عاطف المتكلم معطوف ثاني معطوف عليه سره د معطوفینو خپلو
 نه ممثل. مثل لا يضرب، لفظ دمثل مضاف لأحرف نهی یضرب فعل ضمیر په کبني مستتر
 چه تعبیر ور نه کیری په هو سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه انشائیة
 معطوفة علیها، ولا تضرب، و او حرف عاطف لأحرف نهی تضرب فعل ضمیر په کبني مستتر
 چه تعبیر ور نه کیری په انت سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل نه جمله فعلیه انشائیة
 معطوفة اولی، ولا اضرب، و او حرف عاطف لأحرف نهی اضرب فعل ضمیر په کبني مستتر چه
 تعبیر ور نه کیری په أنا سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه انشائیة
 معطوفة ثانیة، ولا تضرب، و او عاطفه لأحرف نهی تضرب فعل ضمیر په کبني مستتر چه
 تعبیر ور نه کیری په نحن سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه انشائیة معطوف
 ثانیة، معطوفة علیها سره د معطوفات ثلثه دخیلونه مثال کیری لپاره د ممثل، مثل سره د
 مثال خپل نه ظرف لغو متعلق تر مصدر پوری چه طلب دی، طلب مصدر سره د مضاف اليه
 او سره د متعلق خپل نه مجرور کیری لپاره د جار چه لام دی په لطلب کبني جار سره د مجرور
 خپل نه متعلق تر ثابتة مقدار ثابتة صیغه دواحد مؤنث اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر
 هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله تفسیر کیری لپاره د
 مفسر، مفسر سره د تفسیر خپل نه خبر کیری لپاره د مبتداء چه ضمیر دی دی مبتدأ سره د
 خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه خبر کیری لپاره د مبتدأ چه لا النهی دی مبتدأ سره د خبر خپل
 نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وإن، و او حرف عاطف لفظ دإن مبتدأ، وهي تدخل على
الجملةتين، و او نائده هی ضمیر مبتدأ تدخل فعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل على
 حرف جارء الجملةتين مجرور، جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تدخل فعل پوری فعل سره
 د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر کیری لپاره د مبتدأ چه هی ضمیر دی مبتدأ
 سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه خبر لپاره د مبتدأ چه لفظ دإن دی مبتدأ سره د خبر خپل
 نه جمله اسمیه خبریه معطوفة علیها،

والجملة الاولى تكون فعلية، واورح عاطف لفظ الجملة موصوف الاول صفت موصوف
سره صفت خيل نه مبتدأ. تكون فعل ناقص ضمير به كبنى مستتر هغه اسم لپاره دتكون
اوفعلية خبر لپاره دتكون. تكون سره داسم او خبر خيل نه جمله اسميه خبريه خبر كبرى.
لپاره دمبتدأ. مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه اولی، والثانية قد
تكون فعلية، واورح عاطف لفظ الثانية مبتدأ قد حرف تقليل تكون فعل ناقص ضمير
به كبنى مستتر هغه اسم لپاره دتكون اوفعلية خبر لپاره دتكون. تكون سره داسم او خبر
خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفه عليها، وقد تكون اسمية، واورح عاطف قد حرف
تقليل تكون فعل ناقص ضمير به كبنى مستتر هغه اسم لپاره دتكون او اسمية خبر لپاره دتكون
تكون سره داسم او خبر خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفه. معطوفه عليها سره د معطوف
خيلي نه خبر كبرى لپاره دمبتدأ چه لفظ الثانية دى مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه
خبريه معطوفه ثانيه، وتسمى الاولى شرطاً، واورح عاطف تسمى فعل مجهول الاول
مرفوع تقدير نائب فاعل لپاره دتسمى او شرطاً مفعول به لپاره دتسمى. تسمى فعل سره د نائب
فاعل او سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفه ثالثه، والثانية جزاء،
اورح عاطف لفظ الثانية مرفوع نائب فاعل لپاره دفعل مقداره تسمى دى او جزاء
مفعول به لپاره دتسمى. تسمى فعل مقداره سره د نائب فاعل او سره د مفعول به خيل نه جمله
فعليه خبريه معطوفه رابعة، معطوفه عليها چه وان وجهي تدخل على الجملتين دى سره د
معطوفات اربعة وخیلو نه اجمال، فان كان الشرط والجزاء، فاورح تفصيل ان حرف
شرط كان فعل ناقص الشرط معطوف عليه واورح عاطف الجزاء معطوف معطوف عليه سره د
معطوف خيل نه بيا معطوف عليه، او الشرط وحده، او حرف عاطف لفظ الشرط والجزاء
لفظ دوحد ك مضاف ك ضمير مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه حال كبرى
لپاره دذو الحال، ذو الحال سره د حال خيل نه معطوف معطوف عليه سره د معطوف خيل
نه اسم كبرى لپاره دكان، فعلاً مضارعاً، لفظ د فعلاً موصوف مضارعاً صفت موصوف
سره د صفت خيل نه خبر كبرى لپاره دكان. كان سره داسم او خبر خيل نه جمله فعليه خبريه
شرط، فيجزمه ان على سبيل الوجوب، فاء جزائية تجزم فعل ك ضمير مفعول به او
لفظ ان فاعل لپاره دفعل چه تجزم دى على حرف جارة سبيل مضاف الوجوب مضاف اليه
مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كبرى لپاره د جارة على دى جار سره د مجرور
خيل نه متعلق ترتجزم فعل يورى فعل سره د فاعل او سره د مفعول به او سره د متعلق
خيل نه جمله فعليه خبريه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خيل نه مثل،

مَثَلُ أَنْ تُضْرِبَ أَضْرِبَ ، لفظ د مثل مضاف **إِنْ** حرف شرط **تَضْرِبُ** فعل ضمیر به کبشی
 مستتر چه تعبیر و نه کبیری به **أَنْتَ** هغه **یُ** فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه
 شرط . **أَضْرِبُ** فعل ضمیر به کبشی مستتر چه تعبیر و نه کبیری به **أَنَا** سره هغه **یُ** فاعل فعل
 سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه **جَزَاءً** د شرط ، شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه
 معطوفه علیها ، **وَأَنْ تُضْرِبَ ضَرِبْتُ** ، و او حرف عاطف **إِنْ** حرف شرط **تَضْرِبُ** فعل ضمیر
 به کبشی مستتر چه تعبیر و نه کبیری به **أَنْتَ** سره هغه **یُ** فاعل فعل سره د فاعل خپل نه
 جمله فعلیه شرط ، **ضَرِبْتُ** فعل **تُ** ضمیر باره هغه **یُ** فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله
 فعلیه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه اولی ،
وَإِنْ تُضْرِبَ فَرِيدٌ ضَارِبٌ ، و او حرف عاطف **إِنْ** حرف شرط **تَضْرِبُ** فعل ضمیر به کبشی مستتر
 چه تعبیر و نه کبیری به **أَنْتَ** سره هغه **یُ** فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه
 شرط **فَرِيدٌ** کبشی فاء جزائیة **زیدٌ** مبتدأ **ضَارِبٌ** **یُ** خبر مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
 به جزاء لپاره د شرط ، شرط سره د جزاء نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ثانیه معطوفه
 ییها سره د معطوفینو خپلونه مضاف الیه لپاره د مضاف چه مثل **دی** مضاف **سره** د مضاف
 الیه خپل نه خبر کبیری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله **دی** مبتدأ سره د خبر خپل نه مثال
 کبیری لپاره د مثنی ، مثنی سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ،
وَإِنْ كَانَ الْجَزَاءُ وَحْدًا فَعَلًا مُضَارِعًا ، و او حرف عاطف **إِنْ** حرف شرط **كَانَ** فعل ناقص
 الجزاء ذوالحال لفظ دوحد مضاف **وَ** ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه حال
 کبیری لپاره د ذوالحال ، ذوالحال سره د حال خپل نه اسم کبیری لپاره د کان لفظ د فعلا موصوف
 مضارع اسفت موصوف سره د صفت خپل نه خبر کبیری لپاره د کان - کان سره د اسم او خبر خپل
 نه جمله فعلیه خبریه شرط ، **فَتَجَزَمَ** **عَلَى سَبِيلِ الْجَوَانِ** ، فاء جزائیة تجزم فعل ضمیر
 به کبشی مستتر چه تعبیر و نه کبیری به **هَی** سره هغه **یُ** فاعل او **وَ** ضمیر مفعول به **عَلَى** حرف
 جارة سبیل مضاف الجوان مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور لپاره د
 جار جارة سره د مجرور خپل نه متعلق تر تجزم فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د مفعول
 به او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه
 جمله فعلیه خبریه مثنی ، **نَحْوَانِ ضَرِبْتُ أَضْرِبُ** ، نحو مضاف **إِنْ** حرف شرط **ضَرِبْتُ** فعل
تُ ضمیر فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه شرط **أَضْرِبُ** فعل ضمیر به کبشی
 مستتر هغه **یُ** فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه
 جمله فعلیه خبریه مضاف الیه کبیری لپاره د مضاف چه خودی مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه خبر لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله **دی** مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه

خبریه مثال کبری لپاره دمثمل ، ممثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه علیها چه فان کان الشرط و الجزاء الخ دی سره د معطوفی خپلی نه تفصیل کیری لپاره د اجمال چه روان وهی تدخل علی الجملتين الخ دی اجمال سره د تفصیل خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه علیها چه فلم تجعل المضارع ماضياً منفياً دی سره د ټولو معطوفاتو خپلونه تفصیل کیری لپاره د اجمال چه النوع السأ دس حروف تجزیم الفعل المضارع الخ دی اجمال سره د تفصیل نه جمله اسمیه خبریه ،

النوع السابع اسماء تجزیم الفعل المضارع ، لفظ د النوع موصوف السابع صفت موصوف

سره د صفت خپل نه مبتدأ . لفظ د اسماء موصوف تجزیم فعل ضمیر په کبني مستتر چه تعبیر ورته کیری په هی سره چه راجع دی اسماء ته هغه فاعل لپاره د فعل اولفظ د الفعل موصوف اولفظ د المضارع صفت موصوف سره د صفت خپل نه مفعول به کیری لپاره د تجزیم فعل ،

حال كونها مشتملة على معنى إن ، لفظ د حال مضاف او کون مصدر د فعل ناقص چه کآن دی او هاضمیر اسم دی لپاره د کون په معنی کبني او مضاف الیه دی په لفظ کبني او کون ورته مضاف دی ، مشتملة صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه فی فاعل علی حرف جاره اولفظ د مفع مضاف اولفظ د إن مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کیری لپاره د جار چه چه علی دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترمشتملة پوری مشتملة صیغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه تشبیه جمله خبر کیری لپاره د کون مصدر - کون مصدر سره د اسم او خبر خپل نه مضاف الیه کیری لپاره د لفظ د حال مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول فیه کیری لپاره د تجزیم فعل . فعل سره د فاعل او سره د مفعول به او مفعول فیه خپل نه جمله فعلیه صفت کیری لپاره د موصوف چه اسماء دی موصوف سره د صفت خپل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ چه النوع السابع دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها

وتدخل على الفعلين ، و ا حرف عاطف تدخل فعل ضمیر په کبني مستتر چه تعبیر ورته کیری په هی سره چه راجع دی اسماء ته هغه فی فاعل علی حرف جاره اولفظ د الفعلين مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تدخل فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه معطوفه ، و یكون الفعل الاول ، و ا حرف عاطف یكون فعل د افعال ناقصه و نه اسم مرفوع خبر منصوب غواړی لفظ د الفعل موصوف او الاول صفت موصوف سره د صفت خپل نه اسم لپاره د یكون ، سبباً للفعل الثاني ، سبباً خبر لپاره د یكون او للفعل کبني لم حرف جاره اولفظ د الفعل موصوف او الثاني صفت موصوف سره د صفت خپل نه مجرور کیری لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یكون فعل پوری فعل ناقص سره د اسم او خبر

اوسره د ستعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، ویسمی الاول شرطاً والثانی
جزاءً، واو حرف عاطف یسم فعل مجهول اولفظ دالاول نائب فاعل لپاره د فعل مجهول چه
یسم دی او معطوف علیه، او شرطاً مفعول به کبری لپاره د یسم فعل مجهول او معطوف علیه
والثانی کبئی واو حرف عاطف لفظ دالثانی معطوف به الاول باندی او جزاءً معطوف په لفظ د
شرطاً باندی یسم فعل سره د نائب فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه
معطوفه علیها چه النوع السابع دی سره د معطوفاتو خپلونه اجمال، فان کان الفعلان
مضارعین، فاء حرف تفصیل ان حرف شرط کان فعل دی دافعال ناقصه و نه اولفظ د
الفعلان اسم لپاره دکان او مضارعین خبر لپاره دکان. کان سره د اسم او خبر خپل نه جمله
اسمیه خبریه معطوفه علیها، او کان الاول مضارعاً وون الثاني، او حرف عاطف
کان فعل دی دافعال ناقصه و نه لفظ د اول اسم لپاره دکان او مضارعاً خبر لپاره دکان لفظ
د وون مضاف او الثاني مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول فیه کبری لپاره
د فعل ناقص چه کان دی کان سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه معطوفه
علیها سره د معطوفی خپلی نه شرط، فاجزوم واجب فی المضارع، فاء جزائیة الجزم مبتداً
او واجب صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه فی فاعل فی حرف جاره المضارع مجرور
جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر واجب پوری واجب صیغه د اسم فاعل سره د فاعل اوسره
د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر لپاره د مبتداً. مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه
جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خپل نه تفصیل لپاره د اجمال. اجمال سره د تفصیل
خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، وهی تسعة اسماء، واو حرف عاطف ضمیر
دهی مبتداً تسعة عدد مبهم مبین لفظ د اسماء تمیز مینر سره د تمیز خپل نه مبدل منه
لفظ د من معطوف علیه واو حرف عاطف لفظ د ما معطوف اول واو حرف عاطف لفظ د ای
معطوف ثانی واو حرف عاطف د متی معطوف ثالث واو حرف عاطف لفظ د اینما معطوف رابع او
حرف عاطف لفظ د ای معطوف خامس واو حرف لفظ د هرهما معطوف سادس واو حرف عاطف
لفظ د حیثما معطوف سابع واو حرف عاطف لفظ د اذ ما معطوف ثامن معطوفه علیها سره د
معطوفاتو ثمانیه و. خپلونه بدل کبری لپاره د مبدل منه، مبدل منه سره د بدل خپل
نه خبر کبری لپاره د مبتداً چه هی ضمیر دی مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه
اجمال، فمن وهو لا يستعمل الا فی ذوی العقول، فاء حرف تفصیل اولفظ د من مبتداً
واو حرف زائد ضمیر دهو مبتداً لا يستعمل کبئی لا حرف نافیة یستعمل فعل ضمیر په کبئی
مستتر چه تعبیر و نه کبری په هو سره چه راجع دی لفظ د من ته هغه فاعل لپاره د فعل
الاحرف استثناء فی حرف جاره ذوی مضاف اولفظ د العقول مضاف الیه، مضاف سره د

مضاف الیه خیل نه مجرور لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر یستعمل فعل پوری
 فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر لپاره د مبتدا چه هو ضمیر
 دی مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه خبر کبری لپاره د مبتدا چه لفظ د من دی
 مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، نحو من یکرمنی ، لفظ د نحو مضاف
 لفظ د من مرفوع محلا مبتدا او یکرمن فعل ضمیر په کبری مستتر چه راجع دی لفظ د من ته هغه یی
 فاعل او نون و قایه او یی ضمیر د متکلم مفعول به لپاره د یکرمن فعل ، فعل سره د فاعل اوسره
 د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر کبری لپاره د مبتدا چه لفظ د من دی مبتدا سره
 د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه شرط ، اگر مکه ، اگر م فعل ضمیر مفعول به او په اکرم
 کبری ضمیر مستتر چه تعبیر ورنه کبری په انا سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل اوسره
 د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خیل نه مفسر
 ای ان یکرمنی زید ، ائی حرف تفسیر ان حرف شرط یکرمن فعل نون و قایه یی ضمیر مفعول
 به او یی فاعل لپاره د یکرمنی فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه
 شرط ، اگر مکه ، اگر م فعل ضمیر په کبری مستتر چه تعبیر ورنه کبری په انا سره هغه یی فاعل
 او ضمیر مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د
 شرط ، شرط سره د جزاء خیل نه جمله فعلیه معطوفه علیها ، وان یکرمنی عمرو اگر مکه ،
 و او حرف عاطف ان حرف شرط یکرمن فعل نون و قایه یی ضمیر مفعول به او عمرو فاعل لپاره د
 یکرمنی فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به نه جمله فعلیه شرط ، اگر م فعل ضمیر په کبری
 مستتر چه تعبیر ورنه کبری په انا سره هغه یی فاعل او ضمیر مفعول به فعل سره د فاعل
 اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خیل نه جمله
 فعلیه خبریه معطوفه ، معطوفه علیها سره د معطوفی خیلی نه تفسیر کبری لپاره د مفسر
 مفسر سره د تفسیر خیل نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه خودی مضاف سره د مضاف
 الیه خیل نه خبر کبری لپاره د مبتدا محذوف چه مثاله دی مثال مضاف ضمیر مضاف الیه
 مضاف سره د مضاف الیه نه مبتدا . مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال
 کبری لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ،
 وما ، و او حرف عاطف او لفظ د ما مبتدا او خبر یی وروسته دی ، وهو لا یستعمل الا فی
 غیر ذوی العقول ، و او لپاره د استیناف ضمیر د هو مبتدا لا حرف نافیہ یستعمل فعل
 مجهول ضمیر په کبری مستتر چه تعبیر ورنه کبری په هو سره چه راجع دی لفظ د ما ته
 هغه ذوالحال الا حرف استثناء فی حرف جاره ذوی مضاف العقول مضاف الیه ، مضاف
 سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبری لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر

یستعمل فعل پوری اولفظ غالباً منصوب دی بناء برحالیث لپاره دذوالحال چه ضمیر مستتر دی په یستعمل کبنی ذوالحال سره دحال خپل نه نائب فاعل کیږی لپاره دفعل چه یستعمل دی فعل سره د نائب فاعل اوسره دمتعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر کیږی لپاره د مبتدا چه ضمیر د هودی مبتدا اوسره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معترضه لامل لاهمن الاعراب، او یا داجمله خبر لپاره د مبتدا چه لفظ د مادی نوبه دی وقت کبنی به واوپه وهو لا یستعمل لپاره داستیناف نه دی بلکه داواوپه زائد واقع وی په مابین د مبتدا او دخبر کبنی او زیادت دحرف په مابین د مبتدا او خبر کبنی جا نړدی، تفکر.

خو ما تشر اشتتر، لفظ د نحو مضاف او ما اسم جازم جزم وړ کوی مضارع ته او تشر فعل ضمیر په کبنی مستتر چه تعبیر ورنه کیږی په انت سره هغه ی فاعل اولفظ دما شرطیه مفعول به مقدم لپاره د تشر فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه شرط، اشتتر فعل ضمیر په کبنی مستتر چه تعبیر ورنه کیږی په انا سره هغه ی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه جزاء کیږی لپاره د شرط، شرط سره جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه مفسر، ای ان تشر الفرس، ای حرف تفسیر ان حرف شرط تشر فعل ضمیر په کبنی مستتر چه تعبیر ورنه کیږی په انت سره هغه ی فاعل او الفرس مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه شرط، اشتتر الفرس، اشتتر صیغه د فعل مضارع ضمیر په کبنی مستتر چه تعبیر ورنه کیږی په انا سره هغه ی فاعل او الفرس مفعول به فعل سره د فاعل او مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه جزاء کیږی لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها، وان تشر الثوب، واو حرف عاطف ان حرف شرط تشر فعل ضمیر په کبنی مستتر چه تعبیر ورنه کیږی په انت سره هغه ی فاعل او الثوب مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه شرط، اشتتر الثوب، اشتتر صیغه د فعل مضارع ضمیر په کبنی مستتر چه تعبیر ورنه کیږی په انا سره هغه ی فاعل او الثوب مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه تفسیر کیږی لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه لفظ د نغودی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیږی لپاره د مبتدا چه لفظ د مادی او مذکور دی په ما قبل کبنی مبتدا اوسره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، دا هغه وخت خبر کیږی چه دا عبارت چه وهو لا یستعمل الا فی غیر ذوی العقول غالباً جمله معترضه شی، وای، واو حرف عاطف اولفظ دای مبتدا.

وهو لا يستعمل إلا في ذوى العقول، وأو حرف استئناف هو ضمير مبتدأ لأو حرف
 بانه يستعمل فعل مجزول ضمير به كبنى مستترجه راجع دى لفظ دأتى ته هغه ئى نائب فاعل
 الأو حرف استثناء فى حرف جارة ذوى مضاف العقول مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه
 خيل نه مجزول لپاره د جارجار سره د مجزول خيل نه متعلق تر يستعمل فعل مجزول سره د
 نائب فاعل او سره د متعلق خيل نه جمله فعليه خبريه خبر لپاره د مبتدأ چه هو ضمير دى
 مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معترضه لاجل لها من الاعراب، معطوفه عليها
 وتلزمه الاضافة، واو حرف عاطف تلزم فعل ه ضمير مفعول به الاضافة فاعل لپاره د
 نعل، فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه خبريه معترضه لاجل لها من
 الاعراب معطوفه، مثل ايتهم يضربنى، مثل مضاف ائى اسم شرط مضاف او هم ضمير
 مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه چه هم ضمير دى مبتدأ يضرب فعل ضمير
 به كبنى مستترجه تعبير ور نه كبرى په هو سره هغه ئى فاعل نون وقايه اوئى ضمير د متكلم
 مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه خبريه خبر كبرى لپاره د
 مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه شرط، اضربه، اضرب فعل او ضمير
 مفعول به او به اضرب كبنى ضمير مستتر دى چه تعبير ور نه كبرى په انا سره هغه ئى فاعل
 نعل سره د فاعل او سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه خبريه جزاء كبرى لپاره د شرط
 شرط سره د جزاء خيل نه مفسر، ائى ان يضربنى زيد، ائى حرف تفسير ان حرف شرط
 يضرب فعل نون وقايه ئى ضمير مفعول به اوزيد فاعل فعل سره د فاعل او سره د مفعول
 به خيل نه جمله فعليه شرط، اضربه، اضرب فعل ضمير به كبنى مستترجه تعبير ور نه
 كبرى په انا سره هغه ئى فاعل او ضمير مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به
 خيل نه جمله فعليه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خيل نه جمله فعليه خبريه
 معطوفه عليها، وان يضربنى عمرو، واو حرف عاطف ان حرف شرط يضرب فعل نون وقايه
 ئى ضمير د متكلم مفعول به او عمرو فاعل فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خيل نه جمله
 فعليه شرط، اضربه، اضرب فعل ضمير به كبنى مستتر هغه ئى فاعل او ضمير مفعول
 به فعل سره د فاعله او سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه جزاء لپاره د شرط، شرط سره
 د جزاء خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفه، معطوفه عليها سره د معطوفى خيل نه تفسير لپاره
 د مفسر، مفسر سره د تفسير خيل نه مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف چه نحو دى مضاف سره
 د مضاف اليه خيل نه خبر كبرى لپاره د مبتدأ چه لفظ دأتى دى مبتدأ سره د خبر خيل نه
 جمله اسميه خبريه معطوفه، ومئى، واو حرف عاطف لفظ دمتى مبتدأ، وهوللزمان،
 واو حرف زائده به ما بين دى مبتدأ او د خبر كبنى هو ضمير مبتدأ لام حرف جارة الزمان مجزول

چار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدرو پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کړی لپاره د مبتدا، مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه خبر کړی لپاره د مبتدا چه لفظ د متی دی مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه ممتل، مثل متی تذهب مثل مضاف متی اسم شرط منصوب محلاً بنا بر ظرفیت تذهب فعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل چه تعبیر ورنه کړی په انت سره، فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه شرط، اذهب، اذهب فعل ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ورنه کړی په انا سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه مفسر ای ان تذهب الیوم، ای حرف تفسیر ان حرف شرط تذهب فعل ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ورنه کړی په انت سره هغه یی فاعل او الیوم مفعول فیه فعل سره د فاعل او سره د مفعول فیه خپل جمله فعلیه شرط، اذهب الیوم، اذهب فعل ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ورنه کړی په انا سره هغه یی فاعل او الیوم مفعول فیه فعل سره د فاعل او سره د مفعول فیه خپل نه جمله فعلیه خبریه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها، وان تذهب غدا، واو حرف عاطف ان حرف شرط تذهب فعل ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ورنه کړی په انت سره هغه یی فاعل او غدا مفعول فیه فعل سره د فاعل او سره د مفعول فیه خپل نه جمله فعلیه خبریه شرط، اذهب غدا، اذهب فعل ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ورنه کړی په انا سره هغه یی فاعل او غدا مفعول فیه فعل سره د فاعل او سره د مفعول فیه خپل نه جمله فعلیه خبریه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه تفسیر کړی لپاره د مفسر مفسر سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه کړی لپاره د مضاف چه مثلاً دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کړی لپاره د مبتدا محذوف چه مثاله دی مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال کړی لپاره د ممتل، ممتل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، واینما، واو حرف عاطف لفظ د اینما مبتدا، وهولمکان واو حرف زائده واقع شوی په مابین د مبتدا او د خبر کښی، هو ضمیر مبتدا لام حرف جاره مکان مجرور چار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدرو پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کړی لپاره د مبتدا، مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه ممتل، مثل اینما تمش مثل مضاف اینما اسم شرط منصوب بناء بر ظرفیت تمش صیغه د فعل مضارع ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ورنه کړی په انت سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه

شرط، آمش، امش فعل ضمیر په کښی مستترچه تعبیر ور نه کړی په انا سره هغه
 یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء نه
 مفسر، ای ان تمش الی المسجد، ائی حرف تفسیر ان حرف شرط تمش فعل ضمیر په کښی
 مستترچه تعبیر ور نه کړی په انت سره هغه یی فاعل الی حرف جاره المسجد مجرور جار
 سره د مجرور خپل نه متعلق ترمش فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق نه جمله
 فعلیه شرط، آمش الی المسجد، امش فعل ضمیر په کښی مستترچه تعبیر ور نه کړی په
 انا سره هغه یی فاعل الی حرف جاره المسجد مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترا مش پوری
 فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء
 خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها، وان تمش الی السوق، واو حرف عاطف ان حرف
 شرط تمش فعل ضمیر په کښی مستترچه تعبیر ور نه کړی په انت سره هغه یی فاعل الی حرف
 جاره السوق مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترمش فعل پوری فعل سره د فاعل او
 سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه شرط، آمش الی السوق، امش فعل ضمیر په کښی
 مستترچه تعبیر ور نه کړی په انا سره هغه یی فاعل الی حرف جاره السوق مجرور جار سره
 د مجرور خپل نه متعلق ترا مش فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله
 فعلیه خبریه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه معطوفه، معطوفه علیها
 سره د معطوفی خپل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر کړی لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر
 خپل نه مضاف الیه کړی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر
 کړی لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه
مثال کړی لپاره د مثل، ممثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،
وآئی، واو حرف عاطف لفظ د آئی مبتداً، وهو ایضاً للمکان، واو حرف زائده هو ضمیر مبتداً
 ایضاً مفعول مطلق لپاره د فعل محذوف چه اض دی اض صیغه د فعل ماضی معلوم ضمیر په کښی
 مستترچه تعبیر ور نه کړی په هو سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه اوسره د
 مفعول مطلق خپل نه جمله فعلیه معترضه لامل لپاره من الاعراب، لام حرف جاره مکان مجرور
 جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدار پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی
 مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر کړی
 لپاره د مبتداً چه هو ضمیر دی، مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه خبر کړی
 لپاره د مبتداً چه لفظ د آئی دی مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل،
مثال تی تکن، مثل مضاف آئی اسم شرط منصوب محلاً بنا بر ظرفیت تکن فعل ضمیر په کښی
 مستترچه تعبیر ور نه کړی په انت سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه

شرط، اَكُنْ، اَكُنْ فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کیږي په انا سره هغه یی فاعل
 فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه
 مفسّر: ای اِنْ تَكُنْ فِي الْبَلَدِ، اُی حرف تفسیر اِنْ حرف شرط تګن فعل ضمیر په کبني مستتر
 چه تعبیر ورنه کیږي په انت سره هغه یی فاعل فی حرف جاره البلدة مجرور جار سره د مجرور
 خپل نه متعلق تړتګن فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه شرط،
 اَكُنْ فِي الْبَلَدِ، اَكُنْ فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کیږي په انا سره هغه یی فاعل
 فی حرف جاره البلدة مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تړاګن فعل پوری فعل سره د
 فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خپل نه جمله
 فعلیه معطوفه علیها، وَاَنْ تَكُنْ فِي الْبَادِيَةِ، وَاو حرف عاطف، اِنْ حرف شرط تګن فعل ضمیر
 په کبني مستترچه تعبیر ورنه کیږي په انت سره هغه یی فاعل فی حرف جاره البادية مجرور جار
 سره د مجرور خپل نه متعلق تړتګن فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله
 فعلیه شرط، اَكُنْ فِي الْبَادِيَةِ، اَكُنْ فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کیږي په انا
 سره هغه یی فاعل او فی حرف جاره البادية مجرور جار سره د مجرور نه متعلق تړاګن فعل پوری
 فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء
 خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه تفسیر کیږي لپاره د
 مفسّر مفسّر سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه کیږي لپاره د مضاف مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه خبر کیږي لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
 خبریه مثال کیږي لپاره د مِثْل، مِثْل سره د مِثَال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،
 وَمِثْمَا، وَاو حرف عاطف لفظ د مِثْمَا مبتدأ، وَهُوَ لِلزَّمَانِ، وَاو حرف زائد واقع شوی په مابین
 د مبتدأ او د خبر کبني هو ضمیر مبتدأ لام حرف جاره الزمان مجرور جار سره د مجرور خپل نه
 متعلق تر ثابته مقدر پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل اسم
 فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه تشبیه جمله خبر کیږي لپاره د مبتدأ چه هو ضمیر
 دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه خبر کیږي لپاره د مبتدأ چه لفظ د مِثْمَا دی
 مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مِثْل، مِثْل مِثْمَا تذهب، مِثْل مضاف مِثْمَا
 اسم شرط منصوب بنا بر ظرفیت تذهب فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کیږي په
 انت سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه شرط، اَذْهَبْ، اَذْهَبْ
 فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کیږي په انا سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل نه
 جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خپل نه مفسّر، اِی اِنْ تَذْهَبِ الْيَوْمَ،
 اُی حرف تفسیر اِنْ حرف شرط تذهب فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کیږي په انت

سره هغه یی فاعل او الیوم مفعول فیه فعل سره د فاعل اوسره د مفعول فیه خپل نه جمله فعلیه شرط، أذهب الیوم، اذهب فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کبزي په انا سره هغه یی فاعل او الیوم مفعول فیه فعل سره د فاعل اوسره د مفعول فیه خپل نه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها، وإن تذهب غدا، واو حرف عاطف اِن حرف شرط تذهب فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کبزي په انت سره هغه یی فاعل او غدا مفعول فیه فعل سره د فاعل اوسره د مفعول فیه خپل نه جمله فعلیه شرط، أذهب غدا، اذهب فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کبزي په انا سره هغه یی فاعل او غدا مفعول فیه فعل سره د فاعل اوسره د مفعول فیه خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط شرط، شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه تفسیر کبزي لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه کبزي لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کبزي لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کبزي لپاره د مثل، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وحیثما، واو حرف عاطف حیثما مبتدأ، وهو لمتکان، واو حرف زائده هو ضمیر مبتدأ لام حرف جاره المكان مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابته مقدر پوری ثابته صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کبزي په هو سره هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کبزي لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه خبر کبزي لپاره د مبتدأ چه لفظ د حیثما دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مثل حیثما لقعد، مثل مضاف حیثما اسم منصوب بنا بر ظرفیت تقعد فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کبزي په انت سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه شرط، أقعد، أقعد فعل ضمیر په انت سره هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه شرط، أقعد فی القرية، ای ان تقعد فی القرية، جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه مفسر، ای ان تقعد فی القرية، ای حرف تفسیر اِن حرف شرط تقعد فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کبزي په انت سره هغه یی فاعل فی حرف جاره القرية مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تقعد فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه شرط، أقعد فی القرية، أقعد فعل ضمیر په کبني مستترچه تعبیر ورنه کبزي په انا سره هغه یی فاعل فی حرف جاره القرية مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر أقعد فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه عیها،

وَأِنْ تَقْعُدَ فِي الْبَلَدَةِ ، وَأَوْ حَرْفِ عَاطِفٍ إِنْ حَرْفٍ شَرْطٍ تَقْعُدَ فَعَلٌ ضَمِيرٌ بِهِ كُنْبَى مُسْتَرْتَجَةٌ
تَعْبِيرٌ وَرَنَهُ كِبَرِيٌّ بِهَ أَنْتَ سِرَّهُ هَفَهُ يُذْ عَلٌّ فِي حَرْفِ جَارَةِ الْبَلَدَةِ مَجْرُورٌ جَارِسٌ دَ مَجْرُورٌ خَيْلٌ
نَهْ مُتَعَلِّقٌ تَرْتَقِعْدَ فَعَلٌ يَوْرِي فَعَلٌ سِرَّهُ دَفَاعِلٌ أَوْ سِرَّهُ دَ مُتَعَلِّقٌ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ فَعْلِيَّةٌ شَرْطٌ ، أَقْعُدُ
فِي الْبَلَدَةِ ، أَقْعُدَ فَعَلٌ ضَمِيرٌ بِهِ كُنْبَى مُسْتَرْتَجَةٌ تَعْبِيرٌ وَرَنَهُ كِبَرِيٌّ بِهَ أَنَا سِرَّهُ هَفَهُ يُذْ فَاعِلٌ فِي
حَرْفِ جَارَةِ الْبَلَدَةِ مَجْرُورٌ جَارِسٌ دَ مَجْرُورٌ خَيْلٌ نَهْ مُتَعَلِّقٌ تَرْتَقِعْدَ فَعَلٌ يَوْرِي فَعَلٌ سِرَّهُ دَفَاعِلٌ أَوْ سِرَّهُ
دَ مُتَعَلِّقٌ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ فَعْلِيَّةٌ جَزَاءُ لِيَارَةٍ دَ شَرْطٌ ، شَرْطٌ سِرَّهُ دَ جَزَاءُ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ فَعْلِيَّةٌ خَبَرِيَّةٌ مَعْطُوفَةٌ
مَعْطُوفَةٌ عَلَيْهَا سِرَّهُ دَ مَعْطُوفٌ فِي خَيْلٍ نَهْ تَفْسِيرٌ كِبَرِيٌّ لِيَارَةٍ دَ مَفْتَرٍ مَفْسَرٌ سِرَّهُ دَ تَفْسِيرٌ خَيْلٌ نَهْ مَضَافٌ
إِلَيْهِ كِبَرِيٌّ لِيَارَةٍ دَ مَضَافٌ چَهْ مِثْلُ دِي مَضَافٌ سِرَّهُ دَ مَضَافٌ إِلَيْهِ خَيْلٌ نَهْ خَبَرٌ كِبَرِيٌّ لِيَارَةٍ دَ مَبْتَدَأٌ
مَحْذُوفٌ چَهْ مِثَالُهُ دِي مَبْتَدَأُ سِرَّهُ دَ خَبَرٌ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ اسْمِيَّةٌ خَبَرِيَّةٌ مِثَالُ كِبَرِيٍّ لِيَارَةٍ دَ مِثْلُ ،
مِثْلُ سِرَّهُ دَ مِثَالُ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ اسْمِيَّةٌ خَبَرِيَّةٌ مَعْطُوفَةٌ ، وَإِذَا مَا ، وَأَوْ حَرْفِ عَاطِفٍ لَفْظٌ إِذَا مَا
مَبْتَدَأٌ ، وَهُوَ يَسْتَعْمَلُ فِي غَيْرِ ذَوِي الْعُقُولِ ، وَأَوْ حَرْفٍ زَائِدَةٌ وَاقِعٌ بِهِ مَا بَيْنَ دَ مَبْتَدَأٍ أَوْ دَ خَبَرٍ
كُنْبَى هُوَ ضَمِيرٌ مَبْتَدَأٌ يَسْتَعْمَلُ فَعَلٌ مَجْرُورٌ ضَمِيرٌ بِهِ كُنْبَى مُسْتَرْتَجَةٌ رَاجِعٌ دِي لَفْظٍ إِذَا مَا هَفَهُ
يُذْ نَائِبٌ فَاعِلٌ فِي حَرْفِ جَارَةِ لَفْظٍ دَ غَيْرِ مَضَافٍ ذَوِيٍّ أَيْضًا مَضَافُ الْعُقُولِ مَضَافٌ إِلَيْهِ ، مَضَافٌ سِرَّهُ
دَ مَضَافٌ إِلَيْهِ خَيْلٌ نَهْ بِيَا مَضَافٌ إِلَيْهِ كِبَرِيٌّ لِيَارَةٍ دَ مَضَافٌ چَهْ لَفْظٌ دَ غَيْرِ دِي مَضَافٌ سِرَّهُ دَ مَضَافٌ
إِلَيْهِ خَيْلٌ نَهْ مَجْرُورٌ كِبَرِيٌّ دَ جَارِ چَهْ فِي دِي جَارِسٌ دَ مَجْرُورٌ خَيْلٌ نَهْ مُتَعَلِّقٌ تَرْتَقِعْدَ فَعَلٌ يَوْرِي
فَعَلٌ سِرَّهُ دَ نَائِبٌ فَاعِلٌ أَوْ سِرَّهُ دَ مُتَعَلِّقٌ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ فَعْلِيَّةٌ خَبَرِيَّةٌ خَبَرٌ كِبَرِيٌّ لِيَارَةٍ دَ مَبْتَدَأٌ چَهْ
هُوَ ضَمِيرٌ دِي مَبْتَدَأُ سِرَّهُ دَ خَبَرٌ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ اسْمِيَّةٌ خَبَرِيَّةٌ خَبَرٌ كِبَرِيٌّ لِيَارَةٍ دَ مَبْتَدَأٌ چَهْ لَفْظٌ إِذَا مَا
دِي مَبْتَدَأُ سِرَّهُ دَ خَبَرٌ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ اسْمِيَّةٌ خَبَرِيَّةٌ مِثْلُ ، مِثْلُ إِذَا مَا تَفْعَلُ ، مِثْلُ مَضَافٍ لَفْظٍ
إِذَا مَا اسْمٍ شَرْطٍ تَفْعَلُ فَعَلٌ ضَمِيرٌ بِهِ كُنْبَى مُسْتَرْتَجَةٌ تَعْبِيرٌ وَرَنَهُ كِبَرِيٌّ بِهَ أَنْتَ سِرَّهُ هَفَهُ يُذْ فَاعِلٌ
فَعَلٌ سِرَّهُ دَفَاعِلٌ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ فَعْلِيَّةٌ شَرْطٌ ، أَفْعَلُ ، أَفْعَلُ فَعَلٌ مَضَارِعٌ ضَمِيرٌ بِهِ كُنْبَى مُسْتَرْتَجَةٌ تَعْبِيرٌ
وَرَنَهُ كِبَرِيٌّ بِهَ أَنَا سِرَّهُ هَفَهُ يُذْ فَاعِلٌ فَعَلٌ سِرَّهُ دَفَاعِلٌ خَيْلٌ نَهْ جَزَاءُ لِيَارَةٍ دَ شَرْطٌ شَرْطٌ سِرَّهُ جَزَاءُ
خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ فَعْلِيَّةٌ خَبَرِيَّةٌ مَفْتَرٍ ، أَيْ إِنْ تَفْعَلُ مَحْيَا طَةً ، أَيْ حَرْفِ تَفْسِيرٍ إِنْ حَرْفٍ شَرْطٍ تَفْعَلُ
فَعَلٌ ضَمِيرٌ بِهِ كُنْبَى مُسْتَرْتَجَةٌ تَعْبِيرٌ وَرَنَهُ كِبَرِيٌّ بِهَ أَنْتَ سِرَّهُ هَفَهُ يُذْ فَاعِلٌ أَوْ الْحَيَا طَةُ مَفْعُولٌ
بِهِ فَعَلٌ سِرَّهُ دَفَاعِلٌ أَوْ سِرَّهُ دَ مَفْعُولٌ بِهِ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ فَعْلِيَّةٌ شَرْطٌ ، أَفْعَلُ الْحَيَا طَةُ ، أَفْعَلُ فَعَلٌ
ضَمِيرٌ بِهِ كُنْبَى مُسْتَرْتَجَةٌ تَعْبِيرٌ وَرَنَهُ كِبَرِيٌّ بِهَ أَنَا سِرَّهُ هَفَهُ يُذْ فَاعِلٌ أَوْ الْحَيَا طَةُ مَفْعُولٌ بِهِ فَعَلٌ سِرَّهُ
دَفَاعِلٌ أَوْ سِرَّهُ دَ مَفْعُولٌ بِهِ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ فَعْلِيَّةٌ جَزَاءُ لِيَارَةٍ دَ شَرْطٌ شَرْطٌ سِرَّهُ دَ جَزَاءُ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ
فَعْلِيَّةٌ مَعْطُوفَةٌ عَلَيْهَا ، وَأَنْ تَفْعَلُ الزَّرَاعَةَ ، وَأَوْ حَرْفِ عَاطِفٍ إِنْ حَرْفٍ شَرْطٍ تَفْعَلُ فَعَلٌ ضَمِيرٌ
بِهِ كُنْبَى مُسْتَرْتَجَةٌ تَعْبِيرٌ وَرَنَهُ كِبَرِيٌّ بِهَ أَنْتَ سِرَّهُ هَفَهُ يُذْ فَاعِلٌ أَوْ الزَّرَاعَةُ مَفْعُولٌ بِهِ فَعَلٌ سِرَّهُ دَ
فَاعِلٌ أَوْ سِرَّهُ دَ مَفْعُولٌ بِهِ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ فَعْلِيَّةٌ شَرْطٌ ،

افعل الزرعة ، افعل فعل ضميریه کنبی مستتر چه تعبیر ور نه کیزی په آنا سره هغه فی
 فاعل الزرعة مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه جزاء لپاره
 د شرط شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، معطوفه علیها سره د معطوف خپلی
 نه تفسیر کیزی لپاره د مفسر مفسر سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه
 مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیزی لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی
 مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیزی لپاره د مثل ، مثل سره د مثال
 خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وإن كان الفعل الثاني مضارعاً دون الاول ،
 واو حرف عاطف إن حرف شرط کأن فعل ناقص لفظ الفعل موصوف او الثاني صفت موصوف سره
 د صفت خپل نه اسم لپاره دکأن او مضارعاً خبر لپاره دکأن دون مضاف الاول مضاف الیه
 مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول فیه لپاره دکأن ، کأن سره د اسم او خبر او مفعول فیه
 خپل نه جمله اسمیه خبریه شرط . فالوجهان في المضارع ، فاء حرف جزاء الوجهان مبتداً فی
 حرف جاره المضارع مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثباتان مقدار بوری ثباتان صیغه
 د اسم ضمیریه کنبی مستتر چه تعبیر ور نه کیزی په هما سره هغه فی فاعل اسم فاعل سره د
 فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتداً آچه الوجهان دی مبتداً سره د خبر
 خپل نه جمله اسمیه خبریه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه جمله اسمیه خبریه
 معطوفه ، الجزم والرفع ، لفظ د الجزم معطوف علیه واو حرف عاطف الرفع معطوف ، معطوف علیه
 سره د معطوف خپل نه خبر کیزی لپاره د مبتداً محذوف چه وهما دی مبتداً سره د خبر خپل نه جمله
 اسمیه خبریه مثل ، مثل إذا كتبت ، مثل مضاف إذا ما اسم شرط منصوب بنا بر طر فیت کتبت
 فعل ت ضمیر مرفوع متصل هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه شرط ، اکتبت ، اکتب
 فعل ضمیریه کنبی مستتر چه تعبیر ور نه کیزی په آنا سره هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خپل
 نه جمله فعلیه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خپل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه
 کیزی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیزی لپاره د مبتداً
 محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیزی لپاره د مثل
 مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه علیها چه نن لا یستصل إلا
 فی ذوی العقول دی سره د ټولو معطوفانو خپلونه تفصیل کیزی لپاره د اجمال چه وجهی تسعة
 اسماء الادی اجمال سره د تفصیل خپل نه جمله معطوفه کیزی لپاره د معطوفه علیها چه فأن الفعلان
 الادی معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه تفصیل کیزی لپاره د اجمال چه النوع السابع دی اجمال
 سره د تفصیل خپل نه جمله اسمیه خبریه ، ، ،

النوع الثامن

اسماء تنصب الاسماء النكرات ، النوع موصوف الثامن صفت موصوف سره دصفت خيل نه مبتدأ ، اسماء موصوف تنصب فعل ضميره كبنى مستتر چه تعبیر ورنه كبرى به من سره هذه بى فاعل ، الاسماء موصوف النكرات صفت موصوف سره دصفت خيل نه مفعول به كبرى لپاره دتنصب فعل ، على التمييز ، على حرف جارة التمييز مجرور جار سره دمجورر خيل نه متعلق ترتصب فعل پورى فعل سره دفاعل او سره دمتعلق خيل نه جمله فعلیه صفت كبرى لپاره دموصوف چه اسماء دى موصوف سره دصفت خيل نه خبر كبرى لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره دخبر خيل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه عليها ، وهى اربعة اسماء ، واو حرف عاطف هى ضمير مبتدأ اربعة عدد بهم ميز او اسماء تمييز ميز سره دتمييز خيل نه خبر كبرى لپاره د مبتدأ مبتدأ سره دخبر خيل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه عليها سره دمعطوف خيل نه مبین ، الاول لفظ عشر ، لفظ الاول مبتدأ لفظ مضاف عشر معطوف عليه ، او عشر ون ، او حرف عاطف عشرون معطوف اول ، او حرف عاطف ، ثلثون ، معطوف ثانى ، او حرف عاطف اربعون ، معطوف ثالث ، او حرف عاطف خمسون معطوف رابع او حرف عاطف ستون معطوف خامس ، او حرف عاطف سبعون معطوف سادس ، او حرف عاطف ثمانون معطوف سابع ، او حرف عاطف تسعون معطوف ثامن ، معطوف عليه سره د معطوفاتو ثمانیه و نه مضاف اليه كبرى لپاره دمضاف چه لفظ دى مضاف سره دمضاف اليه خيل نه خبر كبرى لپاره دمبتدأ چه الاول دى مبتدأ سره دخبر خيل نه جمله اسمیه خبریه مستأنفه لامل لها من الاعراب ، اذ اركب مع احد ، اذا ظرف مضاف ركب فعل مجهول ضميره كبنى مستتر دى هغه بى نائب فاعل لفظ دمع مضاف احد معطوف عليه ، او حرف عاطف اثنين معطوف ثانى ، او حرف عاطف ثلث معطوف ثانى ، او حرف عاطف اربع معطوف ثالث ، او حرف عاطف خمس معطوف رابع او حرف عاطف ست معطوف خامس او حرف عاطف سبع معطوف سادس او حرف عاطف ثمان معطوف سابع او حرف عاطف تسع معطوف ثامن معطوف عليه سره دمعطوفاتو ثمانیه و خيلو نه مضاف اليه كبرى لپاره دمضاف چه لفظ دمع دى مضاف سره دمضاف اليه خيل نه مفعول فيه خيل نه مفعول فيه كبرى لپاره دفعل چه ركب دى فعل سره دنا فاعل او سره دمفعول فيه خيل نه جمله فعلیه مضاف اليه كبرى لپاره دمضاف چه لفظ اذا دى مضاف سره دمضاف اليه خيل نه خبر كبرى لپاره دمبتدأ مضاف چه هذا دى مبتدأ سره دخبر خيل نه جمله اسمیه خبریه مستأنفه لامل لها من الاعراب ، اوله جمله مستأنفه سره ددویمى جملی مستأنفی نه اجمال ،

فان كان المميز مذكراً ، فاء تفصيليه ان حرف شرط كان فعل ناقص لفظ داميز اسم لپاره د
 كان او مذكرا خبر لپاره دكان ، كان سره داسم او خبر خپل نه جمله فعليه شرط ، فطريق التركيب
 في لفظ احد واثان مع عشر ، فاء جزايه لفظ دطريق مضاف التركيب مصدر و فعل متعد
 في حرف جاره لفظ مضاف احد معطوف عليه واو حرف عاطف اثنان ورباندي عطف معطوف عليه
 سره د معطوف خپل نه مضاف اليه كبري لپاره د مضاف چه لفظ دي مضاف سره د مضاف اليه خپل
 نه مجرور كبري لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مصدر پوري چه التركيب دي
 لفظ دمع مضاف عشر مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مفعول في كبري لپاره د مضاف
 چه التركيب دي التركيب مصدر سره د متعلق او مفعول في خپل نه مضاف اليه كبري لپاره د مضاف
 چه الطريق دي مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتدا ، ان تقول احد عشر رجلاً واثان
 عشر رجلاً بتذكر الجزئين ، ان حرف مصدريه مدخول خپل په تاويل د مصدر سره د كړوي
 تقول فعل ضميره كني مستتر چه تعبيري ورنه كبري په انت سره هغه في فاعل احد عشر مركب
 بنائي عدد مبهم ميز او رجلاً تميز لپاره د ميز ميز سره د تميز خپل نه معطوف عليه و
 حرف عاطف اثنا عشر مركب بنائي عدد مبهم ميز او رجلاً تميز ميز سره د تميز خپل نه
 معطوف معطوف عليه سره د معطوف خپل نه ذوالحال كبري بتذكر الجزئين باء حرف جاره
 تذكر مضاف او الجزئين مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور كبري لپاره
 د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابثاً مقد پوري ثابثاً صيغه داسم فاعل ضميره
 كني مستتر چه تعبيري ورنه كبري په هوسره ا و راجع دي احد عشر او اثنا عشر ته په اعتبار
 دكل واحد سره هغه في فاعل ، اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله حال
 كبري لپاره د ذوالحال سره د حال خپل نه مقوله او مفعول به كبري لپاره د تقول
 تقول فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعليه خبريه مفرد په تاويل دان سره
 خبر جوړېږي لپاره د مبتدا چه طريق التركيب دي مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه
 معطوفة عليها ، و ان كان مؤنثاً ، واو حرف عاطف ان حرف شرط كان فعل ناقص ضميره كني
 مستتر چه راجع دي ميز ته هغه اسم لپاره دكان او مؤنثا خبر كبري لپاره دكان ، كان سره
 داسم او خبر خپل نه جمله فعليه خبريه شرط ، فتقول احدى عشرة امرأة واثنا عشرة
 امرأة بتاينث الجزئين ، فاء جزايه تقول فعل ضميره كني مستتر چه تعبيري ورنه كبري
 په انت سره هغه في فاعل احدى عشرة مركب بنائي عدد مبهم ميز او امرأة تميز ميز سره
 د تميز خپل نه معطوف عليه واو حرف عاطف اثنا عشرة مركب بنائي عدد مبهم ميز او امرأة في
 تميز ميز سره د تميز خپل نه معطوف معطوف عليه سره د معطوف خپل نه مفعول به كبري
 لپاره د تقول فعل ، بتاينث الجزئين باء حرف جاره تانث مضاف او الجزئين مضاف اليه

مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کېږي لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ټولو فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د مفعول په او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه جزاء کېږي لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و طریق ترکیب غیرهما الی تسع مع عشر، واو حرف عاطف طریق مضاف ترکیب مضاف غیر مضاف او همدا ضمیر مضاف الیه لپاره د مضاف چه غیر دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه ذوالحال الی حرف جاره تسع مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر منته یا مقدار پوری منته یا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه ښه جمله حال کېږي لپاره د ذوالحال، ذوالحال سره د حال خپل نه مضاف الیه کېږي لپاره د مضاف چه لفظ د ترکیب دی لفظ د مع مضاف او عشر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول فیه کېږي لپاره د مصدر متعدی چه ترکیب دی ترکیب مضاف سره د مضاف الیه خپل نه او سره د مفعول فیه خپل نه مضاف الیه کېږي لپاره د مضاف چه لفظ د طریق دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدا، ان تقول فی المذکر، ان مصدریه مدخول خپل په تاویل د مذکر کوی تقول فعل ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ورنه کېږي په انت سره هغه یی فاعل ی حرف جاره المذکر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ټولو فعل پوری ثلثة عشر رجلا ثلاثه عشر مرکب بنایي عدد د بهم میز او سر جلا یی تمیز میز سره د تمیز خپل نه معطوف علیه واربعه عشر رجلا، واو حرف عاطف اربعه عشر مرکب بنایي عدد د بهم میز سر جلا یی تمیز میز سره د تمیز خپل نه معطوف معطوف علیه سره د معطوف خپل نه ذوالحال،، الی تسعة عشر رجلا، الی حرف جاره تسعة عشر مرکب بنایي عدد د بهم میز سر جلا یی تمیز میز سره د تمیز خپل نه مجرور کېږي لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر منته یا مقدار پوری منته یا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه ښه جمله حال کېږي لپاره د ذوالحال، ذوالحال سره د حال نه مفعول په کېږي لپاره د تقول فعل، بتانیت الجزء الاول، باء حرف جاره تانیت مضاف الجزء موصوف الاول ورته صفت موصوف سره د صفت خپل نه مضاف الیه کېږي لپاره د مضاف مضاف سره د مضاف الیه خپل نه معطوف علیه، وتذکیر الجزء الثاني، واو حرف عاطف تذکیر مضاف الجزء او الثاني صفت موصوف سره د صفت خپل نه مضاف الیه کېږي لپاره د مضاف، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خپل نه مجرور کېږي لپاره د جار چه باء ده جار سره د مجرور خپل نه متعلق ثاني لپاره د تقول فعل فعل سره د فاعل او سره د متعلق اول چه فی المذکر دی او سره د مفعول په او سره د متعلق ثاني خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها،،

وفي الموثث ، واو حرف عاطف في حرف جارة الموثث مجرور جار سرة دمجورس خيل نه متعلق
 تر فعل مقدر رپوری چه تقول دی تقول فعل ضمیر په کنبی مستتر چه تعبیر وری نه کنبی
 به أنت سرة هغه في فاعل ، ثلث عشرة امرأة ، ثلاث عشرة مركب بنائي عدد مبهم ميز
 امرأة في تمييز ميز سرة د تمييز خيل نه معطوف عليه ، وأربع عشرة امرأة ، واو حرف عاطف
 اربع عشرة مركب بنائي عدد مبهم ميز او امرأة في تمييز ميز سرة د تمييز خيل نه معطوف
 معطوف عليه سرة د معطوف خيل نه ذوالحال ، الى تسع عشرة امرأة ، الى حرف جارة تسع
 عشرة مركب بنائي عدد مبهم ميز امرأة في تمييز ميز سرة د تمييز خيل نه مجرور لپاره د
 جار جار سرة د مجرور خيل نه متعلق تر منتهيا مقدر رپوری منتهيا صيغه د اسم فاعل ضمیر په
 کنبی مستتر چه تعبیر وری نه کنبی به هو سرة هغه في فاعل اسم فاعل سرة د فاعل اوسره د
 متعلق خيل نه شبه جمله حال کنبی ، لپاره د ذوالحال ، ذوالحال سرة د حال خيل نه مفعول
 په کنبی لپاره د فعل مقدر چه تقول دی ، بتذکیر الجزء الاول ، باء حرف جارة تذکیر مضاف
 الجزء موصوف الاول صفت موصوف سرة د صفت خيل نه مضاف اليه کنبی لپاره د مضاف
 مضاف سرة د مضاف اليه خيل نه معطوف عليه ، وتأنيت الجزء الثاني ، واو حرف عاطف
 تأنيت مضاف الجزء موصوف الثاني صفت موصوف سرة د صفت خيل نه مضاف اليه کنبی
 لپاره د مضاف مضاف سرة د مضاف اليه خيل نه معطوف ، معطوف عليه سرة د معطوف خيل نه
 مجرور کنبی لپاره د جار جار سرة د مجرور خيل نه متعلق تر تقول فعل مقدر رپوری تقول فعل
 مقدر سرة د فاعل اوسره د متعلق اول چه في الموثث دی اوسره د مفعول به اوسره د متعلق
 ثاني خيل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه معطوفة عليها سرة د معطوفی خبری نه په تاویل دان
 مصدریه سرة مفرد جوړ رپوری او خبر کنبی لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سرة د خبر خيل نه جمله
 اسمیه خبریه معطوفه معطوفة عليها چه فطريق التركيب ، في لفظ احد واثنان مع عشر الخ دی
 سرة د تولو معطوفاتو خیلو نه جمله اسمیه خبریه معطوفه عليها ، واما طريق التركيب في
 الواحد والاثنين ، واو حرف عاطف انا حرف تفصیل طریق مضاف التركيب مصدر متحدی
 في حرف جار الواحد معطوف عليه واو حرف الاثنين معطوف معطوف عليه سرة د معطوف خيل
 نه بیا معطوف عليه لپاره د معطوف مقدر چه وما زاد دی واو حرف عاطف ما موصوله په معنی
 والذي سرة زاد فعل ضمیر په کنبی مستتر چه راجع دی لفظ د موصول ته هغه ذوالحال ،
 الى تسع ، الى حرف جارة تسع مجرور جار سرة د مجرور خيل نه متعلق تر منتهيا مقدر رپوری
 منتهيا صيغه د اسم فاعل ضمیر په کنبی مستتر هغه في فاعل اسم فاعل سرة د فاعل اوسره
 د متعلق خيل نه شبه جمله حال کنبی لپاره د ذوالحال ، ذوالحال سرة د حال خيل نه فاعل
 کنبی لپاره د فعل چه زاد دی فعل سرة د فاعل خيل نه صله کنبی لپاره د موصول ، موصول

سره دصلى خپلى نه معطوف مقدركېږي لپاره د معطوف عليه معطوف عليه سره د معطوف
خپل نه مجرور كېږي لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر التركيب مصدر پورې
مع عشرون واخواته ، لفظ د مع مضاف عشرون معطوف عليه واو حرف عاطف اخوات مضاف
ضمير مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه معطوف معطوف عليه سره د معطوف
خپل نه ذوالحال ، الى تسعين ، الى حرف جار تسعين مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق
ترمنهيا مقدر پورې منتهيا صيغه د اسم فاعل ضمير په كنى مستتر هغه ي فاعل اسم
فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله حال كېږي لپاره د ذوالحال ، ذوالحال
سره د حال خپل نه مضاف اليه كېږي لپاره د مضاف چه لفظ د مع دى مضاف سره د مضاف اليه
خپل نه مفعول فيه كېږي لپاره د مصدر چه التركيب دى التركيب مصدر سره د متعلق اوسره
د مفعول فيه خپل نه مضاف اليه كېږي لپاره د مضاف چه طريق دى مضاف سره د مضاف اليه
خپل نه مبتدا قائم مقام د شرط على سبيل العطف على حرف جار سبيل مضاف اولفظ د العطف
مخاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور كېږي لپاره د جار جار سره د مجرور خپل
نه متعلق تر ثابت مقدر پورې ثابت صيغه د اسم فاعل ضمير په كنى مستتر هغه ي فاعل
اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله قائم په مقام د جزاء ياندى خبر
كېږي لپاره د مبتدا مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه اجمال ، فان كان
المميز مذكراً ، فاء حرف تفصيل ان حرف شرط كان فعل ناقص المميز اسم لپاره د كان اولفظ
خبر لپاره د كان . كان سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعليه خبريه شرط ، فتقول ففي
تركيب الواحد والاثنين ، فاء جزاويه تقول فعل ضمير په كنى مستتر چه تعبير ورته
كېږي په انت سره هغه ي فاعل في حرف جار تركيب مضاف الواحد معطوف عليه وادرن
عاطف الاثنين معطوف معطوف عليه سره د معطوف خپل نه مضاف اليه كېږي لپاره د مضاف
چه تركيب دى مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور كېږي لپاره د جار جار سره د مجرور
خپل نه معطوف عليه ، لا في غيرهما . لا حرف عاطف في حرف جار غير مضاف هما ضمير
مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه بيا مضاف اليه كېږي لپاره د مضاف احد
چه لفظ د تركيب دى تركيب مصدر متعدي مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور كېږي
لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه معطوف كېږي لپاره د معطوف عليه ، معطوف عليه سره
د معطوف خپل نه متعلق اول تر تقول فعل پورې ، احد وعشرون رجلاً ، احد معطوف
عليه واو حرف عاطف عشرون معطوف معطوف عليه سره د معطوف خپل نه عدد مبهم مميز او
رجلا تمييز ميز سره د تمييز خپل نه معطوف ، واثنان وعشرون رجلاً . واو حرف عاطف
اثنان معطوف عليه واو حرف عاطف عشرون معطوف معطوف عليه سره د معطوف خپل نه عدد

بهم میز اور جلائی تمیز میز سره د تمیز خیل نه معطوف معطوف علیه سره د معطوف
خیل نه مفعول به کیږی لپاره د تقول فعل بتذکیر الجزء الاول ، باء حرف جاره تذکیر مضاف
الجزء موصوف الاول صفت موصوف سره د صفت خیل نه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف
مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیږی لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق
ثانی تر تقول فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلقینو خپلونه جمله
نظریه جزاء لپاره د شرط ، شرط سره د جزاء خیل نه جمله اسمیه معطوفه علیها .
وان کان المیز مؤنثا ، واو حرف عاطف ان حرف شرط کان فعل ناقص المیز اسم لپاره
دکان او مؤنثا خبر لپاره د کان . کان سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه شرط .
تقول احدى وعشرون امرأة . فاء حرف جزایه تقول فعل ضمیر په کبی مستردی چه
تبیرون نه کیږی په انت سره هغه فی فاعل احدى معطوف علیه واو حرف عاطف عشرون
معطوف معطوف علیه سره د معطوف خیل نه تمیز میز سره د تمیز
خیل نه معطوف علیه ، واثنان وعشرون امرأة ، واو حرف عاطف اثنتان معطوف علیه
عشرون معطوف ، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه عد د بهم میز او امرأة فی تمیز میز
سره د تمیز خیل نه معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مفعول به کیږی لپاره د تقول ،
بتأیث الجزء الاول ، باء حرف جاره تأیث مضاف الجزء موصوف الاول صفت موصوف
سره د صفت خیل نه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه تأیث دی مضاف سره د مضاف الیه
خیل نه مجرور کیږی لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر تقول فعل پوری فعلیه
د فاعل او سره د مفعول به او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه جزاء کیږی لپاره د شرط ، شرط
سره د جزاء خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وفي ترکیب غیر الواحد الاثنین ، واو
حرف عاطف فی حرف جاره ترکیب مصدر متعدی مضاف غیر مضاف الیه مضاف الواحد معطوف
علیه واو حرف عاطف الاثنین معطوف ، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه ذوالحال ،
الی تسع ، الی حرف جاره تسع مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر متقیما مقدر پوری
نتقیما صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د
متعلق خیل نه شبه جمله حال کیږی لپاره د ذوالحال ، ذوالحال سره د حال خیل نه مضاف
الیه کیږی لپاره د مضاف چه غیر دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه بیا مضاف الیه کیږی
لپاره د مضاف چه لفظ د ترکیب دی مع عشرین ، مع مضاف عشرین مضاف الیه ، مضافه سره
د مضاف الیه خیل نه مفعول فیه لپاره د مصدر متعدی چه ترکیب دی ترکیب مضاف سره د
مضاف الیه او سره د مفعول فیه خیل نه مجرور کیږی لپاره د جار چه فی دی جار سره د مجرور
خیل نه ظرف لغو متعلق اول تر تقول مؤخر پوری ، ،

تقول في المميز المذكور، تقول فعل ضمير به كنى مستتر چه تعبیر و در نه کبری به انت سره هذه في فاعل في حرف جاره المميز موصوف المذكور صفت: موصوف سره د صفت خيل نه مجرور كبرى لپاره د جار جار سره: مجرور خيل نه متعلق ثاني كبرى لپاره د تقول،
ثلاثة وعشرون رجلاً، ثلاثة معطوف عليه واو حرف عاطف عشرون معطوف، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه عدد بهم ميز اور جلاً في تمييز ميز سره د تمييز خيل نه معطوف عليه، واربعة وعشرون رجلاً، واو حرف عاطف اربعة معطوف عليه واو حرف عاطف عشرون معطوف، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه ميز اور جلاً تمييز ميز سره د تمييز خيل نه معطوف، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه مفعول به كبرى لپاره د تقول فعل،، بتأنيث الجزء الاول، بآء حرف جاره تأنيث مضاف الجزء موصوف الاول صفت لپاره د موصوف موصوف سره د صفت خيل نه مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كبرى لپاره د جار جار سره د مجرور خيل نه متعلق ثالث لپاره د تقول فعل - فعل سره د فاعل او سره د مفعول به او سره د متعلقا تو ثلاثة و نه جمله فعليه خبريه معطوفة، وفي المميز المؤنث، واو حرف عاطف في حرف جاره المميز موصوف المؤنث صفت موصوف سره د صفت خيل نه مجرور كبرى لپاره د جار. جار سره د مجرور خيل نه متعلق توتقول مقدر تقول فعل ضمير به كنى مستتر چه تعبیر و در نه كبرى به انت سره هذه في فاعل، ثلث وعشرون امرأة، ثلث معطوف عليه واو حرف عاطف عشرون معطوف معطوف عليه سره د معطوف خيل نه ميز او امرأة تمييز ميز سره د تمييز خيل نه معطوف عليه، واربع وعشرون امرأة، واو حرف عاطف اربع معطوف عليه واو حرف عاطف عشرون معطوف، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه ميز او امرأة تمييز ميز سره د تمييز خيل نه معطوف، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه مفعول كبرى لپاره د فعل مقدر چه تقول دي، بتذكير الجزء الاول، بآء حرف جاره تذكير مضاف الجزء موصوف الاول صفت موصوف سره د صفت خيل نه مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كبرى لپاره د جار. جار سره د مجرور خيل نه متعلق ثاني كبرى لپاره د تقول فعل، فعل سره د فاعل او سره د مفعول به او سره د متعلق اول او سره د متعلق ثاني خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفة، وعلى هذا القياس الى تسع وتسعين، واو حرف عاطف على حرف جاره هذا مجرور محلاً جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر ثابت مقدر يوري ثابت صيغة د اسم فاعل ضمير به كنى مستتر چه تعبیر و در نه كبرى به هو سره هذه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه شبه جمله خبر كبرى لپاره د مبتدأ مؤخرى، القياس مصدر الى حرف جاره تسع معطوف عليه واو حرف تسعين معطوف، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه مجرور كبرى لپاره د جار، جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر

القياس مصدر پوری القیاس مصدر سره د متعلق خپل نه مبتدأ مؤخره کیږي لپاره دخبر
مقدم مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه عليها چه واما طریق
الترکیب فی الواحد والاثین الی تسع مع عشرون واخواته الی دی سره د ټولو معطوفاتو خپلو
نه جمله اسمیه خبریه معطوفه کیږي لپاره د معطوفه عليها چه ان کان المیز مذکرا فطریق
الترکیب فی لفظ واحد الی دی معطوفه عليها سره د معطوفی خپلی نه تفصیل کیږي لپاره د اجمال
چه الاول لفظ عشر وعشرون او ثلاثون دی اجمال سره د تفصیل خپل نه جمله اسمیه خبریه
معطوفه عليها، **وَالثَّانِي كَمْ**، واد حرف عاطف لفظ د الثاني مبتدأ او کړ خبر لپاره د مبتدأ،
مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه عليها، **مَعْنَاهُ عَدَدٌ مَبْرُومٌ**، لفظ د معن
مضاف ؤ ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ اولفظ د عدد موصوف
او بهم صفت موصوف سره د صفت خپل نه خبر لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله
اسمیه خبریه معترضه لاجل لهما من الاعراب، **وَهُوَ عَلَى نَوْعَيْنِ**، واد حرف عاطف هُو ضمیر
مبتدأ علی حرف جاره نوعین مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراثبت مقدر پوری
ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر چه تعبیر ور نه کیږي په هوسره هغه یی
فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کیږي لپاره د مبتدأ
مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مبین، **أَحَدُهُمَا اسْتَفْهَامِيَّةٌ**، احد مضاف
هُما ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ، استفهامیه خبر مبتدأ سره
د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه دال بالجزاء، **أَنْ كَانَ مُتَضَمِّنًا لِمَعْنَى كَلَامِ اسْتَفْهَامٍ**، ان حرف
شرط کان فعل ناقص ضمیر په کبني مستتر چه راجع دی لفظ د کمر ته هغه یی اسم او متضمنا صیغه
د اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل لام حرف جاره لفظ د معنی مضاف الاستفهام یی
مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کیږي لپاره د جار، جار سره د مجرور
خپل نه متعلق تر متضمنا پوری متضمنا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني مستتر هغه یی فاعل اسم
فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کیږي لپاره د کان. کان سره د اسم او
خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه شرط، شرط سره د دال بالجزاء خپل نه جمله اسمیه خبریه
معطوفه عليها، **وَهُوَ يَنْصِبُ التَّمْيِيزَ**، واد حرف عاطف هُو ضمیر مبتدأ ینصب فعل ضمیر په
کبني مستتر دی چه راجع دی لفظ د کمر ته هغه یی فاعل او التمییز مفعول به فعل سره د فاعل او سره
د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر کیږي لپاره د مبتدأ چه هُو ضمیر دی مبتدأ سره د
خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مثل کمر جلا ضربته، مثل مضاف او کمر میز
رجلای تمییز میز سره د تمییز خپل نه مبتدأ ضربته کبني ضرب فعل ؤ ضمیر فاعل او ک
ضمیر مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبر کیږي لپاره د مبتدأ

مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مضاف الیه کیږي لپاره د مضاف چه مثل دی
مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیږي لپاره د مبتداً مخدوفی چه مثاله دی مبتداً سره د
خبر خپل نه جمله اسمیه مثال کیږي لپاره د ممثل ، مثل سره د مثال خپل نه جمله فعلیه
خبریه معطوفه معطوفه عليها چه اید هما استفهامیه اید سره د جملي معطوفی خپلی نه بیا
معطوفه عليها ، والثانی خبریه ، واو حرف عاطف الثاني مبتداً خبریه فی خبر مبتداً سره
د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه دال بالجزاء ، ان لم یکن متضمناً لمعنی الاستفهام ،
ان حرف شرط لم حرف جازم یکن فعل ناقص ضمیر په کبی مستتر چه راجع دی لفظ دکمه ته
هغه اسم لپاره د یکن او متضمناً صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل لام
حرف جاره معنی مضاف الاستفهام فی مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کیږي
لپاره د جار ، جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترمضمناً پوری متضمناً اسم فاعل سره د فاعل
او سره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر کیږي لپاره د یکن ، یکن فعل ناقص سره د اسم او خبر
خپل نه جمله اسمیه خبریه شرط ، شرط سره د دال بالجزاء خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه
عليها ، وهو نصب المیز ، واو حرف عاطف هو ضمیر مبتداً ینصب فعل ضمیر په کبی مستتر
هغه فی فاعل المیز مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه
خبر کیږي لپاره د مبتداً چه هو ضمیر دی مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه دال
بالجزاء ، ان کان بینهما فاصله ، واو حرف شرط کان فعل ناقص بین مضاف هما ضمیر مضاف
الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه ظرف مستقر خبر مقدم لپاره د کان او فاصله اسم مؤخر لپاره
د کان . کان سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه شرط ، شرط سره د دال بالجزاء خپل نه جمله
اسمیه خبریه ممثل ، مثل کم عندی رجلاً ، مثل مضاف کم میز رجلاً فی تمیز میز سره
د تمیز خپل نه مبتداً ، عند مضاف ی ضمیر د متکلم مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل
نه ظرف مستقر متعلق تر ثابت مقدار پوری ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه
فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر کیږي لپاره د مبتداً مبتداً
سره د خبر خپل نه جمله اسمیه مثال کیږي لپاره د ممثل ، مثل سره د مثال خپل نه جمله
اسمیه خبریه معطوفه ، وان لم تکن بینهما فاصله ، واو حرف عاطف ان حرف شرط کم حرف
جازم تکن فعل ناقص بین مضاف هما ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر مقدم
لپاره د تکن او فاصله اسم لپاره د تکن ، تکن فعل ناقص سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه
خبریه شرط ، فمیزه مجرور بالاضافه الیه ، فاء حرف جزاء میز مضاف ه ضمیر مضاف الیه
مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتداً او مجرور صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه
فی نائب فاعل باء حرف جاره الاضافة مصدر الی حرف جاره ه ضمیر مجرور جار سره د مجرور خپل

نه متعلق تراضافه مصدر پوری مصدر سره د متعلق خیل نه بحر وړکیزی لپاره د جارچه باو ده جار سره د بحر وړ خیل نه متعلق ترجم وړ اسم مفعول پوری اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کیزی لپاره د مبتداً اوسره د خبر خیل نه جمله اسمیه جزاء لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خیل نه ممثل، مثلاً کوم رجل ضربت، مثل مضاف کرمیز مضاف او رجل تمیز مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مفعول، مقدم ضربت فعل او ت ضمیر په کبی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د مفعول په خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها، و کمر علمان اشتريت، واو حرف عاطف کرمیز مضاف او علمان تمیز مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مفعول په، اشتريت فعل ت ضمیر په کبی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د مفعول، په خیل نه جمله فعلیه معطوفه معطوفه علیها سره د معطوفی خیل نه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف په مثال دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیزی لپاره د مبتداً محذوف چه، مثاله دی مبتداً اوسره د خبر خیل نه مثال کیزی لپاره د مثل، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه علیها چه والثانی خبریه الی دی سره د قولو معطوفاتو خیل نه جمله معطوفه کیزی لپاره د معطوفه علیها چه أحدُهُما استفهامیه الی دی معطوفه علیها سره د معطوفی خیل نه بیان کیزی لپاره د مبتدأ چه هو علی نوعین دی مبتدأ سره د بیان خیل نه جمله معطوفه کیزی لپاره د معطوفه علیها چه والثانی کمر دی معطوفه علیها سره د معطوفی خیل نه دایما معطوفه کیزی لپاره د معطوفه علیها چه الاول لفظ عشر وعشرون الی دی، والثالث کاتین، واو حرف عاطف الثالث مبتداً او کاتین خبر لپاره د مبتداً، مبتداً اوسره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، وهو مرکب، من کاف التشبیه وای، واو حرف عاطف هو ضمیر مبتداً او مرکب صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر چه راجع دی کاتین ته هغوی نائب فاعل من حرف جار کاف مضاف او التشبیه مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه معطوف علیها واو حرف عاطف لفظ دای معطوف، معطوف علیها سره د معطوف خیل نه بحر وړ کیزی لپاره د جار سره د بحر وړ خیل نه متعلق ترکیب پوری مرکب صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کیزی لپاره د مبتداً، مبتداً اوسره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه علیها سره د معطوفی خیل نه ممثل، لکن المراد منه عدد قبهم لا المعنی التركیبی، لکن حرف دی د حرفو مشبهه بالفعل نه لپاره د استدرک المراد صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر وړ نه کیزی په هره هغه فی نائب فاعل من حرف جار که او ضمیر بحر وړ جار سره د بحر وړ خیل نه متعلق ترجم وړ الی دی صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله اسم کیزی لپاره د لکن، د اوله طریقه د ترکیب ده او دویمه طریقه داده

المراد كنى الف لام اسمى دى په معنى دالذى سره او مراد اسم مفعول په معنى داريد ما مجهول
 سره يعنى په تاويل داريد ماضى مجهول سره نوالذى اسم موصول او اريد فعل مجهول ضمير
 په كنى مستترچه راجع دى لفظ موصول ته هغه يى نائب فاعل، من حرف جاره او ك ضمير مجرور
 جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر اريد فعل پورى فعل سره د نائب فاعل او سره د متعلق خپل نه
 جمله فعليه خبريه جمله كبرى لپاره د موصول، موصول سره د صلى خپلى نه اسم كبرى لپاره
 و لكن، عدد موصوف او بهم صفت موصوف سره د صفت خپل نه معطوف عليه لا حرف عاطف
 الين موصوف، التركيبى صفت موصوف سره د صفت خپل نه معطوف، معطوف عليه سره د معطوف
 خپل نه خبر كبرى لپاره و لكن. لكن سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسميه خبريه معترضه
 لا محل لها من الاعراب، مثل كاتين رجلا لقيت، مثل مضاف كاتين بهم ميز او رجلايى
 تميز ميز سره د تميز خپل نه مفعول به مقدم لقيت فعل ت ضمير بارز هغه يى فاعل
 فعل سره د فاعل او سره د مفعول به مقدم خپل نه جمله فعليه خبريه مضاف اليه كبرى لپاره د
 مضاف چه مثل دى مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر لپاره د مبتدا محذوف چه مثاله
 دى مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه مثال كبرى لپاره د مثل چه والثالث
 كاتين الا دى مثل سره د مثال خپل نه جمله اسميه خبريه معطوفه عليها،، وقد يكون
 متضمنا المعنى الاستفهام، واو حرف عاطف قد لپاره د تقليل يكون فعل ناقص ضميره
 كنى مستترچه تعبير و نه كبرى په هى سره هغه اسم لپاره د تكون متضمنا صيغه د اسم
 فاعل ضمير په كنى مستترچه راجع دى كاتين ته هغه يى فاعل، لام حرف جاره مع مضاف
 الاستفهام مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مجرور كبرى لپاره د جار جار سره
 د مجرور خپل نه متعلق تر متضمنا پورى متضمنا صيغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د
 متعلق خپل نه شبه جمله خبر كبرى لپاره د تكون، تكون سره د اسم او خبر خپل نه جمله
 اسميه خبريه مثل، نحو كاتين رجلا عندك، نحو مضاف كاتين ميز رجلايى تميز
 ميز سره د تميز خپل نه مبتدا، عندك كنى عند مضاف او كاف ضمير مضاف اليه، مضاف
 سره د مضاف اليه خپل نه طرف مستقر تعلق نيسى تر ثابت مقدر پورى ثابت صيغه د اسم
 فاعل ضمير په كنى مستتر هغه يى فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه
 جمله خبر كبرى لپاره د مبتدا، مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه مضاف اليه
 كبرى لپاره د مضاف چه خودى مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر كبرى لپاره د مبتدا
 محذوف چه مثاله دى مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، معطوفه عليها
 چه الثالث كاتين دى سره د معطوف خپلى نه جمله اسميه معطوفه كبرى لپاره د معطوفه عليها
 چه الاول لفظ عشر او عشرون دى،،،

والرابع كذا

واو حرف عاطف لفظ الرابع مبتدأ، ونلفظ كذا خبر لياره مبتدأ، مبتدأ سره
 دخبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفة عليها، وهو مركب من كاف التشبيه وذا اسم
 الاشارة، واو حرف هو ضمير مبتدأ مركب صيغه د اسم مفعول ضميره كبنى مستتر هغه في نائب
 فاعل من حرف جاره كاف مضاف التشبيه مضاف اليه، مضاف سره مضاف اليه خيل نه معطوف
 عليه واو حرف عاطف ذا مبتدأ مند او اسم مضاف او الاشارة مضاف اليه، مضاف سره مضاف
 اليه خيل نه بدل لياره د مبتدل، منه، مبتدل منه سره د بدل خيل نه معطوف كبنى لياره د
 معطوف عليه، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه بحر وركبى لياره د جار، جار سره د بحر و
 خيل نه متعلق تر مركب پورى مركب صيغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق
 خيل نه شبهه جمله خبر كبنى لياره د مبتدأ چه هو ضمير دى مبتدأ سره دخبر خيل نه جمله
 اسميه خبريه معطوفه، ولكن المراد منه عدد فيهم، واو حرف يكن حرف د حوز فومشبهه
 بالفعل نه المراد كبنى الف لام اسمي په معنى دالذى سره او مراد به تاويل داريد سره دى
 الذى موصول اريد فعل مجهول ضميره كبنى مستتر هغه في نائب فاعل من حرف جاره
 ه ضمير بحر و جار سره د بحر و خيل نه متعلق تر اريد فعل پورى اريد فعل سره د نائب
 فاعل او سره د متعلق خيل نه جمله فعليه صله لياره د موصول، موصول سره د صلي خيل نه
 اسم كبنى لياره د يكن، عدد موصوف او مبهم في صفت موصوف سره د صفت خيل نه خبر
 لياره د يكن، لكن سره د اسم او خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، ولا يكون
 متضمنا لمعنى الاستفهام، واو حرف عاطف لا حرف نفى يكون فعل ناقص ضميره كبنى
 مستتر چه راجع دى كذا ته هغه اسم لياره د يكن، متضمنا صيغه د اسم فعل، ضميره
 كبنى مستتر هغه في فاعل لام حرف جاره معنى مضاف الاستفهام مضاف اليه، مضاف سره
 د مضاف اليه خيل نه بحر و لياره د جار، جار سره د بحر و خيل نه متعلق تر متضمنا پورى
 متضمنا اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه خبر لياره د يكن، يكون سره د
 اسم او خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، معطوفة عليها چه الرابع كذا الازدى سره
 د تولو معطوفاتر خيل نه مثل، مثل عندى كذا ارجلا، مثل مضاف عند، هم مضاف او
 في ضمير د شكلم مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه طرف مستقر متعلق تر ثابت
 مقدار پورى ثابت صيغه د اسم فاعل ضميره كبنى مستتر هغه في فاعل اسم فاعل سره
 د فاعل او سره د متعلق خيل نه شبهه جمله خبر مقدم، كذا اميزر جلا تميزر بميزر سره
 د تميزر خيل نه مبتدأ مؤخر مبتدأ سره دخبر خيل نه جمله اسميه خبريه مضاف اليه كبنى
 لياره د مضاف چه مثل دى مضاف سره د مضاف اليه خيل نه خبر كبنى لياره د مبتدأ
 محذوف، چه مثاله دى، مبتدأ سره د مضاف خيل نه مثال كبنى لياره د ممثل، ممثل سره د

مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه لپاره د معطوفه عليها چه الاول لفظ عَشَرَ او
عَشْرُونَ الی دی معطوفه عليها سره د معطوفاتو ثلثه و خیلونه چه معطوف اولی، الثاني
کَمُ الی دی او معطوف ثاني الثالث کَإِنَّ الی دی او معطوف ثالث الرابع کَذَا الی دی معطوفه
عليها سره د دی معطوفاتو ثلثه و خیلونه تفصیل کیری لپاره د اجمال چه النوع الثامن الی
دی اجمال سره د تفصیل خیل نه جمله اسمیه خبریه، تَمَّتْ بِالْخَيْرِ،

النوع التاسع

أَسْمَاءُ تُسَمَّى أَسْمَاءَ الْأَفْعَالِ، النوع موصوف التاسع مفت موصوف سره د صفت خیل نه
مبتدأ، أسماء موصوف تسمى فعل مجهول ضمیر په کبری مستتر چه تعبیر ور نه کیری پدی
سره چه رابع دی اسماء ته هغه فی نائب فاعل، أَسْمَاءُ مضاف او الأفعال مضاف الیه،
مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مفعول په لپاره تسمى فعل مجهول، فعل مجهول سره د نائب
فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه صفت لپاره د موصوف چه اسماء و دی
موصوف سره د صفت خیل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خبر نه جمله اسمیه
خبریه معطوفه عليها، وَأَمَّا سَمِيَّتُ بِالْأَفْعَالِ، واو حرف عاطف إن حرف دی د
حروف مشبهه به بالفعل نه ملغاة الفعل حرف د ما کاف سَمِيَّتُ فعل مجهول ضمیر په کبری مستتر
چه رابع دی اسماء ته هغه فی نائب فاعل بأء حرف أسماء مضاف الأفعال مضاف الیه، مضاف
سره د مضاف الیه خیل نه محور کیری لپاره د جار جار سره د محور خیل نه متعلق تَرْسَمِيَّتُ
فعل پوری، لِأَنَّ مَعَانِيهَا أَفْعَالٌ، لام حرف جاره إن حرف دی د حروف مشبهه به بالفعل نه
معانی مضاف اوها ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه اسم کیری لپاره
د إن او افعال خبر کیری لپاره د إن، إن سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه
په تاویل د مفعول سره د محور کیری لپاره د جار چه لام دی جار سره د محور خیل نه متعلق
تَرْسَمِيَّتُ فعل پوری، فعل سره د نائب فاعل او سره د دوام و متعلقینو خیلونه جمله فعلیه
خبریه معطوفه، وَهِيَ تَسْعَةُ، واو حرف عاطف هی ضمیر مبتدأ او تِسْعَةُ موصوف،
تِسْعَةُ مِنْهَا مَوْضُوعَةٌ لِلْأَفْعَالِ حَاضِرٌ، ستة نكرة مخصصة موصوف او مِنْ جَارَةٌ اضمیر محروم
جار سره د محور خیل نه متعلق ترکا ئنة مقدر پوری کا ئنة صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبری
مستتر هغه فی اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله صفت کیری لپاره
د موصوف، موصوف سره د صفت خیل نه مبتدأ، مَوْضُوعَةٌ صیغه د اسم مفعول ضمیر په
کبری مستتر چه تعبیر ور نه کیری په هی سره هغه فی نائب فاعل، لام حرف جاره الامر
موصوف او افعال صفت موصوف سره د صفت خیل نه مبتدأ،

د مجرور خیل نه متعلق تر موضوعه اسم مفعول پوری اسم مفعول سره د نائب فاعل
 اوسره د متعلق خیل نه خبر کیزی لپاره د مبتدا چه سته منها دی مبتدا اوسره د خبر خیل نه
 صفت کیزی لپاره د موصوف چه تسعة دی موصوفه سره د صفت خیل نه خبر کیزی لپاره د مبتدا
 چه هی ضمیر دی مبتدا اوسره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وینصب لک اسم
على المفعولية، واو حرف عاطف تنصب فعل ضمیر په کبني مستتر چه تعبیر ور نه کیزی په
 هی سره هغه فی فاعل او الاسم مفعول په علی حرف جارة المفعولية مجرور جار سره د مجرور
 خیل نه متعلق تر تنصب فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د مفعول په اوسره د متعلق خیل
 نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها سره د تلوو معطوفاتو خپلونه اجمال،
احد هار وید، احد مضاف اوها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه
 مبتدا اولفظ د ر وید خبر لپاره د مبتدا، مبتدا اوسره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه
 اجمال، فانه موضوع لامهل، فاء حرف تفصیل ان حرف دی د حروفو مشبهه بالفعل نه
 ضمیر اسم لپاره د ان او موضوع صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبني مستتر هغه فی نائب
 فاعل لام حرف جارة اولفظ د امهل مجرور محلا جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر موضوع
 پوری موضوع اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبهه جمله خبر لپاره
 دان، ان سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، وهو یقع
اول الکلام، واو حرف عاطف هو ضمیر مبتدا یقع فعل ضمیر په کبني مستتر هغه فی فاعل
 فی حرف جارة اول مضاف او الکلام مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور
 کیزی د جار چه فی دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر یقع فعل پوری فعل سره د فاعل
 اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبر کیزی لپاره د مبتدا چه هو ضمیر دی مبتدا سره
 د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مثل د ر وید سید، مثل مضاف او ر وید اسم
 فعل په معنی د امهل سره ضمیر په کبني مستتر چه تعبیر ور نه کیزی په انت سره هغه
 فی فاعل ترید ا مفعول په اسم فعل سره د فاعل اوسره د مفعول په خیل نه جمله فعلیه
 په نیزم بعضو نحو او جمله اسمیه په نیزد بعضو نوسر ویه هو تقدیر سره د ا جمله انشائیة
 مفسر حوریزی، انی امهل زید، ائی حرف تفسیر امهل صیغه د امر حاضر ضمیر په کبني
 مستتر چه تعبیر ور نه کیزی په انت سره هغه فی فاعل او ترید ا مفعول په فعل سره
 د فاعل اوسره د مفعول په خیل نه جمله فعلیه انشائیة تفسیر کیزی لپاره د مفسر مفسر
 سره د تفسیر خیل نه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف
 الیه خیل نه خبر کیزی لپاره د مبتدا ا مخذوف چه مثاله دی مبتدا سره د خبر خیل نه مثال
 کیزی لپاره: مثل، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها

چه فائده موضوع لاهمل را دی سره د معطوفی خپل نه تفصیل کیری، لپاره د اجمال چه احدافاً
 روید دی اجمال سره د تفصیل خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها،
 و ثانیها بکله، و او حرف عاطف ثانی مضاف ها ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه مبتداً اولفظ د بکله خبر مبتداً سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه اجمال،
 فائده موضوع لذع، فاء حرف تفصیل ان حرف مشبیه بالفعل که ضمیر اسم لپاره د ان او
 موضوع صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبکی مستتر چه راجع دی بکله ته هغه یی نائب فاعل لام
 حرف جاره او دع مجرور محل جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر موضوع پوری موضوع اسم
 مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبر لپاره د ان - ان سره
 اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مثل کله زید، مثل مضاف بکله اسم فعلیه
 معنی د دع سره ضمیر په کبکی مستتر چه تعبیر ور نه کیری په انت سره هغه یی فاعل او
 نریداً مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله اسمیه انشائیة په نیزد
 د بعضو باندی په هر تقدیر د اجماله مفسر، ای دع زید، ای حرف تفسیر دع فعل ضمیر
 په کبکی مستتر چه تعبیر ور نه کیری په انت سره هغه یی فاعل او نریداً مفعول به فعل
 سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه انشائیة تفسیر لپاره د مفسر، مفسر
 سره د تفسیر خپل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاد
 الیه خپل نه خبر کیری لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خپل نه
 جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مثل، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه
 خبریه تفصیل کیری لپاره د اجمال چه و ثانیها دی اجمال سره د تفصیل خپل نه جمله
 اسمیه خبریه معطوفه، و ثانیها د و نکه، و او حرف عاطف ثالث مضاف او ها ضمیر مضاف
 الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتداً اولفظ د و نکه خبر لپاره د مبتداً، مبتداً سره
 د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه اجمال، فائده موضوع لنخذ، فاء حرف تفصیل ان
 حرف مشبیه بالفعل که ضمیر اسم لپاره د ان او موضوع صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبکی مستتر
 چه تعبیر ور نه کیری په هو سره هغه یی نائب فاعل لام په لنخذ کبکی حرف جاره اولفظ
 د نخذ مجرور جار سره د مجرور خپل نه شبهه جمله خبر کیری لپاره د ان، ان سره د اسم
 او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مثل د و نکه زید، مثل مضاف او د و نکه اسم
 فعل په معنی د نخذ سره ضمیر په کبکی مستتر چه تعبیر ور نه کیری په انت سره هغه
 یی فاعل او نریداً مفعول به اسم فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه
 انشائیة په نیزد بعضو او جمله فعلیه خبریه په نیزد بعضو په هر تقدیر د اجماله مفسر

کیری،

اَيُّ خَذَرِيْدًا، اى حرف تفسير خذ فعل ضمير په كېنى مستتر چه تعبیر وړ نه كېږي په
 انت سره هغه يي فاعل اوني يدا مفعول به. اسم فعل سره د فاعل اوسره د مفعول په خپل
 نه جمله فعلیه تفسير كېږي يي لپاره د مفسر مفسر سره د تفسير خپل نه مضاف اليه كېږي لپاره
 د مضاف چه مثل دى مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر كېږي يي لپاره د مبتدا او محذوف چه
 مثاله دى مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال كېږي يي لپاره د مثل، مثل
 سره د مثال خپل نه تفصيل كېږي يي لپاره د اجمال. اجمال سره د تفصيل خپل نه جمله اسمیه
 خبریه معطوفه، وَرَابَعُهَا عَلِيْكَ، واو حرف رابع مضاف اوها ضمير مضاف اليه
 مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتدا او لفظ د عليك خبر لپاره د مبتدا. مبتدا سره د
 خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه اجمال، قَاَنَّهُ مَوْضُوعُ لَا لَزْمَ، فاء حرف تفصيل ان حرف
 مشبهه بالفعل ه ضمير اسم لپاره د ان او موضوع صيغه د اسم مفعول ضمير په كېنى مستتر
 هغه يي نائب فاعل لام حرف جاره او ان لم مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر موضوع
 پورې موضوع اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره
 د ان. ان سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مَثَلُ عَلِيْكَ زَيْدًا،
 مثل مضاف عليك اسم فعل په معنى د لزوم سره ضمير په كېنى مستتر چه تعبیر وړ نه كېږي
 په انت سره هغه يي فاعل اوني يدا مفعول به، اسم فعل سره د فاعل اوسره د مفعول په
 خپل نه جمله فعلیه انشائيه په نيزد بعضو، او جمله اسمیه انشائيه په نيزد بعضو په هر تقدير
 د اجماله مفسر، اَيُّ الزَّمِ زَيْدًا، اى حرف تفسير الزم فعل ضمير په كېنى مستتر چه تعبیر
 وړ نه كېږي په انت سره هغه يي فاعل اوني يدا مفعول به اسم فعل سره د فاعل اوسره د مفعول
 په خپل نه جمله فعلیه خبریه تفسير كېږي يي لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسير خپل نه مضاف
 اليه كېږي يي لپاره د مضاف چه مثل دى مضاف سره د مضاف اليه خپل نه خبر كېږي يي لپاره د مبتدا
 محذوف چه مثاله دى مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال كېږي يي لپاره د مثل
 مثل سره د مثال خپل نه تفصيل كېږي يي لپاره د اجمال. اجمال سره د تفصيل خپل نه جمله
 اسمیه خبریه معطوفه، وَحَامِسُهَا حَتْمَلٌ، واو حرف خامس مضاف ها ضمير مضاف
 اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه مبتدا او لفظ د حتمل خبر د مبتدا، مبتدا سره د خبر
 خپل نه جمله اسمیه خبریه اجمال، قَاَنَّهُ مَوْضُوعُ لَا يَت، فاء حرف تفصيل ان حرف
 مشبهه بالفعل ه ضمير اسم لپاره د ان او موضوع صيغه د اسم مفعول ضمير په كېنى مستتر
 چه تعبیر وړ نه كېږي په هوسره هغه يي نائب فاعل لام حرف جاره لفظ د ايت مجرور علأ
 جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر موضوع پورې، موضوع صيغه د اسم مفعول سره د نائب
 فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر لپاره د ان، ان سره د اسم او خبر خپل نه

جمله اسمیه خبریه مثل، مثل حَيْثُ الصَّلَاةِ، مثل مضاف او حیث اسم فعل به معنی
 دایت سره اوضمیر به کنی مستتر چه تعبیر و نه کنی به انت سره هغه فی فاعل او
 الصَّلَاةِ مفعول به. اسم فعل سره دفاعل اوسره دمفعول به خیل نه جمله فعلیه انشائیة
 عند البعض اوجمله اسمیه انشائیة عند البعض به هر تقدیر دا جمله مفسر، أَيَّ آتِ
الصَّلَاةِ، ای حرف تفسیر آیت فعل ضمیریه کنی مستتر هغه فی فاعل او الصَّلَاةِ مفعول به
 اسم فعل سره دفاعل اوسره دمفعول به خیل نه جمله فعلیه انشائیة تفسیر لپاره دمفسر
 مفسر سره دتفسیر خیل نه مضاف الیه کنی لپاره دمضاف چه مثل دی مضاف سره دمضاف
 الیه خیل نه خبر کنی لپاره دمبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره دخبر خیل نه جمله
 اسمیه خبریه مثال کنی لپاره دممثل، مثل سره دمثال خیل نه تفصیل کنی لپاره د
 اجمال، اجمال سره دتفصیل خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وَسَادِسُهَا هَا،
 واو حرف عاطف سادس مضاف اوها ضمیر مضاف الیه، مضاف سره دمضاف الیه خیل نه
 مبتداً، اولفظ دهّا خبر کنی لپاره دمبتداً، مبتداً سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه
 اجمال، فانه موضوع لُحْظٌ، فاء حرف تفصیل ان حرف مشبّهه بالفعل که ضمیر اسم لپاره د
 ان او موضوع صیغه داسم مفعول ضمیریه کنی مستتر هغه فی نائب فاعل لام حرف جاره
 اولفظ دخذ مجرور، جار سره دمجرور خیل نه متعلق تر موضوع پوری، موضوع اسم مفعول
 سره دنائب فاعل اوسره دمتعلق خیل نه شبهه جمله خبر کنی لپاره دان، ان سره د
 اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه مثل، مثل هّا زیداً، مثل مضاف اوها اسم فعل به
 معنی دخذ سره ضمیریه کنی مستتر چه تعبیر و نه کنی به انت سره هغه فی فاعل
 اونیذاً فی مفعول به اسم فعل سره دفاعل اوسره دمفعول به خیل نه جمله فعلیه انشائیة
 عند البعض اوجمله اسمیه انشائیة عند البعض به هر تقدیر دا جمله مفسر،
أَيَّ خُذْ زَيْدًا، ای حرف تفسیر خذ فعل ضمیریه کنی مستتر چه تعبیر و نه کنی به
 به انت سره هغه فی فاعل اونیذاً فی مفعول به فعل سره دفاعل اوسره دمفعول به
 خیل نه جمله فعلیه تفسیر کنی لپاره دمفسر، مفسر سره دتفسیر خیل نه مضاف
 الیه کنی لپاره دمضاف چه مثل دی مضاف سره دمضاف الیه خیل نه خبر کنی لپاره
 لپاره دمبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال
 کنی لپاره دممثل، مثل سره دمثال خیل نه تفصیل کنی لپاره داجمال، اجمال
 سره دتفصیل خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وَقَدْ جَاءَ فِيهِ ثَلَاثُ لَفَاتٍ،
 واو حرف عاطف تد حرف تحقیق جاء فعل فی حرف جاره که ضمیر مجرور جار سره دمجرور
 خیل نه متعلق تر جاء فعل پوری، ثلث عدد مبهم میتر اولفظ دلفات بدل منه،

هَاءُ سكون الهزة، هاء ذوالحال باء حرف جارة سكون مضاف او الهزة مضاف اليه
مضاف سرة مضاف اليه خيل نه مجرور ليارة دجار. مجرور سرة دمجور خيل نه متعلق
تر ثابت مقدر يوري ثابتا صيغه داسم فاعل ضميريه كبنى مستتر هغه في فاعل اسم
فاعل سرة دفاعل اوسرة دمتعلق خيل نه شبه جملة حال كبرى ليارة دذوالحال ،
ذوالحال سرة دحال خيل نه معطوف عليه ، وهاء بزيادة الهزة المكسورة ، واء
حرف عاطف لفظ دهاء ذوالحال باء حرف جارة زيادة مصدر مضاف الهزة موصوف
او المكسورة صفت موصوف سرة دصفت خيل نه مضاف اليه كبرى ليارة دمضاف چه
زيادة دي مضاف سرة دمضاف اليه خيل نه مجرور ليارة دجار. جار سرة دمجور خيل نه
نه متعلق تر ثابتا مقدر يوري ثابتا صيغه داسم فاعل ضميريه كبنى مستتر هغه في
فاعل اسم فاعل سرة دفاعل اوسرة دمتعلق خيل نه شبه جملة حال كبرى ليارة دذو
الحال ذوالحال سرة دحال خيل نه معطوف اول ، وهاء بزيادة الهزة المفتوحة ،
واو حرف عاطف لفظ دهاء ذوالحال باء حرف جارة اوتريادة مصدر مضاف او الهزة موصوف
او المفتوحة صفت موصوف سرة دصفت خيل نه مضاف اليه كبرى ليارة دمضاف چه زيادة
دي مضاف سرة دمضاف اليه خيل نه مجرور كبرى ليارة دجار. جار سرة دمجور خيل نه
متعلق تر ثابتا مقدر يوري ثابتا صيغه داسم فاعل ضميريه كبنى مستتر هغه في فاعل اسم
فاعل سرة دفاعل اوسرة دمتعلق خيل نه شبه جملة حال كبرى ليارة دذوالحال - ذو
الحال سرة دحال خيل نه معطوف ثاني ، معطوف عليه سرة دمعطوفينو خيلونه بدل كبرى
ليارة دمبديل منه ، مبدل منه سرة بدل خيل نه فاعل كبرى ليارة دفعل ، فعل سرة
دفاعل اوسرة دمتعلق خيل نه جملة فعلية خبرية معطوفة ، ولا بد لهذه الاسماء
من فاعل ، واو حرف عاطف لا لنفي الجنس بد اسم ليارة دلا لنفي الجنس لام حرف جارة
هذه اسم اشارة موصوف او الاسماء مشار اليه صفت ليارة دوصوف ، موصوف سرة
دصفت خيل نه مجرور كبرى ليارة دجار. جار سرة دمجور خيل نه ظرف مستقر متعلق
اول تر ثابت مقدر يوري من حرف جارة فاعل مجرور جار سرة دمجور خيل نه متعلق
ثاني تر ثابت مقدر يوري ثابت صيغه داسم فاعل ضميريه كبنى مستتر هغه في فاعل اسم
فاعل سرة دفاعل اوسرة دمتعلقينو خيلونه شبه جملة خبر كبرى ليارة دلا لنفي الجنس
لا لنفي الجنس سرة داسم او خبر خيل نه جملة اسمية خبرية معطوفة ،
وفاعلها ضمير الخطاب المستتر فيها ، واو حرف عاطف لفظ دفاعل مضاف اوها
ضمير مضاف اليه ، مضاف سرة دمضاف اليه خيل نه مبتدأ ، اولفظ دضمير مضاف اولفظ
الخطاب مضاف اليه ، مضاف سرة دمضاف اليه خيل نه موصوف او المستتر صيغه داسم

فاعل ضمیر به کنی مستتر هغه فی فاعل او فی حرف جار و اوها ضمیر مجرور جار سره
 د مجرور خیل نه متعلق تر مستتر پوری اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل
 نه شبه جمله صفت کیږی لپاره د موصوف، موصوف سره د صفت خیل نه مضاف
 الیه کیږی لپاره د مضاف چه لفظ د ضمیر دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر
 کیږی لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،
 د ثلاثه منها موضوعه للفعل الماضي، و او حرف عاطف لفظ د ثلاثه نکره مخصوصه
 موصوف او من حرف جار و اوها ضمیر مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر
 ثابتة مقدریوری ثابتة صیغه د اسم فاعل ضمیر به کنی مستتر هغه فی فاعل اسم
 فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله صفت کیږی لپاره د موصوف
 چه ثلاثه دی موصوف سره د صفت خیل نه مبتدأ، او لفظ د موضوعه صیغه د اسم
 مفعول ضمیر به کنی مستتر هغه فی نائب فاعل لام حرف الفعل موصوف او الماضي فی
 صفت موصوف سره د صفت خیل نه مجرور لپاره د جار. جار سره د مجرور خیل نه
 تعلق تر موضوعه اسم مفعول پوری اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق
 خیل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ. مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه معطوفه
 علیها، و ترفع الاسم بالفاعلية، و او حرف عاطف ترفع فعل ضمیر به کنی مستتر
 چه تعبیر و نه کیږی په هی سره هغه فی فاعل او الاسم فی مفعول به باء حرف جار
 الفاعلية مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ترفع فعل پوری فعل سره د فاعل
 او سره د متعلق خیل نه او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه،
 معطوفه علیها سره د معطوفی خیل نه اجمال، احد ها هیهات، لفظ د احد مضاف
 اوها ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ او لفظ د هیهات و نه
 خبر مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه اجمال، فانه موضوع لبعده،
 فاء حرف تفصیل ان حرف مشبهه بالفعل ضمیر اسم لپاره د ان او موضوع صیغه د
 اسم مفعول ضمیر به کنی مستتر چه تعبیر و نه کیږی په هو سره هغه فی نائب
 فاعل لام حرف جار و او لفظ د بعد مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر موضوع
 پوری موضوع صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله
 خبر کیږی لپاره د ان. ان سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل،
 مثل هیهات زید، مثل مضاف او هیهات اسم فعل او زید فاعل اسم فعل سره د
 فاعل خیل نه جمله فعلیه عند البعض او جمله اسمیه عند البعض په هر تقدیر د اجملة
 مفسر،

اَيُّ بَعْدَ زَيْدٍ ، اَيُّ حَرْفِ تَفْسِيرِ بَعْدُ فَعْلٍ اَوْ تَرْيِدُ فِي فَاعِلٍ فَعْلٍ سِرَّةٍ دَفَاعِلٍ خَيْلٍ نَهْ
 جَمْلَةٍ فَعْلِيَّةٍ تَفْسِيرِ لِيَارَةِ دَفَسَّرَ ، مَفْسَّرُ سِرَّةٍ دَفَسَّرَ خَيْلٍ نَهْ مَضَافٍ اِلَيْهِ كَيْزٍ لِيَارَةِ
 دَفَسَّرَ مَضَافٍ اِلَيْهِ مَثَلِ دِي مَضَافٍ سِرَّةٍ دَفَسَّرَ مَضَافٍ اِلَيْهِ خَيْلٍ نَهْ خَيْرِ كَيْزٍ لِيَارَةِ دَفَسَّرَ اَعْذُوفٍ
 جَمْلَةٍ مَثَالِهِ دِي مَبْتَدَأُ سِرَّةٍ دَخْبَرِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَةٍ اَسْمِيَّةٍ مَثَالِ كَيْزٍ لِيَارَةِ دَفَسَّرَ ، مَثَلِ
 سِرَّةٍ دَفَسَّرَ مَثَالِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَةٍ اَسْمِيَّةٍ خَبْرِيَّةٍ تَفْصِيلِ لِيَارَةِ دَا جَمَالٍ - اَجْمَالٍ سِرَّةٍ دَفْصِيلِ
 خَيْلٍ نَهْ جَمْلَةٍ اَسْمِيَّةٍ خَبْرِيَّةٍ مَعْطُوفَةٍ عَلَيْهَا ، وَثَانِيهَا سَرْعَانِ ، وَاَوْحَرْفٍ عَاطِفٍ لَفْظِ دَفَافِي
 مَضَافٍ اَوْهَا ضَمِيرِ مَضَافٍ اِلَيْهِ ، مَضَافٍ سِرَّةٍ دَفَسَّرَ مَضَافٍ اِلَيْهِ خَيْلٍ نَهْ مَبْتَدَأُ اَوْ لَفْظِ دَفَسَّرَ عَانِ
 خَيْرِ لِيَارَةِ دَفَسَّرَ ، مَبْتَدَأُ سِرَّةٍ دَخْبَرِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَةٍ اَسْمِيَّةٍ خَبْرِيَّةٍ اَجْمَالٍ ،
 قَانَهُ مَوْضُوعٍ لِسَرْعٍ ، فَاءُ حَرْفِ تَفْصِيلِ اِنَّ حَرْفَ مَشَبَّهِ بِالْفِعْلِ كَ ضَمِيرِ اسْمِ لِيَارَةِ
 دَا اِنَّ اَوْ مَوْضُوعٍ صِيغَةٍ دَا اسْمِ مَفْعُولِ ضَمِيرٍ بِه كَبْنِي مَسْتَوْرَهْفَةٍ فِي نَائِبِ فَاعِلٍ لَامِ حَرْفِ
 بَارَةِ اَوْ لَفْظِ دَفَسَّرَ مَجْرُورٍ جَارِ سِرَّةٍ دَجْمُورٍ خَيْلٍ نَهْ مَتَعَلِّقٍ تَرْمُضُوعٍ پُورِ مَوْضُوعٍ
 صِيغَةٍ دَا اسْمِ مَفْعُولِ سِرَّةٍ دَنَائِبِ فَاعِلٍ اَوْ سِرَّةٍ دَمَتَعَلِّقٍ خَيْلٍ نَهْ شَبَّهِ جَمْلَةٍ خَيْرِ لِيَارَةِ دَفَسَّرَ
 اِنْ - اِنْ سِرَّةٍ دَا اسْمِ اَوْ خَيْرِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَةٍ اَسْمِيَّةٍ خَبْرِيَّةٍ مَثَلِ ، مَثَلِ سَرْعَانِ تَرْيِدِ
 مَثَلِ مَضَافٍ سَرْعَانِ اسْمِ فَعْلٍ اَوْ تَرْيِدُ فِي فَاعِلٍ اسْمِ فَعْلٍ سِرَّةٍ دَفَاعِلٍ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَةٍ
 اَسْمِيَّةٍ خَبْرِيَّةٍ عِنْدَ الْبَعْضِ اَوْ جَمْلَةٍ فَعْلِيَّةٍ خَبْرِيَّةٍ عِنْدَ بَعْضٍ اُخْرِيَّةٍ هُوَ تَقْدِيرُ دَا جَمْلَةٍ
 مَفْسَّرَ ، اَيُّ سَرْعٍ زَيْدٍ ، اَيُّ حَرْفِ تَفْسِيرِ سَرْعٍ فَعْلٍ اَوْ تَرْيِدُ فِي فَاعِلٍ فَعْلٍ سِرَّةٍ دَفَاعِلٍ
 خَيْلٍ نَهْ جَمْلَةٍ فَعْلِيَّةٍ خَبْرِيَّةٍ تَفْسِيرِ لِيَارَةِ دَفَسَّرَ . مَفْسَّرُ سِرَّةٍ دَفَسَّرَ تَفْسِيرِ خَيْلٍ نَهْ مَضَافٍ
 اِلَيْهِ كَيْزٍ لِيَارَةِ دَفَسَّرَ مَضَافٍ اِلَيْهِ مَثَلِ دِي مَضَافٍ سِرَّةٍ دَفَسَّرَ مَضَافٍ اِلَيْهِ خَيْلٍ نَهْ خَيْرِ كَيْزٍ لِيَارَةِ
 مَبْتَدَأُ اَعْذُوفٍ جَمْلَةٍ مَثَالِهِ دِي مَبْتَدَأُ سِرَّةٍ دَخْبَرِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَةٍ اَسْمِيَّةٍ خَبْرِيَّةٍ مَثَالِ
 كَيْزٍ لِيَارَةِ دَفَسَّرَ ، مَثَلِ سِرَّةٍ دَفَسَّرَ مَثَالِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَةٍ اَسْمِيَّةٍ خَبْرِيَّةٍ تَفْصِيلِ كَيْزٍ لِيَارَةِ
 لِيَارَةِ دَا جَمَالٍ اَجْمَالٍ سِرَّةٍ دَفْصِيلِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَةٍ اَسْمِيَّةٍ خَبْرِيَّةٍ مَعْطُوفَةٍ ،
 وَثَانِيهَا شَتَّانِ ، وَاَوْحَرْفٍ عَاطِفٍ لَفْظِ دَفَالِثِ مَضَافٍ اَوْهَا ضَمِيرِ مَضَافٍ اِلَيْهِ مَضَافٍ
 سِرَّةٍ دَفَسَّرَ مَضَافٍ اِلَيْهِ خَيْلٍ نَهْ مَبْتَدَأُ اَوْ لَفْظِ دَفَالِثِ خَيْرِ كَيْزٍ لِيَارَةِ دَفَسَّرَ . مَبْتَدَأُ
 سِرَّةٍ دَخْبَرِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَةٍ اَسْمِيَّةٍ خَبْرِيَّةٍ اَجْمَالٍ - قَانَهُ مَوْضُوعٍ لَافْتَرَقَ ، فَاءُ حَرْفِ
 تَفْصِيلِ اِنَّ حَرْفَ مَشَبَّهِ بِالْفِعْلِ كَ ضَمِيرِ اسْمِ لِيَارَةِ دَا اِنَّ مَوْضُوعٍ صِيغَةٍ دَا اسْمِ مَفْعُولِ ضَمِيرِ
 بِه كَبْنِي مَسْتَوْرَهْفَةٍ فِي نَائِبِ فَاعِلٍ لَامِ حَرْفِ جَارِهِ اَوْ اَفْتَرَقَ مَجْرُورٍ جَارِ سِرَّةٍ دَجْمُورِ خَيْلٍ
 نَهْ مَتَعَلِّقٍ تَرْمُضُوعٍ پُورِ مَوْضُوعٍ صِيغَةٍ دَا اسْمِ مَفْعُولِ سِرَّةٍ دَنَائِبِ فَاعِلٍ اَوْ سِرَّةٍ دَمَتَعَلِّقٍ
 خَيْلٍ نَهْ شَبَّهِ جَمْلَةٍ خَيْرِ كَيْزٍ لِيَارَةِ دَا اِنْ - اِنْ سِرَّةٍ دَا اسْمِ اَوْ خَيْرِ خَيْلٍ نَهْ جَمْلَةٍ اَسْمِيَّةٍ
 خَبْرِيَّةٍ مَثَلِ ،

مثل شَتَّانَ زَيْدٌ وَعَمْرُو، مثل مضاف شَتَّانَ اسم فعل زید معطوف علیه او و او حرف عاطف عمرو معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه فاعل کیزی لپاره د اسم فعل اسم فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه عند البعض او جمله اسمیه خبریه عند بعض خبریه هـ تقدیر دا جمله مفسر، آی افترق زید و عمرو، تفسیر افترق فعل زید معطوف علیه و او حرف عاطف عمرو معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه فاعل لپاره د افترق فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه تفسیر کیزی لپاره د مفسر - مفسر سره د تفسیر خیل نه مضاف الیه کیزی د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیزی لپاره د مبتدأ مخذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیزی لپاره د مثل - مثل سره د مثال خیل نه تفصیل کیزی لپاره د اجمال، اجمال سره د تفصیل خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه معطوفه علیها چه احد ها هیئات الودی سره د معطوفینو خیلو نه تفصیل کیزی لپاره د اجمال چه وثلاثة منها موضوعه الودی اجمال سره د تفصیل خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها چه احد ها روید فانه موضوع الودی سره د قبول معطوفینو یلونه تفصیل کیزی لپاره د اجمال چه النوع التاسع الودی اجمال سره د تفصیل خیل نه جمله اسمیه خبریه،،

النوع العاشر

الافعال الناقصة - لفظ د النوع موصوف العاشر فی صفت موصوف سره د صفت خیل نه مبتدأ، لفظ د الافعال موصوف او الناقصة صفت لپاره د موصوف، موصوف سره د صفت خبریه خبر کیزی لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، و اما سمیت ناقصة، و او حرف عاطف ان حرف مشبهه بالفعل ملغاة العمل ما حرف کانه سمیت فعل مجهول ضمیریه کبشی مستتر چه راجع دی افعال ناقصة و ته هغه فی نائب فاعل او ناقصة مفعول به، لانها لا تكون بحرف الجر الفاعل کلاماً تاماً، لام حرف جاره ان حرف مشبهه بالفعل هـ ضمیر اسم لپاره د ان لاحرف نافیة تكون فعل د افعال ناقصة و نه ضمیریه کبشی مستتر هغه ذوالحال باء حرف جاره بحر د مضاف الفاعل مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه بحر و کیزی لپاره د جار جار سره د بحر و خیل نه متعلق تر متلبس پوری متلبس صیغه د اسم فاعل ضمیریه کبشی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبهه جمله حال کیزی لپاره د ذوالحال، ذو الحال سره د حال خیل نه اسم کیزی لپاره د تكون، او کلاماً موصوف او تاماً فی صفت موصوف سره د صفت خیل نه خبر کیزی لپاره د تكون، تكون سره د اسم او خبر خیل

د اسم فاعل ضمیر په کبښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د
 متعلق خپل نه شبه جمله حال کېږی لپاره د ذوالحال - ذوالحال سره د حال خپل نه
 مفعول به کېږی لپاره د تنصب فعل ، فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله
 فعلیه خبریه معطوفه معطوفه علیها چه فتزعم الجزء الاول منها دی سره د معطوف
 خپل نه جمله فعلیه خبریه تفصیل کېږی لپاره دا جمال چه وهی تدخل علی الجملة
الاسمية دی اجمال سره د تفصیل خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ،
 ویستی خبرها ، واو حرف استینافیه یستی فعل مجهول ضمیر په کبښی مستتر هغه
 یی نائب فاعل خبر مضاف ها ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل
 نه مفعول به کېږی لپاره د فعل مجهول ، فعل مجهول سره د نائب فاعل اوسره د
مفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه معترضه لا محال لهما من الاعراب ، وهی ثلاثة
عشر فعلاً ، واو حرف عطف هی ضمیر مبتدأ ثلاثة عشر مرکب بنائی عدد مبهم
 سینر او فعلاً یی تیسر مبهم سره د تیسر خپل نه خبر کېږی لپاره د مبتدأ - مبتدأ
 سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ، الاول کان ، لفظ الاول مبتدأ
 او لفظ کان خبر مبتدأ سره د خبر خپل نه معطوفه علیها ، وهی قد تكون زائداً ، واو
 حرف عاطف هی ضمیر مبتدأ قد حرف تلیل تكون فعل ناقص ضمیر په کبښی مستتر هغه
 اسم لپاره د تكون او زائداً خبر لپاره د تكون - تكون سره د اسم او خبر خپل نه جمله
اسمیه خبریه مثل ، مثل ان من افضلهم کان زیداً ، مثل مضاف ان حرف
 مشبه بالفعل من حرف جاره افضل مضاف هم ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه مجرور کېږی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل متعلق تو ثابت مقدر پورې
 ثابت سیغه د اسم فاعل ضمیر په کبښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل
 اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر مقدم کېږی لپاره دان او کان فعل زائد اسم
 او خبر نه غواړی او په زمانه ماضی باندی دلالت کوی او زیداً اسم مؤخر لپاره د ان ،
 ن سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مضاف الیه کېږی لپاره د مضاف چه
 مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کېږی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله
 یی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کېږی لپاره د مثل - مثل
 سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وحینئلا لا تعمل ، واو حرف
 باطف حین مضاف او تنوین عوض د مضاف الیه نه چه جمله محذوفه ده مضاف سره
 عوض د مضاف الیه خپل نه مفعول فيه مقدم ، لا حرف نافية تعمل فعل ضمیر په کبښی مستر
 هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه چه ضمیر مستتر دی چه راجع دی لفظ د کان

سره د مفعول فيه مقدم خيل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، وقد تكون غير
 زائدة، واو حرف عاطف و حرف تقابل تكون فعل ناقص ضميریه کبني مستترچه راجع
 دی کان ته هغه اسم لپاره د تكون او غير مضاف او نه ائده مضاف اليه، مضاف سره د
 مضاف اليه خيل نه خبر لپاره د تكون، تكون سره د اسم او خبر خيل نه جمله فعلیه
 خبریه معطوفه، وهي تجيئ على معنيين ناقصة و تامة، واو حرف عاطف هي
 ضمير مبتدأ تجيئ فعل، ضميریه کبني مستترچه راجع دی کان ته هغه في فاعل على
 حرف جارۃ معنيين مبدل منه ناقصة معطوف عليه واو حرف عاطف تامة معطوف، معطوف
 عليه سره د معطوف خيل نه بدل لپاره د مبدل منه، مبدل منه سره د بدل خيل نه مجرور
 کبري لپاره د جارچه على دی جار سره د مجرور خيل نه متعلق ترتجيئ فعل پوري فعل
 سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه جمله فعلیه خبریه کبري لپاره د مبتدأ چه
 هي ضمير دی مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسمیه خبریه اجمال، فالناقصة تجيئ
 على معنيين و فاعل تصيران الناقصة مبتدأ تجيئ فعل ضميریه کبني مستترچه راجع
 دی کان ناقصة هغه في فاعل على حرف جارۃ معنيين مجرور جار سره د مجرور خيل
 نه متعلق ترتجيئ فعل پوري فعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه جمله فعلیه خبر
 لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسمیه خبریه مبین،
 اخدها ان يثبت خبرها الاسماء في الزمان الماضي، احد مضاف ها ضمير
 مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مبتدأ، ان مصدریه يثبت فعل خبر مضاف
 ها ضمير مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه فاعل لپاره د يثبت فعل لام حرف
 جاره اسم مضاف ها ضمير مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه لپاره
 د جار جار سره د مجرور خيل نه متعلق ترتيبت فعل پوري فعل سره د فاعل او سره د
 دواړو متعلقينو خپلونه جمله فعلیه خبریه په تاويل د مفرد سره په سبب د دخول د
 ان مصدریه سره، خبر جوړيږي لپاره د مبتدأ چه احد ها دي مبتدأ سره د خبر خيل
 نه جمله اسمیه خبریه خبرها اسواء کان ممکن الانقطاع، سوا په معنی د
 مستوسره خبر مقدم کان فعل ناقص ضميریه کبني مستتر هغه في اسم او ممکن مضاف
 او الانقطاع في مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه خبر لپاره د کان کان
 سره د اسم او خبر خيل نه جمله فعلیه خبریه مبتدأ مؤخره کبري لپاره د خبر مقدم
 مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مثل کان زيد قائما، مثل
 مضاف کان فعل ناقص زيد اسم لپاره د کان او قائما خبر لپاره د کان، کان سره د
 اسم او خبر خيل نه جمله اسمیه خبریه مضاف اليه کبري لپاره د مضاف چه مثل دی

مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیږي لپاره د مبتدأ مخذوف چه مثال دی مبتدأ
سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیږي لپاره د مثل ، مثل سره د مثال
خیل نه جمله اسمیه خبریه معترضه معطوفه علیها ، او ممتنع الانقطاع ، او حرفی
ممتنع مضاف او الانقطاع مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره د
کأن مخذوف نو تقدیر د عبارت داسی شو سواء کان ممتنع الانقطاع ، کان فعل ناقص
ضمیر په کښی مستتر په راجع دی ، خبر ته هغه اسم لپاره د کان ، کان سره د اسم
او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، مثل کان الله علیما حکیمًا ، مثل مضاف
کان فعل ناقص لفظ د الله اسم لپاره د کان او علیما موصوف او حکیمًا صفت ، موصوف
سره د صفت خیل نه خبر کیږي لپاره د کان ، کان سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه
خبریه مضاف الیه کیږي لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف ، سره د مضاف الیه خیل
نه خبر کیږي لپاره د مبتدأ مخذوف چه مثال دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله
اسمیه خبریه مثال کیږي لپاره د مثل چه او ممتنع الانقطاع دی ، مثل سره د مثال
خیل نه جمله اسمیه خبریه معترضه معطوفه کیږي لپاره د اولی جملی معترضی چه سواء
کان ممکن الانقطاع الذی وثانیهما ان یکون بمعنى صار ، و او حرفی عاطف ثانی
مضاف او هاضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ ، ان مصدریه
یکون فعل ناقص ضمیر په کښی مستتر هغه اسم لپاره د یکون باء حرف جاره معنی مضاف
لفظ د صار مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیږي لپاره د جار جار
سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابثاً مقدر پوری ثابثاً صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی
مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر
کیږي لپاره د یکون ، یکون سره د اسم او خبر خیل نه په تاویل د مفرد سره خبر کیږي
لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، مثل کان
الفقر غنیًا ، مثل مضاف کان فعل ناقص الفقیر اسم لپاره د کان او غنیًا خبر لپاره د
کان ، کان سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مفسره ، ای صار الفقیر
غنیًا ، ای حرف تفسیر صار فعل ناقص الفقیر اسم لپاره د صار او غنیًا خبر لپاره د صار
صار سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر لپاره د مفسر ، مفسر سره
د تفسیر خیل نه مضاف الیه کیږي لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف
الیه خیل نه خبر کیږي لپاره د مبتدأ مخذوف چه مثال دی مبتدأ سره د خبر خیل نه
جمله اسمیه خبریه مثال کیږي لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خیل نه جمله
اسمیه خبریه معطوفه کیږي لپاره د معطوفه علیها چه احدها ان یثبت خبرها

لاسمها فی الزمان الماضي دی معطوفه علیها سره دمعطوفی خیلی نه بیان کبری لپاره د
 مبین چه فالناقصة تجئی علی معین دی مبین سره د بیان خیل نه جمله اسمیه
 خبریه معطوفه علیها، و التامة تتم بفاعلها، و اوحرف عاطف التامة مبتدأ تتم
 فعل ضمیریه کبنی مستترهغه فی فاعل باء حرف جاره لفظ دفاعل مضاف اوها ضمیر
 مضاف الیه، مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مجرور کبری لپاره د جار، جار سره د
 مجرور خیل نه متعلق ترتتم فعل پوری فعل سره دفاعل اوسره دمعلق خیل نه جمله
 فعلیه خبریه خبر کبری لپاره دمبتدأ چه التامة دی مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله
 اسمیه خبریه معطوفه علیها، فلا تحتاج الى الخبر، فاعرف عاطف لآنا فیه تحتاج
 فعل ضمیریه کبنی مستترهغه فی فاعل الی حرف جاره الخبر مجرور جار سره د مجرور
 خیل نه متعلق ترتحتاج فعل پوری فعل سره دفاعل اوسره دمعلق خیل نه جمله
 فعلیه خبریه معطوفه، فلا تكون ناقصة، فاعرف عاطف لآنا فیه تكون فعل ناقص
 ضمیریه کبنی مستترهغه اسم لپاره دتكون اوناقة خبر لپاره دتكون، تكون سره د
 اسم اوخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و حينئذ تكون بمعنی ثبت، و
 و اوحرف عاطف حينئذ ظرف تكون فعل ناقص ضمیریه کبنی مستترهغه اسم لپاره د
 تكون باء حرف جاره معنی مضاف اولفظ دثبت مضاف الیه، مضاف سره دمضاف الیه
 خیل نه مجرور کبری لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترتأبتا مقدر پوری
 ثابتاً صیغه داسم فاعل ضمیریه کبنی مستترهغه فی فاعل اسم فاعل سره دفاعل
 اوسره دمعلق خیل نه شبه جمله خبر کبری لپاره دکان، کان سره داسم اوخبر
 خیل نه جمله فعلیه خبریه مثل، مثل کان زید، مثل مضاف کان تامه یه معنی
 دثبت سره هغه فعل اونی زید فی فاعل کان فعل تامه سره دفاعل خیل نه جمله فعلیه
 خبریه مفسر، ای ثبت زید، ای حرف تفسیر ثبت فعل زید فی فاعل فعل سره
 دفاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر کبری لپاره دمفسر، مفسر سره دتفسیر
 خیل نه مضاف الیه کبری لپاره دمضاف چه مثل دی مضاف سره دمضاف الیه خیل
 نه خبر کبری لپاره دمبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره دخبر خیل نه مثال کبری
 لپاره دممثل، مثل سره دمثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها
 چه والتامة تتم بفاعلها دی سره دجملو معطوفوخیلو نه بیا جمله اسمیه خبریه معطوفه
 کبری لپاره دمعطوفه علیها چه فالناقصة تجئی علی معین الی دی معطوفه علیها سره د
 معطوفی خیلی نه تفصیل کبری لپاره داجمال چه وهی تجئی علی معین ناقصة وتامة دی
 اجمال سره دتفصیل خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،

وَالثَّانِي صَارَ ، وَاوْحَرْفُ لَفْظِ الْثَّانِي مَبْدَأُ اَوْ لَفْظِ دَصَارِخَبِر ، مَبْدَأُ أُسْرَةِ دَخَبِرْخِيل ۷
 نَهْ جُمْلَهْ اَسْمِيَهْ خَبْرِيَهْ مَعْطُوفَهْ ، وَهِيَ لِلْاَنْتِقَالِ ، وَاوْحَرْفُ عَاطِفُ ضَمِيرِ دَهِي
مَبْدَأُ اَلَمْ حَرْفُ جَارَهْ الْاَنْتِقَالِ مَصْدَرُ مَجْرُورِ جَارِسِرَةِ دِ مَجْرُورِ خِيل نَهْ مَفْسَّرُ ،
اَنِي لِاَنْتِقَالِ الْاِسْمِ مِنْ حَقِيقَةٍ اِلَى حَقِيقَةٍ اُخْرَى ، اِي حَرْفُ تَفْسِيرِ اَلَمْ حَرْفُ
 جَارَهْ اَنْتِقَالِ مَصْدَرُ مَضَافُ الْاِسْمِ مَضَافُ اِلَيْهِ مِنْ حَرْفِ جَارَهْ حَقِيقَةٍ مَجْرُورِ جَارِسِرَةِ
دِ مَجْرُورِ خِيل نَهْ مَتَعَلَقُ تَرَانْتِقَالِ مَصْدَرِ پُورِ اِلَى حَرْفِ جَارَهْ حَقِيقَةٍ مَوْصُوفِ اَوْ اُخْرَى
يُ صِفَتِ مَوْصُوفِ سِرَةِ دَصِفَتِ خِيل نَهْ مَجْرُورِ كِبْرِي لِپَارَةِ دِ جَارِجِهْ اِلَى دِي جَارِسِرَةِ
دِ مَجْرُورِ خِيل نَهْ مَتَعَلَقُ تَرَانْتِقَالِ مَصْدَرِ پُورِ ي اَنْتِقَالِ مَصْدَرُ مَضَافُ سِرَةِ دِ مَضَافُ اِلَيْهِ
اَوْ سِرَةِ دِ مَتَعَلِّقِيْنِ خِيلَوْنَهْ مَجْرُورِ كِبْرِي لِپَارَةِ دِ جَارِجِهْ اَلَمْ دِي جَارِسِرَةِ دِ مَجْرُورِ خِيل
نَهْ تَفْسِيرِ كِبْرِي لِپَارَةِ دِ مَفْسَّرُ ، مَفْسَّرِ سِرَةِ دِ تَفْسِيرِ خِيل نَهْ طَرَفُ مَسْتَقَرِّ مِثْلُ ،
مُحَوَّصَارِ الطَّيْنِ خَذَفَا ، نَحْوُ مَضَافِ صَارَفَعَلِ نَاقِصِ الطَّيْنِ اِسْمِ لِپَارَةِ دِ صَارَاوْخَذَفَا
خَبِرِ لِپَارَةِ دِ صَارَ ، صَارِ سِرَةِ دِ اِسْمِ اَوْ خَبِرْخِيل نَهْ جُمْلَهْ اَسْمِيَهْ خَبْرِيَهْ مَضَافُ اِلَيْهِ
كِبْرِي لِپَارَةِ دِ مَضَافُ چِهْ نَحْوِ دِي مَضَافُ سِرَةِ دِ مَضَافُ اِلَيْهِ خِيل نَهْ خَبِرِ لِپَارَةِ دِ مَبْدَأُ مُحَذَفِ
چِهْ مِثَالِهْ دِي مَبْدَأُ أُسْرَةِ دِ خَبِرْخِيل نَهْ جُمْلَهْ اَسْمِيَهْ خَبْرِيَهْ مِثَالِ كِبْرِي لِپَارَةِ دِ مِثْلِ
مِثْلِ سِرَةِ دِ مِثَالِ خِيل نَهْ مَعْطُوفُ عَلَيْهِ ، اَوْ مِنْ صِفَةٍ اِلَى صِفَةٍ اُخْرَى ، وَاوْحَرْفُ
 عَاطِفُ مِنْ حَرْفِ جَارَهْ صِفَةٍ مَجْرُورِ جَارِسِرَةِ دِ مَجْرُورِ خِيل نَهْ مَتَعَلَقُ اَوَّلِ لِپَارَةِ دِ اَنْتِقَالِ
اِلَى حَرْفِ جَارَهْ صِفَةٍ مَوْصُوفِ اَوْ اُخْرَى يُ صِفَتِ ، مَوْصُوفِ سِرَةِ دِ صِفَتِ خِيل نَهْ مَتَعَلَقُ
ثَانِي لِپَارَةِ دِ اَنْتِقَالِ اَلَمْ يَهْ لِاَنْتِقَالِ كِبْرِي حَرْفِ جَارَهْ اَوْ اَنْتِقَالِ مَصْدَرِ مَجْرُورِ ، جَارِسِرَةِ
دِ مَجْرُورِ خِيل نَهْ مِثْلُ ، مِثْلِ صَارَنَرِيْدُ غَنِيًّا ، مِثْلِ مَضَافِ صَارَفَعَلِ نَاقِصِ اَوْزِيْدُ
اِسْمِ لِپَارَةِ دِ صَارَاوْغَنِيًّا خَبِرِ لِپَارَةِ دِ صَارَ ، صَارِ سِرَةِ دِ اِسْمِ اَوْ خَبِرْخِيل نَهْ جُمْلَهْ فَعْلِيَهْ
خَبْرِيَهْ مَضَافِ اِلَيْهِ كِبْرِي لِپَارَةِ دِ مَضَافِ چِهْ مِثْلِ دِي مَضَافِ سِرَةِ دِ مَضَافِ اِلَيْهِ خِيل نَهْ
خَبِرِ كِبْرِي لِپَارَةِ دِ مَبْدَأُ مُحَذَفِ چِهْ مِثَالِهْ دِي مَبْدَأُ أُسْرَةِ دِ خَبِرْخِيل نَهْ جُمْلَهْ اَسْمِيَهْ
خَبْرِيَهْ مِثَالِ كِبْرِي لِپَارَةِ دِ مِثْلِ ، مِثْلِ سِرَةِ دِ مِثَالِ خِيل نَهْ مَعْطُوفُ ، مَعْطُوفُ عَلَيْهِ
سِرَةِ دِ مَعْطُوفِ خِيل نَهْ طَرَفُ مَسْتَقَرِّ مَتَعَلَقُ تَرَاثِبَةً مَقْدَرِ پُورِ ي ثَابِتَةً صِيغَهْ دِ اِسْمِ فَاعِلِ
ضَمِيرِ پِهْ كِبْرِي مَسْتَرْهَفَهْ يُ فَاعِلِ اِسْمِ فَاعِلِ سِرَةِ دِ فَاعِلِ اَوْ سِرَةِ دِ مَتَعَلَقِ خِيل نَهْ
شِبِهْ جُمْلَهْ خَبِرِ كِبْرِي لِپَارَةِ دِ مَبْدَأُ اُجِهْ هِيَ ضَمِيرِ دِي ، مَبْدَأُ أُسْرَةِ دِ خَبِرْخِيل نَهْ جُمْلَهْ
اَسْمِيَهْ خَبْرِيَهْ مَعْطُوفَهْ ، وَقَدْ تَكُونُ تَامَةً ، وَاوْحَرْفُ عَاطِفُ قَدْ لِپَارَةِ دِ تَقْلِيلِ تَكُونُ
فَعْلِ نَاقِصِ ضَمِيرِ پِهْ كِبْرِي مَسْتَرْجِهْ رَاجِعِ دِي صَارَ تَهْ هَفَهْ اِسْمِ لِپَارَةِ دِ تَكُونُ اَوْ تَامَةً
ذَوَا الْحَالِ ،

بمعنى الانتقال من مكان الى مكان، بـاء حرف جارة مضاف الانتقال مصدر مضاف اليه، من حرف جارة مكان مجرور جار سرة د مجرور خيل نه متعلق اول لياره د انتقال، الى حرف جارة مكان موصوف اخر صفت، موصوف سرة د صفت خيل نه مجرور كبرى لياره د جار جار سرة د مجرور خيل نه متعلق ثانى تر انتقال پورى انتقال مصدر سرة د متعلقينو خيلونه مضاف اليه كبرى لياره د مضاف مضاف سرة د مضاف اليه خيل نه مجرور كبرى لياره د جار چه بـاء دى جار سرة د مجرور خيل نه متعلق ثابته مقدري پورى ثابته صيغه د اسم فاعل ضميره كبرى مستتر هغه ئى فاعل اسم فاعل سرة د فاعل اوسره د متعلق خيل نه شبه جمله حال كبرى لياره د ذوالحال، ذوالحال سرة د حال خيل نه خبر كبرى لياره د تكون، تكون سرة د اسم او خبر خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفه، وحينئذ تتعدى بالى، واو حرف عاطف حين مضاف او اذ مضاف اليه، مضاف سرة د مضاف اليه خيل نه ظرف مستقر متعلق ترتعدى فعل پورى، تتعدى فعل ضميره كبرى مستتر چه راجع دى صارت هغه ئى فاعل او بـاء حرف جارة اولفظ دالى مجرور جار سرة د مجرور خيل نه متعلق ترتعدى فعل پورى فعل بـاء د فاعل اوسره د ظرف خيل اوسره د متعلق خيل نه جمله فعليه خبريه مثل، محو صار نريد من بلد الى بلد، نحو مضاف صار فعل تامه زيد ئى فاعل من حرف جارة بلد مجرور جار سرة د مجرور خيل نه متعلق اول تر صار پورى الى حرف جارة او بلد مجرور جار سرة د مجرور خيل نه متعلق ثانى تر صار پورى صار فعل تامه سرة د فاعل اوسره د متعلقينو خيلونه جمله فعليه خبريه مضاف اليه كبرى لياره د مضاف، مضاف سرة د مضاف اليه خيل نه خبر كبرى لياره د مبتدأ محذوف چه مثاله دى مبتدأ سرة د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه مثال كبرى لياره د مثل، مثل سرة د مثال خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفه، والثالث اصبح، واو حرف عاطف لفظ د الثالث مبتدأ او اصبح ئى خبر مبتدأ سرة د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، والرابع اضحى، واو حرف عاطف لفظ د الرابع مبتدأ او اضحى ئى خبر مبتدأ سرة د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، والخامس امسى، واو حرف عاطف الخامس مبتدأ او امسى ئى خبر مبتدأ سرة د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، دادرى جميل اجمال او مابعد ورته تفصيل، فهذه الثلاثة لاقترا ن مضمون الجملة باوقاتها، فاء حرف تفصيل هذه اسم اشاره موصوف او الثلاثة صفت موصوف سرة د صفت خيل نه مبتدأ لام حرف جارة لاقترا ن مصدر مضاف، مضمون ايضاً مضاف الجملة مضاف اليه، مضاف

چه مضمون دی سره دمضاف الیه خیل نه چا، الجملة دی مضاف الیه کیری لپاره د
دمضاف چه اقرآن دی، باء حرف جاره اوقات مضاف اوها ضمیر مضاف الیه مضاف
سره دمضاف الیه خیل نه موصوف، التي هي الصباح والضحى والمساء، التي اسم
موصول هي ضمیر مبتدأ الصباح معطوف علیه واو حرف عاطف الضحى معطوف اول واو
حرف عاطف المساء معطوف ثانی معطوف علیه سره دمعطوفینوخیلو نه خبر کیری د
مبتدأ چه هي ضمیر دی مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه صله کیری
لپاره دموصول، موصول سره دصلی خیلی نه صفت کیری لپاره دموصوف چه ...
اوقاتهادی موصوف سره دصفت خیل نه مجرور کیری لپاره دجار - جار سره دمجرور
خیل نه متعلق تراقرآن مصدر پوری اقرآن مصدر مضاف سره دمضاف الیه خیل
نه اوسره دمتعلق خیل نه مجرور کیری لپاره دجار چه لام دی جار سره دمجرور
خیل نه متعلق ترثابته مقدر پوری ثابته صیغه داسم فاعل ضمیر په کبني مستتر
هغه فی فاعل اسم فاعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خیل نه شبه جمله خبر
کیری لپاره دمبتدأ، مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل،
نحو اصبح زيد غنيا، نحو مضاف اصبح فعل ناقص زید اسم لپاره د
اصبح اوغنا خبر لپاره داصبح، اصبح سره داسم اوخبر خیل نه جمله فعلیه خبریه
مبین، معناه حصل غناه في وقت الصباح، معنی مضاف ه ضمیر مضاف الیه
مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مبتدأ حصل فعل اوغنا مضاف ه ضمیر مضاف الیه
مضاف سره دمضاف الیه خیل نه فاعل لپاره دحصل، فی حرف جاره وقت مضاف
اوالصباح مضاف الیه، مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مجرور کیری لپاره دجار
چه فی دی جار سره دمجرور خیل نه متعلق ترحصل فعل پوری فعل سره دفاعل
اوسره دمتعلق خیل نه جمله فعلیه خبر کیری لپاره دمبتدأ چه معناه دی، مبتدأ
سره دخبر خیل نه بیان کیری لپاره دبیتن، مبین سره دبیان خیل نه مضاف الیه
کیری لپاره دمضاف چه نحو دی مضاف سره دمضاف الیه خیل نه معطوف علیه،
ونحو اضحى زيد حاكما، واو حرف عاطف نحو مضاف اضحى فعل ناقص زید اسم لپاره د
اضحى او حاکما خبر لپاره داضحى، اضحى فعل ناقص سره داسم اوخبر خیل نه جمله
اسمیه خبریه مبین، معناه حصل الحكومة في وقت الضحى، معنی مضاف او ه
ضمیر مضاف الیه، مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مبتدأ، حصل فعل اوالحكومة فی
فاعل او فی حرف جاره وقت مضاف او الضحى مضاف الیه، مضاف سره دمضاف الیه خیل
نه مجرور لپاره دجار - جار سره دمجرور خیل نه متعلق ترحصل فعل پوری فعل سره

دفاعل اوسره دمتعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه خبرکیزې لپاره د مبتدا چه معنا ده دی مبتدا سره دخبرخپل نه بیان کیزې لپاره دمبین ، مبین سره د بیان خپل نه جمله اسمیه خبریه مضاف الیه کیزې لپاره دمضاف چه خودی مضاف سره دمضاف الیه خپل نه معطوف اول ، و نحو امسى زید قاریا ، واو حرف عاطف نحو مضاف امسى فعل ناقص تقاضا د اسم او خبر کوی زید اسم لپاره د امسى او قاریا خبر امسى سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مبین ، معنا ه حاصل قراءته فی وقت المساء ، معنی مضاف ه ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدا ، حصل فعل قراءته کینی قراءه مضاف ه ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه فاعل لپاره د حصل ، فی حرف جاره وقت مضاف المساء مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور خبرکیزې لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترحصل فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبرکیزې لپاره د مبتدا چه معنا ده دی مبتدا سره دخبرخپل نه جمله اسمیه خبریه بیان کیزې لپاره دمبین ، مبین سره د بیان خپل نه معطوف ثانی - معطوف علیه سره دمطوفینوخیلو نه خبرکیزې لپاره د مبتدا مخدوف چه امثله یا دی امثله مضاف ها ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدا ، مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیزې لپاره د مثیل ، مثیل سره د مثال خپل نه تفصیل کیزې لپاره د اجمال چه والثالث اصبح دی ، وهذه الثلاثة قد تكون بمعنى صار ، واو حرف هغه اسم اشاره موصوف او الثلاثة صفت ، موصوف سره د صفت خپل نه مبتدا ، قد حرف تخیل تګون فعل ناقص ضمیر په کینی مستتر هغه اسم لپاره د تګون ، باء حرف جاره معنی مضاف صار مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور خبرکیزې لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابتا مقد رپورې ثابتا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کینی مستتر هغه یی فاعل ، اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبهه جمله خبرکیزې لپاره د تګون ، تګون سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه خبرکیزې لپاره د مبتدا ، مبتدا سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثیل ، مثیل اصبح الفقیر غنیا ، مثل مضاف اصبح فعل ناقص الفقیر اسم لپاره د اصبح او غنیا خبر لپاره د اصبح ، اصبح فعل سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها ، وانه ی زید کاتباً ، واو حرف عاطف امسى فعل ناقص زید اسم لپاره د امسى او کاتب خبر لپاره د امسى فعل سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه اوله ، ←

واضحی المظالم منیراً، و او حرف عاطف اضحی فعل ناقص المظالم اسم لیاره داضحی
 او منیر اخبار لیاره اضحی، اضحی سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه
 ثانیه معطوفه علیها سره د معطوفینو خیلونه مضاف الیه لیاره د مضاف چه مثل
 دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیږی لیاره د مبتدأ محذوف چه مثاله
 دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیږی لیاره د مثل،
 مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وقد تكون تاقّة، و او
 حرف عاطف قد حرف تعلیل تكون فعل ناقص ضمیر په کښی مستتر چه راجع دی اصبح
 و امسئی و اضحی ته هغه اسم لیاره د تكون او تامه خبر لیاره د تكون، تكون سره د
 اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه مثل، مثل اصبح نرید، مثل مضاف اصبح
فعل او نرید یی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه ذوالحال، بمعنی
دخل زید فی الصبح، باء حرف جاره معنی مضاف دخل فعل زید فاعل فی حرف
 جاره الصباح مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر دخل فعل پوری فعل سره
 د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه لیاره د مضاف، مضاف
 سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیږی لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق
 تر ثابتاً مقدراً پوری ثابتاً صیغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه
 جمله حال کیږی لیاره د ذوالحال، ذوالحال سره د حال خیل نه معطوف علیه،
وامسئی عمرو، و او حرف عاطف امسئی فعل تامه او عمرو یی فاعل سره د فاعل
 خیل نه جمله فعلیه مفسّر، ای دخل عمرو فی المساء، ای حرف تفسیر دخل فعل
 او عمرو یی فاعل فی حرف جاره المساء مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر دخل
 فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه تفسیر کیږی لیاره
 د مفسّر- مفسّر سره د تفسیر خیل نه معطوف اول، واضحی بکر، و او حرف عاطف
فعل تامه بکر یی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه مفسّر،
ای دخل بکر فی الضحی، ای حرف تفسیر دخل فعل بکر یی فاعل فی حرف جاره
 او الضحی مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر دخل فعل پوری فعل سره د
 فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه تفسیر کیږی لیاره د مفسّر، مفسّر سره د
 تفسیر خیل نه معطوف ثانی، معطوف علیه سره د معطوفینو خیلونه مضاف الیه کیږی
 لیاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیږی لیاره د مبتدأ
 محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیږی لیاره
 د مثل، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،

و السّادس ظَلَّ، و اوحرف عاطف السّادس مبتدأ او ظلّ فی خبر مبتدأ سره د

خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و السّابع بات، و اوحرف عاطف السّابع مبتدأ بات فی خبر مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه و هما لاقتراَن مضمون الجملة بالنهار و اللیل، و اوحرف عاطف هما ضمیر راجع دی ظل بات ته هغه مبتدأ لام حرف جاره اقتران مصدر مضاف، مضمون مضاف او الجملة مضاف الیه لپاره د مضاف چه مضمون دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه بیا مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه اقتران دی، باء حرف جاره النهار معطوف علیه و اوحرف عاطف اللیل معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مجرور کبری لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تراقتواَن مصدر پوری اقتران مضاف سره د مضاف الیه خیل نه او سره د متعلق خیل نه مجرور کبری لپاره د جار چه لام دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابَتان مقدّر پوری ثابَتان صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبری مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کبری لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل، نحو ظلّ زید کاتبا، نحو مضاف ظل فعل ناقص زید اسم لپاره د ظلّ او کاتبا خبر لپاره د ظلّ، ظل سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه مفسر،

ای حصّل کتابته فی النهار، ای حرف تفسیر حصل فعل کتابه مضاف ه ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه فاعل، فی حرف جاره النهار مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر حصل فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر خیل نه معطوف علیه، و بات زید ناکباً، و اوعطف بات فعل ناقص زید اسم لپاره د بات او ناکباً

خبر لپاره د بات، بات سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه مفسر، ای حصّل نومّه فی اللیل، ای حرف تفسیر حصل فعل نوم مضاف ه ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه فاعل لپاره د حصّل، فی حرف جاره اللیل مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر حصّل فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه تفسیر لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر خیل نه معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه نحو د مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کبری لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خیل نه مثال لپاره د مثل، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،

وقد تكونان بمعنى صار، واورحرف عاطف قد حرف تقليل تكونان فعل ناقص ضمير به كنى مستتر هغه اسم، باء حرف جاره معنی مضاف صار مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كيزى لپاره د جار جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر... ثابتين مقدار پورى ثابتين صيغه د اسم فاعل ضمير به كنى مستتر هغه فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه شبه جمله خبر كيزى لپاره د تكونان، تكونان فعل ناقص سره د اسم او خبر خيل نه جمله فعليه خبريه مثل، مثل ظل الصبي بالغاً، مثل مضاف ظل فعل ناقص په معنى د صار سره او الصبي اسم لپاره د ظل او بالغ خبر لپاره د ظل، ظل سره د اسم او خبر خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفه عليها، وبات الشاب شيخاً، واورحرف عاطف بات فعل ناقص په معنى د صار سره الشاب اسم لپاره د بات او شيخا خبر لپاره د بات، بات سره د اسم او خبر خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفه، معطوفه عليها سره د معطوفى خيل نه مضاف اليه كيزى لپاره د مضاف چه مثل دى مضاف سره د مضاف اليه خيل نه خبر كيزى لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دى مبتدأ سره د خبر خيل نه مثال كيزى لپاره د مثل، مثل سره د مثال خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه،
والتامن مادام، واورحرف الثامن مبتدأ اولفظ د مادام ورتنه خبر مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، وهى لتوقيت شئ بمد ثبوت خبرها لاسمها، واورحرف عاطف هى ضمير چه راجع دى مادام ته هغه مبتدأ لتوقيت كنى لام حرف جاره توقيت مصدر مضاف شئ مضاف اليه بمد كنى باء حرف جاره مدّة مضاف ثبوت ايضاً مضاف خبر مضاف ها ضمير مضاف اليه، د امضاف چه لفظ د خبر دى سره د مضاف اليه چه ها ضمير دى بيا مضاف اليه كيزى لپاره چه ثبوت دى دامضاف سره د مضاف اليه خيل نه بيا مضاف اليه كيزى لپاره د مضاف چه مدّة دى د امضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كيزى لپاره د جار چه باء د جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر توقيت مصدر پورى، لاسمها لام حرف جاره اسم مضاف او ها ضمير مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كيزى لپاره د جار چه لام دى جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر ثبوت مصدر پورى لتوقيت كنى لام حرف جاره سره د مابعد مجرور خيل نه متعلق تر ثابتة مقدار پورى ثابتة صيغه د اسم فاعل ضمير به كنى مستتر هغه فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه شبه جمله خبر كيزى لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه،

فلا بد من ان يكون قبلها جملة فعلية او اسمية ، فاء حرف جزاء لا حرف نفى
 دجنس او لفظ دبد اسم لپاره دلا ، من حرف جارة ان مصدرية يكون فعل ناقص قبل
 ظرف مكان مضاف او هاضمير مضاف اليه ، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه خبر
 مقدم لپاره ديكون او جملة موصوف او فعلية معطوف عليه او اسمية وريباندي عطف
 معطوف عليه سره دم معطوف خيل نه صفت كيبي لپاره دموصوف چه جملة دي موصوف
 سره د صفت خيل نه اسم مؤخر كيبي لپاره ديكون ، يكون سره د اسم مؤخر او خبر
 مقدم خيل نه جمله فعلية خبريه په تاويل دمفرد په ان مصدرية سره بجز وركيبي
 لپاره د جاريچه من دي جار سره دمجرور خيل نه متعلق تر موجود مقدر پوري موجود
 صيغه د اسم مفعول ضميريه كني مستتر هغه في نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب
 فاعل اوسره د متعلق خيل نه شبه جمله خبر كيبي لپاره د لالتي الجنس ، لالتي
 الجنس سره د اسم او خبر خيل نه جمله اسميه جزاء لپاره د شرط مقدر چه وذا كان
 الامر كن لك دي ، وقد متر كيه مراراً ، شرط سره د جزاء خيل نه مثل ،
 نحو اجلس مادام زيد جالساً ، نحو مضاف اجلس صيغه دامر حاضر ضميريه كني
 مستتر چه معبر دي په انت سره هغه في فاعل او مادام فعل ناقص زيد اسم لپاره
 دمادام او جالساً خبر لپاره دمادام ، مادام سره د اسم او خبر خيل نه جمله فعلية
 خبريه مفعول فيه كيبي لپاره د اجلس فعل ، فعل سره د فاعل اوسره دمفعول فيه
 خيل نه جمله فعلية انشائية معطوفة عليها ، وزيد قائم مادام عمرو قائماً ، و
 حرف عاطف زيد مبتدأ او قائم خبر لپاره دمبتدأ ، مادام فعل ناقص عمرو اسم لپاره
 دمادام او قائماً خبر لپاره دمادام ، مادام سره د اسم او خبر خيل نه جمله فعلية ظرف
 مبتدأ سره د خبر او ظرف خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه ، معطوفه عليها سره د
 معطوفي خيلي نه مضاف اليه كيبي لپاره دمضاف چه نحو دي مضاف سره دمضاف
 اليه خيل نه خبر كيبي لپاره دمبتدأ محذوف چه مثاله دي مبتدأ سره د خبر خيل نه
 جمله اسميه خبريه مثال كيبي لپاره دممثل ، مثل سره د مثال خيل نه جمله
 اسميه خبريه معطوفه ، والتاسع ما زال ، و احرف عاطف التاسع مبتدأ او ما زال
 وريته خبر مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه ، والعاشر
 ما برح ، و احرف عاطف العاشر مبتدأ او لفظ ما برح وريته خبر مبتدأ سره د خبر
 خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه ، والحادي عشر ما انفك ، و احرف عاطف
 الحادي عشر مركب بني في مبتدأ ، او لفظ ما انفك وريته خبر مبتدأ سره د خبر خيل
 نه جمله اسميه خبريه معطوفه ،

والثاني عشر مافئي، واو حرف عاطف او الثاني عشر مركب بنائي مبتدأ اولفظ
مافئي ورتة خبر مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، **وقد يقال**
مافتاً وافتاً، واو حرف عاطف قد حرف تقليل يقال فعل مجهول لفظ دمافتاً معطوف
عليه واو حرف عاطف لفظ دمافتاً معطوف، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه نائب
فاعل لياره د يقال فعل، فعل سره د نائب فاعل خيل نه جمله فعليه خبريه معطوفه،
وكل واحد من هذه الافعال الاربعة، واو حرف عاطف كل مضاف واحد مضاف
اليه، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه موصوف من حرف جاره هذه اسم اشار مبدئ
منه الافعال موصوف او الاربعة صفت موصوف سره د صفت خيل نه بدل كبرى لياره
د مبدل منه، مبدل منه سره د بدل خيل نه مجرور كبرى لياره د جار جار سره د مجرور
خيل نه متعلق تراثبة مقدريوري ثابت صيغه د اسم فاعل ضمير به كبنى مستتر هغه
في فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه شبه جمله صفت كبرى لياره
موصوف، موصوف سره د صفت خيل نه مبتدأ، **لذو** و**ام** ثبوت خبرها لا اسمها قد
به، لام حرف جاره دوام مضاف ثبوت مصدر مضاف خبر ايض مضاف، ها ضمير
مضاف اليه كبرى لياره د مضاف چه خبر دي د امضاف سره د مضاف اليه خيل نه بيا
مضاف اليه كبرى لياره د مضاف چه ثبوت مصدر دي، لام حرف جاره اسم مضاف ها
ضمير مضاف اليه، مضاف سره د مضاف خيل نه مجرور كبرى لياره د جار چه لام دي جار
سره د مجرور خيل نه متعلق تراثبة مصدر پوري، لفظ د مذ طرف زمان مضاف قيل
فعل به كبنى مستتر هغه في فاعل او ضمير باره مفعول به، فعل سره د فاعل او
سره د مفعول به نه جمله فعليه خبريه مضاف اليه كبرى لياره د مضاف چه مذ دي مضاف
سره د مضاف اليه خيل نه مفعول فيه كبرى لياره د ثبوت مصدر، مصدر مضاف سره
مضاف اليه خيل نه او او سره د متعلق او سره د مفعول فيه خيل نه مضاف اليه كبرى لياره
د مضاف چه دوام دي مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مجرور كبرى لياره د جار چه لام
دي جار سره د مجرور خيل نه متعلق تراثبة مقدريوري ثابت صيغه د اسم فاعل ضمير
به كبنى مستتر هغه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه خبر كبرى
لياره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، **ويلزمها النفي**
واو حرف عاطف يلزم فعل ها ضمير مفعول به او النفي فاعل فعل سره د فاعل او سره د
مفعول به خيل نه جمله فعليه خبريه مضاف اليه، **مثل ما زال زيد عالماً**، مثل مضاف
ما زال فعل ناقص زيد اسم او عالماً خبر لياره د ما زال فعل، فعل سره د اسم او خبر خيل
نه جمله فعليه خبريه معطوفه عليها، ،

و ما برح زید صائماً، و او حرف عاطف ما برح فعل ناقص زید اسم لپاره د ما برح
 اوصافاً خبر لپاره د ما برح، ما برح سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه
 اوله، و ما قتی عمر و فاضلاً، و او حرف عاطف ما قتی فعل ناقص عمروی اسم او فاضلاً فی
 خبر، ما قتی فعل ناقص سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ثانیه،
 و ما انفک بکر عاقلاً، و او حرف عاطف ما انفک فعل ناقص بکر اسم لپاره د ما انفک
 او عاقلاً خبر لپاره د ما انفک، ما انفک سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه معطوفه
 ثالثه، معطوفه علیها سره د معطوفاتو ثلاثه و نه مضاف الیه کیږي لپاره د مضاف چه
 مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیږي لپاره د معطوف چه مثاله دی
 مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیږي لپاره د مثل، مثل سره
 د مثال خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، و الثالث عشر لیس، و او حرف عاطف
 الثالث عشر مرکب بنای مبنی مرفوع عللاً مبتدأ او لفظ د لیس و نه خبر مبتدأ سره د خبر
 خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و هی لنفی مضمون الجملة فی زمان الحال، و او
 حرف عاطف هی ضمیر مبتدأ لام حرف جاره لفظ د نفی مصدر مضاف مضمون مضاف او
 الجملة مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه بیا مضاف الیه کیږي لپاره د مضاف
 چه نفی دی، فی حرف جاره زمان مضاف او الحال فی مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه مجرور کیږي لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر نفی مصدر پورې نفی
 مصدر سره د مضاف الیه او سره د متعلق خپل نه مجرور کیږي لپاره د جار چه لام دی جار
 سره د مجرور خپل نه متعلق ثوابته مقدر پورې ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني
 مستتر چه تصیرو و نه کیږي په هی سره هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره
 د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کیږي لپاره د مبتدأ چه هی ضمیر دی مبتدأ سره د خبر خپل
 نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و قال بعضهم فی کل زمان، و او حرف عاطف قال
 فعل ماضی معلوم او بعض مضاف او هم ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه
 فاعل کیږي لپاره د قال فعل، فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه قول فی حرف جاره
 کل مضاف، او نه مان فی مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کیږي لپاره
 د جار جار سره د مجرور خپل نه په اعتبار د متعلق سره چه و هی لنفی مضمون الجملة و کل
 زمان دی جمله اسمیه خبریه مقوله کیږي لپاره د قول، قول سره د مقولی خپلی نه
 جمله فعلیه خبریه مثل، مثل لیس نرید قائماً، مثل مضاف لیس فعل ناقص زید
 اسم لپاره د لیس او قائماً فی خبر، لیس سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه مضاف
 الیه لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیږي لپاره د مبتدأ

محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطونه ،
واعلم ان تقدیم اخبار هذِهِ الافعال علی اسمائها ، واد استینافیه یعنی اعتراضیه
اعلم صیغه د امر حاضر ضمیر په کبني سترچه تعبیر و نه کبني په انت سره هغه ی
فاعل ، ان حرف مشبه بالفعل تقدیم مصدر مضاف اخبار ایضاً مضاف هذِهِ اسم
اشاره مبدل منه او الافعال ی بدل ، مبدل منه سره د بدل خیل نه مضاف کبني و لپاره
د مضاف چه لفظ د اخبار دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه بیا مضاف الیه کبني ی
لپاره د مضاف چه تقدیم مصدر دی ، علی حرف جاره اسماء مضاف او هاضمیر مضاف
الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبني ی لپاره د جارجار سره د مجرور خیل
نه متعلق تر تقدیم مصدر پوری تقدیم مصدر سره د مضاف الیه او سره د متعلق خیل
نه اسم کبني ی لپاره د آن ، جائز بابقاء عملها ، جائز صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني
سترچه رابع دی تقدیم مصدر ته هغه ی فاعل باء جاره ابقاء مصدر مضاف
عمل ایضاً مضاف هاضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه د ابیا مضاف
لیه کبني ی لپاره د مضاف چه ابقاء دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبني ی
لپاره د جارجاه باء دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترجائز پوری جائز صیغه د اسم
فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کبني ی لپاره دان ، ان سره
د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه قائم په مقام د مفعولینود اعلم باندی اعلم فعل
سره د فاعل او سره د قائم مقام د مفعولینو خیل نه جمله فعلیه انشائیة مثل ، مثل کان
قائماً زید ، مثل مضاف کان فعل ناقص او قائماً خبر مقدم لپاره د کان او زید اسم مؤخر
لپاره د کان ، کان سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه کبني ی لپاره د
مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کبني ی لپاره د مبتداً محذوف چه
مثاله دی مبتداً سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کبني ی لپاره د مثل ، مثل
سره د مثال خیل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة علیها ، و علی هذا القیاس فی
البواقی ، و او حرف عاطف علی حرف جاره هذِهِ اسم اشاره مجرور جار سره د مجرور خیل
نه متعلق ترجاری مقدار پوری جاری صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبني سترچه هغه ی فاعل
اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر مقدم ، القیاس مصدر
فی حرف جاره البواقی مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر القیاس مصدر پوری القیاس
مصدر سره د متعلق خیل نه مبتداً مؤخره لپاره د خبر مقدم ، خبر مقدم سره د مبتداً
مؤخری خپلی نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، ، ،

وایضاً تقدیم اخبارها علی نفسها جائز سوئی نیست، و او حرف عاطف ایضاً مفعول مطلق لیاره د فعل محذوف چه اض دی اض فعل ماضی ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر و نه کبی په هوسره هغه فی فاعل فعل سره د فاعل اوسره د مفعول مطلق خیل نه جمله فعلیه خبریه معترضه لاجل لهما من الاعراب، تقدیم مصدر مضاف اخبار ایضاً مضاف هاضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه بیا مضاف الیه کبی لیاره د مضاف چه تقدیم دی علی حرف جاره نفس مضاف هاضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبی لیاره د جارجیه علی دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترتقدیم مصدر پوری تقدیم مصدر مضاف سره د مضاف الیه اوسره د متعلق خیل نه مبتدأ جائز صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر چه راجع دی تقدیم ته هغه فی فاعل سوئی مضاف لفظ دلّیس ورتیه مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه ظرف کبی لیاره د جائز، جائز صیغه د اسم فاعل سره د فاعل اوسره د ظرف خیل نه شبه جمله خبر کبی لیاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، او حرف عاطف فی هغه و او دی چه د ایضاً نه مخکینی مذکور دی، والافعال التي كان في اوائلها ما، و او حرف عاطف الافعال موصوف التي موصول كان فعل ناقص فی حرف جاره اوائل مضاف هاضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبی لیاره د جارجار سره د مجرور خیل نه متعلق ترتباً بمقدور پوری ثابتاً صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر مقدم لیاره د کان او لفظ د ما اسم مؤخر لیاره د کان، کان سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه صله کبی لیاره د موصول چه التي دی موصول سره د صلی خیلی نه صفت کبی لیاره د موصوف چه الافعال دی موصوف سره د صفت خیل نه معطوف کبی لیاره دلّیس، لیس معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مضاف الیه کبی لیاره د مضاف چه سوئی دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه ظرف کبی لیاره د جائز، و قال بعضهم تقدیم الاخبار علی هذه الافعال ایضاً جائز سوئی ما دام، و او حرف عاطف قال فعل بعض مضاف هم ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه فاعل کبی لیاره د فعل، فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه قول، تقدیم مصدر مضاف الاخبار مضاف الیه علی حرف جاره هذه اسم اشاره مبدل منه او الافعال ورتیه بدل مبدل منه سره د بدل خیل نه مجرور کبی لیاره د جارجیه علی دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترتقدیم مصدر پوری تقدیم مصدر سره د مضاف الیه اوسره د متعلق خیل نه مبتدأ، ایضاً مفعول مطلق لیاره د فعل محذوفه چه اض

دی اض فعل سره د فاعل اوسره د مفعول مطلق خپل نه جمله فعلیه معترضه واقع په مابین د مبتدأ او د خبر کښی، جائز صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل سیوی مضاف مادام مضاف الیه سره د مضاف الیه خپل نه ظرف کښی لپاره د جائز، جائز صیغه د اسم فاعل سره د فاعل اوسره د ظرف خپل نه شبه جمله خبر کښی لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مقوله کښی لپاره د قول، قول سره د مقولی خپلی نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، اما تقدیم اسمائها علیها فی غیر جائز، اما حرف استیناف متضمن معنی د شرط لره تقدیم مصدر مضاف اسماء مضاف ها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه بیا مضاف الیه کښی لپاره د مضاف چه تقدیم دی، علی حرف جاره ها ضمیر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تقدیم پوری تقدیم مصدر مضاف سره د مضاف الیه اوسره د متعلق خپل نه مبتدأ قائم مقام د شرط، غیر کښی فاء حرف جزاء غیر مضاف جائز صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل خپل نه شبه جمله مضاف الیه کښی لپاره د مضاف چه غیر دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کښی لپاره د مبتدأ او د خبر قائم دی په مقام د جزاء، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مستأنفه، و اعلم ان حکم مشتقات هذه الافعال حکم هذه الافعال فی العمل، و ا حرف استیناف اعلم صیغه د امر حاضر ضمیر په کښی مستتر چه تعبیر ورته کښی په انت سره هغه یی فاعل ان حرف مشبه بالفعل حکم مضاف او مشتقات ایضاً مضاف هذه اسم اشاره بیدل منه او الافعال ورا ته بیدل بیدل منه سره د بیدل خپل نه مضاف الیه کښی لپاره د مضاف چه لفظ د مشتقات دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه بیا مضاف الیه کښی لپاره د مضاف چه حکم دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه اسم کښی لپاره دان، تحکوم کښی کاف حرف جاره په معنی د مثل سره حکم مضاف هذه اسم اشاره بیدل منه او الافعال ورا نه بیدل بیدل منه سره د بیدل خپل نه مضاف الیه کښی لپاره د مضاف چه حکم دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کښی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق اول تر ثابیت مقدر پوری یی حرف جاره العمل مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ثانی تر ثابیت مقدر پوری ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کښی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کښی لپاره دان، ان سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه واقع په مقام د مفعولینو د اعلم باندی، اعلم فعل سره د فاعل او سره د قائم مقام د مفعولینو خپلونه جمله فعلیه انشائیة، ،،،،،،،،،،

النوع الحادي عشر

افعال لمقاربة، النوع موصوف المحادي عشر مركب بنائي صفت لياره د موصوف، موصوف سره د صفت خيل نه مبتدأ، لفظ د افعال مضاف او المقاربة مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه خبر كيزي لياره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفة عليها، وانما سميت بهذا الاسم، واو حرف عاطف ان حرف مشبه بالفعل ولغة العمل او ما كانه، سميت فعل مجرور ضمير به كبنى مستترجه تعبير ور نه كيزي به هي سره او راجع دى افعال مقاربه و ته هغه في نائب فاعل باء حرف جاره هذا اسم اشاره مبديل منه او الاسم ور نه بديل مبديل منه سره د بديل خيل نه مجرور كيزي لياره د جار جار سره د مجرور خيل نه متعلق اول ترسميت فعل پوري، لانها تدل على المقاربة، لام حرف جاره ان حرف مشبه بالفعل ها ضمير اسم لياره دان، تدل فعل ضمير به كبنى مستترجه راجع دى افعال مقاربه و ته هغه في فاعل على حرف جاره المقاربة مجرور جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر تدل فعل پوري تدل فعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه جمله فعليه خبر كيزي لياره دان، ان سره د اسم او خبر خيل نه جمله اسميه خبريه به تاويل د مفرد سره مجرور كيزي لياره د جارچه لام دى جار سره د مجرور خيل نه متعلق ثاني ترسميت فعل پوري سميت فعل سره د نائب فاعل او سره د متعلق اول او د متعلق ثاني خيل نه جمله فعليه معطوفه، وهى أربعة، واو حرف هي ضمير مبتدأ او اربعة ور ته خبر مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه مبين او د او سره وسته ور ته بيان، الاول عسى، لفظ الاول مبتدأ، او لفظ د عسى ور ته خبر مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه عليها، وهو فعل، واو حرف عاطف هو ضمير مبتدأ چه راجع د عسى ته او فعل ور ته خبر مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، لدخول تا التانيث الساكنة فيه، لام حرف جاره د دخول مصدر مضاف تا مضاف التانيث مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه موصوف او الساكنة في صفت موصوف سره د صفت خيل نه مضاف اليه كيزي لياره د مضاف چه دخول مصدر دى، فيه كبنى في حرف جاره ه ضمير مجرور جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر دخول مصدر پوري دخول مصدر مضاف سره د مضاف اليه او سره د متعلق خيل نه مجرور كيزي لياره د جارچه لام دى جار سره د مجرور خيل نه ظرف مستقر متعلق تر صالح مقدور پوري صالح صيغه د اسم فاعل ضمير به كبنى مستترجه راجع دى عسى ته هغه في فاعل اسم فاعل سره د

فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کړې لپاره د مبتدأ محذوف چه هوضمیر
 دی او راجع دی عسی ته مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل ،
نحو عست ، نحو مضاف لفظ د عست مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر
 کړې لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
 خبریه مثال کړې لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه په
 تقدیر د واو حرف عاطف سره معطوفه کړې ، و غیر فتصرف ، واو حرف عاطف غیر
 مضاف او متصرف مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کړې لپاره د مبتدأ
 محذوف چه هوضمیر دی او راجع دی عسی ته مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
 خبریه معلله ، اذ لا یشتق منه مضارع و اسم فاعل و مفعول و امر و نهي ، اذ
 تعلیلیه لاو حرف نفی یشتق فعل مجهول من حرف جاره هوضمیر مجرور جار سره د مجرور
 خپل نه متعلق تر یشتق فعل پورې ، مضارع معطوف علیه واو حرف عاطف لفظ د
اسما چه په اصل کښی اسمان و ونون له وجی د اضافت نه ساقط شو هغه مضاف
 فاعل معطوف علیه واو حرف عاطف مفعول فی معطوف ، معطوف علیه سره د معطوف
 خپل نه مضاف الیه کړې لپاره د مضاف چه لفظ د اسم دی مضاف سره د مضاف الیه
 خپل نه معطوف اول ، واو حرف عاطف امر معطوف ثانی واو حرف عاطف نهي معطوف
 ثالث معطوف علیه چه لفظ د مضارع دی سره د معطوفاتو ثلاثه و خپلونه نائب فاعل
 کړې لپاره د یشتق فعل مجهول ، فعل مجهول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل
 نه جمله فعلیه خبریه علت کړې لپاره د معلول ، معلول سره د علت خپل نه جمله
 اسمیه خبریه معطوفه ، مثلاً ، په مثلاً کښی دوه ترکیبونه دی اول ترکیب دادی چه
 مثلاً په معنی مصدری سره واخی نوبیا د منصوب دی بنا بر مفعول مطلق لپاره د فعل
 محذوفه چه مثلت دی ، مثلت فعل سره د فاعل خپل نه چه ت ضمیر دی اوسره د مفعول
 مطلق خپل نه جمله فعلیه خبریه معترضه ، او دویم ترکیب دادی چه مثلاً په معنی مثال
 سره د نوبیا مثلاً مفعول به دی لپاره د فعل محذوفه چه مثلت دی مثلت فعل سره
 د فاعل اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه معترضه کړې ، و عمله علی نوعین ،
 واو حرف عاطف عمل مضاف هضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ ،
 علی حرف جاره نوعین مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابیت مقدار پورې
 ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیویه کښی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل
 اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کړې لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه
 جمله اسمیه خبریه معطوفه مبین ،

الاول ان یرفع الاسم، لفظ الاول مبتدأ، آن مصدریه یرفع فعل ضمیر به کنی
مستترجه راجع دی لفظ الاول ته هغه فی فاعل او الاسم مفعول به فعل سره د فاعل
اوسره د مفعول به خیل نه په تاویل دان مصدریه سره خبر کیږی لپاره د مبتدأ، مبتدأ
سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، وهو فاعله، واولیاره د
استیناف هو ضمیر مبتدأ چه راجع دی الاسم ته، او فاعل مضاف ه ضمیر مضاف الیه
مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه
جمله اسمیه خبریه مستأنفه لامحل لها من الاعراب، وینصب الخبر، واورح عاطف
ینصب فعل ضمیر به کنی مستترجه راجع دی عسی ته هغه فی فاعل او الخبر مفعول به
فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه،

ویکون خبره فعلا مضارعا مع ان، واورح عاطف یکون فعل ناقص خبر
مضاف ه ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه اسم لپاره د یکون فعلا
موصوف او مضارعا صفت موصوف سره د صفت خیل نه ذوالحال لفظ مع مضاف او
لفظ دان مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه متعلق تر ثابتا مقدر پوری ثابتا
صیغه د اسم فاعل ضمیر به کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره
د متعلق خیل نه شبه جمله حال کیږی لپاره د ذوالحال، ذوالحال سره د حال خیل نه
خبر کیږی لپاره د یکون، یکون سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،
وحيثینکون یکون بمعنى قارب، واورح عاطف حیثینکون ظرف لپاره د یکون، یکون
فعل ناقص ضمیر به کنی مستترجه راجع دی عسی ته هغه اسم لپاره د یکون، باء حرف
جاره معنی مضاف لفظ د قارب مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور
کیږی لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابتا مقدر پوری ثابتا صیغه د
اسم فاعل سره د فاعل خیل نه چه ضمیر ستړی اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله
خبر کیږی لپاره د یکون، یکون سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه مثل،
نحو عسی زید ان يخرج، نحو مضاف عسی فعل مقاربه زید فی اسم، ان مصدریه
يخرج فعل ضمیر به کنی مستترجه راجع دی زید ته هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل
نه جمله فعلیه په تاویل د مفرد سره خبر کیږی لپاره د عسی، عسی سره د اسم او خبر
خیل نه جمله فعلیه انشائی مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره
د مضاف الیه خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر
خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیږی لپاره د مثل، مثل سره د مثال خیل جمله
اسمیه خبریه معطوفه،

فزید مرفوع بانه اسمیه و فاعله ، فاع حرف تفصیل زید مبتدأ مرفوع صیغه داسم
 مفعول ضمیر په کنی مستتر هغه یی نائب فاعل باء حرف جاره ان حرف مشبه بالفعل
 ه ضمیر اسم لپاره دان او لفظ داسم مضاف ه ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره دمضاف
 الیه خیل نه معطوف علیه و او حرف عاطف فاعل مضاف ه ضمیر مضاف الیه مضاف سره
 دمضاف الیه خیل نه معطوف ، معطوف علیه سره دمعطوف خیل نه خبر لپاره دان ،
 ان سره داسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل دمفرد سره مجرور کیزی
 لپاره دجارچه باء دی جار سره دمجرور خیل نه متعلق ترمرفوع پوری مرفوع صیغه
 داسم مفعول سره دنائب او سره دمتعلق خیل نه شبه جمله خبر کیزی لپاره دبتدأ
 چه زید دی مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ، وان
 یخرج فی موضع النصب بانه خبره ، و او حرف لفظ دان حرف مصدریه ، یخرج
 مرفوع ملامبتدأ ، فی حرف جاره موضع مضاف النصب مضاف الیه مضاف سره دمضاف
 الیه خیل نه مجرور کیزی لپاره دجارچه فی دی جار سره دمجرور خیل نه متعلق اول تر
 ثابت مقدر پوری باء حرف جاره ان حرف مشبه بالفعل ه ضمیر اسم لپاره دان او
 خبر مضاف ه ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره دمضاف الیه خیل نه خبر لپاره دان ، ان
 سره داسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل دمفرد سره مجرور کیزی
 لپاره دجارچه باء دی جار سره دمجرور خیل نه متعلق ثانی تر ثابت مقدر پوری
 ثابت صیغه داسم فاعل سره دفاعل او سره دمتعلقو خیلو نه شبه جمله خبر کیزی
 لپاره دبتدأ ، مبتدأ سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، بمعنی قارب
 زید ان الخروج ، باء حرف جاره معنی مضاف قارب فعل او ترید یی فاعل او الخروج یی
 مفعول به فعل سره دفاعل او سره دمفعول به خیل نه جمله فعلیه مضاف الیه کیزی
 لپاره دمضاف چه معنی دی مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مجرور کیزی لپاره دجار
 چه باء دی جار سره دمجرور خیل نه متعلق تر ثابت مقدر پوری ثابت صیغه داسم فاعل
 سره دفاعل خیل نه چه ضمیر مستتر دی او سره دمتعلق خیل نه شبه جمله حال کیزی
 لپاره دذوالحال چه علی زید ان یخرج مثال دی ، و یجب ان یكون خبره مطابقا
لاسمه ، و او حرف عاطف یجب فعل ان مصدریه یكون فعل ناقص خبر مضاف ه ضمیر
 مضاف الیه مضاف سره دمضاف الیه خیل نه اسم لپاره دیکون ، مطابقا صیغه داسم
 فاعل ضمیر په کنی مستتر هغه یی فاعل لام حرف جاره اسم مضاف ه ضمیر مضاف الیه
 مضاف سره دمضاف الیه خیل نه مجرور کیزی لپاره دجارچه لام دی جار سره دمجرور
 خیل نه متعلق اول لپاره دمطابقا ،

فَالْأَفْرَادُ وَالتَّنْيَةِ وَالْجَمْعُ وَالتَّذْكِيرُ وَالتَّأْنِيثُ، فی حرف جاره واو حرف عاطف الافراد معطوف علیه، واو حرف عاطف التثنية معطوف اول، واو حرف عاطف الجمع معطوف ثانی، واو حرف عاطف التذكير معطوف ثالث، واو حرف عاطف التأنيث معطوف رابع، معطوف علیه سره دم عطفاً واربعة وخیلونه مجرور بکبری لپاره دچار چه فی دی جار سره دم مجرور بخیل نه متعلق ثانی تر مطابقاً یوسری مطابقاً صیغه داسم فاعل سره دفاعل اوسره دم متعلقینو خیلونه تشبیه جمله خبر کبری لپاره دیکون، یکون سره داسم او خبر بخیل نه جمله فعلیه خبریه په تاویل دأن مصدریه سره مفرد فاعل کبری لپاره دفعل چه یجب دی فعل سره دفاعل بخیل نه جمله فعلیه خبریه بمثل، نحو عسی زیدان یقوم، نحو مضاف عسی فعل مقارب زید اسم لپاره دعسی، آن مصدریه یقوم فعل سره دفاعل بخیل نه چه ضمیر مستتر دی جمله فعلیه په تاویل دان مصدریه سره مفرد خبر لپاره دعسی، عسی سره داسم او خبر بخیل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة علیها، وعسی الزیدان ان یقوماً، واو حرف عاطف عسی فعل مقاربه الزیدان اسم، ان مصدریه یقوم فعل سره دفاعل بخیل نه چه ضمیر دی جمله فعلیه په تاویل دمفرد سره خبر لپاره دعسی، عسی سره داسم او خبر بخیل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة اولی، وعسی الزیدان ان یقوموا، واو حرف عاطف عسی فعل مقارب الزیدان اسم لپاره دعسی، ان مصدریه یقوموا فعل سره دفاعل بخیل نه چه ضمیر دی جمله فعلیه خبریه په تاویل دمفرد په سبب دأن مصدریه سره خبر کبری لپاره دعسی، عسی سره داسم او خبر بخیل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة ثانیة، وعست هندان ان یقوموا، واو حرف عست فعل مقارب هند اسم لپاره دعست آن مصدریه تقوم فعل سره دفاعل بخیل نه چه ضمیر دی جمله فعلیه په تاویل دمفرد سره خبر کبری لپاره دعسی، عسی سره داسم او خبر بخیل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة ثالثة، وعست الهندان ان یقوموا، واو حرف عاطف عست فعل مقاربه الهندان اسم لپاره دعست، آن مصدریه تقوموا فعل سره دفاعل بخیل نه چه ضمیر دی جمله فعلیه په تاویل دمفرد سره خبر دعست، عست سره داسم او خبر بخیل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة رابعة، وعست الهندات ان یقمن، واو حرف عاطف عست فعل مقاربه الهندات اسم لپاره دعست فعل، ان مصدریه یقمن فعل سره دفاعل بخیل نه چه ضمیر دی جمله فعلیه په تاویل دمفرد سره خبر لپاره دعست فعل عست سره داسم او خبر بخیل نه جمله فعلیه انشائیة معطوفة خامسه معطوفة علیها سره دم عطفاً وخیلونه مضاف الیه کبری لپاره دمضاف چه نحو دی مضاف سره دمضاف الیه بخیل نه خبر کبری لپاره دمبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره

د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مثل، مثل سره د مثال خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، و هذا انی کون الخبر مطابقا للفاعل، و او حرف عاطف هذا اشاره مفسر، ای حرف تفسیر کون مصدر د فعل ناقص لفظ د الخبر اسم لپاره د کون او مضاف الیه لپاره د کون، او مطابقا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر چه راجع دی خبر ته هغه فی فاعل اولام حرف جاره لفظ د الفاعل فی مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مطابقا پوری مطابقا صیغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه تشبیه جمله خبر کیری لپاره د کون، کون مصدر سره د اسم او خبر خیل نه تفسیر کیری لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر خیل نه مبتدأ،

اذا کان الفاعل اسما ظاهرا، ادا ظرف زمان کان فعل ناقص لفظ د الفاعل اسم لپاره د کان، انما موصوف ظاهر ای صفت موصوف سره د صفت خیل نه خبر لپاره د کان کان سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر کیری لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، اما اذا کان مضمرا فلیست المطابقة بکنهما شرطا، اما حرف شرط اذا ظرف زمان کان فعل ناقص ضمیر په کبی مستتر هغه اسم لپاره د کان او مضمرا خبر لپاره د کان، کان سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه شرط، فاعل جزاء لیست فعل ناقص لفظ د المطابقة مصدر بین مضاف هما ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مفعول فیه کیری لپاره د المطابقة مصدر المطابقة مصدر سره د مفعول فیه خیل نه اسم لپاره د لیست او شرطا خبر لپاره د لیست لیست فعل ناقص سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه جزاء لپاره د شرط شرط سره د جزاء خیل نه جمله اسمیه خبریه مستأنفه معترضه لامل لها من الاعراب، النوع الثاني من النوعين المذكورين، لفظ النوع موصوف او الثاني صفت موصوف سره د صفت خیل نه ذو الحال من حرف جاره النوعين موصوف المذكورين صفت موصوف سره د صفت خیل نه مجرور کیری لپاره د جار چه من دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابتا مقدرا پوری ثابتا صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه تشبیه جمله حال کیری لپاره د ذو الحال، ذو الحال سره د حال خیل نه مبتدأ، ان یرفع الاسم وحده، ان مصدریه یرفع فعل ضمیر په کبی مستتر چه راجع دی النوع الثاني ته هغه فی فاعل او الاسم ذو الحال او لفظ دوحد مضاف اوک ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه حال کیری لپاره د ذو الحال، ذو الحال سره د حال خیل نه مفعول په کیری لپاره د یرفع فعل، فعل سره د فاعل او سره د مفعول په خیل نه جمله فعلیه په

تاویل دمفرد سره خبر کړې لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه عليها، وذلك اذ كان اسمُه فعلاً مضارعاً مع ان، وادحرف ذلك اسم اشاره مبتدأ اذ اطرف زمان كان فعل ناقص اسم مضاف او ضمير مضاف اليه مضاف سره دمضاف اليه خپل نه اسم لپاره دكان او فعلاً موصوف مضارعاً صفت اول اولفظ دمع مضاف اولفظ دان مضاف اليه مضاف سره دمضاف اليه خپل نه صفت ثاني لپاره دموصوف، موصوف سره دصفت اول اوصفت ثاني خپل نه خبر کړې لپاره دكان اويا مع ان مضاف سره دمضاف اليه خپل نه مفعول فيه کړې لپاره دكان، كان سره داسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر کړې لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، فيكون الفعل المضارع مع ان، فاع حرف عاطفه يكون فعل ناقص الفعل موصوف او المضارع صفت موصوف سره دصفت خپل نه ذوالحال، لفظ دمع مضاف اولفظ دان مضاف اليه مضاف سره دمضاف اليه خپل نه ظرف لغوه متعلق تر ثباتاً مقدر پورې ثابتاً صيغه داسم فاعل سره دفاعل چه ضمير مستتر دی اوسره دمتعلق خپل نه شبه جمله حال کړې لپاره دذوالحال، ذوالحال سره دحال خپل نه اسم کړې لپاره ديكون، في محل الرفع بانه اسمه، في حرف جاره محل مضاف او الرفع مضاف اليه مضاف سره دمضاف اليه خپل نه مجرور کړې لپاره دجاز جار سره دمجرور خپل نه متعلق تر ثابتاً مقدر پورې ثابتاً صيغه داسم فاعل سره دفاعل خپل نه چه ضمير مستتر دی او سره دمتعلق خپل نه شبه جمله خبر کړې لپاره ديكون باء حرف جاره ان حرف مشبه بالفعل ه ضمير اسم لپاره دان اولفظ داسم مضاف ه ضمير مضاف اليه مضاف سره دمضاف اليه خپل نه خبر لپاره دان، ان سره داسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل دمفرد سره مجرور کړې لپاره دجار چه باء دی جار سره دمجرور خپل نه متعلق تريكون فعل پورې يكون فعل ناقص سره داسم او خبر خپل نه اوسره دمتعلق خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، ويكون عسى حينئذ بمعنى قرب، وادحرف عاطف يكون فعل ناقص لفظ دعسى اسم لپاره ديكون باء حرف جاره معنى مضاف لفظ دقرب مضاف اليه، مضاف سره دمضاف اليه خپل نه مجرور کړې لپاره دجار چه باء دی جار سره دمجرور خپل نه متعلق تر ثابتاً مقدر پورې ثابتاً صيغه داسم فاعل ضمير په کنى هغه في فاعل اسم فاعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خپل نه شبه جمله خبر کړې لپاره ديكون، حين مضاف او اذ مضاف اليه مضاف سره دمضاف اليه خپل نه ظرف زمان کړې لپاره ديكون، يكون سره داسم او خبر خپل اوسره دظرف زمان خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل،

مثَلُ عَسَىٰ أَنْ يَخْرُجَ زَيْدٌ، مثل مضاف عسى فعل مقارب أَنْ مصدریه یخرج فعل زیدی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه مفسر، ای قرب خروجه ای حرف تفسیر قرب فعل خروج مضاف او ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه فاعل لیاره د قریب فعل، فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه تفسیر لیاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر خیل نه په تاویل د مفرد سره فاعل کبری لیاره د عی فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه مضاف الیه کبری لیاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کبری لیاره د مبتدا چه مثاله دی مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کبری لیاره د مثل، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، فلا یمحتاج فی هذا الوجه الى الخبر، فاعرف عاطف لا نافیہ یمحتاج فعل ضمیر په کنی مستتر چه راجع دی عسى ته هغه ذوالحال فی حرف جاره هذا اسم اشاره مبدل منه الوجه فی بدل مبدل منه سره د بدل خیل نه مجرور کبری لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق اول تر یمحتاج فعل پوری الی حرف جاره الخبر مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق ثان تر یمحتاج فعل پوری، بخلاف الوجه الاول، باء حرف جاره خلاف مصدر مضاف الوجه موصوف الاول صفت موصوف سره د صفت خیل نه مضاف الیه لیاره د مضاف چه خلاف مصدر دی، لانه لا یم المقصود فيه بدوّن الخبر، لام حرف جاره ان حرف مشبه بالفعل ضمیر اسم لیاره دان لاحرف نافیہ یم فعل المقصود فی فاعل فی حرف جاره او ضمیر مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر یم فعل پوری باء حرف جاره دون مضاف او الخبر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبری لیاره د جار چه باء دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر یم فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلقینو خیلو نه جمله فعلیه خبر کبری لیاره دان، ان سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل د مفرد سره مجرور کبری لیاره د جار چه لام دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر خلاف مصدر پوری خلاف مصدر سره د متعلق خیل نه او سره د مضاف الیه خیل مجرور کبری لیاره د جار چه باء دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر یم پوری، متلبساً صیغه د اسم فاعل ضمیر په کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله حال کبری لیاره د ذوالحال چه ضمیر مستتر دی په فلا یمحتاج فعل کنی ذوالحال سره د حال خیل نه فاعل کبری لیاره د فلا یمحتاج فعل، فعل سره د فاعل او سره د متعلقینو خیلو نه جمله فعلیه خبریه معطوفه،

فیکون الاول ناقصاً، فاء حرف عاطف یکون فعل ناقص لفظ الاول اسم لیاره د
یکون او ناقصاً خبر لیاره د یکون، یکون سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه
معطوفه، والتانی تاماً، و او حرف عاطف لفظ التانی په اعتبار د لفظ سره اسم
لیاره د یکون حکم چه معطوف دی په الاول او په اعتبار د محل سره مبتدأ دی او لفظ
د تماً منصوب دی خبر دی لیاره د یکون له وجه د عطف نه او په اصل کبئی مرفوع دی
خبر دی لیاره د مبتدأ، بیتدأ چه التانی دی سره د خبر خیل نه چه تماً دی جمله
اسمیه خبریه معطوفه، والتانی کاد، و او حرف عاطف لفظ التانی مبتدأ او لفظ د
کاد ورته مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وهو یرفع الاسم
وینصب الخبر، و او حرف عاطف هو ضمیر مبتدأ یرفع فعل ضمیر په کبئی مستتر هغه
فی فاعل او الاسم مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه
معطوفه علیها، و او حرف عاطف ینصب فعل ضمیر په کبئی مستتر هغه فی فاعل او الخبر فی
مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه معطوفه، معطوفه
علیها سره د معطوفی خیلی نه خبر کبزی لیاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله
اسمیه خبریه معطوفه، وخبره فعل مضارع بغير ان، و او حرف عاطف خبر مضاف
ه ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ، فعل موصوف او مضارع فی
صفت موصوف سره د صفت خیل نه ذوالحال، باء حرف جاره غیر مضاف او لفظ د ان فی
مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور، کبزی لیاره د جار جار سره د مجرور
خیل نه متعلق تر ثباتاً مقدّر پوری ثابتاً صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبئی مستتر هغه فی
فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبهه جمله حال کبزی لیاره د ذو
الحال، ذوالحال سره د حال خیل نه خبر کبزی لیاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه
جمله اسمیه خبریه معطوفه، وتیکون مع ان تشبهاله بعس، و او حرف عاطف قد
لیاره د تغلیل یکون فعل ناقص ضمیر په کبئی مستتر چه راجع دی کاد ته هغه فی اسم
لفظ د مع مضاف او ان مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه ظرف مستقر متعلق
تر ثباتاً مقدّر پوری ثابتاً صیغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه خبر لیاره
د یکون، تشبهاً مصدر لایم حرف جاره او ضمیر مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق اول
تر تشبهاً پوری او باء حرف جاره لفظ دعی مجرور محلاً جار سره د مجرور خیل نه متعلق
ثانی تر تشبهاً پوری تشبهاً مصدر سره د متعلق اول او متعلق ثانی خیل نه مفعول له
کبزی لیاره د یکون، یکون سره د اسم او خبر خیل نه او سره د مفعول له خیل نه جمله
اسمیه خبریه مثل،

مثل کاد زید یحیی، مثل مضاف کاد فعل مقاربه زید اسم او یحیی فعل ضمیریه کنی مستتر
هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر لپاره د کاد، کاد سره د
اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه خبریه مفسر، فرید مرفوع بانه اسم کاد، فاء حرف
تفسیر زید مبتدأ مرفوع صیغه د اسم مفعول ضمیریه کنی مستتر هغه فی نائب فاعل باء
حرف جاره ان حرف مشبهه بالفعل ؤ ضمیر اسم لپاره دان، اولفظ د اسم مضاف او
کاد مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره دان، ان سره د اسم
او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل دمفرد سره مجرور لپاره د جاره باء ده
جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مرفوع پورې مرفوع صیغه د اسم مفعول سره د نائب
فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل
نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، ویحیی فی محل النصب بانه خبره، واو
حرف عاطف لفظ یحیی مبتدأ فی حرف جاره محل مضاف او النصب مضاف الیه، مضاف
سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیری لپاره د جاره فی دی جار سره د مجرور خیل نه
متعلق اول تر ثابت مقدر پورې باء حرف جاره ان حرف مشبهه بالفعل ؤ ضمیر اسم
لپاره دان او خبر مضاف، ؤ ضمیر مضاف الیه چه رابع دی کاد ته مضاف سره د مضاف
الیه خیل نه خبر کیری لپاره دان، ان سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه په
تاویل دمفرد سره مجرور کیری لپاره د جاره، جار سره د مجرور خیل نه متعلق ثانی کیری
لپاره د ثابت، ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیریه کنی هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل
او سره د متعلق اول او متعلق ثانی خیل نه شبه جمله خبر کیری لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره
د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها سره د معطوفی خیل نه تفسیر لپاره
د مفسر، مفسر سره د تفسیر خیل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف
سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لپاره د مبتدأ مخدوف چه مثاله دی مبتدأ سره د
خبر خیل نه مثال کیری لپاره د مثل، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه
معطوفه، معناه قریب یحیی زید، معنی مضاف ؤ ضمیر مضاف الیه مضاف سره د
مضاف الیه خیل نه مبتدأ، قرب فعل یحیی مضاف زید مضاف الیه مضاف سره د مضاف
الیه خیل نه فاعل لپاره د قرب، قرب فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبر کیری
لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معترضه لا محل لها من
الاعراب، وحکم باقی المشتقات من مصدره حکم کاد، واو حرف عاطف حکم مضاف
باقی ایضاً مضاف المشتقات صیغه د اسم مفعول ضمیریه کنی مستتر هغه فی نائب فاعل
من حرف جاره مصدر مضاف ؤ ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور

کیزی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تو المشتقات پوری المشتقات صیغه
 د اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله مضاف الیه کیزی
 لپاره د مضاف چه لفظ د باقی دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه بیا مضاف الیه کیزی
 لپاره د مضاف چه لفظ د حکم دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتداً ، کحکم کیزی کاف
 حرف جاره په معنی د مثل سره ، حکم مضاف او لفظ د کاذ مضاف الیه ، مضاف سره د
 مضاف الیه خپل نه مجرور کیزی لپاره د جار چه کاف دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق
 تر ثابت مقدور پوری ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم
 فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر کیزی لپاره د مبتداً ، مبتداً
 سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، مثل لم یکن زید یحیی ، مثل مضاف لم
 حرف جازم یکن فعل مقارب زید اسم لپاره د یکن ، یحیی صیغه د فعل مضارع ضمیر په کبی
 مستتر چه رابع دی زید ته هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه
 خبر لپاره د یکن ، یکن سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها ،
 ولایکاد زید یحیی ، و او حرف عاطف لآ نافیة یکاد فعل مقاربه زید فی اسم او یحیی
 فعل سره د فاعل خپل نه چه ضمیر مستتر دی چه رابع دی زید ته جمله فعلیه خبر لپاره
 د یکاد ، یکاد سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، معطوفه علیها
 سره د معطوفی خپلی نه مضاف الیه کیزی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف
 الیه خپل نه خبر کیزی لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره د خبر خپل نه جمله
 اسمیه خبریه مثال کیزی لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه
 معطوفه ، و ان دخل علی کاد حرف التفی ، و او حرف عاطف ان حرف شرط دخل فعل
 علی حرف جاره لفظ د کاد مجرور عللاً جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر دخل فعل پوری
 لفظ د حرف مضاف او لفظ د التفی مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه فاعل لپاره
 د دخل فعل سره د فاعل او متعلق خپل نه جمله فعلیه شرط ، فقیه خلاف ، فاء
 اوله لپاره د جزاء او فاء ثانیه حرف جاره او ضمیر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق
 تر ثابت مقدور پوری ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبی مستتر هغه فی فاعل اسم
 فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله خبر مقدم او خلاف مبتداً مؤخره
 مبتداً مؤخره سره د خبر مقدم خپل نه جمله اسمیه خبریه جزاء لپاره د شرط ، شرط سره
 د جزاء خپل نه مبین او وسته عبارت وسته بیان ، قال بعضهم ، قال فعل بعض مضاف
 او هم ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه فاعل لپاره د قال فعل سره د
 فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه قول ،

ان حرف النفي فيه مطلقاً ، ان حرف مشبهه بالفعل لفظ دحرف مضاف او النفي مضاف
 اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه موصوف في حرف جاره اوة ضمير مجرور محلله
 راجع دي كادته جار سره د مجرور خيل نه متعلق ترال ثابت مقدار پوري الثابت صيغه د
 اسم فاعل ضمير به كني مستتر هغه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق
 خيل نه شبهه جمله صفت لپاره د موصوف ، موصوف سره د صفت خيل نه ذوالحال او مطلقاً
 منصوب لفظاً حال ذوالحال سره د حال خيل نه اسم لپاره دان ، يقيد معنى النفي ، يقيد
 فعل ضمير به كني مستتر چه راجع دي حرف النفي ته هغه في فاعل اولفظ د معنى مضاف
 او النفي مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مفعول به لپاره د يقيد فعل ، فعل
 سره د فاعل اوسره د مفعول به خيل نه جمله فعليه خبريه خبر كيري لپاره دان ، ان
 سره د اسم او خبر خيل نه جمله اسميه خبريه مقوله كيري لپاره د قول قول سره د مقول
 خيلي نه جمله فعليه خبريه معطوفه عليها ، وقال بعضهم ، واو حرف عاطف قال فعل ،
 بعض مضاف او هم ضمير مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه فاعل لپاره د فعل
 فعل سره د فاعل خيل نه جمله فعليه خبريه قول ، انه لا يقيد ، ان حرف مشبهه بالفعل
 ضمير اسم لپاره دان ، لا نافية يقيد فعل ضمير به كني مستتر چه راجع دي حرف النفي ته
 هغه في فاعل اوة ضمير مفعول به فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خيل نه جمله فعليه
 خبريه خبر كيري لپاره دان ، ان سره د اسم او خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه
 عليها ، بل الاثبات باق حاله ، بل حرف عاطف الاثبات مبتدأ او باق صيغه د اسم فاعل
 على حرف جاره ، حال مضاف اوة ضمير مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه
 مجرور كيري لپاره د جار جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر باق پوري باق صيغه د
 اسم فاعل ضمير به كني مستتر چه تعبير ور ته كيري په هوسره چه راجع دي لفظ اثبات
 ته هغه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خيل نه شبهه جمله خبر كيري
 لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه ، معطوفه عليها
 سره د معطوف خيلي نه مقوله كيري لپاره د قول ، قول سره د مقول خيلي نه جمله فعليه
 خبريه معطوفه ، وقال بعضهم ، واو حرف عاطف قال فعل بعض مضاف هم مضاف اليه
 مضاف سره د مضاف اليه خيل نه فاعل لپاره د فعل ، فعل سره د فاعل خيل نه جمله
 فعليه خبريه معطوفه قول ، انه لا يقيد النفي في الماضي ، ان حرف مشبهه بالفعل
 ضمير اسم لپاره دان ، لا نافية يقيد فعل ضمير به كني مستتر چه راجع دي حرف النفي ته
 هغه في فاعل اولفظ د النفي مفعول به ، في حرف جاره الماضي مجرور جار سره د مجرور خيل
 نه متعلق تر يقيد فعل پوري فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق خيل نه

جمله فعلیه خبر لیاره دان ، ان سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه
 علیها ، وفي المستقبل یفیده ، واو حرف عاطف فی حرف جاره لفظ دالستقبل مجرور جار
 سره د مجرور خیل نه متعلق تر یفید فعل پوری یفید فعل ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر
 ور نه کیری په هو سره چه راجع دی حرف النقی ته هغه فی فاعل او ضمیر مفعول به فعل
 سره د فاعل او د مفعول به او سره د متعلق مقدم خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ،
 معطوفه علیها سره د معطوفی خیلی نه مقوله کیری لیاره د قول ، قول سره د مقولی خیلی نه
 جمله فعلیه خبریه معطوفه معطوفه علیها سره د معطوفینو خیلو نه تفسیر کیری لیاره د مفسر
 مفسر سره د تفسیر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، والتالث کرکب ، واو حرف
 عاطف لفظ دالتالث مبتدأ او لفظ د کرکب ورتنه خبر مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه
 خبریه معطوفه ، وهو یرفع الاسم ، واو حرف عاطف هو ضمیر مبتدأ یرفع فعل ضمیر په کبی مستتر
 هغه فی فاعل او الاسم مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه
 خبریه معطوفه علیها ، وینصب الخبر ، واو حرف عاطف ینصب فعل ضمیر په کبی مستتر
 هغه فی فاعل او الخبر مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه
 خبریه معطوفه معطوفه علیها سره د معطوفی خیلی نه خبر لیاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر
 خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وخبره یحیی فعلاً مضارعاً دائماً بغير ان ، واو
 حرف عاطف لفظ د خبر مضاف او ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ
 یحیی فعل ناقص ضمیر په کبی مستتر چه راجع دی لفظ د خبرته هغه فی اسم او فعلاً موصوف
 او مضارعاً فی صفت موصوف سره د صفت خیل نه ذوالحال او دائماً ورتنه حال ذوالحال
 سره د حال خیل نه خبر کیری لیاره د یحیی ، باء حرف جاره غیر مضاف او لفظ دان مضاف الیه
 مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیری لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق
 ترداً بپوری چه هغه حال لیاره د ذوالحال دی یحیی فعل سره د اسم او خبر خیل نه جمله
 فعلیه خبریه خبر کیری لیاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل
محو کرب زید یخرج ، نحو مضاف کرب فعل مقاربه زید اسم لیاره د کرب او یخرج فعل
 ضمیر په کبی مستتر چه راجع دی زید ته هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه
 خبریه منصوب محلاً خبر کیری لیاره د کرب ، کرب سره د اسم او خبر خیل نه جمله فعلیه
 خبریه مضاف الیه کیری لیاره د مضاف چه نحو دی مضاف سره د مضاف الیه خیل خبر کیری
 لیاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری
 لیاره د مثل مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ،

والرابع اوشك ، واو حرف عاطف لفظ الرابع مبتدأ او لفظ داو شك ورتنه خبر مبتدأ
 سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وهو یرفع الاسم ، واو حرف عاطف هو
 ضمیر مبتدأ چه راجع دی اوشك ته یرفع فعل ضمیریه کبئی مستتر هغه یی فاعل او الاسم یی
مفعول به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها ،
وینصب الخبر ، واو حرف عاطف ینصب فعل ضمیریه کبئی مستتر هغه یی فاعل او الخبر مفعول
 به فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه معطوفه ، معطوفه علیها سره د
 معطوفی خیلی نه خبر کبزی لپاره د مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه
وخبره فعل مضارع ، واو حرف عاطف خبر مضاف او ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف
 الیه خیل نه مبتدأ ، فعل موصوف مضارع یی صفت موصوف سره د صفت خیل نه ذوالحال ،
مع ان او بغير ان ، لفظ دمع مضاف او لفظ دان مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل
 نه ظرف مستقر متعلق تر ثابثاً مقدر پوری ثابثاً صیغه د اسم فاعل ضمیریه کبئی مستتر هغه
 یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله معطوفه علیها ، او حرف
 عاطف باء حرف جار غیر مضاف ان مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور د
 جار ، جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابثاً مقدر پوری ثابثاً صیغه د اسم فاعل ضمیریه
 کبئی مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل خیل نه شبه جمله معطوفه ، معطوفه علیها
 سره د معطوف خیل نه حال کبزی لپاره د ذوالحال ذوالحال سره د حال خیل نه خبر کبزی
لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل ، مثل اوشك زید
ان یحیی او یحیی ، مثل مضاف اوشك فعل مقاربه زید اسم لپاره د اوشك ، ان مصدریه
 یحیی فعل ضمیریه کبئی چه راجع دی زید ته هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه
 به تاویل د مفرد په سبب دان مصدریه سره معطوفه علیها ، او حرف عاطف یحیی فعل ضمیر
 به کبئی مستتر چه راجع دی زید ته هغه یی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه
 معطوفه ، معطوفه علیها سره د معطوف خیل نه خبر لپاره د اوشك ، اوشك سره د اسم او
 خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مضاف الیه کبزی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د
 مضاف الیه خیل نه خبر کبزی لپاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خیل نه
 جمله اسمیه خبریه مثال کبزی لپاره د مثل ، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه
 معطوفه ، وقال بعضهم ، واو حرف عاطف قال فعل او بعض مضاف او هم ضمیر مضاف الیه
 مضاف سره د مضاف الیه خیل نه فاعل لپاره د قال ، قال فعل سره د فاعل خیل نه جمله
 فعلیه قول ، ان افعال المقاربة سبعة ، ان حرف مشبهه بالفعل لفظ د افعال موصوف او
 المقاربة ورتنه صفت موصوف سره د صفت خیل نه اسم لپاره د ان او سبعة خبر لپاره د

إِنَّ، ان سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مقوله کیږی لپاره د قول، قول سره د مقولی خیل نه مبین، هذه الأربعة المذكورة، هذې اسم اشاره مبدل منه لفظ د الأربعة موصوف او للمذكورة ورته صفت موصوف سره د صفت خیل نه بدل کیږی لپاره د مبدل منه مبدل منه سره د بدل خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ محذوف چه وبعضها دی بعض مضاف اوها ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، وجعل وطیق واخذ، واو حرف عاطف لفظ د جعل معطوف علیه، واو حرف عاطف لفظ د طیق معطوف اول واو حرف عاطف لفظ د اخذ معطوف ثانئ معطوف علیه سره د معطوفینو خیلو نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ محذوف چه بعضها دی بعض مضاف اوها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وهذه الثلاثة مرادفة لکرب، واو حرف عاطف لفظ د هذه موصوف او الثلاثة ورته صفت موصوف سره د صفت خیل نه مبتدأ، مرادفة صیغه د اسم فاعل ضمیر په کتنی مستتر چه راجع دی مبتدأ ته هغه فی فاعل اولام حرف جاره او لفظ د کرب مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مرادفة پوری مرادفة صیغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله معطوف علیه، وموافقة له في الاستعمال واو حرف عاطف او موافقة صیغه د اسم فاعل ضمیر په کتنی مستتر هغه فی فاعل اولام حرف جاره او که ضمیر مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق اول تر موافقة پوری فی حرف جاره الاستعمال مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق ثانئ تر موافقة پوری موافقة صیغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلقینو خیلو نه شبه جمله معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،

النوع الثاني عشر

أفعال المدح والذم، لفظ د النوع موصوف او الثاني عشر مرکب بنائ صفت لپاره د موصوف موصوف سره د صفت خیل نه مبتدأ. او لفظ د افعال المدح معطوف علیه واو حرف عاطف او الذم معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، وهي أربعة، واو حرف عاطف ضمیر دهی مبتدأ او اربعة ورته خبر مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مبین، الأول نعم، لفظ د الاول مبتدأ او لفظ د نعم ورته خبر مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مبین،

اصلہ نعم بفتح الفاء وكسر العين، لفظ داصل مضاف اوئے ضمیر مضاف الیہ مضاف سرہ
 د مضاف الیہ خیل نہ مبتدأ۔ اولفظ نعم ذوالحال باء حرف جارہ فتح مضاف او الفاء مضاف
 الیہ مضاف سرہ د مضاف الیہ خیل نہ معطوف علیہ، واور حرف عاطف لفظ د کسر مضاف او
 العین ی مضاف الیہ مضاف سرہ د مضاف الیہ خیل نہ معطوف معطوف علیہ سرہ د معطوف
 خیل نہ مجرور کبریٰ لیارہ د جار جار سرہ د مجرور خیل نہ متعلق تر ثابثاً مقدر پوری ثابتاً
 ضیفہ د اسم فاعل ضمیر یہ کنی، مستتر ہفہ ی فاعل اسم فاعل سرہ د فاعل اوسرہ د متعلق
 خیل نہ شبہ جملہ حال کبریٰ لیارہ د ذوالحال ذوالحال سرہ د حال خیل نہ خبر کبریٰ و لیارہ
 د مبتدأ، مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ معترضہ لاجل لها من الاعراب،
فکسرت الفاء اتباعاً للعین، فاء حرف عاطف کسرت فعل مجہول او الفاء ی نائب فاعل
 اتباعاً مصدر لام حرف جارہ او العین مجرور جار سرہ د مجرور خیل نہ متعلق تر اتباعاً مصدر
 پوری اتباعاً مصدر سرہ د متعلق خیل نہ مفعول لہ کبریٰ لیارہ د فعل فعل سرہ د نائب
 فاعل اوسرہ د مفعول لہ خیل نہ جملہ فعلیہ خبریہ معترضہ معطوفہ، ثم اسكنت العین
للتخفيف، ثم حرف عاطف اسكنت فعل مجہول او العین ورتہ نائب فاعل اولام حرف جارہ
 التخفيف مجرور جار سرہ د مجرور خیل نہ متعلق تر اسكنت پوری اسكنت فعل سرہ د فاعل او
 سرہ د متعلق خیل نہ جملہ فعلیہ خبریہ معطوفہ، فصار نعم، فاء حرف عاطف صار فعل
 ناقص ضمیر یہ کنی مستتر ہفہ ی اسم اولفظ نعم ورتہ خبر صار فعل ناقص سرہ د اسم او
 خبر خیل نہ جملہ فعلیہ خبریہ معطوفہ، وهو فعل مدح، واور حرف عاطف هو ضمیر مبتدأ او
 لفظ د فعل مضاف او مدح مضاف الیہ، مضاف سرہ د مضاف الیہ خیل نہ خبر کبریٰ لیارہ د مبتدأ
مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ معطوفہ، و فاعله قد يكون اسم جنس
معرفاً باللام، واور حرف عاطف لفظ د فاعل مضاف اوئے ضمیر مضاف الیہ مضاف سرہ د مضاف
 الیہ خیل نہ مبتدأ، قد حرف تعلیل یکن فعل ناقص ضمیر یہ کنی مستتر چہ راجع دی مبتدأ تہ
 ہفہ اسم لیارہ دیکن او لفظ د اسم مضاف او لفظ د جنس مضاف الیہ مضاف سرہ د مضاف
 الیہ خیل نہ موصوف او معرفاً ضیفہ د اسم مفعول ضمیر یہ کنی مستتر ہفہ ی نائب فاعل او
 باء حرف جارہ او اللام مجرور جار سرہ د مجرور خیل نہ متعلق تر معرفاً پوری معرفاً ضیفہ د
 اسم مفعول سرہ د نائب فاعل اوسرہ د متعلق خیل نہ شبہ جملہ صفت لیارہ د موصوف
 موصوف سرہ د صفت خیل نہ خبر لیارہ دیکن، یکن سرہ د اسم او خبر خیل نہ جملہ
 فعلیہ خبریہ خبر کبریٰ لیارہ د مبتدأ، مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ مثل
مثل نعم الرجل زید، لفظ د مثل مضاف نعم فعل مدح او الرجل ی فاعل فعل مدح سرہ د
 فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم او زید مخصوص بالمدح مبتدأ مؤخر مبتدأ سرہ

د خبر خیل نه جمله اسمیه انشائیة اجمال، فالرجل مرفوع بانه فاعل نعم، فاعرف
تفصیل اوالرجل مبتدأ مرفوع صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه فی نائب فاعل باء
حرف جارة آن حرف مشبیه بالفعل او ضمیر اسم لپاره دان اولفظ د فاعل مضاف اولفظ د
نعم مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر لپاره دان، آن سره د اسم او خبر
خیل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل د مفرد سره مجرور لپاره د جارجیه باء دی جار
سره د مجرور خیل نه متعلق تر مرفوع پوری مرفوع صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل
اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کیری لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه
جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، وزید مخصوص بالمدح مرفوع بانه مبتدأ، و او
حرف عاطف زید مبتدأ مخصوص صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه فی نائب فاعل
اوباء حرف جارة المدح مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مخصوص پوری مخصوص
اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر اول لپاره د مبتدأ
او مرفوع صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه فی نائب فاعل اوباء حرف جارة آن
حرف مشبیه بالفعل او ضمیر اسم لپاره دان اولفظ د مبتدأ خبر لپاره دان، آن سره د
اسم او خبر خیل نه په تاویل د مفرد سره مجرور کیری لپاره د جار، جار سره د مجرور خیل
نه متعلق تر مرفوع پوری مرفوع صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خیل
نه شبه جمله خبر ثانی کیری لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبرینو خیلو نه جمله اسمیه خبریه
معطوفه اولی، ونعم الرجل خبره مقدم علیه او مرفوع بانه خبر مبتدأ محذوف
واو حرف عاطف اولفظ د نعم الرجل مبتدأ، خبر مضاف او ضمیر مضاف الیه مضاف سره د
مضاف الیه خیل نه خبر اول لپاره د مبتدأ، او مقدم صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر
هغه فی نائب فاعل او علی حرف جارة او ضمیر مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مقدم
پوری مقدم صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر
ثانی لپاره د مبتدأ، او حرف عاطف مرفوع صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه فی
نائب فاعل باء حرف جارة آن حرف مشبیه بالفعل او ضمیر اسم لپاره دان اولفظ د خبر
مضاف اولفظ د مبتدأ موصوف او محذوف ورت ته صفت موصوف سره د صفت خیل نه خبر کیری
لپاره دان، آن سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل د مفرد سره مجرور
کیری لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مرفوع پوری مرفوع صیغه د اسم
مفعول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر ثالث کیری لپاره د مبتدأ
مبتدأ سره د اخبار ثلاثه وخیلونه جمله اسمیه خبریه معطوفه ثانیه،

وهو الضمير، وأو حرف عاطف ضمير وهو مبتدأ أو لفظ الضمير خبر مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ثالثه، معطوفه علیها سره د معطوفات ثلثه وخیلونه تفصیل لیاره د اجمال، اجمال سره د تفصیل خیل نه مضاف الیه کیری لیاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لیاره د مبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، تقدیره نعم الرجل هو نرید، لفظ د تقدیر مضاف او که ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ، نعم فعل او الرجل ورته فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه انشائیة، او هو ضمیر مبتدأ او نرید ورته خبر مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه، جمله اولی سره د جملی ثانی نه خبر کیری لیاره د مبتدأ، چه تقدیره دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معترضه لاعل لها من الاعراب معطوفه علیها، فیکون علی التقدير الاول جملة واحدة، فاع حرف عاطف یکون فعل ناقص ضمیر په کبی مستتر هغه فی اسم علی حرف جاره لفظ د التقدير موصوف الاول ورته صفت موصوف سره د صفت خیل نه مجرور کیری لیاره د جاره چه علی دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق اول تریکون پوری، جملة موصوف او واحدة ورته صفت موصوف سره د صفت خیل نه معطوف علیه، وعلى التقدير الثاني جملتين، وأو حرف عاطف علی حرف جاره التقدير موصوف او الثاني صفت موصوف سره د صفت خیل نه مجرور کیری لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه معطوف په متعلق اول باندی او متعلق ثانی تریکون پوری او لفظ د جملتين معطوف په معطوف علیه باندی چه جملة واحدة دی معطوف علیه سره د معطوف خیل نه خبر کیری لیاره د یکون، یکون سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وقد یکون فاعله اسما مضافا الى المعرف باللام، وأو حرف عاطف قد حرف تعلیل یکون فعل ناقص لفظ د فاعل مضاف که ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه اسم لیاره د یکون، لفظ د اسما موصوف او مضافا صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه فی نائب فاعل إلى حرف جاره المعرف صیغه د اسم مفعول ضمیر په کبی مستتر هغه فی نائب فاعل باء حرف جاره او اللام مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر المعروف پوری المعروف صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل خیل نه شبه جمله مجرور کیری لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مضافا پوری مضافا صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله صفت کیری لیاره د موصوف موصوف سره د صفت خیل نه خبر کیری لیاره د یکون، یکون سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل، نحو نعم صاحب الرجل زید، نحو مضاف نعم فعل مدح او لفظ د صاحب مضاف الرجل مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه فاعل کیری لیاره د نعم، فعل سره د فاعل خیل نه جمله

مثل نعم العبد، مثل مضاف نعم فعل مدح العبد ورتبه فاعل فعل مدح سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه انشائیة خبر مقدم لیاره دمبتدأ محذوف چه مخصوص بالمدح دی او مفسر،
 ای نعم العبد الوب، ای حرف تفسیر نعم فعل مدح العبد فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه انشائیة خبر مقدم او ایوب مخصوص بالمدح مبتدأ مؤخره مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه تفسیر کیری لیاره دمفسر، مفسر سره د تفسیر خیل نه مضاف الیه د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لیاره دمبتدأ چه مثاله دی مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لیاره دممثل، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، والقرينة سياق الآية، واورحرف عاطف القرينة مبتدأ، سياق مضاف او الآية مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لیاره دمبتدأ مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،
وشرط الخصوص ان يكون مطابقا للفاعل، واورحرف عاطف لفظ د شرط مضاف او الخصوص فی مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ، ان مصدریه یكون فعلا ناقص ضمیریه کنبی مستتر چه رابع دی مخصوص بالمدح ته هغه اسم لیاره د یكون، مطابقا صیغه د اسم فاعل ضمیریه کنبی مستتر هغه فی فاعل، لام حرف جاره الفاعل مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق اول تر مطابقا یوری، في الافراد والتثنية والجمع والتذكير والتانيث، فی حرف جاره الافراد معطوف علیه واورحرف عاطف التثنية معطوف اول، واورحرف عاطف الجمع معطوف ثانی، واورحرف عاطف التذكير معطوف ثالث واورحرف عاطف التانيث معطوف رابع معطوف علیه سره د معطوفاتواربعه وخیل نه مجرور کیری لیاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق ثانی تر مطابقا یوری مطابقا صیغه د اسم فاعل سره د متعلق اول او متعلق ثانی خیل او سره د فاعل خیل نه شبه جمله خبر کیری لیاره د یكون، یكون سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه په تاویل دمفرد سره خبر کیری لیاره دمبتدأ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مثل نعم الرجل زيد، مثل مضاف نعم الرجل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه انشائیة خبر مقدم او نريد مبتدأ مؤخره، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، ونعم الرجلان الزيدان، واورحرف عاطف نعم الرجلان جمله فعلیه انشائیة خبر مقدم او الزيدان مبتدأ مؤخره، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه اولی، ونعم الرجال الزيدون، واورحرف عاطف نعم الرجال جمله فعلیه انشائیة خبر مقدم او الزيدون مبتدأ مؤخره مبتدأ مؤخره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ثانیة، ونعمت امرأة هند، واورحرف عاطف نعمت المرأة جمله فعلیه انشائیة خبر مقدم او هند مبتدأ مؤخره، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ثالثه،

وَنِعْمَتِ الرَّاتَانِ الْهِنْدَانِ ، و او حرف عاطف نعمت الرأتان جمله فعلیه انشائیّه خبر مقدم
 او الهمندان مبتدأ مؤخره . مبتدأ سوره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه رابعه ،
 وَنِعْمَتِ النِّسَاءِ الْهِنْدَانَاتِ ، و او حرف عاطف نعمت النساء جمله فعلیه خبر مقدم او الهمدانات
 مبتدأ مؤخر ، مبتدأ سوره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه خامسه ، معطوفه علیها
 سره د تلو معطوفاً توخيلونه مضاف اليه کيږي لپاره دمضاف چه مثل دی مضاف سره دمضاف
 اليه خیل نه خبر کيږي لپاره دمبتدأ محذوف چه مثاله دی مبتدأ سوره دخبر خیل نه جمله
 اسمیه خبریه مثال کيږي لپاره دممثل ، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه
 معطوفه ، والثاني بئس ، و او حرف عاطف او لفظ والثاني مبتدأ او لفظ دبئس ورته خبر
 مبتدأ سوره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مبیّنّه معطوفه په مخکیني معطوفه علیها باندی
 چه الاول نعم دی ، وهو فعل خم ، و او حرف عاطف هو ضمير مبتدأ لفظ دفعل مضاف او لفظ
 د ذم مضاف اليه مضاف سره دمضاف اليه خیل نه خبر کيږي لپاره دمبتدأ ، مبتدأ سوره د
 خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، اصله بئس من باب علم ، لفظ د اصل مضاف
 او ضمير مضاف اليه مضاف سره دمضاف اليه خیل نه مبتدأ او لفظ دبئس ذوالحال من
 حرف جاره باب مضاف او لفظ د علم مضاف اليه مضاف سره دمضاف اليه خیل نه مجرور
 کيږي لپاره د جارجار سره دمجرور خیل نه متعلق تر ثابثاً مقدّر پورې ثابتاً ضیغه د اسم
 فاعل ضميریه کيږي مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل خیل نه او سره د متعلق خیل
 نه شبه جمله حال کيږي لپاره د ذوالحال ، ذوالحال سره د حال خیل نه خبر کيږي لپاره د
 مبتدأ ، مبتدأ سوره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معترضه لاهل لهما من الاعراب ،
 معطوفه علیها ، فَكَسَرَتْ الْفَاءَ لِتَبْعِيَةِ الْعَيْنِ ، فاء حرف عاطف لپاره د تعقيب کسرت
 فعل مجهول او لفظ د الفاء ورته نائب فاعل ، لتبعية کيږي لام حرف جاره تبعية مضاف او
 لفظ د العين فی مضاف اليه مضاف سره دمضاف اليه خیل نه مجرور کيږي لپاره د جارجاه
 لام دی جار سره دمجرور خیل نه متعلق تر کسرت فعل پورې ، فعل سره د نائب فاعل او
 سره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، ثُمَّ اسْكَنْتِ الْعَيْنَ تَخْفِيفاً ، ثم حرف
 عاطف اسكنت فعل مجهول او لفظ د العين نائب فاعل او تخفيفاً مفعول له ، فعل سره د نائب
 فاعل او سره دمفعول له خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، فَصَارَتْ بئس ، فاء حرف
 عاطفه صارت فعل ناقص ضميریه کيږي مستتر هغه فی اسم او لفظ دبئس ورته خبر صارت
 سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وَقَاعِلَهُ أَشْعَا أَحْدَا مَوْرٍ
 الثلاثة المذكورة في نعم ، و او حرف عاطف فاعل مضاف او ضمير مضاف اليه مضاف سره
 دمضاف اليه خیل نه مبتدأ ، او ترکیب د لفظ دایم تیر شوی دی ، لفظ د احد مضاف او الامور

موصوف ، الثلاثة ایضاً موصوف المذكورة صیغه داسم مفعول ضمیریه کنی مستترهغه فی نائب فاعل ، فی حرف جاره او نِعَم مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترالذکورة پوری المذكورة صیغه داسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله صفت کیږی لپاره د موصوف چه الثلاثة دی موصوف سره د صفت خیل نه بیا صفت کیږی لپاره د موصوف چه الامور دی موصوف سره د صفت خیل نه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه لفظ واحد دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیږی لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ، وحکم المخصوص بالذم حکم المخصوص بالمدح فی جمیع الاحکام المذكورة ، واورحرف عاطف اولفظ د حکم مضاف المخصوص صیغه داسم مفعول ضمیریه کنی مستترهغه فی نائب فاعل بآء حرف جاره الذم مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترالمخصوص پوری المخصوص صیغه داسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف ، مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدأ ، حکم کنی کاف حرف جاره حکم مضاف المخصوص صیغه داسم مفعول ضمیریه کنی مستترهغه فی نائب فاعل بآء حرف جاره المدح مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترالمخصوص پوری المخصوص صیغه داسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خیل نه شبه جمله مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه حکم دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیږی لپاره د جار چه کاف دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق اول ترتابت مقدر پوری ، فی حرف جاره جمیع مضاف او الاحکام موصوف او المذكورة ورته صفت موصوف سره د صفت خیل نه مضاف الیه کیږی لپاره د مضاف چه جمیع دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیږی لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق ثانی ترتابت مقدر پوری ثابت صیغه داسم فاعل ضمیریه کنی مستترهغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق اول او متعلق ثانی خیل نه شبه جمله خبر کیږی لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه ممثل ، مثلاً بئس الرجل نرید ، لفظ د مثل مضاف بئس فعل ذم او الرجل ورته فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه انشائیة خبر مقدم او نرید مبتدأ مؤخره مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها ، وبئس صاحب الرجل نرید ، واورحرف عاطف بئس فعل ذم لفظ د صاحب مضاف او الرجل مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه فاعل لپاره د فعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه انشائیة خبر مقدم او نرید مبتدأ مؤخره ، مبتدأ سره د خبر خیل نه جمله اسمیه معطوفه اولی ، وبئس رجلاً نرید ، واورحرف عاطف بئس فعل ضمیریه کنی مستترهغه سمیة اوز رجلاً فی تمییز میز سره د تمییز خیل نه فاعل لپاره د بئس فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه

انشائیہ خبر مقدم اور نید مبتدأ مؤخرہ مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ معطوفہ
 ثانیہ، و بئس الرجالان الزیدان، واو حرف عاطف بئس فعل ذم الرجالان فی فاعل فعل
 سرہ د فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم اور الزیدان مبتدأ مؤخرہ مبتدأ سرہ د
 خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ معطوفہ ثالثہ، و بئس الرجال الزیدان، واو حرف عاطف بئس
 فعل الرجال فی فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم اور الزیدان
 مبتدأ مؤخرہ مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ معطوفہ رابعہ، و بئست
 المرأة هند، واو حرف عاطف بئست فعل المرأة فی فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ
 فعلیہ انشائیہ خبر مقدم اور هند مبتدأ مؤخرہ مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ انشائیہ
 معطوفہ خامسہ، و بئست المرأة تان الهندان، واو حرف عاطف بئست فعل المرأة تان
 فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم اور الهندان مبتدأ مؤخرہ
 مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ انشائیہ معطوفہ سادسہ، و بئست النساء
 الهندات، واو حرف عاطف بئست فعل النساء فی فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ
 فعلیہ انشائیہ خبر مقدم اور الهندات مبتدأ مؤخرہ، مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ
 انشائیہ معطوفہ سابعہ، معطوفۃ علیہا سرہ د معطوفاتو سابعہ وخیلو نہ مضاف الیہ کنی
 لیارہ د مضاف چہ مثل دی مضاف سرہ د مضاف الیہ خیل نہ خبر کنی لیارہ د مبتدأ غنی
 چہ مثالہ دی مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ معطوفہ،
 و الثالث ساء، واو حرف عاطف لفظ الثالث مبتدأ اول لفظ ساء و سرہ خبر مبتدأ
 سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ مبینہ معطوفۃ لیارہ د معطوفۃ علیہا چہ الاول
 نعم دی، و هو مرادف لبئس، واو حرف عاطف هو ضمیر مبتدأ، مرادف صیغہ د اسم
 فاعل ضمیر یہ کنی مستتر ہفہ فی فاعل لام حرف جارہ اول لفظ دبئس مجرور محلاً جار سرہ
 د مجرور خیل نہ متعلق تر مرادف پوری مرادف صیغہ د اسم فاعل سرہ د فاعل او سرہ
 د متعلق خیل نہ شبہ جملہ معطوف علیہ، و موافق لہ فی جمیع وجوہ الاستعمال، واو
 حرف عاطف موافق صیغہ د اسم فاعل ضمیر یہ کنی مستتر ہفہ فی فاعل لام حرف جارہ
 اوۃ ضمیر مجرور جار سرہ د مجرور خیل نہ متعلق تر موافق پوری فی حرف جارہ لفظ د
 جمیع مضاف، و وجوہ ایضاً مضاف او الاستعمال فی مضاف الیہ، مضاف سرہ د مضاف الیہ
 خیل نہ بیا مضاف الیہ لیارہ د مضاف چہ جمیع دی مضاف سرہ د مضاف الیہ خیل نہ مجرور
 کنی لیارہ د جار جار سرہ د مجرور خیل نہ متعلق ثانی تر موافق پوری موافق صیغہ د
 اسم فاعل سرہ د فاعل او سرہ د متعلق اول او متعلق ثانی خیل نہ شبہ جملہ معطوف،
 معطوف علیہ سرہ د معطوف خیل نہ خبر کنی لیارہ د مبتدأ، مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ

جمله اسمیه خبریه معطوفه، و الرابع حَبَّ بَفَتْ الفاء أو ضمَّها، و ا ح ر ف ع ا ط ف ل ف ظ
 د الرابع مبتدأ او لفظ د حَبَّ موصوف، باء حرف جاره فتم مضاف او الفاء مضاف اليه مضاف
 سره د مضاف اليه خيل نه معطوف عليه، ا ح ر ف ع ا ط ف ضَمَّ مضاف ها ضمير مضاف اليه
 مضاف سره د مضاف اليه خيل نه معطوف، معطوف عليه سره د معطوف خيل نه مجرور کيږي
 لياره د جار جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر ثابت مقدري پوري ثابت صيغه د اسم فاعل
 ضميره کښي مستتر هغه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خيل نه شېبه
 جمله صفت کيږي لياره د موصوف، موصوف سره د صفت خيل نه خبر کيږي لياره د مبتدأ
 مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، أصله حَبَّ بَفَتْ العين، لفظ
 د اصل مضاف او ضمير مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه مبتدأ او لفظ د حَبَّ
 موصوف باء حرف جاره لفظ د ضمَّ مضاف او العين مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه
 خيل نه مجرور کيږي لياره د جار جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر ثابت مقدري پوري
 ثابت صيغه د اسم فاعل ضميره کښي مستتر هغه في فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره
 د متعلق خيل نه شېبه جمله صفت کيږي لياره د موصوف، موصوف سره د صفت خيل نه
 خبر کيږي لياره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله اسمیه خبریه معترضه لامل
 لها من الاعراب معطوفة عليها، فأسكنت الباء الأولى، فاء حرف عا ط ف اسكنت فعل مجهول
 لفظ د الباء موصوف او الأولى ورته صفت موصوف سره د صفت خيل نه نائب فاعل کيږي
 لياره د أسكنت فعل سره د نائب فاعل خيل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، و ادغمت
في الثانية على اللغة الأولى، و ا ح ر ف ع ا ط ف ادغمت فعل مجهول ضميره کښي مستتر
 چه الباء الأولى ته هغه في نائب فاعل، في حرف جاره او الثانية مجرور جار سره د مجرور خيل نه
 متعلق اول تر ادغمت پوري، على حرف جاره اللغة موصوف الأولى ورته صفت موصوف سره
 د صفت خيل نه مجرور کيږي لياره د جار جار سره د مجرور خيل نه متعلق ثاني تر ادغمت فعل
 پوري فعل سره د نائب فاعل او سره د متعلق اول او متعلق ثاني خيل نه جمله فعلیه خبریه
 معطوفه، و انقلبت ضمَّتها الى الحاء، او ح ر ف ع ا ط ف نقلت فعل مجهول ضمة مضاف
 او ها ضمير مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه نائب فاعل لياره د نقلت، الى حرف
 جاره الحاء مجرور جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر نقلت پوري فعل سره د نائب فاعل
 او سره د متعلق خيل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، و ادغمت الباء في الباء على
اللغة الثانية، و ا ح ر ف ع ا ط ف ادغمت فعل مجهول الباء ورته نائب فاعل في حرف جاره
 الباء مجرور جار سره د مجرور خيل نه متعلق اول تر ادغمت پوري، على حرف جاره اللغة
 موصوف او الثانية ورته صفت موصوف سره د صفت خيل نه متعلق ثاني تر ادغمت پوري

ادغمت فعل سره د نائب فاعل او سره د متعلق اول او متعلق ثانى خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، **وَحَبَّ لَا يَنْفَصِلُ عَنْ ذَا فِي الْاِسْتِعْمَالِ**، واو حرف عاطف لفظ د حَبَّ مبتدأ، لَا نافية يَنْفَصِلُ فعل ضمیریه کښى مستترچه راجع دى حَبَّ ته هغه یی فاعل، عَنْ حرف جاره اولفظ د ذَا مجرور محلا جار سره د مجرور خپل نه متعلق اول ترینفصل پورى، فی حرف جاره الاستعمال یی مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق ثانى ترینفصل پورى فعل سره د فاعل او سره د متعلق اول او متعلق ثانى خپل نه جمله فعلیه خبریه خبرگیرى لپاره د مبتدأ مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَلِهَذَا يُقَالُ فِي تَقْرِيرِ الْاَفْعَالِ حَبَّذَا**، واو حرف عاطف لام حرف جاره هَذَا اسم اشاره مجرور محلا جار سره د مجرور خپل نه متعلق مقدم تر یقال پورى، یقالُ فعل مجهول فی حرف جاره تقریر مضاف او الافعال مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کښى لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یقال پورى اولفظ د حَبَّذَا نائب فاعل لپاره د یقال فعل سره د نائب فاعل او سره د متعلقینو خپلونه جمله فعلیه معطوفه، **وَهُوَ مُرَادُفٌ لِنَعْمَ**، واو حرف عاطف هُوَ ضمیر مبتدأ مرادف صیغه د اسم فاعل ضمیریه کښى مستتر هغه یی فاعل، لام حرف جاره اولفظ د نَعْمَ مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر مرادف پورى مرادف صیغه د اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبرگیرى لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَفَاعِلُهُ ذَا**، واو حرف عاطف لفظ د فاعل مضاف او ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ اولفظ د ذَا ورته خبر مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَالْمَخْصُوصُ بِالْمَدْحِ مَذْكُورٌ بَعْدَهُ**، واو حرف عاطف المخصوص صیغه د اسم مفعول ضمیریه کښى مستتر هغه یی نائب فاعل بَاء حرف جاره المدح مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر المخصوص پورى المخصوص صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله مبتدأ، او مذکور صیغه د اسم مفعول ضمیریه کښى مستتر هغه یی نائب فاعل اولفظ د بعد مضاف او ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول فیه کښى لپاره د مذکور مذکور صیغه د اسم مفعول سره د نائب فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله خبرگیرى لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، **وَاعْرَابُهُ كَاعْرَابِ مَخْصُوصٍ نَعْمَ فِي الْوَجْهِينِ الْمَذْكُورَيْنِ**، واو حرف عاطف لفظ د اعراب مضاف ؤ ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ، کاف حرف جاره لفظ د اعراب مضاف اولفظ د مَخْصُوصٍ اتم مضاف اولفظ د نَعْمَ مضاف الیه مضاف چه مخصوص دى سره د مضاف الیه خپل نه بیا مضاف الیه کښى لپاره د مضاف چه اعراب دى مضاف سره

د مضاف الیه خیل نہ مجرور کبریٰ لیارہ د جار چہ کاف دی جار سرہ د مجرد خیل نہ متعلق
 اول ترتبات مقدر پوری ، فی حرف جارہ لفظ الرحمین موصوف او المذکورین ورتہ صفت
 موصوف سرہ د صفت خیل نہ مجرور کبریٰ لیارہ د جار جار سرہ د مجرد خیل نہ متعلق ثانی
 لیارہ د ثابت مقدر ثابت صیغہ د اسم فاعل ضمیر بہ کنی مستتر ہقہ فی فاعل اسم فاعل سرہ
 د فاعل او سرہ د متعلق اول او متعلق ثانی خیل نہ شبہ جملہ خبر کبریٰ لیارہ د مبتدأ ، مبتدأ
 سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ معطوفہ ، لکنہ لا یطابق فاعلہ فی الوجہ المذکورہ
 لکن حرف مشبہہ بالفعل ک ضمیر اسم لیارہ د لکن ، لا حرف نافیہ یطابق فعل ضمیر بہ کنی مستتر
 چہ راجع دی مخصوص د حیداً تہ ہقہ فی فاعل ، لفظ د فاعل مضاف او ضمیر مضاف الیہ ،
 مضاف سرہ د مضاف الیہ خیل نہ مفعول بہ لیارہ د یطابق ، فی حرف جارہ الوجہ موصوف
 او المذکورہ ورتہ صفت موصوف سرہ د صفت خیل نہ مجرور کبریٰ لیارہ د جار جار سرہ د
 مجرور خیل نہ متعلق ترتیباً پوری یطابق فعل سرہ د فاعل او سرہ د مفعول بہ او سرہ د
 متعلق خیل نہ جملہ فعلیہ خبریہ خبر کبریٰ لیارہ د لکن ، لکن سرہ د اسم او خبر خیل نہ جملہ
 اسمیہ خبریہ مثل ، مثل حبذ ازیڈ ، لفظ د مثل مضاف او حبّ فعل او ذا ورتہ فاعل
 فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم او زیڈ مبتدأ مؤخرہ ، مبتدأ سرہ
 د خبر مقدم خیل نہ جملہ اسمیہ انشائیہ معطوفہ علیہا ، و حبذ الیزیدان ، واو حرف
 عاطف حبّ فعل او ذا فی فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم
او الیزیدان مبتدأ مؤخرہ ، مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ انشائیہ معطوفہ اولیٰ ،
و حبذ الیزیدون ، واو حرف عاطف حبّ فعل او ذا ورتہ فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ
 جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم او الیزیدون مبتدأ مؤخرہ ، مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ
 اسمیہ انشائیہ معطوفہ ثانیہ ، و حبذ اھند ، واو حرف عاطف حبّ فعل او ذا ورتہ
 فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم او ھند مبتدأ مؤخرہ ،
 سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ انشائیہ معطوفہ ثالثہ ، و حبذ الیھندان ، واو حرف
 عاطف حبّ فعل او ذا ورتہ فاعل فعل سرہ د فاعل خیل نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم او الیھندان
مبتدأ مؤخرہ ، مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ انشائیہ معطوفہ رابعہ ،
و حبذ الیھندات ، واو حرف عاطف حبّ فعل او ذا ورتہ فاعل فعل سرہ د فاعل خیل
 نہ جملہ فعلیہ انشائیہ خبر مقدم او الیھندات مبتدأ مؤخرہ ، مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ
 جملہ اسمیہ انشائیہ معطوفہ خامسہ ، معطوفہ علیہا سرہ د معطوفاتو خمسہ و خیل نہ
 مضاف الیہ کبریٰ لیارہ د مضاف چہ مثل دی مضاف سرہ د مضاف الیہ خیل نہ خبر کبریٰ
 لیارہ د مبتدأ محذوف چہ مثالہ دی مبتدأ سرہ د خبر خیل نہ جملہ اسمیہ خبریہ مثال کبریٰ

لپاره د مثل مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معترضه لامل لپاره من
 الاعراب ۴ ويچونږي ان يکون قبله او بعد اسم موافق له ، واو حرف عاطف ويچونږي فعل
 مضارع اَنْ مصدر يه يکون فعل ناقص قبل مضاف ؤ ضمير ، ضاف اليه مضاف سره د
 مضاف اليه خپل نه طرف لغو متعلق تريکون پورې ، او حرف عاطف بعد مضاف ؤ ضمير
 مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خپل نه طرف لغو متعلق ثاني تريکون پورې ، لفظ د اسم
 موصوف او موافق صيغه د اسم فاعل ضمير په کښي مستتر هغه ي فاعل لام حرف جاره او
 ضمير مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر موافق پورې موافق صيغه د اسم فاعل سره
 د فاعل او سره د متعلق خپل نه شبه جمله صفت کړي لپاره د موصوف موصوف سره د
 صفت خپل نه اسم لپاره د يکون ، منصوباً على التمييز او على الحال ، منصوباً صيغه د
 اسم مفعول ضمير په کښي مستتر هغه ي نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل خپل نه
 شبه جمله موصوف ، على حرف جاره لفظ د التمييز مجرور جار سره د مجرور خپل نه معطوف
 عليه ، او حرف عاطف على حرف جاره الحال مجرور جار سره د مجرور خپل نه معطوف ،
 معطوف عليه سره د معطوف خپل نه طرف مستقر متعلق تر ثابثاً مقدّر پورې ثابثاً صيغه د
 اسم فاعل ضمير په کښي مستتر هغه ي فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه
 شبه جمله صفت کړي لپاره د موصوف موصوف سره د صفت خپل نه خبر کړي لپاره د
 يکون ، يکون سره د اسم او خبر خپل نه جمله فعليه خبريه په تاويل د مفرد سره فاعل
 کړي لپاره د ويچونږي فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعليه خبريه مثل ، مثل حبذا رجلاً
 نريد ، لفظ د مثل مضاف او حبت فعل ، لفظ د ذا مميزر جلا ورته تمييز ميزر سره د تمييز
 خپل نه فاعل کړي لپاره د حبت فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعليه انشائي خبر مقدم
 او نريد مخصوص بالمدح مبتدأ مؤخر مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه انشائي معطوفه
 عليها ، وحبذا راكباً زيد ، واو حرف عاطف حبت فعل ذا ذوالحال او راكباً ي حال ذوالحال
 سره د حال خپل نه فاعل کړي لپاره د حبت فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعليه انشائي
 خبر مقدم او نريد مخصوص بالمدح مبتدأ مؤخر ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه
 انشائي معطوفه اولي ، وحبذا زيد رجلاً ، واو حرف عاطف حبت فعل لفظ د ذا مميزر او
 رجلاً ي تمييز ميزر سره د تمييز خپل نه فاعل لپاره د حبت فعل سره د فاعل خپل نه جمله
 فعليه انشائي خبر مقدم او زيد مبتدأ مؤخر مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسميه انشائي
 معطوفه ثانيه ، وحبذا زيد راكباً ، واو حرف عاطف حبت فعل او ذا ذوالحال او راكباً
 ورته حال ذوالحال سره د حال خپل نه فاعل کړي لپاره د حبت فعل سره د فاعل خپل
 نه جمله فعليه انشائي خبر مقدم او زيد مبتدأ مؤخر مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله

اسمیه انشائیة معطوفه ثالثه ، معطوفه علیها سره د معطوفاتو ثلثه و خپلونه مضافا لیه
 کړی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کړی لپاره د مبتدا
 محذوف چه مثاله دی مبتدا ، سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کړی لپاره
 د مثل ، مثل سره د مثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ۶
 و اعلم انه لا يجوز التصرف في هذه الأفعال غير الحاق التاء فيها ، و احرف استیناف
 اعلم ښخه د امر حاضر ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر وړ نه کړی په انت سره هغه یی
 فاعل . ان حرف مشبیه بالفعل ه ضمیر اسم لپاره دان ، لاحرف نافیة بجوز فعل ، التصرف مصدر
 فی حرف جاره لفظ د هغه اسم اشاره مبدل منه او الافعال وړ نه بدل ، مبدل منه سره د
 بدل خپل نه مجرور کړی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر التصرف پورې
 مصدر سره د متعلق خپل نه مستثنی منه ، لفظ د غیر مضاف ، الحاق مصدر ایضاً مضاف او
 لفظ د التاء مضاف الیه ، فی حرف جاره ها ضمیر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر الحاق
 مصدر پورې ، الحاق مصدر مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مستثنی کړی د مستثنی
 منه لپاره ، مستثنی منه سره د مستثنی خپلی نه فاعل کړی لپاره د مجرور فعل ، فعل سره
 د فاعل خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر کړی لپاره دان ، ان سره د اسم او خبر خپل نه جمله
 اسمیه خبریه قائم په مقام د مفعولینو دا علم بان دی اعلم فعل سره د فاعل او سره د قائم
 مقام د مفعولینو خپلونه جمله فعلیه انشائیة معترضه لاجل لها من الاعراب ، ۶
 و لهذا سُمِيتَ هذه الأفعال غير متصرفه ، و احرف عاطف لام حرف جاره هذا اسم
 اشاره مجرور محلا جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر سُمِيتَ فعل پورې سمیت فعل مجرور ،
 هغه اسم اشاره مبدل منه او الافعال وړ نه بدل ، مبدل منه سره د بدل خپل نه نائب
 فاعل لپاره د سمیت فعل ، لفظ د غیر مضاف او متصرفه مضاف الیه ، مضاف سره د مضافا لیه
 خپل نه مفعول په کړی لپاره د سُمِيتَ فعل ، فعل سره د نائب فاعل او سره د مفعول په او
 سره د متعلق مقدم خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، ۶

النوع الثالث عشر

أفعال القلوب . لفظ د النوع موصوف او الثالث عشر مرکب بنائی صفت کړی لپاره د موصوف
 موصوف سره د صفت خپل نه مبتدا ، لفظ د افعال مضاف او القلوب یی مضاف الیه مضاف
 سره د مضاف الیه خپل نه خبر کړی لپاره د مبتدا ، مبتدا سره د خبر خپل نه جمله اسمیه
 خبریه معطوفه علیها ،

وَأَمَّا سُمِّيَتْ بِهَا لَأَنَّ صُدُورَهَا مِنَ الْقَلْبِ ، وَاحِرْفَ عَاطَفٍ إِنَّ حَرْفَ مُشَبِّهٍ بِالْفِعْلِ مِلْغَاةُ

الْعَمَلِ مَا كَافَهُ عَنِ الْعَمَلِ ، سُمِّيَتْ فِعْلٌ بِمَجْهُولِ ضَمِيرٍ بِهِ كُنِيَ مُسْتَرْهَفُهُ فِي نَائِبِ فَاعِلٍ بَاءٌ حَرْفٌ

جَارَةٌ هَا ضَمِيرٌ مَجْرُورٌ جَارُ سِرَّةٍ دُجْرُورٍ خِيَلُ نَهْ مُتَعَلِّقٌ أَوَّلُ تَرْسُمِيَّتِ فِعْلٌ بِمَجْهُولِ يَوْرِي لَامٌ

حَرْفٌ جَارَةٌ أَنْ حَرْفٌ مُشَبِّهٌ بِالْفِعْلِ لَفْظُ دُصْدُورٍ مَضَافٌ هَا ضَمِيرٌ مَضَافٌ إِلَيْهِ ، مَضَافٌ سِرَّةٍ

دُصْدُورٍ مَضَافٌ إِلَيْهِ خِيَلُ نَهْ اسْمٌ لِپَارَةِ دَأَنْ ، مِنْ حَرْفٍ جَارَةٌ الْقَلْبِ مَجْرُورٌ جَارُ سِرَّةٍ دُجْرُورٍ خِيَلُ نَهْ

مُتَعَلِّقٌ تَرْتَابَتْ مَقْدَرِ يَوْرِي ثَابِتٌ صِيغُهُ دَاسِمٌ فَاعِلٌ ضَمِيرٌ بِهِ كُنِيَ مُسْتَرْهَفُهُ فِي فَاعِلِ اسْمِ

فَاعِلِ سِرَّةٍ دُفَاعِلِ أَوْ سِرَّةٍ دُمُتَعَلِّقٌ خِيَلُ نَهْ شَبَّهَ جُمْلَةً خَبَرِ كِيْنِي لِپَارَةِ دَأَنْ ، أَنْ سِرَّةٍ دَاسِمِ

أَوْ خَبَرِ خِيَلُ نَهْ جُمْلَةً اسْمِيَّةً خَبَرِيَّةً بِه تَأْوِيلٌ دُفَرْدُورٍ سِرَّةٍ مَجْرُورٍ كِيْنِي لِپَارَةِ دُجَارٍ ، جَارُ

سِرَّةٍ دُجْرُورٍ خِيَلُ نَهْ مُتَعَلِّقٌ ثَانِي تَرْسُمِيَّتِ فِعْلٌ يَوْرِي ، سُمِّيَتْ فِعْلٌ بِمَجْهُولِ سِرَّةٍ دَنَائِبِ فَاعِلِ

أَوْ سِرَّةٍ دُمُتَعَلِّقٌ أَوَّلُ أَوْ مُتَعَلِّقٌ ثَانِي خِيَلُ نَهْ جُمْلَةً فِعْلِيَّةً خَبَرِيَّةً مَعْطُوفَةٌ ۚ وَلَا دَخَلَ فِيهِ

لِلْجَوَاحِ ، وَاحِرْفَ عَاطَفٍ لَا لَفْظِي الْجَنْسِ ، دَخَلَ اسْمٌ لِپَارَةِ دَلَا ، فِي حَرْفٍ جَارَةٍ أَوْ ضَمِيرِ

مَجْرُورٍ جَارِ سِرَّةٍ دُجْرُورٍ خِيَلُ نَهْ مُتَعَلِّقٌ تَرْتَابَتْ مَقْدَرِ يَوْرِي ۚ مَوْجُودٌ صِيغُهُ دَاسِمٌ مَفْعُولٌ

ضَمِيرٌ بِهِ كُنِيَ مُسْتَرْهَفُهُ فِي نَائِبِ فَاعِلِ اسْمِ مَفْعُولِ سِرَّةٍ دَنَائِبِ فَاعِلِ أَوْ سِرَّةٍ دُمُتَعَلِّقٌ

أَوَّلُ أَوْ مُتَعَلِّقٌ ثَانِي خِيَلُ نَهْ شَبَّهَ جُمْلَةً خَبَرِ كِيْنِي لِپَارَةِ دَلَا لَفْظِي الْجَنْسِ ، لَا لَفْظِي الْجَنْسِ سِرَّةٍ دَاسِمِ

اسْمِ أَوْ خَبَرِ خِيَلُ نَهْ جُمْلَةً اسْمِيَّةً خَبَرِيَّةً مَعْطُوفَةٌ ، وَتُسَمَّى أَفْعَالُ الشَّكِّ الْيَقِينِ أَيْضًا ، وَاحِرْفَ عَاطَفٍ تَسْمَى فِعْلٌ بِمَجْهُولِ ضَمِيرٍ بِهِ كُنِيَ مُسْتَرْهَفُهُ فِي نَائِبِ فَاعِلِ أَوْ لَفْظِ دَافْعَالِ

مَضَافٌ أَوْ الشَّكِّ مَعْطُوفٌ عَلَيْهِ ، وَاحِرْفَ الْيَقِينِ مَعْطُوفٌ ، مَعْطُوفٌ عَلَيْهِ سِرَّةٍ دُمُتَعَلِّقٌ خِيَلُ نَهْ

مَضَافٌ إِلَيْهِ كِيْنِي لِپَارَةِ دُصْدُورٍ مَضَافٌ مَضَافٌ إِلَيْهِ خِيَلُ نَهْ مَفْعُولٌ بِهِ كِيْنِي لِپَارَةِ دُصْدُورٍ

تُسَمَّى ، أَوْ لَفْظُ دَائِمٌ تَرْكِيْبٌ مَحْكُومٌ تِيرْشُورِي دِي ۚ لَأَنَّ بَعْضَهَا لِلشَّكِّ وَبَعْضَهَا لِلْيَقِينِ ،

لَامٌ حَرْفٌ جَارَةٌ أَنْ حَرْفٌ مُشَبِّهٌ بِالْفِعْلِ لَفْظُ دُفَعُضٍ مَضَافٌ أَوْ هَا ضَمِيرٌ مَضَافٌ إِلَيْهِ مَضَافٌ سِرَّةٍ

دُصْدُورٍ مَضَافٌ إِلَيْهِ خِيَلُ نَهْ اسْمٌ لِپَارَةِ دَأَنْ ، لَامٌ حَرْفٌ جَارَةٌ لَفْظُ الشَّكِّ مَجْرُورٌ جَارُ سِرَّةٍ دُجْرُورٍ

خِيَلُ نَهْ مُتَعَلِّقٌ تَرْتَابَتْ مَقْدَرِ يَوْرِي ثَابِتٌ صِيغُهُ دَاسِمٌ فَاعِلٌ ضَمِيرٌ بِهِ كُنِيَ مُسْتَرْهَفُهُ فِي فَاعِلِ

اسْمِ فَاعِلِ سِرَّةٍ دُفَاعِلِ أَوْ سِرَّةٍ دُمُتَعَلِّقٌ خِيَلُ نَهْ شَبَّهَ جُمْلَةً خَبَرِ كِيْنِي لِپَارَةِ دَأَنْ ، أَنْ سِرَّةٍ

دَاسِمِ أَوْ خَبَرِ خِيَلُ نَهْ جُمْلَةً اسْمِيَّةً خَبَرِيَّةً مَعْطُوفَةٌ عَلَيْهِ ، وَاحِرْفَ عَاطَفٍ لَفْظُ دُفَعُضٍ مَضَافٌ

أَوْ هَا ضَمِيرٌ مَضَافٌ إِلَيْهِ ، مَضَافٌ سِرَّةٍ دُصْدُورٍ مَضَافٌ إِلَيْهِ خِيَلُ نَهْ بِه اِعْتِبَارٌ دُفَعُضٌ اسْمٌ كِيْنِي لِپَارَةِ

دَأَنْ ، لَامٌ حَرْفٌ جَارَةٌ الْيَقِينِ مَجْرُورٌ جَارُ سِرَّةٍ دُجْرُورٍ خِيَلُ نَهْ مُتَعَلِّقٌ تَرْتَابَتْ مَقْدَرِ يَوْرِي

ثَابِتٌ صِيغُهُ دَاسِمٌ فَاعِلٌ ضَمِيرٌ بِهِ كُنِيَ مُسْتَرْهَفُهُ فِي فَاعِلِ اسْمِ فَاعِلِ سِرَّةٍ دُفَاعِلِ أَوْ سِرَّةٍ دُمُتَعَلِّقٌ

خِيَلُ نَهْ شَبَّهَ جُمْلَةً خَبَرِ كِيْنِي لِپَارَةِ دَأَنْ ، أَنْ سِرَّةٍ دَاسِمِ أَوْ خَبَرِ خِيَلُ نَهْ جُمْلَةً اسْمِيَّةً خَبَرِيَّةً

مَعْطُوفَةٌ ، مَعْطُوفَةٌ عَلَيْهَا سِرَّةٍ دُمُتَعَلِّقٌ خِيَلُ نَهْ بِه تَأْوِيلٌ دُفَرْدُورٍ سِرَّةٍ مَجْرُورٍ كِيْنِي لِپَارَةِ دُجَارٍ

جارِ سره د مجرور خپل نه ظرف لغو متعلق تر تسمی فعل پوری تسمی فعل مجهول سره د نائب فاعل اوسره د متعلق خپل نه اوسره د مفعول به خپل نه جمله فعلیه معطوفه ۴

وهی تدخل علی المبتدأ والخبر ، واو حرف عاطف هی ضمیر مبتدأ تدخل فعل ضمیر په کبیست چه تعبیر وړ نه کیږی په هی سره چه راجع دی افعال قلوبو ته هغه یی فاعل ، علی حرف جار له المبتدأ معطوف علیه واو حرف عاطف الخبر معطوف ، معطوف علیه سره د معطوف خپل نه مجرور کیږی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تدخل فعل پوری فعل سره د فاعل او سره د متعلق خپل نه جمله فعلیه خبر په خبر کیږی لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبر په معطوفه ۴ **وتنصیها معاً بان یكونا مفعولین لها** ، واو حرف عاطف تنصب فعل ضمیر په کبیست مستر چه راجع دی افعال قلوب ته او تعبیر وړ نه کیږی په هی سره هغه یی فاعل او هماغه ضمیر مفعول به ، اولفظ د معاً ظرف لپاره د تنصب فعل ، باء حرف جار له ان مصدر په یكونا فعل ناقص صیغه د تنبی ، ضمیر بان چه الف دیکونادی هغه اسم لپاره د فعل ناقص اولفظ د مفعولین خبر لپاره د فعل ناقص ، لام حرف جار له ها ضمیر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر یكونا فعل ناقص پوری فعل ناقص سره د اسم او خبر اوسره د متعلق خپل نه جمله اسمیه خبر په تاویل د مجرد سره کیږی لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر تنصب فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه اوسره د مفعول به اوسره د ظرف خپل نه جمله فعلیه خبر په معطوفه ، **وهی سبعة** ، واو حرف عاطف هی ضمیر مبتدأ اولفظ د سبعة خبر مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبر په موصوف ، **ثلاثة منها للشك** ، لفظ د ثلاثة موصوف ، من حرف جار له ها ضمیر مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابت مقدر پوری ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبیست مستر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله صفت کیږی لپاره د موصوف چه ثلاثة دی موصوف سره د صفت خپل نه مبتدأ ، لام حرف جار له الشك مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابت مقدر پوری ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبیست مستر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خپل نه شبه جمله صفت کیږی لپاره د موصوف موصوف سره د صفت خپل نه مبتدأ ، لام حرف جار له الیقین مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر ثابت مقدر پوری ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبیست مستر هغه یی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د

متعلق خیل نه شبه جمله خبر کیری لپاره د مبتدا، مبتدا سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه اولی، و واحد منهما مشترک بینهما، و او حرف عاطف لفظ د واحد موصوف
 مِنْ حرف جاره ها ضمیر مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابت مقدر پوری ثابت صیغه
 د اسم فاعل ضمیریه کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه
 جمله صفت کیری لپاره د موصوف، موصوف سره د صفت خیل نه مبتدا، مشترک صیغه د اسم
 مفعول ضمیریه کنی مستتر هغه فی نائب فاعل لفظ د بئین مضاف او هها ضمیر مضاف الیه، مضاف
 سره د مضاف الیه خیل نه ظرف لغو متعلق تر مشترک پوری مشترک صیغه د اسم مفعول سره د نائب
 فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کیری لپاره د مبتدا، مبتدا سره دخبر خیل نه جمله
 اسمیه خبریه معطوفه ثانیه، معطوفه علیها سره د معطوفینو خپلونه صفت لپاره د موصوف چه
 و هی سبعة دی موصوف سره د صفت خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، أما الثلاثة **الاول**
فحبست و طنت فخلت، اما حرف شرط الثلاثة موصوف الاول و بر ته صفت موصوفیه
 د صفت خیل نه مبتدا قائم مقام شرط، فاء حرف جزاء حبست معطوف علیه و او حرف عاطف طنت
 معطوف اول، و او حرف عاطف خلت معطوف ثانی، معطوف علیه سره د معطوفینو خپلونه خبر
 قائم مقام جزاء، مبتدا سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه ممثیل، مثل حبست زیدا
قاصلا، مثل مضاف حبست فعل او فاعل، نریدا مفعول اول او فاضلا مفعول ثانی فعل سره د
 فاعل اوسره د مفعولینو خپلونه جمله فعلیه خبریه معطوفه علیها، و طنت بکرا ناما، و او
 حرف عاطف طنت فعل ت ضمیریه کنی فاعل او بکرا مفعول اول او ناما مفعول ثانی فعل سره د
 د فاعل اوسره د مفعولینو خپلونه جمله فعلیه معطوفه اولی، و خلت خالدا قائما، و او حرف
 عاطف خلت فعل ت ضمیر فاعل، خالدا مفعول اول او قائما مفعول ثانی فعل سره د فاعل او
 سره د مفعولینو خپلونه جمله فعلیه خبریه معطوفه ثانیه، معطوفه علیها سره د معطوفینو
 خپلونه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر
 کیری لپاره د مبتدا مخدوف چه مثاله دی مبتدا سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه
 معترضه لا محل لهما من الاعراب، و طنت اذا کان من الظنة بمعنی التهمة لم یقتض
المفعول الثاني، و او حرف عاطف لفظ د طنت مبتدا، لم حرف جازم یقتض فعل ضمیریه کنی
 مستتر هغه فی فاعل، المفعول موصوف الثاني و بر ته صفت موصوف سره د صفت خیل نه مفعول
 به، فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر کیری لپاره د مبتدا
 چه لفظ د طنت دی مبتدا سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه جزاء، اذا حرف شرط
 کان فعل ناقص ضمیریه کنی مستتر هغه فی اسم، من حرف جاره او لفظ د الظنة ذوالحال
 باو حرف جاره معنی مضاف او التهمة مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور

کبری لپاره دجارچه بآء دی جار سره دبحرور خپل نه متعلق تر ثابتاً مقدر پوری ثابتاً صیغه
داسم فاعل ضمیر په کبری مستتر هغه یی فاعل اسم فاعل سره دفاعل اوسره دمتعلق خپل
نه شبه جمله حال کبری لپاره دذوالحال چه لفظ دالظنه دی ذوالحال سره دحال خپلنه بحرور
کبری لپاره دجارچه من دی جار سره دبحرور خپل نه متعلق تر ثابتاً مقدر پوری ثابتاً صیغه
داسم فاعل سره دفاعل چه ضمیر مستردی اوسره دمتعلق خپل نه شبه جمله خبر کبری
لپاره دکان، کان سره داسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه شرط، شرط سره دجزاء
خپل نه مثل، مثل ضننت زیداً، لفظ دمثل مضاف ظننت فعل ت ضمیر فاعل اونی یائی
مفعول به فعل سره دفاعل اوسره دمفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه مفسر،
ای اکهمته، ای حرف تفسیر اهتمت فعل ت ضمیر فاعل اوک ضمیر مفعول به فعل سره د
فاعل اوسره دمفعول به خپل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر لپاره دمفسر مفسر سره د
تفسیر خپل نه مضاف الیه کبری لپاره دمضاف چه مثل دی مضاف سره دمضاف الیه
خپل نه خبر کبری لپاره دمبتدأ مخذوف چه مثاله دی مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه
خبریه معطوفه، واما الثالثة الثانية فعلمت ورايت ووجدت، اما حرف تفصیل
لفظ دالثلاثة موصوف او الثانية ورايه صفت موصوف سره دصفت خپل نه مبتدأ قائم
مقام شرط، فاعل حرف جزاء علمت معطوف علیه واو حرف عاطف رایت معطوف اول، واو
حرف عاطف ووجدت معطوف ثاني، معطوف علیه سره دمفعولینو خپلونه قائم مقام د
جزاء خبر کبری لپاره دمبتدأ، مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثل، مثل
علمت زیداً فاضلاً، لفظ دمثل مضاف علمت فعل او فاعل، زیداً مفعول اول او فاضلاً
مفعول ثاني فعل سره دفاعل اوسره دمفعول اول او مفعول ثاني خپل نه جمله فعلیه خبریه
معطوفه علیها، ورايت عمر امیناً، واو حرف عاطف رایت فعل ت ضمیر فاعل او عمر
مفعول اول او امیناً مفعول ثاني فعل سره دفاعل اوسره دمفعولینو خپلونه جمله فعلیه خبریه
معطوفه ادلی، ووجدت البيت کهیئاً، واو حرف عاطف ووجدت فعل ت ضمیر فاعل او
البيت مفعول اول او کهیئاً مفعول ثاني فعل سره دفاعل اوسره دمفعولینو خپلونه مضاف الیه
کبری لپاره دمضاف چه مثل دی مضاف سره دمضاف الیه خپل نه خبر کبری لپاره دمبتدأ مخذوف
چه مثاله دی مبتدأ سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کبری لپاره دممثل، مثل
سره دمثال خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وعلمت قد یحیی بمعنی عرف، واو حرف
عاطف لفظ دعلمت مبتدأ قد حرف تعلیل یحیی فعل ضمیر په کبری مستتر چه معبر دی په هوسره
او راجع دی علمت ته هغه ذوالحال، بآء حرف جار معنی مضاف او معرفت مضاف الیه مضاف
سره دمضاف الیه خپل نه بحرور کبری لپاره دجارچه بآء دی جار سره دبحرور خپل نه متعلق

ترتیباً پوری متلباً صیغه د اسم فاعل ضمیریه کنی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله حال کیری لپاره د ذوالحال، ذوالحال سره د حال خیل نه فاعل کیری لپاره د یحیی فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر کیری لپاره د مبتدا، مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل، نحو علمت زیداً، نحو مضاف علمت فعل ک ضمیر فاعل اونیذا مفعول به، فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه مفسر، ای عرفته، ای حرف تفسیر عرفت فعل او ک ضمیر فاعل او ک ضمیر مفعول به، فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه تفسیر کیری لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسیر خیل خیل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه نوردی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه خبر کیری لپاره د مبتدا و محذوف چه مثاله دی مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مثل، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه و رأیت قد یكون بمعنى بصرت، واد حرف عاطف لفظ درأیت مبتدا، قد حرف تعلیل یكون فعل ناقص ضمیریه کنی مستتر چه راجع دی رأیت ته هغه فی اسم، باء حرف جار جار معنی مضاف اولفظ دأبصرت مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کیری لپاره د جار چه باء دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابت مقدر پوری ثابت صیغه د اسم فاعل سره د فاعل او متعلق خیل نه شبه جمله خبر کیری لپاره د مبتدا، مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثل، ن قوله تعالی فانظر ماذا ترى، کاف حرف جار جار قول مضاف او به ضمیر ذوالحال، تعالی فعل ضمیریه کنی مستتر هغه فی فاعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه حال کیری لپاره د ذوالحال، ذوالحال سره د حال خیل نه مضاف الیه کیری لپاره د مضاف چه قول دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه قول، فاعل لپاره د ترتیب بلامهله انظر صیغه د امر حاضر ضمیریه کنی مستتر چه مجتر د فیه انت سره هغه فی فاعل، ما حرف استفهام ذا اسم موصول ترى فعل ضمیریه کنی مستتر هغه فی فاعل فعل سره د فاعل خیل نه جمله فعلیه خبریه صله کیری لپاره د موصول، موصول سره د صلی خیلی نه مفعول به کیری لپاره د انظر فعل، فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه انشائیة مقوله کیری لپاره د قول، قول سره د مقولی خیلی نه مجرور کیری لپاره د جار جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابت مقدر پوری ثابت صیغه د اسم فاعل سره د فاعل چه ضمیر مستتر دی او سره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر کیری لپاره د مبتدا و محذوف چه مثاله دی مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه مثال کیری لپاره د مثل، مثل سره د مثال خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه،

ووجدتُ قد يكون بمعنى اصبتُ، وَاَوْحَرْتُ لَفْظٌ دُوْجِدْتُ مَبْتَدَأٌ قَدْ حُرِفَ تَقْلِيلٌ
يكون فعل ناقص ضميره كئبى مستتر چه معترّ دى په هُو سره ا و ر ا ج دى و ج د ت ت هغه
اسم لپاره ديكون، باء حرف جاره معنى مضاف اصبتُ مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه
خيل نه مجرور، كئبى لپاره د جاره چه باء ده جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر ثابثاً مقدر
پورى ثابت صيغه د اسم فاعل ضميره كئبى مستتر هغه ي فاعل اسم فاعل سره د فاعل او
سره د متعلق خيل نه شبه جمله خبر كئبى لپاره ديكون، يكونُ سره د اسم او خبر خيل نه
جمله فعليه خبريه خبر كئبى لپاره د مبدأ، مبدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه
ممثل، **مِثْلُ وَجَدْتُ الضَّالَّةَ**، مِثْلُ مضاف و ج د ت فعل او ت ضمير فاعل او الضَّالَّةُ
مفعول په فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه خبريه مفسر، **أَيُّ**
اصْبَتْهَا، أَيُّ حرف تفسير اصبتُ فعل، ت ضمير فاعل او هَا ضمير مفعول به فعل سره د فاعل
او سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه خبريه تفسير لپاره د مفسر، مفسر سره د تفسير خيل
نه مضاف اليه كئبى لپاره د مضاف چه مِثْلُ دى مضاف سره د مضاف اليه خيل نه خبر كئبى
لپاره د مبدأ اخذ و چه مِثَالُ دى مبدأ سره د خبر خيل نه جمله اسميه خبريه مثال كئبى
لپاره د مِثِل، مِثِل سره د مثال خيل نه جمله اسميه خبريه معطوفه، **فَأَنْ كُلُّ وَاحِدٍ**
مِنْ هَذِهِ الْمَعَانِي، فاء حرف تفصيل اِنْ حرف مشابهه بالفعل لفظ د كل مضاف او واحد ي
مضاف اليه، مضاف سره د مضاف اليه خيل نه موصوف، مِنْ حرف جاره هَذِهِ اسم اشاره
مبدل منه او المعانى و ر ته بدل، مبدل منه سره د بدل خيل نه مجرور كئبى لپاره د جار
جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر ثابثاً مقدر پورى ثابتاً صيغه د اسم فاعل سره د فاعل
خيل نه چه ضمير مستتر دى او سره د متعلق خيل نه شبه جمله صفت كئبى لپاره د موصوف
موصوف سره د صفت خيل نه اسم كئبى لپاره د اِنْ، **لَا يَقْتَضِي إِلَّا مُتَعَلِّقًا وَاحِدًا**، لَمْ حُرِفَ
نفي يقتضى فعل ضميره كئبى مستتر چه راجع دى كُلُّ وَاحِدٍ ته هغه ي فاعل الاحرف استثناء
او لفظ د متعلقاً موصوف او واحداً و ر ته صفت موصوف سره د صفت خيل نه مستثنى
مفرغه مفعول به كئبى لپاره د يقتضى فعل، او مستثنى منه محذوفه ده چه لفظ د شيئاً
دى، فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خيل نه جمله فعليه خبريه خبر كئبى لپاره د
اِنْ، اِنْ سره د اسم او خبر خيل نه جمله اسميه خبريه معترضه لاجل لها من الاعراب،
فَلَا يَتَعَدَّى إِلَى مَفْعُولٍ وَاحِدٍ، فاء حرف عاطف لا حرف نفي يتعدى فعل ضميره
كئبى مستتر هغه ي فاعل چه راجع دى كُلُّ وَاحِدٍ ته، الاحرف استثناء، اِلَى حرف جاره
لفظ د مفعول موصوف او واحد و ر ته صفت موصوف سره د صفت خيل نه مجرور كئبى
لپاره د جار جار سره د خبر خيل نه متعلق تر لا يتعدى پورى فعل سره د فاعل او سره

د متعلق چیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، والواحد المشترك بينهما هونر عمت، وار حرف
 عاطف لفظ الواحد موصوف او المشترك صیغه د اسم مفعول ضمیریه کینی مستتر چه راجع دی
 واجد ته هغه فی نائب فاعل اولفظ د بین مضاف او همأ ضمیر مضاف الیه چه راجع دی شک
 اویقین ته مضاف سره د مضاف الیه چیل نه مفعول فیه، اسم مفعول سره د نائب فاعل او
 سره د مفعول فیه چیل نه شبه جمله صفت کیری لپاره د موصوف چه لفظ الواحد دی موصوف
 سره د صفت چیل نه مبتدأ، هو ضمیر چه راجع دی الواحد ته مبتدأ ثانی اولفظ د نر عمت خبر
 مبتدأ سره د خبر چیل نه جمله اسمیه خبریه خبر کیری لپاره د مبتدأ اولی مبتدأ سره د خبر
 چیل نه جمله اسمیه خبریه ممثل، مثل زعمت الله غفوراً، مثل مضاف نر عمت فعل ت
 ضمیر فاعل اولفظ د الله مفعول اول او غفوراً مفعول ثانی، فعل سره د فاعل او سره د مفعول
 اول او مفعول ثانی چیل نه جمله فعلیه خبریه مثال کیری لپاره د ممثل، ممثل سره د مثال
 چیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، فهو للیقین، فاء حرف تفصیل هو ضمیر مبتدأ، لام حرف
 جاره او الیقین مجرور جار سره د مجرور چیل نه متعلق تر ثابت مقدس پوری ثابت صیغه د
 اسم فاعل سره د فاعل چه ضمیر مستتر دی او سره د متعلق چیل نه جمله اسمیه خبریه
 تفصیل کیری لپاره د ماقبل، وزعمت الشيطان شكوراً، واو حرف عاطف نر عمت فعل ت
 ضمیر فاعل لپاره د فعل او الشیطن مفعول اول او شكوراً مفعول ثانی، فعل سره د فاعل او سره
 د مفعول تر خپلونه جمله فعلیه خبریه معطوفه کیری یه مثال سابق باندی او مثال کیری لپاره د
 ممثل چه الواحد مشترک بینهما دی، فهو للشك، فاء حرف تفصیل هو ضمیر مبتدأ لام حرف
 جاره او الشك مجرور جار سره د مجرور چیل نه متعلق تر ثابت مقدس پوری ثابت صیغه
 د اسم فاعل ضمیریه کینی مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل سره د فاعل او سره د متعلق چیل نه
 شبه جمله خبر کیری لپاره د مبتدأ، مبتدأ سره د خبر چیل نه جمله اسمیه خبریه تفصیل کیری
 لپاره د ماقبل، وفي هذه الافعال لا يجوز الاقتصار على احد المفعولين، واو حرف عاطف
 فی حرف جاره هذ اسم اشاره مبدل منه او الافعال در نه بدل، مبدل منه سره د بدل لخیل
 نه مجرور کیری لپاره د جاره چه فی دی جار سره د مجرور چیل نه ظرف لغو متعلق مقدم تر لای مجوز
 پوری، لا حرف نفی مجوز فعل عداد الاقتصار مصدر علی حرف جاره لفظ د احد مضاف اولفظ د
 مفعولین مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه چیل نه مجرور کیری لپاره د جاره چه علی دی جار
 سره د مجرور چیل نه متعلق تر الاقتصار مصدر پوری الاقتصار مصدر سره د متعلق چیل نه
 فاعل کیری لپاره د لای مجوز، لانها كاسم واحد لان مضمونها معاً مفعول به في الحقيقة،
 لام حرف جاره آن حرف مشبه بالفعل همأ ضمیر اسم لپاره د آن، کاف حرف جاره لفظ د اسم
 موصوف او واحد ور ته صفت موصوف سره د صفت چیل نه مجرور کیری لپاره د جاره چه کاف

دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق اول تر ثابته مقد رپوری ، لام حرف جاره آن حرف
مشبهه بالفعل لفظ د مضمون مضاف او هما ضمیر مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل
نه اسم لپاره د آن ، او معاً ظرف ، لفظ د مفعول صیغه د اسم مفعول ، بآء حرف جاره په ضمیر
مجرور جار سره د مجرور خپل نه نائب فاعل ، اسم مفعول سره د نائب فاعل خپل نه موصوف
فی حرف جاره الحقیقه مجرور جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر کائن مقد رپوری کائن
صیغه د اسم فاعل سره د فاعل چه ضمیر مستتر دی او سره د متعلق خپل نه شبه جمله صفت
کیرې لپاره د موصوف ، موصوف سره د صفت خپل نه خبر کیرې لپاره د آن ، آن سره د
اسم او خبر خپل نه مجرور کیرې لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق ثانی کیرې تر
ثابته مقد رپوری ، ثابت صیغه د اسم فاعل ضمیر په کبې مستتر هغه فی فاعل اسم فاعل
سره د فاعل او سره د متعلق اول چه کاسم واحد دی او سره د متعلق ثانی خپل نه چه لآن
مضمونها الی دی شبه جمله خبر کیرې لپاره د آن ، آن سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه
خبریه په تاویل د مفرد سره مجرور کیرې لپاره د جار جار سره د مجرور خپل نه متعلق
مؤخر تر لایحونه پوری لایحونه فعل سره د فاعل او سره د متعلق مقدم او متعلق مؤخر خپل
نه جمله فعلیه خبریه معطوفه ، **وهو مصدر المفعول الثاني المضاف الى المفعول**
الاول ، واو حرف عاطف هو ضمیر مبتدأ لفظ د مصدر مضاف او لفظ د المفعول موصوف او
الثانی صفت اول لپاره د موصوف ، او المضاف صیغه د اسم مفعول الی حرف جاره المفعول
موصوف او الاول و ته صفت ، موصوف سره د صفت خپل نه مجرور کیرې لپاره د جار
چه الی دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق تر المضاف پوری المضاف صیغه د اسم مفعول
سره د نائب فاعل او سره د متعلق خپل نه صفت ثانی کیرې لپاره د مضاف چه مصدر دی
سره د صفت اول او صفت ثانی خپل نه مضاف الیه کیرې لپاره د مضاف چه مصدر دی
مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کیرې لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه
جمله اسمیه خبریه معطوفه ، **اذ معنی علمت زیداً فاضلاً علمت فضل زید** ، اذ حرف
تعلیل مبنی په سکون باندی لفظ د معنی مضاف او علمت فعل ت ضمیر فاعل زیداً مفعول
اول او فاضلاً مفعول ثانی فعل سره د فاعل او سره د مفعولینو خپلونه جمله فعلیه خبریه
مضاف الیه کیرې لپاره د مضاف ، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مبتدأ ، علمت فعل
ت ضمیر فاعل او لفظ د فضل مضاف او زید مضاف الیه ، مضاف سره د مضاف الیه خپل
نه مفعول به کیرې لپاره د فعل ، فعل سره د فاعل او سره د مفعول به خپل نه جمله
فعلیه خبریه خبر کیرې لپاره د مبتدأ ، مبتدأ سره د خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه
تعلیلیه ،

فلوحذف أحدهما، فاء حرف تفصيل لو حرف شرط حذف فعل مجرول اولفظ دأحمد مضاف
او هما ضمير مضاف اليه مضاف سره د مضاف اليه خيل نه نائب فاعل لپاره د حذف فعل، نه
فعل سره د نائب فاعل خيل نه جمله فعلیه شرط، كان كحذف بعض أجزاء الكلمة،
كان فعل ناقص ضمير به كنى مستتر چه معتبر دى په هوسره او راجع دى حذف أحد هما ته
هغه اسم لپاره د كان، كاف حرف جاره لفظ د حذف مضاف اولفظ د بعض ايضاً مضاف او
لفظ دا جزاء هم مضاف، او الكلمة موصوف او الواحدة ورته صفت موصوف سره د صفت
خيل نه مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف چه لفظ دا جزاء دى مضاف سره د مضاف اليه خيل
نه بيا مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف چه لفظ د بعض دى مضاف سره د مضاف اليه خيل نه
بيا مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف چه لفظ د حذف دى مضاف سره د مضاف اليه خيل نه
مجرور كبرى لپاره د جار چه كاف دى جار سره د مجرور خيل نه متعلق تر ثابثاً مقدر پورې
ثابثاً صيغه د اسم فاعل ضمير به كنى مستتر هغه ي فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د
متعلق خيل نه شبه جمله خبر كبرى لپاره د كان، كان سره د اسم او خبر خيل نه جمله فعلیه
خبريه جزاء كبرى لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خيل نه جمله فعلیه خبريه تفصيل كبرى
لپاره د ماقبل، واذا توسطت هذه الأفعال بين مفعولها او تأخرت عنهما، واو
حرف عاطف اذا حرف شرط توسطت فعل هذه اسم اشاره مبديل منه او الافعال ورته بلك
مبديل منه سره د بديل خيل نه فاعل لپاره د فعل، لفظ د بين مضاف اولفظ د مفعولى هم
مضاف او هما ضمير مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف چه لفظ د مفعولى دى مضاف سره د
مضاف اليه خيل نه بيا مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف چه لفظ د بين دى مضاف سره د
مضاف اليه خيل نه مفعول فيه كبرى لپاره د فعل، فعل سره د فاعل اوسره د مفعول فيه
خيل نه جمله فعلیه خبريه معطوفه عليها، او حرف عاطف تأخرت فعل ضمير به كنى مستتر
چه راجع دى الافعال ته هغه ي فاعل، عن حرف جاره هما ضمير مجرور محلاً جار سره د مجرور
خيل نه متعلق تر تأخرت پورې تأخرت فعل سره د فاعل اوسره د متعلق خيل نه جمله
فعلیه خبريه معطوفه، معطوفه عليها سره د معطوفى خپلى نه شرط، جاء بطلان عملها،
جاء فعل ابطال مضاف عمل ايضاً مضاف او هما ضمير مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف چه عمل
دى مضاف سره د مضاف اليه خيل نه بيا مضاف اليه كبرى لپاره د مضاف چه لفظ د ابطال
دى مضاف سره د مضاف اليه خيل نه فاعل كبرى لپاره د فعل، فعل سره د فاعل خيل نه
جمله فعلیه جزاء كبرى لپاره د شرط، شرط سره د جزاء خيل نه مثل. مثلان يكرهت
قام، مثل مضاف، زيد مبتدأ او وروسته قام خبر مبتدأ، مبتدأ سره د خبر خيل نه جمله
اسميه خبريه معطوفه عليها، ظننت فعل ت ضمير فاعل فعل سره د فاعل خيل نه جمله فعلیه

خبریه معترضه، وزیداً ظننت قائماً، و او حرف عاطف زیداً مفعول اول لپاره دظننت اوقاماً مفعول ثانی لپاره دظننت، ظننت فعل ت ضمیر فاعل، فعل سره دفاعل اوسره د مفعولینو خپلونه جمله فعلیه خبریه معطوفه اوله، وزیداً قائماً ظننت، و او حرف عاطف لفظ دزید مبتداً، اوقام و سرته خبر، مبتداً سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه ثانیه اوظننت جمله فعلیه خبریه معترضه، وزیداً اقاماً ظننت، و او حرف عاطف زیداً مفعول اول لپاره دظننت مؤخر اوقاماً مفعول ثانی، ظننت فعل ت ضمیر فاعل فعل سره دفاعل خپل نه اوسره د مفعولینو خپلونه جمله فعلیه خبریه معطوفه ثالثه، معطوفه علیها سره د معطوفاتو خپلونه مضاف الیه کړی لپاره د مضاف چه مثل دی مضاف سره د مضاف الیه خپل نه خبر کړی لپاره د مبتداً محذوف چه مثاله دی مبتداً سره دخبر خپل نه جمله اسمیه خبریه مثال کړی لپاره د مثل، ممثل سره د مثال خپل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه،

فاعمالها و ابطالها حينئذ متساویان، فاء حرف عاطف لفظ د اعمال مضاف اوها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه معطوف علیه، و او حرف عاطف لفظ د ابطال مضاف اوها ضمیر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خپل نه مبتداً، لفظ حينئذ مضاف او اذ مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مفعول فیه، او متساویان خبر لپاره د مبتداً، مبتداً سره دخبر خپل نه اوسره د مفعول فیه خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، وقال بعضهم، و او حرف عاطف قال فعل لفظ د بعض مضاف او هم ضمیر مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه فاعل کړی لپاره د قال، قال فعل سره د فاعل خپل نه جمله فعلیه قول، ان اعمالها اولی علی تقدیر التوسط، ان حرف مشبه بالفعل لفظ د اعمال مضاف اوها ضمیر مضاف الیه، او لفظ داوئی خبر لپاره د ان، علی حرف جاره او تقدیر مضاف التوسط مضاف الیه، مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کړی لپاره د جار چه علی دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق تراعمال مصدر پوری اعمال مصدر مضاف سره د مضاف الیه اوسره د متعلق خپل نه اسم لپاره د ان، ان سره د اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها، و ابطالها اولی علی تقدیر التاخر، و او حرف عاطف لفظ د ابطال مصدر مضاف اوها ضمیر مضاف الیه لفظ داوئی خبر علی حرف جاره تقدیر مضاف او التاخر مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خپل نه مجرور کړی لپاره د جار چه علی دی جار سره د مجرور خپل نه متعلق ترابطال مصدر پوری ابطال مصدر مضاف سره د مضاف الیه اوسره د متعلق خپل نه مبتداً، مبتداً سره دخبر خپل نه چه لفظ داوئی دی جمله اسمیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی نه مقوله کړی لپاره د قول قول سره د مقولی خپلی نه جمله فعلیه خبریه معطوفه،

وَاِذَا زِيدَتْ الْهَمْزَةُ فِي اَوَّلِ عَلِمْتُ وَرَأَيْتُ ، وَاَوْحَرْفِ عَاطِفٍ اِذَا حُرِفَ شَرْطُ تَرْيِدَتْ
 فَعَلْتُ ضَمِيرُ فَاعِلٍ اَوْ الْهَمْزَةُ نَائِبُ فَاعِلٍ ، فِي حَرْفِ جَارِهِ لَفْظُ دَاوِلٍ مَضَافٌ ، عَلِمْتُ مَعْطُوفٌ
 عَلَيْهِ وَاَوْحَرْفِ عَاطِفٍ اَوْ لَفْظُ دَرَأَيْتُ مَعْطُوفٌ ، مَعْطُوفٌ عَلَيْهِ سِرَّهُ دَمْعُوفٌ خَيْلٌ نَهْ مَضَافٌ اِلَيْهِ
 كَيْزِي لِپَارِهِ دَمَضَافٌ چَاوَلُ دِي مَضَافٌ سِرَّهُ دَمَضَافٌ اِلَيْهِ خَيْلٌ نَهْ مَجْرُورٌ كَيْزِي لِپَارِهِ دَجَارُ
 چِه فِي دِي جَارُ سِرَّهُ دَجْرُورٌ خَيْلٌ نَهْ مَتَعَلَقٌ تَرْيِدَتْ فَعَلْتُ پُورِي فَعِلُ سِرَّهُ دَنَائِبُ فَاعِلُ اَوْ
 سِرَّهُ دَمَتَعَلَقٌ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ فَعْلِيهِ خَبْرِيهِ شَرْطُ ، صَارَا مَتَعَلِّقَيْنِ اِلَى ثَلَاثَةِ مَفَاعِيلٍ ،
 صَارَ فَعْلٌ نَاقِصُ الْفِ ضَمِيرُ بَارِزٍ مَرْفُوعٌ مَتَعَلَقٌ اِسْمُ لِپَارِهِ دَصَارَ ، مَتَعَلِّقَيْنِ صِيغُهُ دَا سَمِ فَاعِلُ ضَمِيرُ
 كَبِي مَسْتَرَجِعٌ مَعْبُودِي بِه هُمَا سِرَّهُ هَفِيئُ فَاعِلُ ، اِلَى حَرْفِ جَارِهِ لَفْظُ ثَلَاثَةِ مَضَافٍ ، مَفَاعِيلُ
 مَضَافٌ اِلَيْهِ مَضَافٌ سِرَّهُ دَمَضَافٌ اِلَيْهِ خَيْلٌ نَهْ مَجْرُورٌ كَيْزِي لِپَارِهِ دَجَارُ جَارُ سِرَّهُ دَجْرُورٌ
 خَيْلٌ نَهْ مَتَعَلَقٌ تَرَا سَمِ فَاعِلُ پُورِي اِسْمُ فَاعِلُ چِه مَتَعَلِّقَيْنِ دِي سِرَّهُ دَفَاعِلُ اَوْ سِرَّهُ دَمَتَعَلَقٌ
 خَيْلٌ نَهْ شَبِهُ جَمْلُهُ خَبْرِي كَيْزِي لِپَارِهِ دَصَارَا ، صَارَا سِرَّهُ دَا سَمِ اَوْ خَبْرُ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ فَعْلِيهِ خَبْرِيهِ
 چِزَاءِ كَبَرِي لِپَارِهِ دَشَرْطُ ، شَرْطُ سِرَّهُ دَجَزَاءُ خَيْلٌ نَهْ مِثْلُ ، نَحْوُ عَلِمْتُ زَيْدًا اَعْمَرًا
 فَاَصْلًا ، نَحْوُ مَضَافٍ عَلِمْتُ فَعَلْتُ ضَمِيرُ فَاعِلُ ، زَيْدًا مَفْعُولُ اَوَّلِ اَوْ عَمَرًا مَفْعُولُ ثَانِي اَوْ فَاَصْلًا
 مَفْعُولُ ثَالِثٍ ، فَعِلُ سِرَّهُ دَفَاعِلُ اَوْ سِرَّهُ دَمَفَاعِلُ ثَلَاثُهُ وَخَيْلُ نَهْ جَمْلُهُ فَعْلِيهِ خَبْرِيهِ مَعْطُوفَةٌ
 عَلَيْهَا ، وَارَيْتُ عَمْرًا خَالِدًا عَالِمًا ، وَاَوْحَرْفِ عَاطِفٍ اَرَيْتُ فَعَلْتُ ضَمِيرُ فَاعِلُ اَوْ عَمْرًا مَفْعُولُ اَوَّلِ
 اَوْ خَالِدًا مَفْعُولُ ثَانِي اَوْ عَالِمًا مَفْعُولُ ثَالِثٍ ، فَعِلُ سِرَّهُ دَفَاعِلُ اَوْ سِرَّهُ دَمَفَاعِلُ ثَلَاثُهُ وَخَيْلُ نَهْ
 جَمْلُهُ فَعْلِيهِ خَبْرِيهِ مَعْطُوفَةٌ ، مَعْطُوفَةٌ عَلَيْهَا سِرَّهُ دَمْعُوفٌ خَيْلٌ نَهْ مَضَافٌ اِلَيْهِ كَيْزِي لِپَارِهِ
 دَمَضَافٌ چِه نَحْوُ دِي مَضَافٌ سِرَّهُ دَمَضَافٌ اِلَيْهِ خَيْلٌ نَهْ خَبْرِي كَيْزِي لِپَارِهِ دَمَبْدَأُ عَزْدُو فِي چِه مَثَالُهُ
 دِي مَبْدَأُ سِرَّهُ دَخَبْرُ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ اِسْمِيهِ خَبْرِيهِ مِثَالُ كَبَرِي لِپَارِهِ دَمِثْلُ ، مِثْلُ سِرَّهُ دِ
 مِثَالُ خَيْلٌ نَهْ جَمْلُهُ فَعْلِيهِ خَبْرِيهِ مَعْطُوفَةٌ ، فَرَزِيدُ فِيهَا سَبَبُ الْهَمْزَةِ مَفْعُولُ اٰخِرُ لَانِ
 الْهَمْزَةُ لِلتَّصْيِيرِ ، فَاَوْحَرْفِ تَفْصِيلُ زَيْدُ فَعْلٌ مَجْمُولٌ فِي حَرْفِ جَارِهِ اَوْ هَمَّا ضَمِيرُ مَجْرُورٌ
 مَحَلًّا جَارُ سِرَّهُ دَجْرُورٌ خَيْلٌ نَهْ مَتَعَلَقٌ اَوَّلُ تَرْيِيدُ فَعْلُ پُورِي ، بَاءُ حَرْفِ جَارِهِ سَبَبُ
 مَضَافٍ اَوْ الْهَمْزَةُ مَضَافٌ اِلَيْهِ مَضَافٌ سِرَّهُ دَمَضَافٌ اِلَيْهِ خَيْلٌ نَهْ مَجْرُورٌ كَيْزِي لِپَارِهِ دَجَارُ
 جَارُ سِرَّهُ دَجْرُورٌ خَيْلٌ نَهْ مَتَعَلَقٌ ثَانِي تَرْيِيدُ فَعْلُ پُورِي ، اَوْ لَفْظُ دَمَفْعُولُ مَوْصُوفٌ اَوْ لَفْظُ
 دَاخِرُورٌ تَهْ صِفَتُ مَوْصُوفُ سِرَّهُ دَصِفَتُ خَيْلٌ نَهْ نَائِبُ فَاعِلُ لِپَارِهِ دَفَعْلُ مَجْمُولٌ چِه زَيْدُ
 دِي اَلَمْ حَرْفِ جَارِهِ اَنَّ حَرْفَ مِثْبَاهِ بِالْفَعْلِ اَوْ الْهَمْزَةُ اِسْمُ لِپَارِهِ دَاَنَّ ، لَامُ حَرْفِ جَارِهِ التَّصْيِيرِ
 مَجْرُورٌ جَارُ سِرَّهُ دَجْرُورٌ خَيْلٌ نَهْ مَتَعَلَقٌ تَرْثَابِتُهُ مَقْدَرُ پُورِي ثَابِتُهُ صِيغُهُ دَا سَمِ فَاعِلُ
 ضَمِيرُ بِه كَبِي مَسْتَرَجِعٌ مَعْبُودِي بِه هُوَ سِرَّهُ اَوْ رَاجِعُ دِي الْهَمْزَةُ تَهْ هَفِيئُ فَاعِلُ اِسْمُ فَاعِلُ
 سِرَّهُ دَفَاعِلُ اَوْ سِرَّهُ دَمَتَعَلَقٌ خَيْلٌ نَهْ شَبِهُ جَمْلُهُ خَبْرِي كَيْزِي لِپَارِهِ دَاَنَّ ، اَنَّ سِرَّهُ دَا سَمِ اَوْ

خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه په تاویل دمفرد سره مجرور کین ی لپاره د جار جار سره
 د مجرور خیل نه متعلق ثالث ترتیب فعل پوری فعل سره د فاعل اوسره د متعلقا تو ثلاثه
 خپلونه جمله فعلیه خبریه تفصیل لپاره د ماقبل، فمعنی المثال الاول حملت زیدا علی
ان یعلم عمرًا فاضلاً، فاء حرف تفصیل لفظ د معنی مضاف اولفظ د المثال موصوف او الاول
 وسته صفت موصوف سره د صفت خیل نه مضاف الیه کین ی لپاره د مضاف چه لفظ د معنی
 دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدا، حملت فعل ت ضمیر فاعل نریداً مفعول به علی
 حرف جار ه ان مصدریه یعلم فعل ضمیر په کین مستتر چه راجع دی زید ته هغه ی فاعل او
 عمرًا مفعول اول او فاضلاً مفعول ثانی، فعل سره د فاعل اوسره د مفعولینو خپلونه جمله فعلیه
 خبریه په تاویل دمفرد سره مجرور کین ی لپاره د جار چه علی دی جار سره د مجرور خیل نه
 متعلق ترحلت پوری، فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه
 خبریه خبر کین ی لپاره د مبتدا، مبتدا سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه علیها،
ومعنی المثال الثاني حملت عمرًا علی ان یعلم خالدًا عالمًا، و او حرف عاطف لفظ د معنی مضاف
 مثال موصوف او الثاني وسته صفت موصوف سره د صفت خیل نه مضاف الیه کین ی لپاره
 د مضاف مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبتدا، حملت فعل ت ضمیر فاعل، عمرًا مفعول
 به علی حرف جار ه ان مصدریه یعلم فعل ضمیر په کین مستتر چه معبر دی په هوسه چه
 راجع دی عمرًا ته هغه ی فاعل او خالدًا مفعول اول او عالمًا مفعول ثانی فعل سره د فاعل
 اوسره د مفعول اول او مفعول ثانی خیل نه جمله فعلیه په تاویل دمفرد سره مجرور کین ی
 لپاره د جار چه علی دی جار سره د مجرور خیل نه متعلق ترحلت پوری فعل سره د فاعل
 اوسره د مفعول به اوسره د متعلق خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر کین ی لپاره د مبتدا
 مبتدا سره دخبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، معطوفه علیها سره د معطوفی خپلی
 نه تفهیم کین ی لپاره د ماقبل، وذلك مخصوص بهذين الفعلين دون اخواتهما،
 و او حرف عاطف ذلك اسم اشاره مبتدا، مخصوص صیغه د اسم مفعول ضمیر په کین مستتر
 چه راجع دی زیادت د همزی ته هغه ی نائب فاعل، با و حرف جار ه هذين اسم اشاره
 مبدل منه او الفعلین و نه بدل، مبدل منه سره د بدل خیل نه مجرور کین ی لپاره د جار
 جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مخصوص پوری، لفظ د دُونَ مضاف اولفظ د اخوات
 هم مضاف هنا ضمیر مضاف الیه، مضاف چه اخوات دی سره د مضاف الیه خیل نه بیامضافیه
 کین ی لپاره د مضاف چه لفظ د دُونَ دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مفعول فیه کین ی
 لپاره د مخصوص، مخصوص صیغه د اسم مفعول ضمیر په کین مستتر چه راجع دی ذلك اسم
 اشاره ته هغه ی نائب فاعل اسم مفعول سره د نائب فاعل اوسره د مفعول فیه اوسره د متعلق

خیل نه شبه جمله خبر کبری لپاره د مبتدا، مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، و هَذَا مَمْرُوعٌ مِنَ الْعَرَبِ، دا حرف عالمف هَذَا اسم اشاره مبتدا، مَمْرُوعٌ صیغه د اسم مفعول ضمیریه کبری مستترچه راجع دی هَذَا ته هغه یی نایب فاعل، مِنْ حَرْفُ جَارَةُ الْعَرَبِ مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر مَمْرُوعٌ پوری مَمْرُوعٌ صیغه د اسم مفعول سره د نایب فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله خبر لپاره د مبتدا، مبتدا سره د خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، خِلَا فَالْأَخْفَشُ، خِلَا نایب موصوف لام حرف جَارَةُ الْأَخْفَشِ مجرور جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر ثابِتًا مقدر پوری ثابِتًا صیغه د اسم فاعل ضمیریه کبری مستترچه راجع دی خِلَا فَالْأَخْفَشُ فاعل اسم فاعل سره د فاعل اوسره د متعلق خیل نه شبه جمله صفت کبری لپاره د موصوف، موصوف سره د صفت خیل نه مفعول مطلق لپاره د فعل محذوفه چه تقدیریه یی دارنگه شی ۱- خَالَفَ الْأَخْفَشُ هَذَا الْقَوْلَ، خَالَفَ فعل الْأَخْفَشُ یی فاعل، هَذَا اسم اشاره مبدل منه، الْقَوْلَ و نه بدل مبدل منه سره د بدل خیل نه مفعول به کبری لپاره د خَالَفَ فعل، فعل سره د فاعل اوسره د مفعول مطلق اوسره د مفعول به خیل نه جمله فعلیه خبریه معطوفه، فانه أَجَازَ نَزِيدًا الْهَمْزَةَ فِي جَمِيعِ هَذِهِ الْأَفْعَالِ قِيَّاسًا، نَزِيدًا حرف تعلیل اِنْ حرف مشبه بالفعل هَمْزَةَ ضَمیر اسم لپاره د اِنْ، أَجَازَ فعل ضمیریه کبری مستترچه راجع دی أَخْفَشَ ته هغه یی فاعل لفظ د نَزِيدًا مضاف الیه الهمزة مضاف الیه مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مبدل منه به کبری لپاره د أَجَازَ فعل، یی حرف جَارَةُ لفظ د جَمِيعِ مضاف هَذِهِ اسم اشاره مبدل منه الْأَفْعَالِ و نه بدل مبدل منه سره د بدل خیل نه مضاف الیه کبری لپاره د مضاف چه لفظ د جَمِيعِ دی مضاف سره د مضاف الیه خیل نه مجرور کبری لپاره د جَارُ جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر أَجَازَ فعل پوری اَوْ قِيَّاسًا مفعول له کبری لپاره د أَجَازَ فعل سره د فاعل اوسره د مفعول به اوسره د متعلق اوسره د مفعول له خیل نه جمله فعلیه خبریه خبر کبری لپاره د اِنْ، اِنْ سره د اسم او خبر خیل نه جمله اسمیه خبریه تعلیلیه مثل، عَلَيَّ أَعْلَمْتُ وَأَزَيْتُ، عَلَيَّ حرف جَارَةُ أَعْلَمْتُ معطوف علیه دا حرف عالمف أَرَيْتُ معطوف، معطوف علیه سره د معطوف خیل نه مجرور کبری لپاره د جَارُ جار سره د مجرور خیل نه متعلق تر قِيَّاسًا پوری او هغه مفعول له د لپاره د أَجَازَ فعل، مَحْوِ أَظَنَنْتُ وَ أَحْسَبْتُ وَأَخْلَكْتُ وَأَوْجَدْتُ وَأَزَعَمْتُ زَيْدًا أَعْمَرًا فَاضِلًا، مَحْوِ مضاف اَفَا... مَطُوف علیه، أَحْسَبْتُ معطوف اول، أَخْلَكْتُ معطوف ثانی، أَوْجَدْتُ معطوف ثالث، أَزَعَمْتُ معطوف رابع، معطوف علیه سره د معطوفاتو اربعه و خیلونه هر یو فعل او ضمیر د هر یو لپاره فاعل او نَزِيدًا د هر یو لپاره مفعول اول او عَمَرًا د هر یو لپاره مفعول ثانی او فَاضِلًا د هر یو لپاره مفعول

ثالث، نه معطوف عليه هم جمله فعلیه ده او معطوفات یی هم، معطوف علیه سره ده معطوفاتو
 اربعه و خپلونه مضاف الیه کیږی لپاره ده مضاف چه نحو دی مضاف سره ده مضاف الیه خپل
 نه خبر کیږی لپاره ده مبتداً مخذوفی چه مثاله دی مبتداً سره ده خبر خپل نه جمله اسمیه
 خبریه مثال کیږی لپاره ده ممثل، وَأَنْبَأَ وَنَبَأَ وَاخْبَرَ وَخَبَرَ اَيْضاً تَعَدَّى إِلَى ثَلَاثَةِ
مَفَاعِيلٍ، و او حرف عاطف لفظ دَأْنَبَأُ معطوف علیه و او حرف عاطف نَبَأُ معطوف اول و او
 حرف عاطف أَخْبَرَ معطوف ثاني، و او حرف عاطف خَبَرَ معطوف ثالث، معطوف علیه سره ده
 معطوفاتو ثلثه و خپلونه مبتداً، او د لفظ دَأْنَبَأُ ترکیب مخکنی تیر شوی دی، تَعَدَّى فعل ضمیر
 په کبی مستتر چه تعبیر ورته کیږی په هی سره او راجع دی مبتداً ته هغه یی فاعل الی
 حرف جاره ثلثه مبدل منه مفاعیل ورته بدل مبدل منه سره ده بدل خپل نه مجرور
 کیږی لپاره ده جار جار سره ده مجرور خپل نه متعلق تر تَعَدَّى فعل پوری فعل سره د فاعل
 او سره ده متعلق خپل نه جمله فعلیه خبریه خبر کیږی لپاره ده مبتداً، مبتداً سره ده خبر
 خپل نه جمله اسمیه خبریه معطوفه، أَعْلَمَ أَنَّهُ لَا يَجُوزُ حَذْفُ الْمَفْعُولِ الْأَوَّلِ مِنْ
الْمَفَاعِيلِ الثَّلَاثَةِ، اَعْلَمَ صیغه د امر حاضر ضمیر په کبی مستتر چه تعبیر ورته کیږی په
 أَنْتَ سره هغه یی فاعل اَنْ حرف شبهه بالفعل ک ضمیر اسم لپاره ده اَنْ، لا حرف نافی یجوزُ
 فعل لفظ د حَذْف مضاف المفعول موصوف الاول ورته صفت موصوف سره ده صفت خپل
 نه مضاف الیه کیږی لپاره ده مضاف چه لفظ د حَذْف دی، مِنْ حرف جاره لفظ د المفاعیل
 موصوف الثلاثة ورته صفت موصوف سره ده صفت خپل نه مجرور کیږی لپاره ده جار
 جار سره ده مجرور خپل نه متعلق تر حَذْف مصدر پوری، حَذْف مصدر مضاف سره ده مضاف
 الیه او سره ده متعلق خپل نه فاعل کیږی لپاره ده فعل چه لا یجوزُ دی فعل سره ده فاعل خپل
 نه جمله فعلیه خبریه خبر کیږی لپاره ده اَنْ، اَنْ سره ده اسم او خبر خپل نه جمله اسمیه
 خبریه قائمه په مقام د مفعولینو د اَعْلَمَ باندی، اَعْلَمَ فعل سره ده فاعل او سره ده قائم مقام
 مفعولینو خپلونه جمله فعلیه انشائیة معترضه لا محل لها من الاعراب،
 لکن یجوزُ حَذْفُ الْمَفْعُولِ الْآخِرِينَ مَعًا، لکن حرف استدراک یجوزُ فعل حَذْف
 مصدر مضاف لفظ د المفعولین موصوف او الاخرین ورته صفت موصوف سره ده صفت
 خپل نه مضاف الیه کیږی لپاره ده مضاف، مضاف سره ده مضاف الیه خپل نه فاعل کیږی
 لپاره ده فعل اول لفظ د مَعًا مفعول فیه، فعل سره ده فاعل او سره ده مفعول فیه خپل نه جمله
 فعلیه خبریه انشائیة،

ایضاح الفتاوی	☆	پیش شرح اصول الفاضل	☆	تفسیر الارواح	☆	پیش شرح سراج الارواح
ایضاح الفهم	☆	پیش شرح حدیث الم	☆	تفسیر الوافی	☆	عربی شرح کلام
البحر انقب	☆	عربی شرح السیدی	☆	تحریرات سوانی	☆	پیش شرح انبیا الم
ارشاد الطالبین	☆	پیش شرح زاد الطالبین	☆	فتح الدار	☆	پیش شرح انوار
انوار المصنف	☆	پیش شرح المصنف	☆	جواهر المصنف	☆	پیش شرح انوار
ایضاح المنطق	☆	پیش شرح مجموع منطق	☆	کلیات مجیب	☆	پیش شرح منطق
ایضاح الصرف	☆	پیش شرح میزان الصرف	☆	درس قطبی	☆	پیش شرح قطبی
الغیر المصنف	☆	پیش شرح نمبر	☆	درس مقامات	☆	پیش شرح مقامات
اصح النوری	☆	پیش شرح مختصر القندی	☆	دکنا حو فو و نادر	☆	تفسیر جلاب
الطعامات المصنف	☆	پیش شرح کتاب	☆	درج احکام	☆	☆
اصول القرآن	☆	☆	☆	کافور ازود	☆	☆
البصائر	☆	☆	☆	دیوان حضرت علی	☆	☆
المصنف علی المصنف	☆	پیش شرح علامه دیوبند	☆	رشد العلوم تصورات	☆	عربی شرح علم اعظم
الحامیه مع مکتب	☆	عربی شرح حدیث المصنف	☆	سوال سجاد علی	☆	عربی شرح شرح بابی
الادواق	☆	☆	☆	و شریعت و طریقت لازم	☆	☆
المرآة الراشیده	☆	☆	☆	قادی دینخوا	☆	جلد 2
الفتاوی الاصولیه	☆	☆	☆	قصص الانبیاء	☆	☆
المصنف فی الرضیہ	☆	☆	☆	قصیدہ برده	☆	☆
انوار الثبوت	☆	☆	☆	کنز النوار	☆	☆
ارشاد الطالبین	☆	☆	☆	مقام ابی خنیفہ	☆	☆
الطاجیه	☆	☆	☆	معدن الحقائق	☆	☆
بلغة البتدی	☆	☆	☆	مضاج المصنف	☆	☆
بهارستان	☆	☆	☆	کمال الصرف	☆	☆
بستان الصالحین	☆	☆	☆	مصباح اللہ فی فتح اسم اللہ	☆	☆
بحیة الدرر	☆	☆	☆	مدارج البلاغہ	☆	☆
بلغة البتدی	☆	☆	☆	نور المصنف	☆	☆
توابع المصنف	☆	☆	☆	حدیث المملکت	☆	☆
ترکیب عزیزی	☆	☆	☆	حدیث المصنف	☆	☆
تعلیم المسلم	☆	☆	☆	☆	☆	☆
تیسیر المنطق	☆	☆	☆	☆	☆	☆